

ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจาก
มาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

โดย

ดร.วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร

รองประธาน

สภาการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒

ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ ได้อนุมัติให้เอกสารวิจัย ส่วนบุคคล เรื่อง “ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว” ทัศนะวิชา การเสรษฐกิจ ของ ดร.วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๒ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ -๒๕๖๓

พลโท

(พิศันท์ ปฐมเอม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

ผู้วิจัย ดร.วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๒

ปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว มีความสำคัญที่เป็นปัจจัยและผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศไทย ซึ่งเป็นที่ทราบกันว่ารายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เข้าประเทศในแต่ละปีเป็นจำนวนเงินหลายพันล้านบาท ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากเหตุการณ์ต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมาหลาย ๆ ครั้ง ดังกล่าวที่ทำให้นักท่องเที่ยวเสียชีวิตและบาดเจ็บ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะการดำเนินการวิธีต่าง ๆ ด้านการเตรียมการให้มีความพร้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทุก ๆ ด้านที่เกิดขึ้นอย่างซ้ำซาก ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์และการประสานงานของหน่วยงานของรัฐอาทิ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจท่องเที่ยว กับสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โดยจะต้องบูรณาการจากหลาย ๆ หน่วยงาน ที่มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาแก้ไขปัญหามาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการ และความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว โดยการกำหนดกฎระเบียบหรือข้อบังคับกับผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งและมีการควบคุมกำกับดูแลนักท่องเที่ยวให้มีความปลอดภัยและความสอดคล้องกับบริบทดังกล่าว เพื่อนำมาปรับปรุงและหาแนวทางพัฒนาศักยภาพในด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานดียิ่งขึ้นไป ซึ่งเชื่อว่าผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นและมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวและสามารถดึงดูดและจูงใจนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

Abstract

Title Tourism Safety and security standard that has given effect to the industry

Field Economics

Name Dr. Wasuchet Sophonsathien **Course** NDC **Class** 62

It is suggested that the travel standard security has significantly effect on the number of economic growth for Thailand's travel industry outlook. It emerges that Thailand's annual income mostly from tourism industry. Hence, this topic was chosen because researcher desires on pushing the tourist security regime forward to promote tourism attractions in Thailand. Well cooperation between local agencies has brought trustfulness for traveler. There were tragic situations in the last few years which caused the loss of traveller's life. It is suggested that this topic should be uplifting. The security protocols should be set in place and bring up into yearly training between both private and government agencies including, Royal Thai police, Tourist police division, Ministry of Tourism and sports, etc. Researcher believes that the efficient integration between the organizations that were mention above could bring up Thailand's tourism industry back into life. It is therefore help to promote tourism attractions in this high competition area.

คำนำ

การศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในรูปแบบการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาโครงสร้างและผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย และมาตรฐานความปลอดภัย ซึ่งการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถตอบสนองความความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้สรุปผลว่ามาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จะต้องเพิ่มบทบาทของสื่อผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เนื่องจากปัญหาการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย ซึ่งถ้าหากปัญหาดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขได้ อาจส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทยลดจำนวนลงหรือย้ายไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดีกว่าแทน

ผู้ศึกษาวินิจฉัยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ผู้แทนส่วนราชการพลเรือน รัฐวิสาหกิจ และผู้ประกอบการภาคเอกชน ที่สนับสนุนข้อมูลปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ รวมถึงข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อแนวทางการพัฒนามาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทำให้การวิจัยสำเร็จไปได้ด้วยความเรียบร้อย ผู้ศึกษาวินิจฉัยจึงขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

(ดร.วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร)

นักศึกษาวินิจฉัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๒

ผู้วิจัย

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๐ ได้เกิดวิกฤตการณ์ท่องเที่ยวซึ่งมีมาจากปัจจัยหลายอย่าง อันส่งผลให้ภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าช่วงระยะเวลา ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมา เช่น นักท่องเที่ยวเกิดความไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทย และจากอุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้วยเหตุผลที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็หวังเพียงเข้ามาเก็บเกี่ยวความสุขจากการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย จากกรณีเรือโดยสารที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเกิดอุบัติเหตุล่มที่จังหวัดภูเก็ต ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า ๔๐ คน ซึ่งเป็นอีกตัวอย่างของอุบัติเหตุร้ายแรงทางเรือที่ตอกย้ำให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องกำหนดมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ขึ้นมา เพื่อที่จะจัดระบบความปลอดภัยในการเดินทางต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว นอกเหนือการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันเพื่อช่วยลดเหตุการณ์ของอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อีกในอนาคต ซึ่งอุบัติเหตุต่างๆ อาจเกิดขึ้นได้ในรูปแบบใดๆ ก็ได้ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การหาศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การศึกษาและการรวบรวมข้อมูลทุกด้านนำไปวิเคราะห์ให้ได้ ซึ่งความเชื่อมโยงสาเหตุของอุบัติเหตุที่แท้จริง จนนำไปสู่ผู้รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง จากสถิติข้อมูลของประเทศไทยมีแนวโน้มถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ได้รับบาดเจ็บ และเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทั้งทางบกและทางน้ำเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีสถิติสูงถึง ๕๓๖ ราย ในจำนวนนี้เป็นผู้เสียชีวิต ๒๖๕ ราย บาดเจ็บ ๖๗๑ ราย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจเรื่องความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว เป็นเรื่องที่ประเทศไทยสามารถป้องกันได้ โดยประเทศไทยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก การวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาการท่องเที่ยวเชิงลึก เพื่อวางมาตรการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นซ้ำนับเป็นแนวทางที่ควรผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งในต่างประเทศจะมีการตั้งทีมสหสาขาที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละด้าน ไปทำหน้าที่วิเคราะห์เหตุการณ์ เพื่อแสวงหาแนวทางลดความเสี่ยงจากการเกิดสถานการณ์อุบัติเหตุ ทั้งนี้การวิเคราะห์เชิงลึกถือเป็นการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงโดยละเอียดในปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี อีกหนึ่งประเด็นที่การศึกษาวิจัยและน่าจะเป็นประโยชน์กับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว คือ การจัดทำแผนการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว ซึ่งจะเสนอให้มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ

หรือบริษัทท่องเที่ยวทุกบริษัท เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบวางแผนด้านความปลอดภัยและมีการตรวจประเมินผลเป็นระยะ เป้าหมายงานศึกษาครั้งนี้จะมีการลงพื้นที่ไปประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมการท่องเที่ยวว่ามีความเสี่ยงอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุจุดไหนบ้าง ก่อนทำเป็นข้อมูลประเมินให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวไปประเมินบริษัทนำเที่ยวว่าได้ดำเนินการใดๆ บ้าง ที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวหรือไม่ ถือเป็นอีกกลไกที่จะกำกับดูแลบริษัทนำเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวไม่ให้ทำตามความต้องการตัวเองเหมือนที่ผ่านมา

ดังนั้นสิ่งสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวคือการมีวิธีเตรียมความพร้อมและมาตรฐานตลอดจนสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว แต่ข้อเท็จจริงที่เห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปจัดการในเรื่องเหล่านี้เลย และสิ่งที่อยากให้เป็นคือการมีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยเข้าไปเตรียมความพร้อม ตรวจสอบบริษัทนำเที่ยวว่ามีการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ มีการอธิบายด้านรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้ได้ฟังครบถ้วนหรือไม่ หรือนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด หรืออยากให้มีเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบความพร้อมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะออกทำกิจกรรมท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวคือต้องมีหลักการความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยว ระบุถึงการเข้าไปประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมท่องเที่ยวตั้งแต่บริษัทนำเที่ยว การประเมินว่าบริษัทนำเที่ยวปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง จัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ รายงานการดำเนินการให้กับหน่วยงานที่ดูแลและประสานการตรวจสอบประเมิน ทั้งที่อยู่ในการดูแลของบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำเที่ยว แต่องค์ประกอบเหล่านั้นล้วนมีความเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยต้องติดตามปัญหาอยู่ตลอด เรื่องเหล่านี้ภาครัฐอาจยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร มุ่งเน้นเพียงชักชวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศไทย แต่สำหรับต่างประเทศความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวถือเป็นข้อห่วงใยที่สำคัญ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญและอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยวคงไม่อาจปล่อยผ่านไปเป็นปัญหาซ้ำซากได้อีก เพราะในอนาคตความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวอาจกลายเป็นอีกตัวเลือกสำคัญ ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติก็อาจเป็นไปได้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญและมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งรายได้ที่มาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปีที่ผ่านมา มีจำนวนถึง ๓ ล้านล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย มีจำนวนถึง ๓๘.๒๗ ล้านคน เป็นอันดับ ๔ ของโลก (เอกสารมาตรการความปลอดภัย ทางการท่องเที่ยว สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๖๒) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะเห็นได้ว่าในต่างประเทศบางประเทศ มีนโยบายเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นจุดแข็ง ที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศ

ของตน ซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การกำหนดแนวทางเพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการ ที่จะสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำระบบการประสานงานวางแผนและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างส่วนราชการ รัฐบาลกิจและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

จากปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะการดำเนินกรรมวิธีต่างๆ ด้านการเตรียมการ ให้มีความพร้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดอย่างซ้ำซาก ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติและการประสานงาน โดยจะต้องบูรณาการจากหลายๆ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ และมีเอกภาพเช่นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องรวมพลังประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มาตรฐานความปลอดภัยการเดินทาง ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและร้านอาหาร
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัย
๓. เสนอแนวทางให้มีแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จะใช้วิธีการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารที่เป็นระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ เอกสารทางวิชาการต่างๆ และการสัมภาษณ์บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงและความเป็นจริงให้มากที่สุด ซึ่งขอบเขตของการศึกษานี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นด้านเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษารื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในด้านต่างๆ คือ

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหาการกำหนดมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว
๒. ขอบเขตด้านการประชากร
๓. ขอบเขตด้านระยะเวลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยจะศึกษาจากกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จากตำรา เอกสารทางวิชาการ นโยบายพระราชบัญญัติต่างๆ และบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์อย่างสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย และข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวม ๑๕ คน โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำถามการวิจัย เรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาตามความต้องการ โดยแบ่งออกดังนี้

๑.๑ ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (primary data) คือข้อมูลที่ใช้จะต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง ซึ่งอาจทำได้โดยการสัมภาษณ์วัด การนับ หรือสังเกต จากแหล่งข้อมูลโดยตรง เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้ไม่เคยมีผู้ใดเก็บรวบรวมไว้ก่อน การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทนี้ทำได้ ๒ วิธีคือ การสำมะโน (census) และการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (sample survey)

๑.๒ ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (secondary data) คือข้อมูลที่ใช้ไม่ต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง แต่ได้จากข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้ว ข้อมูลประเภทนี้ ผู้ใช้ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่าย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง สามารถนำข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้วมาใช้ได้เลย แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะต้องระมัดระวังในการนำข้อมูลประเภทนี้ มาใช้ให้มาก เนื่องจากมีโอกาสผิดพลาดได้มากหากผู้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

๒. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกโดยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ภายใต้บรรยากาศการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น เป็นแบบเป็นกันเอง ด้วยคำถามหลักซึ่งจะครอบคลุมประเด็นต่างๆ ในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และผู้วิจัยจะใช้คำถามในการสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามเดียวกันทุกคน

๓. ด้านการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลแบบทิวภูมิ ปฐมภูมิ และการวิเคราะห์ จากกลุ่มประชากรศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศไทย ข้าราชการ พลเรือน กรรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวม ๑๕ คน ในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบถึงขั้นตอนและโครงสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ผู้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย และมาตรฐานความปลอดภัยการเดินทาง ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและร้านอาหาร

๒. ทำให้ทราบถึงปัญหาและผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว และใช้ข้อมูล ในการสนับสนุนการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น

๓. เพื่อได้แนวทางแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว สร้างความ มั่นใจแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

คำจำกัดความ

นักท่องเที่ยว	หมายถึง บุคคลที่เดินทางจากท้องถิ่นที่อยู่ของตนไปยังท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ด้วยความสมัครใจ และด้วยวัตถุประสงค์มิใช่เพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้ ซึ่งผู้เดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลิน
การท่องเที่ยว	หมายถึง การเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อความสนุกสนานตื่นเต้นหรือ เพื่อหาความรู้ องค์การการท่องเที่ยวของสหประชาชาติกำหนดไว้ว่า การท่องเที่ยวหมายถึง การเดินทางโดยระยะทางมากกว่า ๔๐ กิโลเมตร จากบ้านเพื่อจุดประสงค์ในการพักผ่อนหย่อนใจ
ความปลอดภัย	หมายถึง สถานที่ไม่มีภัยอันตรายและการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับชีวิต และทรัพย์สิน โดยการใช้มาตรการ กฎ ระเบียบต่างๆ เพื่อใช้บังคับใน การรักษาความปลอดภัย
ความเชื่อมั่น	หมายถึง ความไว้วางใจและเชื่อในสิ่งนั้นๆว่าจะไม่มีการหันเห และแปรเปลี่ยนไปจากเดิม

มาตรฐาน	หมายถึง กรอบแนวทางที่จะช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จ และซึ่งจะสิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์ที่รองรับกันทั่วไป และเป็นสิ่งที่ถือเอาเป็นเกณฑ์กำหนดสำหรับเปรียบเทียบกำหนดทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	หมายถึง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะเฉพาะ เน้นการใช้แรงงานและการบริการเป็นหลัก สินค้าทางด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ผู้ซื้อต้องจ่ายเงินก่อน ได้รับสินค้าและบริการ และไม่สามารถจัดส่งสินค้าให้กับผู้ซื้อได้ถึงที่ แต่เป็นลักษณะที่ผู้ซื้อสินค้าจะต้องเดินทางมารับสินค้าหรือบริการด้วยตนเอง ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นเป็นอุตสาหกรรม ที่สร้างรายได้เป็นอย่างสูงให้กับประเทศ และในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบให้แก่ประเทศเช่นกันถ้าไม่มีการบริหารจัดการที่ดี
องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	หมายถึง องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันเป็นวงจร ตั้งแต่การเลือกวิธีการเดินทาง รวมถึงการไปพักผ่อน การไปรับประทานอาหาร หรือเลือกซื้อสินค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ทางการท่องเที่ยวที่จะเป็นสะพานเชื่อมโยงอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยวได้เดินทางเพื่อไปสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยว
การรับรู้	หมายถึง กระบวนการที่มนุษย์เลือกที่จะรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมอง ให้เป็นภาพที่มีความหมาย และนำไปเป็นข้อมูลในการที่จะดำเนินการหรือตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งหลังจากที่ได้รับรู้
แรงจูงใจ	หมายถึง บางสิ่งบางอย่างที่อยู่ภายในตัวของบุคคล ที่มีผลทำให้บุคคลต้องการกระทำ หรือเคลื่อนไหว หรือมีพฤติกรรมในลักษณะที่มีเป้าหมาย
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	หมายถึง การประพฤติหรือปฏิบัติของนักท่องเที่ยวที่แสดงออกในขณะที่เดินทางท่องเที่ยว อาจจะเป็นคำพูด การกระทำ สีหน้า หรือท่าทาง เช่น การเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยว ถ่ายรูป รับประทานอาหาร เป็นต้น ซึ่งการแสดงออกนั้น อาจมีรากฐานมาจากอุปนิสัย หรือความต้องการขั้นพื้นฐานของแต่ละคนที่อาจจะคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน หรืออาจจะมาจากสิ่งแวดล้อม และหรือประสบการณ์ที่ได้รับในขณะนั้น

พฤติกรรมการท่องเที่ยว

หมายถึง การแสดงออกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวรวมทั้งกระบวนการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยว ระยะเวลา และความถี่ในการท่องเที่ยว ตลอดจนบุคคลที่มีผลต่อการท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลให้ได้รับความพึงพอใจในการไปท่องเที่ยวยังสถานที่นั้นๆ

แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่หรือกิจกรรมที่น่าสนใจ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนราชการที่รับผิดชอบอยู่ โดยได้เปิดให้นักท่องเที่ยว หรือผู้ที่สนใจเดินทางเข้าไปเยี่ยมชมพักผ่อนตามเวลาที่กำหนด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๓
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	๖
ทฤษฎีการบริหาร	๑๐
แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ	๑๓
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	๒๑
ยุทธศาสตร์ชาติ	๒๕
ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ -๒๕๖๐	๒๕
สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ	๒๕
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง	๓๕
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน	๔๕
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	๖๕
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	๗๖
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม	๘๔
ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	๙๖
วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย	๑๐๕
พันธกิจกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๑๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒๕
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๑๒๖
สรุป	๑๒๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการศึกษา	๑๒๘
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	๑๓๐
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	๑๓๐
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๓๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๓๒
บทที่ ๔ มาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย	๑๓๔
การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๔๒
สรุป	๑๔๓
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๑๔๔
สรุป	๑๔๖
ข้อเสนอแนะ	๑๕๒
บรรณานุกรม	๑๕๔
ประวัติย่อผู้วิจัย	๑๕๗

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๓-๑	๑๓๒
แผนผังการเก็บรวบรวมข้อมูล	

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว นี้มีแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาประกอบดังนี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
๒. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ
๓. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
๔. ยุทธศาสตร์ชาติ
๕. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
๖. วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
๘. กรอบแนวคิดของการวิจัย
๙. สรุป

แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

การบริหาร (Administration) คือ การกระทำต่องาน หรือกิจกรรมทุกอย่างที่มนุษย์ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าไม่มีสิ่งใดที่สำคัญมากกว่าการบริหาร ทั้งนี้โดยมีนักวิชาการ และนักวิจัยทางรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารไว้อย่างกว้างๆ ดังต่อไปนี้

วอร์เรน บี บราวน์ (Warren B. Brown อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ งานของผู้นำที่ใช้ทรัพยากรในการบริหารทั้งปวงที่มีอยู่ในหน่วยงาน เพื่อให้เป้าหมายที่กำหนดไว้บรรลุผล และเป็นงานของหัวหน้าหรือผู้นำ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่รวมกันและร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่กำหนดไว้

ฮาโรลด์ โคนิตซ์ (Harold Koonitz อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ การจัดดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ปัจจัย

ทรัพยากรการบริหารในหลายด้านอันได้แก่ คน วัสดุ เงิน และการใช้วิธีการบริหารจัดการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการด้านบุคคล สิ่งอุปกรณ์ และงบประมาณ

ดีเรคต์ ทอริงทอยส์ (Derek Torrington อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ งานของผู้บริหารที่ต้องกระทำให้สำเร็จ โดยการประสานให้งานของผู้คนที่ต้องแก้ไขปัญหา และแสวงหาโอกาสให้กับองค์กรได้บรรลุผลสำเร็จ

ซุบ กาญจนประกร (๒๕๒๓ :๑๐) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ การกระทำของคณะบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการหรือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

คำนิยามของการบริหาร สรุปความหมายของคำว่าบริหารได้จากปัจจัยองค์ประกอบในหลายๆ ด้านต่อไปนี้คือ (อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๑๓)

๑. วัตถุประสงค์ คือเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มสมาชิกหรือกลุ่มคนที่ทำงาน

๒. กลุ่มคน คือ กลุ่มคนจะต้องเป็นการรวมกันของคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อทำงานนั้นให้ได้ผลตามต้องการ โดยงานประเภทนั้นเป็นงานที่คนๆ เดียวไม่สามารถทำงานนั้นให้สำเร็จลงได้ งานบริหารจึงเป็นงานที่จะใช้ในการปกครองดูแลกลุ่มคน

๓. ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ เงิน คน วัสดุ อุปกรณ์ และวิชาการบริหารหรือเทคนิคการบริหารต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ ทรัพยากรการบริหารเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้การทำงานของกลุ่มคนให้สามารถดำเนินไปได้

๔. กิจกรรมเป็นขั้นตอน ซึ่งการบริหารจำต้องมีกิจกรรมต่างๆ เรียงลำดับกันอย่างเป็นขั้นตอนและค่อนข้างมีระเบียบ เพื่อให้กลุ่มคนสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

๕. ระบบความร่วมมือ คือการบริหารเป็นระบบความร่วมมือของกลุ่มคนที่ทำงานด้วยกัน ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถติดต่อประสานงานกันได้ทั่วถึงรวดเร็ว ลักษณะของการทำงานร่วมกัน จะค่อนข้างเปิดเผยเป็นแบบประชาธิปไตยตามกระแสของโลก ระบบที่มีการบังคับเข้มงวดจะค่อยๆ เสื่อมสลายไปและถูกแทนที่ด้วยระบบความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนมากขึ้น ทั้งนี้เป็นการประสานประโยชน์ร่วมกันของผู้บริหารกับกลุ่มคนที่ทำงาน

๖. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกคือ กลุ่มคนที่อยู่ในหน่วยงานจะติดต่อสื่อข้อความกันตลอดเวลาขณะที่การบริหารดำเนินไปตามปกติ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเหล่านี้มีความจำเป็นในการบริหารหรือการจัดการที่มีผลกับกลุ่มคนที่ทำงาน

๗. การบริหารหรือการจัดการเป็นสิ่งที่ใช้ความพยายามดำเนินงานด้วยกัน ในการบริหารกลุ่มคนนั้นจะปรากฏให้เห็นอย่างชัดถึงการใช้ความพยายามกระทำกรใดๆ ร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตลอดเวลา

๘. การบริหารหรือการจัดการ อาจเกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการบริหารกลุ่มคน การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้กลุ่มสมาชิกมีพลังหรือ ไม่มีพลังที่มีผลจากการบริหารงานทั้งสิ้น

ทฤษฎีการบริหาร

ทฤษฎีการบริหารตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ได้สร้างมุมมองที่แตกต่างกันของแนวความคิดทางการบริหารขึ้นมา มุมมองเหล่านี้แต่ละมุมมองจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานที่แตกต่างกันของลักษณะทางการบริหาร ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นทฤษฎีดังนี้ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๔)

๑. ทฤษฎีสัมัยเดิม ซึ่งทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นจากความพยายามครั้งแรกๆ เพื่อการพัฒนาแนวความคิดของการบริหารขึ้นมา นักวิชาการบริหารที่ได้มีส่วนร่วมในความพยายามครั้งนี้จะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้บุกเบิกทางการศึกษาการบริหาร วิธีการศึกษาสมัยเดิมจะเสนอแนะว่าผู้บริหารควรพยายามเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การเพื่อการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง การบริหารสมัยเดิมจะถูกแบ่งออกเป็น ๕ ด้านที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดดังนี้ ภายในด้านแรกคือ การวิเคราะห์การบริหารในระดับล่างจะประกอบด้วยผลงานของผู้บุกเบิกคนสำคัญคือ เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) แฟรงค์ ลิลเลียน กิลเบรธ (Frank Lillian M. Gilbreth) และเฮนรี แอล แกรนท์ (Henri L. Grant) บุคคลเหล่านี้จะศึกษางานของคนงาน ณ ระดับล่างขององค์การเป็นส่วน ใหญ่ซึ่งแนวความคิดของบุคคลเหล่านี้ และเป็นที่ยึดจกกันโดยทั่วไปว่าเป็นหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๖)

๒. หลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ ประมาณปีพ.ศ.๒๔๔๓ เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) ได้พัฒนาหลักการบริหารที่ถูกเรียกว่าการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ขึ้นมา ซึ่งเฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการโดยทั่วไปของการบริหาร ๔ ข้อ คือ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๗)

๒.๑ การใช้การบริหารแบบวิทยาศาสตร์ทดแทนวิธีการแบบสังเข

๒.๒ คนงานควรจะถูกคัดเลือกอย่างรอบคอบ ฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อการปฏิบัติงานที่ระบุนไว้อย่างดี

๒.๓ ผู้บริหารควรจะร่วมมือกับคนงานเพื่อความมั่นใจว่าการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ได้ถูกดำเนินการ

๒.๔ ความรับผิดชอบควรถูกแบ่งเกือบจะเท่าเทียมกันระหว่างผู้บริหาร และคนงาน การตัดสินใจควรจะเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร

เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) มุ่งหวังให้หลักการของเขาสะท้อนปรัชญาของการบริหาร และความต้องการกระตุ้นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและคนงาน

ในหลักการนี้เป็นการวิเคราะห์การบริหารอย่างกว้าง จะมุ่งการศึกษาหน้าที่การบริหาร โดยส่วนรวมผู้บุกเบิกที่สำคัญของการศึกษาการบริหารภายในด้านนี้ คือ เฮนรี ฟาโยล, ลูเธอร์ กูลิค (Henri Fayol, Luther Kulic) และ ลินแดลล์ เออร์วิค (Lyndall Urwick) ซึ่งแนวความคิดของบุคคลเหล่านี้มักจะถูกเรียกว่ากระบวนการบริหารหรือทฤษฎีการบริหาร ซึ่งทุกคนจะมองการบริหารว่าเป็นหน้าที่ ทั้งนี้การบริหารจะประกอบขึ้นด้วยการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม (ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๘)

๓. องค์การแบบราชการ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒:๓๕) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันได้เสนอแนวความคิดขององค์การแบบราชการขึ้นมาในระหว่างปี พ.ศ.๒๔๓๔ บริษัทยุโรปหลายบริษัทจะถูกบริหารงานบนพื้นฐานของครอบครัวส่วนบุคคล และพนักงานจะจงรักภักดีต่อบุคคลแทนที่จะเป็นองค์การหรือภารกิจ ผลเสียของวิธีการเช่นนี้คือ ทรัพยากรได้ถูกใช้เพื่อความต้องการส่วนบุคคล ไม่ใช่เป้าหมายขององค์การ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ได้มีมุมมองต่อองค์การว่าองค์การควรจะถูกบริหารงานบนพื้นฐานของเหตุผล และไม่เป็นส่วนตัว องค์การแบบนี้จะถูกเรียกว่าองค์การแบบราชการ ซึ่งแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ได้กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญขององค์การแบบราชการคือ

- ๓.๑ การแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน
- ๓.๒ การระบุนโยบายบังคับบัญชาอย่างชัดเจน
- ๓.๓ บุคคลจะถูกคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งบนพื้นฐานของคุณสมบัติทางเทคนิค
- ๓.๔ การบริหารจะถูกแยกออกจากความเป็นเจ้าขององค์การ
- ๓.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะอยู่บนพื้นฐานของความไม่เป็นส่วนตัว

๓.๖ การกำหนดกฎระเบียบวิธีปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นทางการ

๔. ทฤษฎีสัมพัทธ์สองคือ หลักการเชิงพฤติกรรมโดยทั่วไป จะถูกอธิบายด้วยการเริ่มต้นของลำดับของการวิจัยที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ การวิจัยเหล่านี้จะศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของคณาจารย์ ณ โรงงานฮอธอร์น รัฐชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกา ของบริษัทเวสเทิร์น อิเล็กทริก ที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาฮอธอร์น ซึ่งแนวความคิดเริ่มแรกของการศึกษาฮอธอร์นจะถูกเรียกกันโดยทั่วไปว่ามนุษย์สัมพันธ์ ผู้บุกเบิกที่สำคัญของแนวความคิดเรื่องมนุษย์สัมพันธ์นี้คือ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ซึ่งมุมมองเชิงพฤติกรรมจะมองการบริหารว่าได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของมนุษย์ตามมุมมองเชิงพฤติกรรมนี้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นจากความเข้าใจความต้องการของมนุษย์ และยอมรับความสำคัญของลักษณะที่ไม่เป็นทางการภายในองค์การเช่นการติดต่อสื่อสารและกลุ่มงานที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งหน้าที่สำคัญของผู้บริหารคือการจูงใจ และการนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกนักบริหาร ด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมุมมองเชิงพฤติกรรมของการบริหาร (ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๐)

๕. ทฤษฎีสัมัยที่สามคือ หลักการเชิงปริมาณ โดยทั่วไปหลักการเชิงปริมาณนี้จะถูกเรียกว่าการบริหารศาสตร์หรือการวิจัยการดำเนินงาน การบริหารศาสตร์นี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ที่บรรดานักวิทยาศาสตร์ได้ถูกขอให้ช่วยเหลือแก้ปัญหาการทำสงครามที่ซับซ้อน นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้ได้ถูกจัดขึ้นมาเป็นทีมงานที่ถูกเรียกว่ากลุ่มโออาร์ ภายหลังจากสงครามโลก ครั้งที่สองสิ้นสุดความสำเร็จของกลุ่มโออาร์ได้ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน ภายใต้วงการทหาร ผู้บริหารของบริษัทหลายบริษัทต่างกระตือรือร้น ที่จะนำเทคนิคของการบริหารศาสตร์เหล่านี้มาใช้กับสภาพแวดล้อมทางอุตสาหกรรม หลักการนี้จะมองการบริหารว่าเป็นระบบของกระบวนการพื้นฐานของหลักการนี้คือ ความเชื่อว่าการตัดสินใจจะเป็นกระบวนการที่มีเหตุผลแบบการจำลองเชิงคณิตศาสตร์สามารถสร้างขึ้นมาจำลองระบบของกระบวนการนี้ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่สำคัญของแบบจำลองคณิตศาสตร์นี้จะต้องคำนวณได้ ตัวอย่างเช่นแบบจำลองสินค้าคงเหลือ และแบบจำลองการควบคุมคุณภาพสินค้า (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๕)

๖. ทฤษฎีสัมัยที่สี่คือ หลักการเชิงระบบของการบริหารจะอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีระบบทั่วไป นักทฤษฎีระบบจะเสนอแนะแนวทางการคิดเชิงสังเคราะห์ เพราะว่าการบริหารไม่ได้ อยู่ภายใต้ความว่างเปล่า ผู้บริหารจะกระทบและถูกกระทบด้วยตัวแปรจากทางองค์กรและทางสภาพแวดล้อมหลายอย่าง ผู้บริหารจะต้องยอมรับความสำคัญของการมองภาพโดยส่วนรวมมากขึ้น ที่อยู่บนพื้นฐานของระบบเปิดองค์กร คือระบบเปิดที่กระทบและถูกกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่เสมอ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๐)

๗. ทฤษฎีสัมัยที่ห้าคือ หลักการเชิงสถานการณ์จะเสนอแนะว่าการประยุกต์ใช้แนวความคิดทางการบริหารต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การบริหารตามสถานการณ์จะพยายามสร้างหลักการขององค์กร และการบริหารบนพื้นฐานของการผสมผสานของหลักการในการบริหารก่อนหน้านั้น หลักการตามสถานการณ์จะเริ่มต้นด้วยคำว่ามันขึ้นอยู่กับการยืนยันว่าคำตอบของปัญหาทางการบริหารทุกอย่างจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีตามสถานการณ์ครั้งแรกจะมาจาก การวิจัยที่ถูกดำเนินการโดยนักวิชาการอังกฤษ คือ โทมัส เบิร์นส์ (Thomas Burns) และ จี. เอ็ม. สตรองเกอร์ (G.M. Stronger) ภายหลังจากการศึกษาบริษัทอุตสาหกรรมหลายบริษัท เช่น โรงงานสิ่งทอและผู้ผลิตอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการสรุปว่าเทคนิคการบริหารที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกโทมัส เบิร์นส์ (Thomas Burns) และ จี. เอ็ม. สตรองเกอร์ (G.M. Stronger) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์กรสองแบบ คือองค์กรแบบเครื่องจักร โดยที่องค์กรนี้จะมีคุณลักษณะคล้ายกับองค์กรแบบราชการของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) งานจะเป็นงานประจำวันและไม่เปลี่ยนแปลงแต่องค์กรแบบคล่องตัวองค์กรนี้จะมีความคล่องตัวและงานจะไม่เป็นประจำวัน สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งพบว่าบริษัทที่บรรลุความสำเร็จสูง จะใช้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๒)

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ

นักบริหารจัดการชื่อ นิโคลาส เฮนรี (Nicholas Henry) กล่าวถึงความยากลำบากในการนิยามคำว่าการบริหารจัดการ เพราะการบริหารจัดการจะมีความครอบคลุมในเกือบทุกเรื่องที่เป็นความต้องการของสังคม และแม้ว่ารัฐจะได้สนองตอบให้ตรงกับความต้องการของสังคมแล้ว โดยดำเนินกิจกรรมของรัฐไปแล้ว ก็ยังจะไม่ใช่ที่พอใจของสังคมจนกว่าจะสามารถประชาสัมพันธ์ให้สังคมเชื่อและยอมรับได้ว่าผลงานที่รัฐทำไปแล้วนั้น เป็นสิ่งที่ควรจะดำเนินการสำเร็จแล้ว หรือไม่มีผลงานใดในเรื่องนั้นจะดีกว่านี้อีกแล้ว การบริหารจัดการจึงอาจนิยามได้ว่าเป็นการบริหารกิจการของรัฐที่ไม่มีขอบเขตที่แน่นอน การดำเนินกิจการของรัฐมีแต่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นจนยากที่จะนิยามขอบเขตให้ชัดเจนได้ ยิ่งพยายามกำหนดขอบเขตก็จะทำให้เข้าใจการบริหารจัดการไม่ครบถ้วน (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๖)

เจมส์ ดับเบิลยู เฟสเลอร์ (James W. Fesler อ้างถึงใน ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๗) กล่าวถึงความพยายามในการให้คำจำกัดความของการบริหารจัดการ หมายถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายที่ถูกกำหนดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีระบบราชการ (Bureaucracy) เป็นองค์กรดำเนินการที่มีความใหญ่โต (large-scale) และภารกิจเล็กๆ เป็นเรื่องของสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอยู่ไม่น้อย ซึ่ง เจมส์ ดับเบิลยู เฟสเลอร์ (James W. Fesler) ได้บรรยายถึงความไม่แน่นอนของขอบเขตการบริหารจัดการ เพราะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และค่านิยม

ดิน ปรัชญพฤทธิ ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการรัฐกิจในลักษณะนี้คือ การบริหารจัดการรัฐกิจ ในฐานะเป็นกิจกรรมการดำเนินงานของภาครัฐ (As An Activity) หรือเป็นการมุ่งเน้นกิจกรรมในกระบวนการบริหารมากกว่าองค์ความรู้ ดังนั้นค่านิยมก็คือการบริหารจัดการรัฐกิจ หมายถึงการใช้ความพยายามของกลุ่มคนที่มีความร่วมมือกัน เพื่อปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยมี การใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ ในแง่ของการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการให้บริการต่อชุมชน ทั้งนี้การดำเนินการบริหารจัดการรัฐกิจของรัฐจะต่างไปจากการบริหารจัดการของเอกชนอย่างเห็นได้ชัด (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๖)

ปฐม มณีโรจน์ได้ให้แนวความคิดการบริหารจัดการในแนวทางของรัฐประศาสนศาสตร์ ว่าหมายถึงองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการบริหารจัดการ และขยายความการบริหารจัดการต่ออีกว่ามีวัตถุประสงค์โดยประเพณีของรัฐประศาสนศาสตร์ ก็เพื่อฝึกฝนให้บุคคลเข้ารับบทบาทเป็นผู้บริหารในระบบราชการเป็นสำคัญ ซึ่งรัฐประศาสนศาสตร์จึงมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่เฉพาะแต่ในส่วนระบบกิจกรรม และกระบวนการบริหารจัดการอันเป็นหัวใจสำคัญเท่านั้น แต่อาจรวม

เนื้อหาสาระส่วนอื่นๆที่สำคัญ ที่ไม่ได้ว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการ โดยตรงเช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง สังคม วัฒนธรรมและประเพณี (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๘)

โดยสรุปการบริหารจัดการจากคำนิยามรัฐประศาสนศาสตร์ ที่สามารถกล่าวได้ว่ารัฐประศาสนศาสตร์เป็นเรื่องขององค์ความรู้ หรือเป็นเรื่องของศาสตร์ที่สามารถนำมาศึกษาค้นคว้าวิจัยกำหนดแนวคิด และแสวงหาแนวทางค้นคว้าสร้างความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หรือเป็นตัวความรู้ที่ได้จากการค้นหาสาเหตุและผลจากการดำเนินกิจกรรมของรัฐ แม้ว่าจะไม่อาจเป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์เนื่องจากมีค่านิยมแฝงอยู่มากก็ตาม ดังนั้นเมื่อก้าวถึงรัฐประศาสนศาสตร์มักคำนึงถึงประเด็นเหล่านี้ (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๑๔ - ๒๖)

การบริหารจัดการเป็นองค์ความรู้ที่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จากการใช้หลักเหตุผลเชิงพรรณนาที่ควรจะเป็นในการอธิบายเชิงสาเหตุและเหตุผล หรือการตั้งสมมติฐานจากการใช้เทคนิควิทยาการต่างๆ ที่นำมาจากศาสตร์สาขาอื่นๆ การบริหารจัดการเป็นสหวิทยาการหมายถึง การบริหารจัดการเป็นองค์ความรู้ซึ่งรวมสาขาวิชาการหลายๆแขนงไว้ด้วยกัน การบริหารจัดการเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ให้เกิดผลในการแก้ไขปัญหาสังคม คือ การนำองค์ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ มาใช้ให้ได้ผลดีอย่าง มีศิลปะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมา ซึ่งการบริหารจัดการไม่มีสูตรสำเร็จในรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสถานการณ์จะเป็นสิ่งกำหนดการปรับใช้องค์ความรู้ในกิจกรรมหรือการบริหารจัดการทั้งนี้การบริหารจัดการมีขอบเขตกว้างขวางไม่ชัดเจนไม่แน่นอน สามารถที่จะผันแปรตามการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไม่หยุดนิ่ง (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๕)

การตรวจสอบคำนิยามของการบริหารจัดการ ในฐานะเป็นกิจกรรมของภาครัฐจากความพยายามของนักวิชาการที่จะกำหนดความหมายของคำว่าบริหารจัดการที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ในเบื้องต้น เมื่อก้าวถึงคำว่าบริหารจัดการมักจะกล่าวถึงปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๓ : ๒๓)

การบริหารจัดการต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐบาล ต้องมีกลุ่มคนซึ่งอาจเป็นข้าราชการหรืออาจไม่ใช่ข้าราชการที่เข้ามาทำงานภายใต้สัญญาว่าจ้าง เพื่อรับภารกิจไปสู่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการใช้ทรัพยากรในการบริหารที่มีอยู่โดยทรัพยากรเหล่านี้หาได้มาจากการใช้มาตรการด้านภาษีอากรของรัฐ มีระบบราชการหรือระบบสำนักงานเป็นหน่วยงานดำเนินกิจกรรมของรัฐเป็นขั้นเป็นตอนตามระเบียบกฎหมาย มีระบบการควบคุมบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงมาผสมผสานกับการใช้ระบบความร่วมมือมากหรือน้อย แล้วแต่ลักษณะภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานซึ่งแตกต่างกัน มีการกำหนดนโยบายของรัฐและการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติให้เกิดผลในเชิงพฤติกรรมเป็นรูปธรรมที่สังเกตเห็น และวัดจากตัวดัชนีที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้มีอำนาจในการบริหาร อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมของรัฐ หรือการบริหารรัฐกิจเป็นการบริการสาธารณะที่ควรจะ

ตอบสนองได้ตรง ประเด็นกับความต้องการของผู้รับบริการคือประชาชนทั่วไป แต่ต้องหาขอบเขตที่แน่นอนชัดเจน ซึ่งสามารถที่จะพิจารณาขอบเขตการบริหารได้ค่อนข้างยาก (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๘)

ความสำคัญของการบริหารจัดการ มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติหลายประการด้วยกัน สามารถสรุปเป็นข้อๆได้แก่ (ไตรรัตน์ โภคพลกรณ์, ๒๕๔๑ : ๓๗-๕๒)

๑. การนำเจตนารมณ์ของพลเมือง หรือจากฝ่ายการเมืองมาปฏิบัติให้เกิดผลเชิงรูปธรรม การบริหารจัดการในฐานะกิจกรรมของรัฐ ซึ่งเน้นในทางปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่สังคมนั้น เป็นการรวมพลังดังกล่าวกระทำกันอย่างมีระเบียบเป็นทางการ เพื่อเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงานที่กว้างขวางมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ และกระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตามเจตนารมณ์ของประชาชนในประเทศ ซึ่งมักต้องการสิ่งที่ดีกว่าหรือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทหรือประชาชนในเมือง ซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนในประเทศหนึ่งๆ อาจแตกต่างกันไปตามประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ โดยมักจะประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ จากส่วนของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและใช้วิชาชีพของตนในการทำงาน ได้แก่ กลุ่มข้าราชการและพนักงานของรัฐทั้งหมด อีกส่วนมาจากประชาชนส่วนใหญ่ที่เลือกผู้แทนของตนเข้ามาเป็นฝ่ายการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ส่วนที่เหลืออาจเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง แต่เป็นสมาชิกของกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนหรือเจตนารมณ์ของประเทศ จะเกิดผลเป็นรูปธรรมได้ต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐทั้งหมดในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องของการบริหารจัดการ

๒. ความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล การบริหารจัดการที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับประวัติความเป็นมาของมนุษย์ในอดีตกาลที่ผ่านมาและต่อมาเมื่อมนุษย์ได้มีการตั้งหลักแหล่งอย่างแน่นอนและเข้าสู่ยุคแห่งความเจริญมีชุมชนเมืองจำนวนมากเกิดขึ้น มีการเคลื่อนย้ายและอพยพของประชาชนจากชนบท เข้าสู่เมืองเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเพราะภายในเมืองมีงานทำและได้รับการบริการจากรัฐในเขตเมือง ส่วนของชุมชนในชนบทก็ยังได้รับการดูแลปัจเจกบุคคลทั้งที่เป็นปัจจัยการผลิต และไม่ใช่ว่าปัจจัยการผลิตในเมืองและชนบทต่างก็ได้รับการบริการจากรัฐ อาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานของรัฐได้ช่วยตอบสนองความต้องการของปัจเจกชนตามยุคสมัยได้ตลอดมา

๓. ความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม การรวมกลุ่มของมนุษย์เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในสิ่งที่บุคคลคนเดียวไม่สามารถกระทำได้นั้น นับว่าเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์อาจกล่าวได้ว่าเกิดมาพร้อมกับประวัติความเป็นมาของมนุษย์ กลุ่มคนที่ทันสมัยและมีแหล่งพำนักอยู่ในเมืองมีงานทำอยู่ในเมือง การเดินทางไปในที่ต่างๆ ย่อมต้องการการขนส่งคมนาคม การติดต่อสื่อสาร จึงมีการเรียกร้องต่อผู้มีอำนาจรัฐต่อการให้บริการดังกล่าว และร่วมกันวางกฎเกณฑ์เงื่อนไขการอยู่ร่วมกันในสังคมของกลุ่มต่างๆ โดยมีการบริหารจัดการในสิ่งต่างๆที่ถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการ

๔. การบริหารจัดการกับความสำคัญต่อองค์กร กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันอย่างเป็นระเบียบ กล่าวคือ การบริหารจัดการที่มีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจกันตรงกัน และได้ใช้ความพยายามร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินงานตามเป้าหมายโดยมีการปรึกษาสื่อข้อความ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน การรวมตัวกันของกลุ่มอย่างมีระเบียบในลักษณะเป็นองค์กรเช่น นั้นได้ปรากฏขึ้นทั่วไปในโลกปัจจุบันทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งการบริหารจัดการได้ช่วยทำให้องค์กรเหล่านี้สามารถดำเนินงานได้ด้วยความเรียบร้อย

๕. การบริหารจัดการมีความสำคัญในการสร้างเสถียรภาพ ให้แก่องค์กรที่เกิดขึ้นในเมืองที่มีกิจกรรมซับซ้อนย่อมไม่อาจดำเนินงานบริหารจัดการระหว่างองค์กรได้ หากขาดความมั่นใจในอนาคตความมั่นใจที่ได้รับจากรัฐย่อมนำไปสู่การตัดสินใจขององค์กรหลายองค์กร ทำให้การบริหารจัดการทำการผลิตในด้านเกษตรกรรม หรือดำเนินงานทางด้านการค้าขาย การคมนาคมขนส่ง และอื่นๆระหว่างองค์กร การบริหารจัดการจึงสามารถที่จะช่วยสร้างค่านาเชื่อถือให้กับองค์กรต่างๆ ในสังคม เมื่อรัฐมีมาตรการต่างๆ ทางกฎหมายในการบริหารจัดการที่จะสร้างเสถียรภาพให้แก่องค์กรนั้นๆ

๖. การบริหารจัดการมีความสำคัญของการบริหารของรัฐต่อสังคม องค์กรทั้งหลายที่รวมตัวกันเป็นสังคมมนุษย์ดำรงเผ่าพันธุ์สืบต่อกันไปย่อมมีวัฒนธรรมแบบแผนการดำรงชีวิต มีครอบครัว มีศาสนาที่ประกอบกันเป็นประเทศชาติได้นั้น ย่อมต้องมีการบริหารจัดการซึ่งรัฐใช้เป็นแนวทางและเครื่องมือในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศ

๗. การบริหารจัดการมีความสำคัญต่อการบริหารรัฐในสังคมระหว่างประเทศ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีด้านต่างๆ ได้ทำให้การติดต่อของมนุษย์ ที่เคยยากลำบากเต็มไปด้วยพรหมแดนศักดิ์กันต่างๆ กลายมาเป็นโลกที่ไร้พรมแดนทางด้านกายภาพ ปัจจุบันมีการค้าขายกันระหว่างประเทศรวมถึงการเข้าไปตั้งสาขาค้าขายธุรกิจในประเทศอื่นที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบในการแข่งขันทางด้านธุรกิจ ประเทศที่เจริญแล้วมักมีบริษัทข้ามชาติดำเนินงานทางธุรกิจอยู่เกือบทั่วโลกหรือนอกประเทศของตน ซึ่งการที่สามารถทำการค้าขายกับประเทศอื่นๆ ได้นั้นย่อมต้องอาศัยการบริหารจัดการรัฐกิจของรัฐไม่มากนักน้อย อาทิเช่นในด้านการเจรจาต่อรอง หรือการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศ (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๓ : ๓๕)

ความแตกต่างระหว่างการบริหารจัดการกับการบริหารธุรกิจ ซึ่งการบริหารจัดการแม้ว่าจะมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกับการบริหารธุรกิจอยู่บ้าง เช่นเป็นเรื่องของการบริหารหรือการจัดการเหมือน กันแต่ก็มีบางส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนหลายประการเช่น การบริหารจัดการและการบริหาร ธุรกิจในประเทศที่กำลังพัฒนามักมีข้อแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจน แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วความแตกต่างจะน้อยลงเป็นอย่างมาก เช่นการบริหารงานของรัฐที่อาศัยการว่าจ้าง

บริษัทเอกชน ซึ่งเป็นการใช้ภาษีและบุคลากรภาครัฐร่วมกับเอกชน มีข้อแตกต่างของการบริหารงานของทั้ง ๒ ภาคนี้พอสรุปได้ใน ๔ ด้านด้วยกันคือ (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๖๕)

๑. ด้านโครงสร้างของการบริหารจัดการภาครัฐและการบริหารธุรกิจ ซึ่งการบริหารจัดการจะมีโครงสร้างทางการบริหาร โดยมีกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการไว้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญจะแบ่งการใช้อำนาจอธิปไตยของประเทศออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ซึ่งการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ฝ่ายก็เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจหรือยับยั้งมิให้ฝ่ายใดมีอำนาจจนเกินไป เพราะอำนาจนั้นมักจะนำไปสู่ความเสื่อมได้เสมอ ดังที่มีปรมาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่าอำนาจมีแนวโน้มไปสู่ความเสื่อมอำนาจเบ็ดเสร็จย่อมเสื่อมทรามมากที่สุด กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารราชการมีมากซึ่งกฎหมายเหล่านี้ย่อมไม่มีสาระที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การบริหารราชการจะต้องอาศัยกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ที่เป็นกฎหมายลูกเป็นกรอบในการดำเนินงาน รวมตลอดถึงศีลธรรมจริยธรรมก็ถูกนำมาเป็นแนวทางในการทำงานด้วย ในด้านบริหารธุรกิจจะไม่มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจสูงสุด เพื่อเป็นการถ่วงดุลของผู้บริหารหรือประชาชนหรือคณะกรรมการอำนวยการ ที่มีลักษณะสากลทั่วไปเหมือนการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ส่วนเหมือนกับการบริหารรัฐในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การบริหารธุรกิจอาจกำหนดการบริหารของตนอย่างใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องใช้รูปแบบสากลเหมือนราชการ หรืออาจเป็นเจ้าของคนเดียว หรืออาจเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรืออาจเป็นบริษัทจำกัดหรืออาจเป็นบริษัทมหาชนจำกัดก็ได้ กรอบในการทำงานของธุรกิจเอกชนจึงอาจแตกต่างกันไปได้ตามระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในองค์กร ทั้งนี้ระเบียบต่างๆ ที่กำหนดขึ้นย่อมไม่ขัดกับกฎหมายของบ้านเมือง ส่วนข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรมคุณธรรมก็อาจนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานแตกต่างกันในแต่ละองค์กรธุรกิจได้

โครงสร้างการบริหารจัดการในแง่วัตถุประสงค์ ซึ่งในด้านวัตถุประสงค์ของโครงสร้างระบบราชการกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกลไกหลักของประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมทุกเรื่องของชาติ ระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนเป็นการให้บริการประชาชนทั่วไปโดยไม่หวังผลกำไร เว้นแต่รัฐวิสาหกิจบางประเภทที่ต้องพึ่งตนเองจึงต้องมีรายได้ในการดำเนินงานแต่ก็เป็นการให้บริการจากรัฐ วัตถุประสงค์จึงมีความหลากหลายบางครั้งอาจขัดแย้งกันเอง เช่น การเน้นความมีประสิทธิภาพแต่คำนึงถึงความยุติธรรมความเสมอภาคและผู้เสียเปรียบในสังคม (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๒๔)

ส่วนวัตถุประสงค์ของภาคเอกชนที่สำคัญคือ รายได้หรือผลตอบแทนที่เป็นกำไรที่คุ้มกับการลงทุนและต้องแข่งขันกันมาก ถ้ากิจการขาดทุนภาคเอกชนย่อมอยู่ไม่ได้ ซึ่งผิดกับภาครัฐ

หน่วยงานบางแห่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร อาทิเช่น รัฐวิสาหกิจของไทยบางแห่งขาดทุนถึง ๑๐ ปี ติดต่อกันก็ยังคงอยู่ได้จากการที่เอกชนมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน การกำหนดโครงสร้างและภารกิจให้สนับสนุนวัตถุประสงค์จึงกระทำได้อย่างตรงไปตรงมา เช่น ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนบัญชีลูกค้าเงินฝากในปีต่อมาร้อยละ ๑๐ เมื่อกำหนดกลยุทธ์คือการมุ่งเพิ่มจำนวนเงินฝากการจัดโครงสร้างด้านอำนาจการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจ ให้นักงงานตัดสินใจได้ด้วยตนเองย่อมมีประโยชน์มีการแบ่งงานกันทำในลักษณะทีมงาน โดยที่กฎเกณฑ์อาจมีความยืดหยุ่น โครงสร้างที่จัดเช่นนี้ย่อมช่วยให้เป้าหมายมีโอกาสบรรลุผลสำเร็จได้และหากโครงสร้างมีข้อบกพร่องก็สามารถนำมาแก้ไขได้ สำหรับระบบราชการนับว่าเป็นสิ่งที่ยากที่จะกระทำการบริหารจัดการเหมือนบริษัท เอกชนได้ (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๒๓)

เป้าหมายของงานการบริหารจัดการในภาคราชการ มีความคลุมเครือไม่ชัดเจนมีจำนวนมากและมักขัดแย้งกันเอง ซึ่งการประเมินความสำเร็จกระทำได้ยาก เช่น เป้าหมายของระบบราชการที่มุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพพร้อมๆ กับการให้ความสำคัญมากต่อความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งขัดแย้งกันอย่างมาก การทำงานของภาคราชการจึงยากที่จะทำได้ด้วยความเด็ดขาด หากรัฐดำเนินการเด็ดขาด รัฐก็อาจถูกตำหนิจากสังคมในด้านการขาดความเป็นธรรม และไม่ช่วยเหลือผู้เสียเปรียบในสังคม เป็นต้น การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างจริงจังของรัฐกระทำได้ยากกว่าธุรกิจบางอย่าง ซึ่งต้องใช้ความยืดหยุ่น เช่น ตัวชี้วัดการบริการที่มีคุณภาพ ได้แก่ (๑) ความถูกต้องตามกฎหมาย (๒) ความเพียงพอ (๓) ความเป็นธรรมอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีอภิสิทธิ์ (๔) ความสะดวกความรวดเร็ว ความเชื่อถือได้ (๕) การได้มาตรฐาน (๖) ค่าบริการที่เหมาะสมและต้นทุนต่ำและ (๗) ผู้รับบริการพอใจในตัวชี้วัดเหล่านี้ อาจต้องยกเว้นบางตัวเมื่อนำไปใช้กับผู้เสียเปรียบในสังคมและผู้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ส่วนเป้าหมายของงานในภาค เอกชนจะมีลักษณะตรงข้าม คือทำได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่มีข้อยกเว้น

๒. ด้านกระบวนการบริหารจัดการและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ สามารถที่จะแบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑ การทำงานของภาครัฐ มักขึ้นอยู่กับการนำนโยบายจากฝ่ายการเมืองมาลงมือทำให้ เกิดเป็นผลงานของฝ่ายการเมือง ซึ่งอาจขัดแย้งกันเองจนไม่อาจรวมกันได้และวางนโยบายเพื่อส่วนรวมของประเทศได้ ภาคราชการอาจไม่สามารถเป็นกลไกแก้ไขปัญหาให้กับสังคมได้อย่างจริงจัง แต่ประโยชน์สาธารณะที่มุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสำหรับเอกชน แม้จะมีการเมืองในองค์การอยู่บ้าง แต่เมื่อบริษัทตั้งเป้าหมายของการทำงานตามนโยบายไว้ ก็มักมีการประเมินผลและแก้ไขปัญหการทำงาน มีการปรับกลยุทธ์การเอาชนะคู่แข่งทางธุรกิจอยู่เสมอ และมักยึดหลักของการใช้ทรัพยากร คน เงิน งานและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลงานตามที่กำหนดไว้หรือมีประสิทธิผลนั่นเอง หากไม่ทำเช่นนี้ก็ไม้อาจอยู่รอดได้และผู้บริหารก็อาจถูกออกจากราชการ โดยผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการอำนวยการกระทำให้เกิดขึ้น

๒.๒ การบริหารงานภาครัฐในกิจการทุกประเทศมีลักษณะถาวรต่อเนื่องมั่นคง ทั้ง ด้านพลเรือน ทหาร ตำรวจ ระบบสาธารณูปโภคในด้านไฟฟ้า ด้านประปา ด้านการขนส่ง จะทำหน้าทีตลอดไป แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนรัฐบาล เปลี่ยนพรรคการเมือง และเปลี่ยนนโยบายไปแล้วก็ตาม ซึ่งจะทำฯ หยุดๆ ไม่ต่อเนื่อง หรือทำตามใจไม่ได้เพราะมีผลต่อความผาสุกของประชาชน สำหรับการบริหารงานภาคเอกชนนั้น บริษัท ห้างร้านหรือกิจการที่มีเจ้าของคนเดียวอาจหยุดกิจการเมื่อใดก็ได้ หากไม่ขัดต่อสัญญาที่ทำไว้ตามกฎหมาย

๒.๓ ขั้นตอนการทำงานของภาครัฐมักมีความซับซ้อนหลายขั้นตอน มากำหนดและมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คอยควบคุม เพื่อป้องกันการทุจริตอันเนื่องมาจากไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของอย่างแท้จริงและไม่มีคู่แข่งภายในประเทศ ซึ่งระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการ ประชาชนและแก้ไขได้ยาก เพราะเกี่ยวพันถึงกฎหมายหลายฉบับและผลประโยชน์มากมายส่วนการบริหารภาคเอกชนนั้น ซึ่งกระบวนการทำงานและเทคโนโลยีมักได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและรีอปรับระบบเพื่อทำให้การทำงานคล่องตัวรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจได้ การเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งคู่แข่งและพฤติกรรมของผู้บริโภคล้วนเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลทำให้ภาคเอกชนต้องปรับระบบการทำงานให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๒.๔ การพิจารณาด้านประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน จะพบว่าภาคเอกชน มีประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่าภาคราชการ ซึ่งภาคราชการควรนำข้อดีของภาคเอกชนมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริการภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น การทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน การตัดสินใจโดยใช้มติเอกฉันท์ของกลุ่มและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

๒.๕ ด้านรายได้ทางภาครัฐจะมีรายรับจากภาษีอากร ซึ่งได้มาโดยการบังคับเก็บจากประชาชน ส่วนภาคเอกชนนั้นรายได้จะมาจากการขายสินค้า หรือการให้บริการซึ่งลูกค้ามักซื้อด้วยความเต็มใจ

๒.๖ ด้านกระบวนการกำหนดนโยบายภาครัฐ จะมีการกำหนดนโยบายมาก่อนจากฝ่ายการเมืองและผู้มีอำนาจทางการเมือง นโยบายจะมีลักษณะกว้างๆ ว่าจะทำหรือไม่ควรจะทำอะไร แล้วจึงมอบให้ฝ่ายบริหารนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นนโยบายของงานภาครัฐจะมาก่อนอื่นใด ส่วนภาคเอกชนนโยบายจะกำหนดขึ้นหลังจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัทหรือหน่วยงานเช่นการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกำไรในปีถัดไป เมื่อมีวัตถุประสงค์จากแผนกลยุทธ์ แล้วจึงนำวัตถุประสงค์มาแตกออกเป็นนโยบายว่าจะทำอะไรหรือไม่ทำอะไร ให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น การสร้างกำไรในปีถัดไป (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๑ : ๒๕)

๓. ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงานและการบริหารจัดการ

๓.๑ ในแง่ของค่านิยมทางสังคมโดยเฉพาะในประเทศตะวันตกเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ข้าราชการอาจทำงานแบบ One day One Dollar หรือคล้ายๆ ของประเทศไทยคือระบบเช้าชามเย็นชาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยอมรับกันในสังคมว่างานราชการแม้เงินเดือนจะน้อยกว่าภาคเอกชน แต่ก็มีเกียรติและไม่ต้องทำงานหนักเหมือนภาคเอกชน ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารภาครัฐกับภาคเอกชนอยู่มาก ผู้บริหารภาครัฐจำนวนมากทุ่มเทกำลังกายกำลังใจให้กับงานแต่ความใหญ่โตของราชการ ทำให้งานมีความยากและบ่อยครั้งไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร ส่วนภาคเอกชนนั้นมีความคล่องตัวสูงกว่าภาครัฐเนื่องจากต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ผู้บริหารจึงคำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นอย่างมาก

๓.๒ การทำงานของภาคเอกชนเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบได้ (Accountability) ว่าใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง หรือมีประสิทธิภาพได้ผลตอบแทนคุ้มกับผลสำเร็จของงานหรือไม่ ในขณะที่ภาครัฐมักไม่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผู้บริหารระดับสูง ทั้งๆ ที่มีการระบุนให้มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่มีฝ่ายใดที่จะมาตรวจสอบรวมถึงฝ่ายการเมืองที่อ่อนแอ โดยไม่สามารถที่จะทำให้ข้าราชการเกิดความเกรงกลัว และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานให้เป็นที่พอใจประชาชนอย่างแท้จริง (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๓๐)

๔. ด้านสภาพแวดล้อม

๔.๑ สภาพแวดล้อมของภาครัฐภายในประเทศหรือมองเฉพาะภายใน มักมีความหลากหลายไปตามกลุ่มคนท้องถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันออกไปในการให้บริการ อาทิ การบริหารงานภาครัฐในภาคใต้กับภาคกลางอาจต้องแตกต่างกันไป ซึ่งจะไม่เหมือนกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคนในท้องถิ่นเหล่านี้มีความต้องการค่านิยมความเชื่อแตกต่างกันออกไป การให้บริการจึงต้องคำนึงถึงความหลากหลายเฉพาะพื้นที่เสมอ จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริการสาธารณะสภาพแวดล้อมของเอกชนนั้นถ้าเป็นองค์กรธุรกิจขนาดเล็ก เช่น กิจการเจ้า ของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทข้ามชาติหรือมหาชนก็อาจมีสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะค่อนข้างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการขายสินค้าและบริการ ยิ่งเป็นธุรกิจแบบตลาดเฉพาะหรือ Niche Market ก็อาจมีสภาพแวดล้อมที่ไม่หลากหลายเท่าภาครัฐ

๔.๒ ภาคราชการดำเนินงานโดยอาศัยกลไกของตลาดน้อยมากคือการขาดคู่แข่ง ผลก็คือการขาดประสิทธิภาพเพราะรายได้มาจากการจัดสรรงบประมาณจากการเมืองมิใช่การแข่งขันกันในตลาดค้าขายเหมือนภาคเอกชน อย่างไรก็ตามในยุคโลกาภิวัตน์ภาคราชการอาจต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆ อย่างแน่นอน

๔.๓ การดำเนินการติดต่อทางธุรกรรมของภาครัฐ จะมีลักษณะที่เป็นการบังคับ แต่มีผลกระทบออกไปอย่างกว้างขวาง ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและยังต้องถูกตรวจสอบและ

ถูกคาดหวังว่าจะต้องตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของสาธารณะ การดำเนินงานของภาครัฐจึงต้องดีพร้อม และต้องทำให้สังคมเชื่อว่าดีจริง โดยการประชาสัมพันธ์ให้ดี จึงจะไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางเสียหาย

ภาคเอกชนยังไม่จำเป็นต้องกระทำในลักษณะนี้และการดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนไม่ถูกตรวจสอบจากสาธารณะเหมือนภาคราชการ โดยสรุปจะเห็นว่าการบริหารงานภาคราชการมีความแตกต่างจากการบริหารงานภาคธุรกิจเอกชนในด้านโครงสร้างกระบวนการพฤติกรรมการบริหาร งานและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตามส่วนที่ดีของภาคหนึ่งภาคใดก็อาจมีการหยิบยืมนำมาปรับใช้ซึ่งกันและกันได้ ถ้าหากมีความตั้งใจจะแก้ไขปัญหาการบริหารงานในด้านดังกล่าวแล้วให้สมบูรณ์ (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๓๒)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

๑. ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ โดยที่ความรู้สึกนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติความเชื่อหรือค่านิยม ถ้าจะมองในแง่ของพฤติกรรมทางจิตวิทยาก็จะกล่าวได้ว่าหากไม่มีการแสดงออกมาบุคคลภายนอกก็ไม่สามารถที่จะรู้ความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้โดยความหมายของความคิดเห็นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (๒๕๒๐ : ๑๐๔) ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่าความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (๒๕๓๔ : ๑๐๔) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือรู้สึกอย่างไรนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

Maier (๑๙๕๕ : ๕๒ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๓) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกของเจตคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของข้อเท็จจริง (Facts) อีกส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วจะพบเสมอเมื่อบุคคลใดเกิดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นมักจะมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผล (Justification) เพื่อสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็น แต่การแสดงเหตุผลดังกล่าวเป็นเพียงผลที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นเท่านั้น และยิ่งได้กล่าวว่าความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลกระทบของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งชี้ให้เห็นลักษณะของการแปลความหมายขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น และได้สรุปว่าความคิดเห็นชี้ให้เห็นถึงเจตคติและเราจะทราบเจตคติได้จากการแสดงความคิดเห็นของเขาในเรื่องนั้น ๆ

Nunnally (๑๙๕๙: ๒๘๕-๒๘๖ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๔) กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลต่อประชาชนทั่วไป ต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และการแสดงออกทางด้านความคิดในโลกที่เกี่ยวกับตัวเขา เขาได้พยายามที่จะแยก ความหมายของทั้งเจตคติและความคิดเห็นให้แยกจากกัน โดยกล่าวว่าความคิดเห็นนั้นจะใช้ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกและความชอบพอและยังกล่าวอีกไว้ว่า เรามักใช้คำว่า ความคิดเห็นมากกว่า คำว่า เจตคติ

Kolasa (๑๙๖๘:๓๘๖ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๕) ได้ให้ความหมาย ของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณา ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) จากสิ่งใดสิ่งหนึ่งจาก สถานการณ์แวดล้อมต่างๆ (Circumstances) หรือความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงการลงความเห็น ของบุคคลหนึ่ง ในด้านข้อเท็จจริง

Kolesnik (๑๙๗๐:๓๒๐ อ้างถึงใน อรพินท์ สุขสมธรา, ๒๕๔๒ : ๑๘๙) สรุปคำ นิยามของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจ จากการประเมินค่า (Evaluation Judgment) หรือทัศนยะ (Point Of View) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ และความ คิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลของทัศนคติ

Oskamp (๑๙๗๗:๑๒ อ้างถึงใน อรพินท์ สุขสมธรา, ๒๕๔๒ : ๑๙๑) กล่าวถึง ความคิดเห็นว่า มีความหมายที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับเจตคติ บ่อยครั้งที่ทั้งสองคำถูกใช้แทนกัน

สรุปได้ว่าความคิดเห็น จากความหมายของความคิดเห็นที่นำมากล่าวเป็น ความรู้สึกส่วนบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นการพูดหรือการเขียนซึ่งบุคคลนั้นมีความรู้สึกรู้สึกอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ สถานภาพ สิ่งแวดล้อมและความเชื่อเป็นพื้นฐาน ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นก็ได้ เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ หรืออาจใช้แทนกัน การบริหารจัดการสามารถวัดความคิดเห็นได้จากผลงาน และความพึงพอใจ ของผู้ได้บังคับบัญชา ที่ผลสำเร็จของงานที่ปฏิบัติเป็นไปแนวทางหรือทิศทางเดียวกัน ช่วยทำให้การบริหารจัดการเกิดความเป็นธรรม รอบคอบ และช่วยยกระดับมาตรฐานของการบริหารจัดการเพิ่ม มากขึ้น (กมลรัตน์ แสงคำ, ๒๕๔๗ : ๑๖)

๒. ความสำคัญของความคิดเห็น

ความสำคัญของความคิดเห็น เนื่องจากความคิดเห็นของมนุษย์มีมากหลายระดับ คือระดับผิวเผินและอย่างลึกซึ้ง กล่าวคือความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติติดตัวไปเป็นเวลานานๆ ซึ่ง ความคิดเห็นทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงเป็นความคิดที่ไม่มีในตัวของคุณบุคคลทุกคน จะมีความสัมพันธ์ กับคุณ สมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคลเช่น พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน การ ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดที่เป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้เป็นขบวนการทางสังคมที่ได้รับการศึกษามาเป็นเวลานานหลายๆ ปี ย่อมเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยเฉพาะ ส่วนความคิดเห็นเฉพาะอย่างจะมีอยู่ในระยะสั้นๆ ที่เรียกว่า Opinion ที่อาจแสดงไปในทางบวกหรือเป็นไปในทางลบ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ (กมลรัตน์ แสงคำ, ๒๕๔๗ : ๓๖)

ความคิดเห็นมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้อื่นทราบ และมีความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สื่อสารว่ามีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนั้นๆ อาจจะเป็นการสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียนซึ่งบุคคลนั้นมีความรู้สึกอาศัยพื้นฐานความรู้จากประสบการณ์ และความเชื่อในความคิดเห็นส่วนตัวเป็นพื้นฐาน ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นก็ได้ซึ่งสามารถช่วยทำให้การบริหารจัดการเกิดเป็นระบบแบบแผนมากยิ่งขึ้น เกิดความเป็นธรรม มีความรอบคอบในการบริหารจัดการ และช่วยยกระดับมาตรฐานของการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เพิ่มมากขึ้น

๓. การวัดความคิดเห็น

วิธีวัดความคิดเห็นสามารถใช้วิธีการอนุมานได้จากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกและวิธีการวัดหลายอย่างดังนี้ (สมเกียรติ แจ่มฟ้า, ๒๕๔๔ : ๒๕)

๓.๑ การรายงานตนเอง (Self - Report Measures) เป็นการวัดความคิดเห็น โดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นๆอาจเป็นไปในรูปแบบบวกหรือทางลบ ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้านคือด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียงดีหรือไม่ดี สนับสนุนหรือคัดค้านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มาตรวัดนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทดังนี้

๓.๑.๑ มาตรวัดของเทอร์สโตน (Thurstone Scale) การสร้างมาตรวัดแบบนี้ต้องวัดด้วยข้อความประมาณ ๑๐๐ ข้อเป็นอย่างน้อย โดยมีลักษณะเป็นทางบวกเป็นอย่างมาก หลังจากนั้นก็ให้เลือกคำตอบว่าข้อความใดบ้างที่ต่างจากความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการวัด ต่อจากนั้นนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ แล้วจึงเลือกข้อความตามค่ามาตรวัดที่ได้ก็จะเหลือข้อความเพียง ๒๐ ข้อความ หรือมากที่สุดไม่เกิน ๔๕ ข้อความ

๓.๑.๒ มาตรวัดแบบไลเคิร์ต (Likert Type Scale) ได้สร้างมาตรวัดความคิดเห็น โดยการพัฒนาจากของเทอร์สโตน (Thurstone) มีข้อความบวกหรือข้อความลบปะปนกันส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินใจว่าข้อใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบที่สุด ซึ่งมี ๕ ระดับ คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรแบบนี้มักจะพบว่าผู้ตอบที่ช่องเลขๆ (ไม่มีความเห็น) เป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่าเห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยแทนคำว่าเลขๆ เพื่อให้สามารถวัดความคิดเห็นของผู้ตอบได้

๓.๑.๓ มาตรวัดแบบจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) ลักษณะของมาตรวัดประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่บรรยายลักษณะของเป้าหมายที่เราต้องการวัดที่แสดงลักษณะ ตรงกันข้าม เช่น บวกกับลบ เลวกับดี ยินดีกับไม่ยินดี และระหว่างคำคุณศัพท์ทั้งคู่จะมีช่วงห่างกัน ๗ อันตภาคชั้น โดยผู้ตอบจะเลือกว่าความรู้สึกที่เรามีต่อเป้าหมายนั้นอยู่ในอันตภาคชั้นใด คะแนนความคิดเห็นก็จะดูจากการรวมคะแนนแต่ละข้อ ซึ่งจะอยู่ระหว่าง ๑ - ๗ คะแนน ซึ่ง ๑ คะแนน หมายถึงความคิดเห็นที่เป็นลบ และ ๗ คะแนน หมายถึงความคิดเห็นที่เป็นบวก

๓.๒ การสังเกตพฤติกรรม (Observation Of Overt Behavior) การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคล เป็นอีกวิธีการที่ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลได้ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์นำมาประกอบด้วยเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม นอกจากนั้นสามารถใช้วิธีการต่างๆต่อไปนี้วัดความคิดเห็น ได้แก่

๓.๒.๑ การใช้วิธีการกึ่งสะท้อนภาพ (Semi Projective Technique) เป็นการให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็น ไม่ชัดเจน หรือให้เติมคำหรือข้อความหรือให้คำพูดใดคำพูดหนึ่งที่นึกขึ้นมาได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด

๓.๒.๒ ผลการทดสอบแบบปรนัย (Performance On Objective Test) คือ การเลือกคำตอบแบบทดสอบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้องและแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย

๓.๒.๓ การวัดปฏิกิริยาของร่างกาย (Physiological Reactions) ว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้รู้สึกถึงความเข้มข้นของความคิดเห็น แต่ไม่สามารถแต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าไปในทางบวกหรือทางลบ

๓.๒.๔ การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้า (The Faces Scale) ซึ่งการวัดแบบนี้แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น ๗ ระดับ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงท่าทางของใบหน้าประกอบด้วยตา และปาก โดยจะดูลักษณะอาการของปาก คำกล่าวคือถ้าริมฝีปากโค้งก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่างแสดงให้ว่าไม่เห็นด้วย

การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่จะใช้วิธีแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลจากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจกระทำการสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งทั้งแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (Close Ended Question) และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ (Open Ended Question) หรืออาจใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปอธิบายได้อย่างกว้างขวาง แต่มีข้อจำกัดเพราะอาจจะได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรมของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการ

ตอบแบบสอบถาม เพราะฉะนั้นการวัดความคิดเห็นจึงควรรี้อย่างหลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องวิธีใดวิธีหนึ่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สมเกียรติ แจ่มฟ้า, ๒๕๔๔ : ๔๒)

ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ หมายถึง กระบวนการที่มีการที่มีการจัดและใช้เครื่องมือกำลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน เพื่อให้บรรลุผลประโยชน์แห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นยุทธศาสตร์ระดับสูงสุดที่ประเทศกำหนดขึ้น เพื่อให้การดำเนินการบรรลุจุดมุ่งหมายของประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศปกป้องผลประโยชน์และให้ประเทศมีความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ มีองค์ประกอบหลัก๓ ด้าน คือ

๑. Ends คือ ผลสุดท้ายที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ (Objective)
๒. Ways คือ วิธีการ/แนวทางในการปฏิบัติ หรือหนทางปฏิบัติ (Course of Action)
๓. Means คือ เครื่องมือที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือทรัพยากรที่จำเป็น (Resource)

การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการคาดคะเนสถานการณ์ และการวิเคราะห์บริบท ตลอดจนปัจจัยต่างๆ นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม จากแผนภาพโครงสร้างการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนายุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน โดยแต่ละขั้นตอนหรือองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกัน โดยมีความสัมพันธ์กันดังนี้

๑. การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) หมายถึง เป้าหมายสูงสุดที่ประเทศต้องมีผลประโยชน์แห่งชาติในฐานะ End เป็นเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ เป็นแนวความคิดที่ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบที่สุดจากบรรดาองค์ประกอบต่างๆ โดยประมวลขึ้นเป็นความต้องการของชาติ ผลประโยชน์ของชาติเป็นการพิจารณาจากมติหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีความสำคัญต้องการดำรงของชาติด้วย โดยเฉพาะประชาชนและประชาคมโลกซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติทุกเรื่องจะมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งเข้าใจลำดับคือประโยชน์สุขของประชาชนทั้งประเทศ

วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ (National Objective) หมายถึง จุดประสงค์ เป้าหมายหรือความมุ่งหมายต่างๆ อันเป็นหลักมูลฐานแห่งชาติซึ่งต้องการบรรลุ โดยต้องกำหนดนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าหาหรือต้องใช้ความเพียรพยายาม ตลอดจนนำทรัพยากรของชาติมาใช้ โดยกำหนดแยกไว้ ๒ ประเภท คือ ๑. วัตถุประสงค์มูลฐานของชาติ ๒. วัตถุประสงค์เฉพาะของชาติ

วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ (Basic National Objective) คือ จุดหมายเป้าหมายหรือความมุ่งหมายต่างๆ ซึ่งกว้างขวางมากามีลักษณะมั่นคง ถาวร ยั่งยืนนาน หากที่จะบรรลุได้

รัฐบาลต้องใช้ความเพียรพยายามต่อเนื่อง ซึ่งหากจะพิจารณาแล้ววัตถุประสงค์มูลฐานของชาติคือผลประโยชน์ของชาตินั้นเอง แต่เป็นผลประโยชน์ที่ได้แจกแจงรายละเอียดอย่างชัดเจนรัดกุมและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ (Special National Objective) หมายถึง เป้าหมายต่างๆ ของชาติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมั่นคงถาวร ยั่งยืน และบางครั้งก็ไม่สามารถจะดำเนินการได้บรรลุถึงได้ทั้งหมด เป้าหมายอาจมีลักษณะเป็นการชั่วคราว จะก้าวไปสนองร้องประกาศมูลฐานแห่งชาติแต่ก็ถือว่ามีความสำคัญกับความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อกำหนดแล้วจะต้องเป็นการก้าวไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ

๒. การประเมินยุทธศาสตร์ชาติ คือ การนำสาระสำคัญของผลประโยชน์ชาติและวัตถุประสงค์ มูลฐานแห่งชาติ มาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และคัดเลือก เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติที่มีอยู่ เมื่อไม่ได้ข้อตกลงใจ ในการใช้ทรัพยากรของชาติให้บังเกิดผลมากที่สุด การประเมินยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

๒.๑ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Examination of Em) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัจจุบัน และแนวคิดต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ โดยการตรวจสอบสภาพแวดล้อม เป็นการรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญเพื่อนำมาเป็นแรงผลักดันและแนวโน้ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ อาจจะ มีผลทันทีหรือเป็นระยะเวลานานก็ได้

๒.๒ การพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ เพื่อเลือกข้อมูลเกี่ยวกับแรงผลักดัน แนวโน้ม ปัญหาและโอกาสที่ได้จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ สามารถนำมาใช้กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติหรือความต้องการบรรลุเป้าหมาย ในปัจจัยต่างๆ โดยวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ หมายถึง เป้าหมายของชาติไม่ใช่เป็นความมั่นคงถาวร แต่อาจก้าวไปตอบสนองวัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ และนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติ

๓. การวิเคราะห์พลังอำนาจและแบบแผนของชาติ เป็นการพิจารณาและวิเคราะห์เชิงทรัพยากรด้านต่างๆ ที่มีอยู่ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการต่างๆ โดยจะนำมาประเมินองค์ประกอบของอำนาจแห่งชาติและทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด รวมทั้งพิจารณาวิธีการหรือแนวทางตามประเพณีปฏิบัติของชาติ โดยมีแนวทางสำคัญ คือ

๓.๑ การวิเคราะห์อำนาจแห่งชาติ อาจจะทำควบคู่ไปกับวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติเพื่อเลือกก็น่าจะเป็นไปได้ในแต่ละวัตถุประสงค์ การกำหนดพลังอำนาจแห่งชาติก่อน แล้วไปทบทวนนโยบาย จะทำให้เคยชินกับวัตถุประสงค์ของประเทศสนใจเป็นไปได้

๓.๒ การวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติ ควรพิจารณาตามความสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

๓.๒.๒ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเมือง

๓.๒.๓ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

๓.๒.๔ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมวิทยา

๓.๒.๕ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการทหาร

๓.๒.๖ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

๓.๒.๗ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางพลังงาน

๓.๒.๘ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสิ่งแวดล้อม

๓.๓ การวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติอื่นประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดเหตุการณ์หรือปัญหาระหว่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ

๓.๔ การพิจารณาแบบแผนของชาติ หมายถึง การศึกษาแนวทางหรือประเพณีปฏิบัติต่างๆของชาติ ที่เคยยึดถือหรือปฏิบัติมาตั้งแต่อดีตทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวิทยา การวิเคราะห์พลังอำนาจและแบบแผนแห่งชาติ อาจทำให้เกิดความเข้าใจปัจจัยเกื้อกูล สนับสนุน และอุปสรรคต่างๆ นำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ ความพร้อมซึ่งรับได้และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์แห่งชาติ

๔. การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ และการพิจารณากำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๑ การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ คือการนำวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ เพื่อเลือกที่เสนอไว้มาวิเคราะห์ควบคู่กับพลังอำนาจแห่งชาติ และการพิจารณาวิธีการหรือแบบแผนแห่งชาติ ทั้งนี้หากพิจารณาแล้วพบว่าวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติได้เสนอในข้อเป็นวัตถุประสงค์แห่งชาติที่มีพลังอำนาจแห่งชาติหรือกำกับทรัพยากรที่สนับสนุนให้เป็นไปได้ก็อาจจะนำไปสู่การดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

๔.๒ การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ การกำหนดนโยบายแห่งชาติเพื่อเลือกโดยกำหนดไว้ประมาณ

๒ – ๓ หนทาง

๔.๒.๒ การวิเคราะห์ผลดี และผลเสีย ของนโยบายที่กำหนดไว้เพื่อเลือกนำไปสู่การคัดเลือกนโยบาย หรือคุณนโยบายที่ดีที่สุด หรือเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากที่สุด

๔.๒.๑ การพิสูจน์นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นการพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปว่านโยบายที่เลือกหรือกำหนดไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๕. การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

ขบวนการและเครื่องมือในการพัฒนาให้ใช้กำลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน เพื่อบรรลุผลประโยชน์และวัตถุประสงค์แห่งชาติที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน โดยน่านโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่เสนอมากำหนดควบคู่ไปกับวัตถุประสงค์แห่งชาติ เพื่อทราบว่านโยบายใช้ตอบสนองวัตถุประสงค์แห่งชาติ

๖. การจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติ ในรูปแบบของมาตรการเฉพาะ

มาตรการเฉพาะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานห้วงเวลา ความต้องการงบประมาณและความคาดหมายของแผ่นดิน

มาตรการเฉพาะในแต่ละด้าน จะถูกส่งไปยังกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้หน่วยงานนั้นๆ จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแปลงแผนให้ไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของแผนงาน โครงการที่มีความสอดคล้องกับมาตรการเฉพาะ ตลอดจนเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาตินโยบายความมั่นคงชาติ ทั้งนี้หากผลประโยชน์แห่งชาติ และวัตถุประสงค์แห่งชาติเป็น EMOL ของขบวนการยุทธศาสตร์ กล่าวคือเป็นเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางที่สำคัญที่สุดที่ต้องดำเนินการให้บรรลุประสบความสำเร็จ จึงอาจกล่าวได้ว่าการประเมินยุทธศาสตร์แห่งชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติตลอดจนการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติในรูปแบบของมาตรการเฉพาะ จะมีสถานะเป็น WAY และ MEANS ตามแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ เพราะการประเมินยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและการกำหนดมาตรการเฉพาะเป็นกระบวนการที่เป็นวิธีการ แนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการใช้อำนาจและทรัพยากรเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

แผนงาน โครงการ นับว่าเป็นข้อมูลองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามลำดับขั้นจนถึงเป้าหมายสูงสุดของยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีข้อเสนอแผนและโครงการ ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล
๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ
๓. ลักษณะของโครงการ
๔. แนวทางในการดำเนินการ
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการ
๖. งบประมาณ
๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็น เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและต่อมาได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบและการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ รวม ๖ คณะ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการ จัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบน ของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน

และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบ ในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๕ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปี ในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศ และสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตทางการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพ และสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ นอกจากนี้ศักยภาพ และคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัย ยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา การบริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่นๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการ ให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคง มีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น และแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ ระยะยาวในการฟื้นฟูการใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลือง และเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรมและปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่น สถาบันหลักเป็นศูนย์กลางจิตใจให้เกิดความรักความสามัคคี ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศ ในมิติต่างๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่นๆที่มีความซับซ้อนละเอียดอ่อนและมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจ ระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างความสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ ทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎระเบียบ ทิศทาง ความสัมพันธ์และมาตรฐาน สากลต่างๆ ทั้งในด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและ เศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหาเสพติด การค้ามนุษย์และการลักลอบเข้าเมือง ในทางกลับกันความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์ โดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้ม ที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทาง การค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ๆ นอกจากนี้ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภครุ่นสูงวัย ที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพ และการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายที่สำคัญในระยะต่อไป ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อ

ทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาค จะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้นและเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการ ย้ายถิ่น ไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินระบบ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง กับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่างๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงและมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียบ ความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่างๆดังกล่าวที่แต่ละประเทศ จะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียวการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะ มีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและบันทึกความตกลงปารีส จะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ ในการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยากำการเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการ

เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อทั้งการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพ จะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ โดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมืองวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพ ภูมิอากาศที่อาจจะมีความแปรปรวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ช่างค้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ และทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีความร่วมมือ ในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่างๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติ การพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้สมรรถนะและทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัว ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคงสร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์และกติกาใหม่ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัยระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและ นวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิด การสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและ ภาคบริการ กระจาย ผลประโยชน์จากการพัฒนาลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและ นำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ทุกภาคส่วน นอกจากนี้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้าง สมดุลความมั่นคง ด้านพลังงานและอาหาร รักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและ ธุรกิจและการพัฒนาและขยายความเป็นเมือง ที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่ เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เนื่อง กับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน

ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษี ต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถจับจุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์ไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อม ในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่างๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศโดยที่นโยบายการพัฒนาต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น ดังนั้นภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนา ที่รอบคอบและครอบคลุม อย่างไรก็ตามหลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการปรับตัว ซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศและถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่างๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบ ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน และอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของ

สภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคง ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและ ภายนอกประเทศในทุก ระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคง ในทุกมิติ ทั้ง มิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราช และอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตาม หลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดอง และ ความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัว มีความอบอุ่น ประชาชน มีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่ มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคง ของอาหาร พลังงาน และ น้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการ ขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่ กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำ ของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผล ประโยชน์จากการ พัฒนาอย่างเท่าเทียม กันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วนมีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การ สหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาด ภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภาย นอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้าง ฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และ ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้น กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจเพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความ สมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทาง การเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้การรักษาและการ ฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อ สิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิต และการบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทรัพยากรธรรมชาติมีความ อุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีความ เอื้ออาทร เสียสละ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน

และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) จิตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากร ธรรมชาติ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทย มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศไทยได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการ ขับเคลื่อน เศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของ ประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการ เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากร ธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคตและ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่ม ศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบันพร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้ และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุม และมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการ ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวมการกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการ แผ่นดิน ในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในการจัดการตนเอง และการ เตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็น ประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัวชุมชนและสังคมให้นาน ที่สุดโดยรัฐให้หลักประกัน การเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก มิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่าง กันทั้งภายใน และภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และ แผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความ ยั่งยืน เพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก“ภาครัฐของประชาชน เพื่อ ประชาชนและประโยชน์ ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะ บทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ ในการกำกับ หรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการ แข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และ ผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็น ดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิด กว้างเชื่อมโยง ถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝัง ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธ ไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้นกฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความ ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. บทนำ ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคง ให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผัน ได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือ กับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้าน ความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วน ราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพ แวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศ มีความสงบเรียบร้อยและสันติสุขในขณะเดียวกันก็ต้องมีการ ป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตามป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติ ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับอย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบสันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาคและโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการ

บริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง อย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วยปัญหาความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่าง ประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความสุขของประชากรไทย
- ๓.๒ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- ๓.๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๓.๔ บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่าง ประเทศ
- ๓.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหของชาติ

๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วน มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคอย่าง เท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคีตระหนักและให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติและพร้อมเข้า มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ตลอดจนช่วยเหลือประชาชน โดยการอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางและครอบคลุมปลูกฝังจิตสำนึกและคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคีความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาความมั่นคงและพัฒนาประเทศให้กับทุกภาคส่วน ทั้งประชาชน ตำรวจ ทหารและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ ผ่านทาง โครงการ กิจกรรมและการรณรงค์ต่างๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการ อื่นทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้คนในชาติ มีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็น สิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทาง กลไกต่างๆ รวมถึงการศึกษา ประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักคำสอน ซึ่งเป็นแก่นแท้หรือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์ และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนา ที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด การส่งเสริมให้

พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย ตลอดจนอุปถัมภ์ค้ำจุนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมทั้งมีส่วนร่วม ในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนา อย่างปรองดอง ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นประโยชน์ของประชาชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีนโยบาย แนวคิด และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากล ไปจนถึงพัฒนา ปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดอง จนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ กล้าตัดสินใจเข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงาน ด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศูนย์ประสานการปฏิบัติ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ทุกมิติ กำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูลและต่อเนื่องกัน ตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาคเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็วและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาคเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคของทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือวางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาคที่อาศัย การสนีกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรอง ในการป้องกันแก้ไขปัญหาคและช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาคที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่างๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์การฟอกเงินการค้ามนุษย์การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายการค้าลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาคการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงานข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาคภัยพิบัติสำคัญที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคงรวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาคและภัยคุกคามในอนาคตได้ทันทั่วทั้งก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้านทั้งคน เครื่องมือยุทธโศปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนต่างๆ ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ตั้งแต่ชั้น การติดตาม เฝ้าระวังแจ้งเตือนวิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงขั้นการลงมือแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่สำคัญต่างๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหารและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ ในการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาคสำคัญต่างๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวร ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่นๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติตลอดถึงการติดตามประเมินและรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็ง จนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธี ผ่านกลไกต่างๆรวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม ร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็งต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่างๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชนให้สามารถพัฒนาสมรรถภาพของประเทศควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการปกป้องและดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบกและทางทะเลอาณาเขตและเขต เศรษฐกิจเฉพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนา ระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสมในการดำเนินการต่างๆ และสอดคล้องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้อง

และเป็นระบบสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์พัฒนา ป่าไม้ป้องกันและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรักหวงแหนและมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตามป้องกัน แก้ไขและรับมือกับปัญหา ความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคาม ทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง

๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถติดตามแจ้งเตือนระดับยับยั้ง และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำและทันเวลา โดยเสริมสร้างพัฒนาและบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรองและประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัยทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยีและระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติ ในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐและประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงได้รับการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อมเพียงพอและเป็นรูปธรรม ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาคน โครงสร้างกำลังรบและยุทธโศปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอและเป็นรูปธรรม สามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ยกเว้นการฝึกปรือให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย

มีความสมบูรณ์พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริงเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติกร่วม และ การป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือ ปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเลพร้อมทั้งมีกลไกแก้ไข ปัญหาความเห็นต่าง หรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคตมีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถ แข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุน นโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการ ภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุก รูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนา ปรับปรุงนโยบายแนวทางระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวง ให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมรองรับภัยทุกประเภท ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจัง จนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรมยกระดับการแบ่งปันข้อมูลทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุน การบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุง กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความ เจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และ โลกอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่ายให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการ ประสานและปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาชาติ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่างๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบกลไกมาตรการ ตลอดถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์

กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดัน การหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวง ระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยน การเยือนในระดับต่างๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการ ระหว่างประเทศ ในทุกเรื่องทุกชั้นตอนดำเนินไป ได้อย่างราบรื่นต่อเนื่องและมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างสันติวิธีและ ร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็น ปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติ และทุกระดับ ทำการแลกเปลี่ยนและส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้นในทุกๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับ มิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาชาติทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่นๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพ ในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ศาสตร์พระราชาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคโลก รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลกมีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริงเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การ ดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากลกฎหมายและความ ตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชนและ ประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระงับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยากภัยพิบัติ ขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษา สันติภาพของสหประชาชาติให้นานาชาติตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึง การเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา

ความนิยมวิถีไทยสินค้าไทย ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆ ทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สามารถจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตามเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงาน เช่น กองทัพอากาศ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ผ่านการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมพัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านกำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมเฝ้ากรองรับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างต่อเนื่องจริงจัง ตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่นๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการ ให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุกๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการ ในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง บรรลุผลสำเร็จอย่างมี

ประสิทธิภาพเอกภาพและเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและส่งเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหารและการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งมีความพร้อมมีขีดความสามารถที่ทันสมัยเหมาะสมเพียงพอและคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดถึงมีบทบาทสำคัญในการรับมือกับอุปสรรคปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลกกฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและภาคบริการ ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยีจะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้น ในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไปในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้นการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ ที่จะช่วยยกระดับ การพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้าจะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนา นวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน ไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ ที่มีศักยภาพการพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการการพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน ดังนั้นเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัว

และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ในเวทีสากลยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทย จึงได้ มุ่งพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทราบดีว่าทาง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับ เทคโนโลยีและ นวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่า ใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่รวมถึงปรับ โมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของ การต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนใน เวิลด์ไวด์ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินคืออยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางใน ประเทศได้ในคราวเดียวกัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนด แนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพื่ออนาคตที่สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศ สามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริการ แห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและ เทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ใน ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ในด้านโครงข่ายคมนาคมพื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และ เชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

๓.๒ ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อน การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกร มีรายได้สูงขึ้น

๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้า และผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและสร้างจุดเด่นความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน ในประเทศต่างๆ ได้พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี ในการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาลการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทย และสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อนอื่นๆ สู่ตลาดโลก

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร จูงใจและวางกรอบให้เกษตรกรและผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการ

คุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้เกษตรกรด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากล เพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตรการเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ในระยะต่อไป โดยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดสาร และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับการตรวจสอบที่มาของสินค้าในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน อันเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลกโดยการ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ในประเทศและต่างประเทศ และการส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชนที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิมพัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป ปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงของไทยสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย ด้วยการต่อยอดผลงานจากสถาบันวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตร เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่

มาใช้ในการสร้างสรรค์ บรรลุภัณฑ์อัจฉริยะ เพื่อป้องกันการปลอมปน การควบคุมคุณภาพและ ความปลอดภัย การติดตามผลิตภัณฑ์ ในระหว่างการขนส่ง รวมถึงยืดอายุของอาหารและสินค้า เกษตรในบรรจุภัณฑ์ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างแบรนด์ และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้าง เครื่องหมายการค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการคำนึงถึงการใช้ ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างสมดุลเกษตรอาหารและเกษตร พลังงาน โดยสร้างและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร ใช้ เทคโนโลยีเกษตรด้านความแม่นยำ เทคโนโลยีการผลิตพืชในโรงเรือนเพาะปลูกด้วยการใช้ระบบ อัตโนมัติและเซ็นเซอร์อัจฉริยะ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งความชื้น แสง และอุณหภูมิภายใน ฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการคุณภาพคงที่ และสามารถวางแผนระบบการตลาดดี ขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีการช่วยบันทึกข้อมูลสำคัญและติดตามการบริหารจัดการภายใน โรงเรือน และฟาร์ม การปรับเปลี่ยน การทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอด ความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตร ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบ การผลิตทางการเกษตร ให้ปลอดภัยต่อผู้ใช้ ตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัย ทางการเกษตรที่ ยั่งยืน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เกษตรกรใช้เครื่องมือดังกล่าวบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำ เกษตรกรรม รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปังจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้วิทยาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ พันธุวิศวกรรม ตลอดจน พัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตร ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องการปรับสภาพดิน การตรวจจับสารเคมีตกค้าง การตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคสัตว์ และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่ม ปริมาณผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และคุณค่าทางโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งยืดอายุการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษา เพื่อยืดระยะเวลาการจำหน่ายผลผลิตและการส่งออก พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรสำหรับระบบ ฟาร์มอัจฉริยะในประเทศ โดยยกระดับเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยการวิจัยและพัฒนา การสร้าง และกำหนดคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเครื่องจักรกลและ อุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงาน ต่างๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับ ภาคเกษตร การสร้างฐานข้อมูลการ

เพาะปลูกระดับประเทศ การจัดการด้านชลประทาน ทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตอุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้น จากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยี ดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานชีวมวล โดยการเพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ อาหารเสริมเวชสำอาง เวชภัณฑ์ ชีวเภสัชภัณฑ์และสารสกัดจากสมุนไพร เพิ่มการผลิตและส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพ แปลงของเหลือทิ้งจากเกษตรและอุตสาหกรรมให้เป็นสารเคมีและพลังงานชีวภาพที่มีมูลค่า โดยใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบชีวมวลในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปัญหาโลกร้อนและสร้างรายได้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น การเน้นการวิจัยและพัฒนาและนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรม แบบเปิดเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพได้เร็วขึ้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร โดยอาศัยความเชี่ยวชาญด้านบริการ การแพทย์ของไทยเพื่อสร้างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศ เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ ครอบคลุมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ การผลิตอวัยวะเทียม การผลิตเวชภัณฑ์และครุภัณฑ์ การแพทย์ การผลิตเภสัชภัณฑ์ ซึ่งรวมถึงชีวเภสัชภัณฑ์และการให้บริการการแพทย์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนไทย การนำ เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในบริการการแพทย์เพื่อลดต้นทุนการรักษาพยาบาล ยกระดับการให้บริการการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากลและสร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย พร้อมทั้งการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็น

ศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและ รักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ในการเพิ่มศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ ครอบคลุม ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาคเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ สร้างแพลตฟอร์มสำหรับเศรษฐกิจในอนาคตและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน โดยการสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศไทย และส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนไทย และบริษัทชั้นนำของโลกในอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและการวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ประชาชน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์สำหรับภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และดำเนินธุรกิจใหม่ๆ การผลักดันให้ผู้ประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ในระดับสากล และสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรม เพื่อขยายธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะให้ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสนับสนุนการใช้ข้อมูล เปิดที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนานุเคราะห์ที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญจากทั่วโลกให้มาทำงานในไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วของเทคโนโลยี

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ใช้ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยในการส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ ให้เป็นฐานการผลิตของภูมิภาคเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลกและศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค ลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์และเพิ่มมูลค่าจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาค และเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลกการผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบ กักเก็บพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง

โดยยกระดับบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน และการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งจะต่อยอดไปยัง ชิ้นส่วนยานอวกาศในที่สุด และสนับสนุนการลงทุนด้านบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน เพื่อขยายตลาดบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบิน และอวกาศ การส่งเสริมและพัฒนาการขนส่ง รูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของไทยในอนาคต รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะความเชี่ยวชาญ ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการบินและอวกาศและบริการ โลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ ให้เข้ามาทำงานในไทยและ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ตลอดจนการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ การบินและอวกาศ และโลจิสติกส์ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแลให้ได้รับมาตรฐานสากลและสร้างความร่วมมือในการ รับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมความ มั่นคงของประเทศที่ไทยมีศักยภาพเพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็น อุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยการต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่างๆ จาก อุตสาหกรรมของประเทศที่ไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่างๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความ มั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิต เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ และการให้ความ ช่วยเหลือระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ต่อเศรษฐกิจและสังคมและปกป้อง อธิปไตยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการทำธุรกิจดิจิทัล ส่งเสริมการจัดหา พลังงานให้เพียงพอเพื่อเป็นฐานความมั่นคง ด้านพลังงานของประเทศพร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วน การใช้พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือกให้มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพา ตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยีพลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศรวมทั้งการผลิตยุทธโศปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหารไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็น เทคโนโลยีสองทางและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทาง ที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ และเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยอัตลักษณ์และ

วัฒนธรรมไทยและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านนักกระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาดและการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราว ที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อการป้องกันการลอกเลียน แบบซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธเพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุม และการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือ

ช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่างๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงการส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุม เป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุน การท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่างๆ พร้อมทั้งการสร้างความร่วมมือของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทยกับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือกโดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้ และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย ผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทยและบริการสุขภาพอื่น ที่มีทักษะภาษาและได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัด กิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทย ให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้าน แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ชตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงามรวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองนำไปสู่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำโดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นที่ทำเรือหลักการมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือมารีน่า และท่าเทียบ เรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการ

เดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อกับ การเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกันผ่าน การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งทางบกทางน้ำและทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่นเส้นทางจตุรร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง และส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทาง ทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกัน ในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัย และได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่องเพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศและการส่งเสริมการขยายธุรกิจ และการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่างๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียนและเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาค เอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคมพื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไว้รอยต่อ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระดับภูมิภาคจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังเอเชียใต้อย่างไว้รอยต่อ โดยมีไทยเป็นจุดเชื่อมโยงหลักของการคมนาคมให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจแห่งเอเชีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำและระบบรางมากขึ้น รวมถึงการพัฒนา และบูรณาการการใช้ท่าอากาศยานหลักในส่วนกลางและท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงโครงข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น พร้อมทั้งการวางโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงสู่เมืองหลักของภูมิภาคอย่างไว้รอยต่อ เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของเมืองและการขยายเมือง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่ และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน ส่งเสริมระบบขนส่งสมัยใหม่และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน และสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกัน ในภูมิภาคใ้่ง่ายและสะดวกมากที่สุด

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกย่องได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบกทางน้ำและทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันออกเพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาภาคตะวันออกและภาคอื่นๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ทั้งทางด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่ และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงานและกฎระเบียบต่างๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรม และบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจ และนวัตกรรมแห่งใหม่ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทย ส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และ

บริการภายใต้ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่นและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อนการยกระดับจังหวัดสำคัญ เป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจายศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่างๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้าน โดยอาศัยความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ พร้อมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมือง เป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัย ในแต่ละภูมิภาคและสถาบันการศึกษาท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัย หรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกเพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียบทางวัฒนธรรมดิจิทัล และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่าย บรอดแบนด์หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการในโลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการและบริหารของภาครัฐและเอกชนและสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยง เครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลกและการสนับสนุน และเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์และหุ่นยนต์ การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลางมาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของธรรมาภิบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการจัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานบริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพ และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมีราคาที่เหมาะสมและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการ และการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ สร้างและรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัยผ่านการสร้างแรงจูงใจต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งการสร้างผลงานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปพัฒนา ต่อยอดในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มที่

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ดำเนินกรอบนโยบายการเงิน และการคลังที่ยืดหยุ่นที่พร้อมรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอกและพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนิน และลงทุนทางธุรกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้าในอนาคต และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างสมดุล โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและการเงินชุมชน ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาจากการผลิตไปสู่ตลาดเพื่อส่งเสริมการเป็นชาติการค้าอย่างครบวงจร พร้อมทั้งการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงรุกเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ภาครัฐ ขยายฐานภาษีและดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรักษาเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยดูแลเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพราคา โดยมีกรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่นส่งเสริมให้กลไกตลาดการเงินทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงินส่งเสริม การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่างๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็กวิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถ ในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน ๓ ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจนวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การ

สนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะสร้าง และพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการพร้อมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิตการขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุน และให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอและการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและนำเชื่อกิจการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จัก ลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มีใช้การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาดสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการแสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชัน และช่องทางใหม่ รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในโอกาสการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ มากขึ้นและการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาคของไทย และพัฒนานวัตกรรม การกระจายสินค้าโดยการพัฒนากระบวนการให้ทันสมัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจในอนาคต

๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลอนาคตของโลกไร้พรมแดนคือการแข่งขันบนฐานข้อมูล จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนธุรกิจ โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางหลักในการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัยบูรณาการและต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นต่อยอดในทุกๆ ด้าน และการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มกลาง ทั้งในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อลดต้นทุนและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อกิจธุระหว่างกันอีกทางหนึ่ง

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจการขออนุญาตต่างๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอแล้ได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนากระบวนการคุณภาพของชาติทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรฐานวิชา

ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้ง การสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐานเช่นศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะ ผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้าน เทคโนโลยี และนวัตกรรมของภาค การผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้ง การส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว ในการปฏิบัติงานและการส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกัน ระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอด เทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้า และความ ร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑. บทนำ ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนา ประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมาย การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและ นวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุก ช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไป ข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มี พัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ ออคอม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาสีธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๑ และอนุรักษ์ภาษา ท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทย ที่มี ทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความ ถนัดของตนเอง” ดังนั้นเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนา และยกระดับได้เต็มศักยภาพ และเหมาะสมยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งใน ส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อ ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมี

ความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนา ระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่ หลากหลาย ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพใน การจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการ วางรากฐาน การส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริม การเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยง และ บูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่าง กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการ เสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคม และพัฒนาประเทศในการใช้กิจกรรม นันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมี คุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๓ การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคม ร่วมปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทย ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การดำเนินชีวิต

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัวโดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัชยสัจ อุดมเชื้อสัจย์ และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็น แบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบัน ทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดี งามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนาผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตามคำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้ เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคมและการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของ คนทุกคนในบริษัท ทั้งพนักงานและลูกค้าปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การใช้เวลาและพื้นที่ออกอากาศ ให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคม ออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมโดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการ

พึ่งพาตนเองและ มีความรับผิดชอบต่องานและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดีและส่งเสริมให้มี วัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมาย ของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพใน ทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็กวัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุก ช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่ เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถ ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและ ปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมา ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็น กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็กและให้มีการ ลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนา การที่สมวัยในทุกด้าน

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะ ความสามารถการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรือ อาชญากรรมต่างๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่น ทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี และได้รับการ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวาง พื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและ นำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะ อาชีพที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่น ได้ ภายใต้อาณัติที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน ยกย่องศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงาน อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการ ทำงานตามหลักการงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่ พึ่งประสงค์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของ ตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและ มีการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อ ครอบครัว มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อ ยอดความรู้ในการ สร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้งมาตรการขยายอายุการทำงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีความทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟันฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้นผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัว ให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลกการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบ การศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจ และความสามรถในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และ ทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบ การเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวน ไตร่ตรอง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถ นำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบ การสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนา กระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มี มาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึง และใช้ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับ สถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความ เป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการ จัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ในการจัดการศึกษา พัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรอง คุณภาพที่เน้น ผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการ สร้างและจัดการ ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบ การศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไก ต่างๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษา ออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การ ยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพ แรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทาง วิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้ เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิง สร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดย ระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยาก เรียนรู้ การ สร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความ รับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคม โลกบน พื้นฐานของความเข้าใจกลุ่มโลกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของ ประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มการรับรู้ของคนไทย ด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้น ต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การ แลกเปลี่ยนเด็กเยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงาน ระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านใน ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนา ทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์กรความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสาน

กับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึง ทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้ สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่น เฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะ แรงงาน ควบคู่กับการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้าง ความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์ทดสอบ สมรรถนะในระดับภูมิภาค

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะและ คณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ คนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนา และรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและ ระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐาน พหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถ พิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพ พหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคม ยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้ง มีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษ จัดโรงเรียนระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการ จูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบ สนับสนุนที่เหมาะสม สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่างๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลาย สาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้ สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถ ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่นๆ ทั่วโลกเพื่อ สร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการ สร้างเสริม ศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่างๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่างๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลกและผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิด ในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพคนไทย

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดีโดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมไปถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรค ล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญใน

พื้นที่ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพและจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาพดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาพของแต่ละพื้นที่

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ที่มีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความรู้ที่มีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบน ฐานความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่างๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาทและจัดสรรทรัพยากรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัวควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดี ในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการ และสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝัง ให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต คนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็งและศักยภาพบุคคลของประเทศนำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๔.๖ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศโดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจสร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดีพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ ในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการ ดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคลและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดีหล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬามีระเบียบวินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขัน แสดงศักยภาพด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติและสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพ และมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคงควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬานันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครู หรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสิน กีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษและผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้องและสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริมศักยภาพรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุนและฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬาและนันทนาการและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑. บทนำ ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมนั้นว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติ โดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคงมีการกระจุกตัวอยู่มากการกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดินและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่ก็เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในระยะยาวและอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรมและการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนา เศรษฐกิจและช่วยลดความเหลื่อมล้ำต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเองและการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้ยาวนานที่สุด

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร

๓.๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน

๓.๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทาง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๓.๔ คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากำพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการ จัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากำเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐาน ทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับ เป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่าย พันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกากำเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการ ผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของ ชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาค การเกษตร

๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดมาตรการ เพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี และพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมาย การจัดเก็บภาษี และค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครอง ผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครอง ผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกัน การละเมิดสิทธิผู้บริโภคและ อำนวยความยุติธรรมแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร โดยแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง ระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ ประโยชน์ที่ดิน กำหนด มาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการ

และกระจายการถือครองที่ดินในขนาด ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่างๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและ ผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบ อาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่ อยู่อาศัยที่มั่นคง

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มี คุณภาพและความริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของ นายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถ เพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัด โครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่ง เงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับ กลไกการดูแลแรงงานไทยให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงาน และความสามารถด้านเทคโนโลยีภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็น ผู้ประกอบการได้

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุก ช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วม เป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัยโดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูล สวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่าง รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถ พัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุม ค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระ ทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาวเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อยยากจนและผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจร ความยากจนไม่ให้ออกจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลานและช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะ สำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการ

กระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิด หรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดบริวาร เพื่อให้สามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีคมนาคมและการสื่อสาร จัดทำผังเมืองและผังภาคเพื่อการจัดโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ภายในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้จังหวัดหลักมีความสามารถในการบริหารจัดการและจัดการตนเองได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างความแตกต่างบนฐานศักยภาพของทรัพยากรและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดรองควบคู่ไปกับการพัฒนาจังหวัดหลัก

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และบูรณาการแผนให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จนถึงกลุ่มจังหวัด เน้นการกระจายแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการสร้างงานในพื้นที่ และการพัฒนาภาคบริการที่คนในพื้นที่สามารถเป็นผู้ประกอบการและสามารถกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม ให้ความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจจากศักยภาพของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ทั้งทรัพยากร ธรรมชาติ ทูทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม การสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และผู้ประกอบการในการ สืบค้น นำมาปรับใช้และยกระดับการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยพัฒนาระบบผังเมืองของประเทศและผังเมืองระดับพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ปลอดภัย สะดวกสำหรับคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของเมืองด้วยการมีส่วนร่วมและการลงทุนของภาคเอกชน ชุมชนและภาคประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด ที่เชื่อมโยงกันและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่นและการเปิดพื้นที่ และ โอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ ในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลมิติต่างๆ ของพื้นที่ที่มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี

การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ ทั้งในด้านภาษา การบริหารธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่า และตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและ นวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กับระบบการผลิตกำลังคนในสาขาอาชีพ

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกันและมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือ เยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่างๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้รุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจเพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์และการยกย่องให้คุณค่ากับการทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพโดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพ ให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุและสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพ ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงาน ผู้สูงอายุให้เหมาะสม

กับวิวุฒิ ประสพการณ์ และสมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่างๆ รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเพื่อเอื้อให้สามารถสนับสนุนความริเริ่ม ที่สร้างสรรค์ของภาคส่วนต่างๆ

๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐาน ของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่ม โอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคม ที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยงการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน บนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล พัฒนาระบบ โครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสาธารณะ ควบคู่ไปกับมาตรการสร้างความรับผิดชอบของสื่อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องสิทธิเพื่อคุ้มครองการใช้เทคโนโลยี และสื่อตามมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมาย ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้าง ความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเอง

๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับการเรียนรู้ ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่นๆ เพื่อปรับ การคิดเชิงระบบ การวางแผนอนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของ สมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทางการเงินและการวางแผนการจัดการที่ดินที่อยู่อาศัยและระบบ การผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถในการประกอบการ ธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนา ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคน ที่มีระบบคิดที่มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพา กันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชน ได้บริหารจัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำ แผนแม่บทชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อ สนับสนุนการจัดทำแผนและเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนา ตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมาย ทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัดและระบบการประเมินความเข้มแข็ง ของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่าง ต่อเนื่อง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตย ชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนา บนฐานการมีข้อมูลและการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกันที่สามารถผูกพันและตรวจสอบการ ทำงานของภาครัฐและลดความขัดแย้งได้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ ระดับฐานรากและสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนปรับบทบาท ภาครัฐให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ ชุมชนจัดการตนเองได้มากขึ้น โดยรัฐเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการ บริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนา

๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของ ชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการ

เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิถีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. บทนำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์และส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะเวลา ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว จะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศ ได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ “มีความพอ ประมาท มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาล และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๒. เป้าหมาย

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้ อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกกระตักกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู

๓.๓ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๔ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกมูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อลงผ่านแนวทางและมาตรการต่างๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทรและเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผล

กระทบต่อระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามและการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและ ชุมชน รวมถึงการสร้างระบบฐานข้อมูลในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม โดยให้ความสำคัญกับ พันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมเชื้อพันธุ์และองค์ความรู้สำหรับใช้ประโยชน์ในอนาคตและคง ความหลากหลายทางพันธุกรรม มีการส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์ในระดับ ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการ ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่งเสริม พัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ ในการบริหารจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพ พร้อมทั้งการศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มี ความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและ พื้นที่วิกฤต เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐาน สะดวกต่อการเข้าถึงและ นำไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟู แหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการ จัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวกปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและ ความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการ บุกรุกทำลายพื้นที่ป่าโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำ บนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริม การใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ ประโยชน์จากป่าจะต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นตาม

หลักการผู้ได้รับประโยชน์จากป่าเป็นผู้ดูแลป่า ส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่า ปลูกแบบครบวงจร สร้างกลไกหรือระบบตัดฟันระยะยาวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมาย สำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ของเอกชน โดยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า รวมถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมือง และชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่า โดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบคนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน การจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียวที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวรายจังหวัด การส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน และป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนทุกระดับอายุให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริโภคและการผลิต วิธีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้าง การมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบ และกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิต เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่อโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัย พัฒนาวัตถุดิบ และเทคโนโลยีการเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการ

ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่างๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนา ศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจกพร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีกลไกประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อผู้ใช้ประโยชน์หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหาร จัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีฝั่งชายฝั่งและฝั่งทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่างๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่

ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึง มีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างความตระหนักทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฐานข้อมูล เป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการ ความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ พื้นที่ชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่งประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความเหลื่อมล้ำและดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวค่าน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์นาวีของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมงเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพ การทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้างและป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้ง

ระบบและการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่รวดเร็วแม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนารูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรค ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ทางภูมิอากาศต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการ

ใช้พื้นที่ตามศักยภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองนำอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน พ้อมทั้งการจัดทำผังเมืองและชนบท ตามเกณฑ์มาตรฐานและองค์ประกอบของผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการ เชิงรุก เพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์ มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองนำอยู่อย่างยั่งยืน พัฒนาชนบทมั่นคง พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกอาเซียนและมรดกโลกมรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อุตสาหกรรมและวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรม อย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่มและรักษา พื้นที่สีเขียวเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้ เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิต และกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟู แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อุตสาหกรรม และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและแรงจูงใจในการดำเนินการ

๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่ อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกัน ในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล โดยพัฒนา สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือองค์กรธุรกิจประจำชุมชน เพื่อส่งเสริม ให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร และตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชน

๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมและยกระดับความสามารถในการป้องกัน โรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ โดยศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่างๆ

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบ จัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทั่วครัวเรือนในชุมชนชนบทในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน พื้นฟู รักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ พื้นฟู รักษาสภาพ สิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ ตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญและมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทันทสมัย ทันการณ์ และสร้าง ความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทาง โครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการ เพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศกับนานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการ โครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่น ร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติให้สามารถลดสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการ ให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตาม ลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนา ระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรองการใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและท่องเที่ยว รวมทั้ง มีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่ สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย ทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตรและอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับ โครงสร้าง การใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้ อย่าง มีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการ เก็บกักในพื้นที่มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้าง มูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๔.๕.๓ พัฒนาคความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งพัฒนาวิธีการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ให้มีประสิทธิภาพ และความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรองรับพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่เพิ่มขึ้นในระบบได้อย่างมั่นคง และมีเสถียรภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้กลไกการตลาดหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงานโดยสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนพลังงานของประเทศด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมีใช้การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน สนับสนุนทางการเงินและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างและออกแบบอาคาร มีการรณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในด้านการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การใช้นวัตกรรมเกี่ยวกับยานยนต์และอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๕ พัฒนาคความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร โดยบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และเพิ่มผลิตภาพการเกษตรแบบบูรณาการ โดยเน้นให้เกิดความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ และเกษตรอาหารมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่เกษตรผสมผสาน จัดเขตการเกษตร มีการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายพื้นที่ป่า รวมทั้งมีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มการจ้างงานในภาคเกษตร เพื่อรองรับเศรษฐกิจชีวภาพ รวมทั้งยกระดับอาชีพเกษตรกรให้มีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนิน โครงการยกระดับกระบวนการทบทวนทัศนเพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกรัฐและพัฒนาเครื่องมือต่างๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชนให้รองรับการเติบโต ที่มีคุณภาพในอนาคต มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทิจิทัศ เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบ ประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่ม บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่ สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้รวมถึงการ กระจาย อำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคมและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและ ออกกฎหมาย การบังคับ ใช้กฎหมาย และองค์กรใน กระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพตามหลัก นิติธรรมและหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำและป้องกันแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุมทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่ อันจะทำ ให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคลชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่น อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการ ตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการ จัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาค ในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมทั้งประเด็นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน โดยกำหนดและจัดโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยใช้เครื่องมือทันสมัย และให้มีหน่วยงานรับผิดชอบส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับกระบวนการตัดสินใจวางแผนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. บทนำ ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางนโยบายและทิศทาง การพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดินและการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชันและระบบอุปถัมภ์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุกๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและ

ปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติดมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจนมีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้ามาร่วมพลังการทำงาน ที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

๓.๒ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๓.๓ ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติดมิชอบ

๓.๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ มีความร่วมมือกับภาคีอื่นๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการ สามารถส่งเสริมภารกิจของภาค

ส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชน ทุกขนาดสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่างๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนา นโยบายและการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา การจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่ การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจ และแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มี

ความคล่องตัว สะดวกเหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด และมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณ ให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

๔.๒.๑ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตาม ประเมินผลทั้งระบบตั้งแต่ปัจจัยนำเข้ากระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเด็น การพัฒนา ระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตาม ประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำรวมทั้งการตรวจสอบ โดยองค์กรอิสระต้องเป็นไป เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจ และพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็นถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่าและสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์ และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินการที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่างๆ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลาย มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าเทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้นและทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิกปรับเปลี่ยน โครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบ ได้ตามสถานการณ์

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนาบุคลากรให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยืดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคน รูปแบบ การจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือกการแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยนและโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับ ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบ ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐานเหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและ วางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ๆ ปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบและมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำ ทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ เป็น แบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุก ระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วม ต่อต้านการทุจริต ภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและ ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กร ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่างๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง ฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วน อื่นๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่างๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิด จากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มี ประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้ง ส่งเสริม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การ รณรงค้ำให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ พร้อมทั้งมีระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์ สุจริตกำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ

๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรมและตรวจสอบได้ จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับโดยตรงไปตรงมา เป็นธรรม และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำผิด กรณีทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับนโยบายยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนากระบวนการและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกกำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่างๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการ ประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่าง

ประเทศ รวมทั้งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็นนอกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุด ให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกมุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรมองค์กร และทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง

ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใดๆ การบริหารงาน บุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนวยความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็ว ยกเว้นความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชน และการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรม พัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวกรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือก ระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่างๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาระบบ การสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน รวมทั้งการใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความ

โดยเคร่งครัดไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕

๑. บทนำ ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ซึ่งถือเป็นทิศทางและแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในระยะ ๕ ปี เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในด้านการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน ซึ่งผลดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา แม้จะประสบผลสำเร็จในการเพิ่มจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ยังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ ประกอบกับสภาพและบริบทต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งที่เป็นปัจจัยภายใน เช่น สถานการณ์การเมืองของประเทศ นโยบายของภาครัฐ การปรับตัวของภาคเอกชน และปัจจัยภายนอก เช่น สถานะการแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว แนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ในขณะที่เดียวกันพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันเป็นการดำเนินการในช่วงเวลาที่สำคัญ คือ ช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปเพื่อประสานประโยชน์และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ซึ่งรัฐบาลในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยในระยะยาวในอีก ๒๐ ปี ข้างหน้า ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กล่าวคือ ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะได้กำหนดกรอบแนวคิดและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว ระยะ ๒๐ ปี ให้ตอบสนองกับเจตนารมณ์ตามหลักการและวิสัยทัศน์ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกัน กระบวนการจัดทำวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้คำนึงถึงบริบทของประเทศไทยในการพัฒนาภายใต้กรอบการวิเคราะห์แบบองค์รวม โดยสรุปจากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิที่ได้สำรวจความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการดำเนินการตาม ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การศึกษาสภาพแวดล้อมและบริบทการท่องเที่ยวภายในประเทศและของโลกที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท่องเที่ยวของไทยในระยะ ๒๐ ปี

ข้างหน้า การทบทวนวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่งและประเทศต้นแบบ รายสำคัญ การทบทวนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทย และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ประชาสังคม ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการท่องเที่ยว การจัดประชุม กลุ่มย่อยทั่วประเทศ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดทำวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยในครั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานตาม หลักวิชาการและการ ระดมความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบ Consensus Building จากทุกภาคส่วน ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า จะได้รับข้อมูลเชิงลึกที่ครบ ทุกมิติ ทั้งบริบทในประเทศ บริบทต่างประเทศ บริบทตลาดโลก อีกทั้งได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยและทิศทางการพัฒนาในมุมมองของหลาย หน่วยงานและของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาการท่องเที่ยว เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็น ๒ แนวทางวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือในอีกระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้ 4 บท

บทที่ ๑ สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว

๑. สภาพแวดล้อมและบริบทการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งใน อุตสาหกรรมหลักของโลกที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็น อุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปและวางแผน การพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้าน การท่องเที่ยวของประเทศ จากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง ในตลาดโลกและในประเทศ สามารถสรุปสาระสำคัญสถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการ พัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะ ๒๐ ปี ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวในตลาดโลก การท่องเที่ยวทั่วโลก มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก จากรายงานขององค์การ การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกอยู่ที่ ๑.๒ พันล้านคน มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ ๖ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๓ – ๒๕๕๘) โดยในปัจจุบัน ทวีปยุโรปเป็นทวีปที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมเยือนมากที่สุด โดยมีส่วนแบ่งถึง ร้อยละ ๕๑ ของนักท่องเที่ยวทั่วโลก อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวในทวีปเอเชียแปซิฟิกมีการเติบโต ขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสัดส่วน ร้อยละ ๑๓ ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ร้อยละ ๒๓

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ UNWTO คาดการณ์ว่าในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๘) จะมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เป็นจำนวนกว่า ๒ พันล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ ๓ ต่อปี โดยจะมีการเติบโตที่รวดเร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แอฟริกา และตะวันออกกลาง ทั้งนี้ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จะมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๓ (๒๓๗ ล้านคน) เป็นร้อยละ ๓๑ (๖๕๓ ล้านคน) ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๘ ในขณะที่สัดส่วนของทวีปยุโรปจะลดลงจากร้อยละ ๕๑ (๖๐๘ ล้านคน) สู่ร้อยละ ๓๘ (๘๑๐ ล้านคน) ภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกำลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของโลก โดยเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และขยายตัวอย่างรวดเร็ว สภาพการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) ประเมินว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ภาคการเดินทางและการท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณ ๗.๒ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ ๘.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) มีการเติบโตจากปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ ๖.๓ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ กว่าร้อยละ ๓ ต่อปี โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวขึ้นมาจากทั้งปัจจัยโดยตรง (การใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวต่างชาติและ ประชาชนในประเทศ รวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) และปัจจัยโดยอ้อม (การลงทุนโดยธุรกิจและการใช้จ่ายของรัฐบาลในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง) นอกจากนี้ภาคบริการและการท่องเที่ยวยังเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของโลก มีแรงงานอยู่ถึง ๒๘๔ ล้านคน หรือคิดเป็นหนึ่งในสิบเอ็ดของการจ้างงานทั้งหมดทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ WTTC คาดการณ์ว่าในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๘) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจากภาคการท่องเที่ยวจะเติบโตด้วยอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ต่อปี ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั่วโลกจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น ๑๑.๔ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ และสร้างงานกว่า ๓๕๗ ล้านตำแหน่งหรือคิดเป็นหนึ่งในเก้าของการจ้างงานทั่วโลก โดยภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก จะมีการเติบโตของ GDP การท่องเที่ยวสูงที่สุดที่ร้อยละ ๗.๑ โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนหลักจากประเทศอินเดียและจีน ในขณะที่เวลานี้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลกได้สร้างโอกาสทางการตลาดให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีความสอดคล้องและตอบรับกับแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก อาทิ การเติบโตของชนชั้นกลางที่เพิ่มความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ทำให้การเดินทางเป็นไปได้สะดวกด้วยค่าใช้จ่ายที่ลดลง การเติบโตของประชากรสูงวัยที่ต้องการการอำนวยความสะดวกเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การเพิ่มขึ้นของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันเป็นโอกาสให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวโดยตรงได้มากขึ้น ความต้องการท่องเที่ยวเพื่อประสบการณ์ที่สูงขึ้นทำให้หลายประเทศได้ทำการปรับสินค้า บริการ และเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ

นักท่องเที่ยวทำให้มีกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวเติบโตใหม่มากมาย อีกทั้งหลายประเทศหันมาเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถตอบรับกับความต้องการที่หลากหลายได้

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทย ภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยนั้นสร้างรายได้กว่า ๒.๒๑ ล้านล้านบาท และมูลค่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคิดเป็นกว่าร้อยละ ๑๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก ในขณะที่เดียวกันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยังเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศและเป็นกลไกสำคัญในการจ้างงานกว่า ๔ ล้านตำแหน่งทั่วประเทศ แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาคการท่องเที่ยวในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและส่งเสริมการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่ ๑๑ ของโลก สะท้อนให้เห็นได้จากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ๑๔ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็น ๒๕.๘ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมากเป็นอันดับที่ ๑๑ ของโลก โดยประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี และลาว ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (ไทยเที่ยวไทย) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ มีการเติบโตกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางคิดเป็น ๑๓๖.๒ ล้านคน-ครั้ง และเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ ๑๓๘.๘ ล้านคน-ครั้ง อย่างไรก็ตามอัตราการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทยยังอยู่ในระดับต่างหากเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ ๑.๒ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ จากปีที่ผ่านมา แม้ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จะมีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้น ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงเหลือจำนวน ๑.๑๗ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๕ แต่รายได้ก็สามารถปรับตัวขึ้นสูงกว่าระดับเดิมมาอยู่ที่ ๒.๒๑ ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งในจำนวนนี้แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน ๑.๔๔ ล้านล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวไทย จำนวน ๐.๗๕ ล้านล้านบาท นอกจากนี้ จากการเก็บสถิติของ UNWTO ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึง ๔๔.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือสูงเป็นอันดับที่ ๖ ของโลก ทั้งนี้คาดการณ์ว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีรายได้รวม ๒.๔ ล้านล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีรายได้สูงถึง ๒.๕ ล้านล้านบาท ใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อครั้งสูงขึ้นถึงแม้วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจะลดลง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นักท่องเที่ยวต่างชาติมีการใช้จ่ายเป็นจำนวนเฉลี่ย ๕,๐๗๑.๗ บาทต่อวัน เพิ่มขึ้นจาก

ปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ ๖.๒ ในทางตรงกันข้าม จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ลดลงมาอยู่ที่เฉลี่ย ๘.๖ วัน ซึ่งลดลงร้อยละ ๓.๕ จากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในระยะใกล้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนและมาเลเซีย รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน อนึ่งปัจจัยโดยรวมยังส่งเสริมการพัฒนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ สถานการณ์ภายในประเทศที่เริ่มดีขึ้นทำให้การท่องเที่ยวไทยฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีน และค่าโดยสารสายการบินระหว่างประเทศที่ลดลง

๑.๓ ศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่งหลายประการ เช่น ท่าเล ที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ทัศนียภาพที่สวยงามของคนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ World Economic Forum ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๔๑ ประเทศทั่วโลก โดยหากพิจารณาในด้านที่สำคัญ จะพบว่าด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๖ ด้านโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมทางอากาศ อยู่ในอันดับที่ ๑๗ ด้านแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม อยู่ในอันดับที่ ๓๔ ด้านความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอันดับที่ ๖๐ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวของไทย แสดงให้เห็นถึงควมมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว และความสามารถของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก อย่างไรก็ตามทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถคงความนิยมและรักษาอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่อภาพรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในอนาคตแสดงถึงศักยภาพในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตควรมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพของการเติบโตด้านรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มต่างๆ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มีศักยภาพในการเติบโตในอนาคตเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรเพื่อรองรับภาวะการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น โดยสรุปอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน ศักยภาพ และอุปสรรคในการพัฒนา ประเทศไทยมีความโดดเด่นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความพึงพอใจได้สูง แต่ยังขาดการอนุรักษ์และบริหารจัดการขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นที่นิยมสูง การกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่นยังต้องได้รับการพัฒนาความเสียหายจากการพึ่งพาดูด นักท่องเที่ยว

ประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไปยังคงมีให้เห็น อีกทั้งความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวยังต้องปรับปรุงและเร่งปรับภาพลักษณ์ด้านลบ ความสะอาดและสุขอนามัยของสถานที่ท่องเที่ยวรวมทั้งความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีเป็นอีกประเด็นที่ประเทศไทยต้องให้ความสนใจในการพัฒนา เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานสูงขึ้นและดึงดูดนักท่องเที่ยวตลาดคุณภาพ อันจะส่งเสริมความยั่งยืนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในระยะยาว

๒. การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่งและประเทศต้นแบบรายสำคัญ
บทเรียนจากประเทศต้นแบบและประเทศคู่แข่งรายสำคัญ ทำให้ประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาให้มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น การทบทวนวิเคราะห์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในด้านการท่องเที่ยว อย่างเช่น ประเทศจีน สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย มัลดีฟส์และประเทศต้นแบบ เช่น ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ สิงคโปร์ และมาเลเซีย สามารถสรุปข้อเรียนรู้สำคัญได้ คือ หลายประเทศเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การคมนาคมเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพของบุคลากร และการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ในด้านทิศทางการพัฒนาบางประเทศเลือกที่จะตั้งเป้าหมายดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างเฉพาะเจาะจง ในขณะที่บางประเทศตั้งเป้าหมายการพัฒนาเชิงกลุ่มการท่องเที่ยวที่ประเทศนั้นๆ มีศักยภาพ การบูรณาการเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้รับการเน้นย้ำในทุกแผนพัฒนา เนื่องจากการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันแผนให้เป็นรูปธรรม และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับตัว ให้เข้ากับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

๓. นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยสร้างรายได้และมีความสามารถที่จะกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง หลายหน่วยงานจึงได้ให้ความสำคัญกับการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาทั้งหมดเป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน การพัฒนาวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศจำเป็นต้องบูรณาการกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องในทุกระดับ ได้แก่ ระดับประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๕) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รวมถึงระดับนานาชาติ เช่น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘) แผนการตลาดการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓) กรอบความร่วมมือ ระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น CLMVT (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม ไทย) เป็นต้น จากการทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าว นำมาสู่นวคิดหลักในการ พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยในระยะ ๒๐ ปีภายใต้กรอบแนวคิดหลักๆ ดังนี้

หลักการสำคัญ คือ การส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของประเทศ การวางตำแหน่งทางการตลาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ และกระจายความเจริญสู่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการเชิดชูอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ เป้าหมายของการพัฒนา คือ การยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว การบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก คือ การยกระดับสินค้าและบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ๗ ๔ ผลการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนมาจากเศรษฐกิจโลกที่พัฒนาขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว กอปรกับการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวรอง ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการปรับใช้เทคโนโลยีในการท่องเที่ยว เนื่องจากการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันและสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญและการเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ความต้องการของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน จากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะดึงเอาจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่วิถีไทยมานำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างมีเอกลักษณ์ ในขณะที่เดียวกันประเทศต้นแบบและคู่แข่งรายสำคัญของประเทศไทยได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว โดยมีการเน้นย้ำที่พัฒนาคุณภาพของการท่องเที่ยวอย่างองค์รวม อันประกอบด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม การอำนวยความสะดวก คุณภาพของบุคลากร และการปรับใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังมีการผลักดันการดำเนินงานอย่างบูรณาการ ทั้งระหว่างภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และภาครัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นอีกบทข้อเรียนสำคัญของประเทศไทยในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นกลไกนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ซึ่งมุ่งให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นการวางหลักการการพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยด้วย จุดมุ่งหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้และกระจายรายได้อย่างยั่งยืน อันจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นประเทศรายได้สูงที่พัฒนาแล้วตามเจตจำนงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ความสะอาด คุณภาพของแหล่ง

ท่องเที่ยว และการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นแนวทางการพัฒนาตามวิสัยทัศน์การท่องเที่ยว ไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของอุตสาหกรรม การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มความสะดวก ความปลอดภัย และการเชื่อมต่อสู่พื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชน เพื่อเปิด โอกาสการพัฒนาและสนับสนุนการกระจายรายได้อย่างแท้จริง โดยมีการ ส่งเสริมการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับใช้เทคโนโลยี รวมถึงการวางระบบบริหาร อย่างเป็นรูปแบบเพื่อเพิ่มการบูรณาการในการทำงาน วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึง ได้จัดทำและพัฒนาขึ้นบนหลักการที่มุ่งส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศไทย ผ่านการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกและสอดคล้องกับศักยภาพของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย บนเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่โดดเด่นและมีคุณภาพระดับโลก เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างและกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน อย่างยั่งยืน

บทที่ ๒ วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จาก ความสำเร็จหลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อัตราการขยายตัว ของรายได้จากการท่องเที่ยว ชิดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น และแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้รับความนิยมติดอันดับต้นๆ ของโลก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวของประเทศไทยยังประสบปัญหาด้านความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัญหา ภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพของธุรกิจท่องเที่ยว และ การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันและต่อยอดการ พัฒนาบนพื้นฐานของศักยภาพและ โอกาสด้านการท่องเที่ยว จึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา รักษา และยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นประเทศพัฒนา แล้ว บนพื้นฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี การจัดทำวิสัยทัศน์ การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการดำเนินการในช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปประเทศไทยให้ก้าว ไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเข้า มามีส่วนร่วมในการปฏิรูป เพื่อประสานประโยชน์และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยมี วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวของประเทศคือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวต่อประเทศใน องค์กรรวม ได้แก่ การเป็นแหล่งเพิ่มรายได้ ให้แก่ประเทศและกระจายรายได้สู่ประชาชน การแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชน ในขณะเดียวกันการพิจารณาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงค่านิยมหลัก

ของการท่องเที่ยวของประเทศ นั่นคือการปรับสมดุลการท่องเที่ยว การเชิดชูวิถีไทย และการเน้น "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบที่การท่องเที่ยวของไทยควรแสดงถึงและคงไว้ อันได้แก่ การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทย การให้ความสำคัญต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว และการกระจายรายได้และความเจริญของประเทศ ในฐานะที่เป็นวาระแห่งชาติ ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกรอบชี้้นำการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะยาว ซึ่งเป็นผลสังเคราะห์จากการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากบริบท สภาพแวดล้อมและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว รวมทั้งได้มีการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้ วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ "ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน"

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีแนวคิดหลักในการพัฒนาตามองค์ประกอบ ๕ ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ด้วยการยกระดับคุณภาพและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีความมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเน้นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและวันพักต่อครั้งของการเดินทางของนักท่องเที่ยว และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ประการที่สอง การเติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตของการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยว อาทิ ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ระหว่างนักท่องเที่ยวตามถิ่นที่อยู่ และระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะ ส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตระหว่างพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเน้นการกระจายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองท่องเที่ยวรองและพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตระหว่างช่วงเวลาและฤดูกาล ประการที่สาม การเติบโตบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีไทย เสริมสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทย และเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี สำหรับประชาชนทุกระดับ ประการที่สี่ การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน โดยมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ และกระจายรายได้แก่ประเทศ พัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และสร้างโอกาสเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ พัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคและเขตพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในพื้นที่ในเมืองรองและชนบท และสนับสนุนภาคการลงทุนแก่ธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ประการที่ห้า การพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการ

ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม การบริหารความสามารถในการรองรับและการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความยั่งยืนของวัฒนธรรมโดยการเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของไทย คุณค่าดั้งเดิม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์ประกอบหลักของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๗๕ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนา (Roadmap) ในระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตาม กรอบเวลาในการพัฒนาสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนี้ ช่วงเวลา แนวทางขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๗๕ ระยะสั้นหรือภายใน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔)

๑. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการสนับสนุนจากภาครัฐให้ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว

๒. ประเทศไทยยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางทะเลและการแพทย์และการใช้จ่ายต่อหัวเติบโตอย่างต่อเนื่องสำหรับกลุ่มภูมิศาสตร์หลักปัจจุบัน (เช่น จีน และ ASEAN) ทั้งนี้ เริ่มมีการส่งเสริมและสนับสนุนการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในรูปแบบการท่องเที่ยว (segments) ใหม่และเริ่มมีการขยายเป้าหมายกลุ่มภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

๓. กฎและข้อบังคับเคร่งครัดมากขึ้นในด้านความยั่งยืนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของความยั่งยืน

๔. ประเทศไทยเป็น Gateway สู่การท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค CLMVT โดยนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนการไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาค ระยะกลางหรือภายใน ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๐)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำของคนในชาติโดยชุมชนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในอีกอย่างน้อย ๑ รูปแบบการท่องเที่ยว (segment) ใหม่ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางทะเล และการแพทย์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวขุดนิยมสำหรับกลุ่มภูมิศาสตร์ที่กว้างขวางขึ้น ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความยั่งยืนในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ประเทศไทยเป็น Gateway สู่การท่องเที่ยวในภูมิภาค ASEAN โดยนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนการไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ระยะยาวหรือภายใน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของเอเชียแปซิฟิกในรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงทะเลและชายหาด และเชิงการแพทย์ มีนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลก และการใช้จ่ายต่อหัวเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ในทุกกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการพัฒนาเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของทุกจังหวัด การท่องเที่ยวเป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำของเอเชียแปซิฟิกในด้านความยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นประตูแห่งการเดินทางท่องเที่ยวสู่ทวีปเอเชีย แปซิฟิก

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ระยะ ๒๐ ปี จึงได้มีการวางแนวทางการพัฒนาซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวางรากฐานและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนการท่องเที่ยว เพื่อการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การเติบโตในอนาคต โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนการท่องเที่ยว การส่งเสริม การบูรณาการการบริหาร จัดการการท่องเที่ยว และการสนับสนุน ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยมีสรุปประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การดำเนินการพัฒนการท่องเที่ยวของไทยภายใต้ ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน เนื่องด้วยพื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยวนั้นมีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับ

สากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น การพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลาและกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจาย นักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของการท่องเที่ยว ล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับการอบรมและคุณภาพผู้ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทยและการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนแผนฯ สู่อุปกรณ์ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อการวิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการรองรับความเสี่ยง รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

บทที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) จะเป็นกรอบแนวทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และแผนปฏิบัติการในระดับกระทรวง ระดับพื้นที่และระดับสาขา ซึ่งจะมี ความสอดคล้องกันตามช่วงเวลา นอกจากนี้ วิสัยทัศน์

การท่องเที่ยวไทยจะทำหน้าที่เป็นกรอบระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมกันวางแผน วางนโยบายและดำเนินการตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอย่างสอดคล้องกัน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อให้วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) เกิดการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างสัมฤทธิ์ผลจึงได้มีการวางระบบความเชื่อมโยงของการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และการใช้กลไกภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน รวมถึงระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ต้องตอบสนองต่อการพัฒนาเชิงบูรณาการ และมีความต่อเนื่อง อีกทั้งต้องมีการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนในแต่ละระดับดังนี้ ระดับนโยบาย คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นผู้รับนโยบายเพื่อประสานการแปลงนโยบายหรือแผนไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ ภายใต้กรอบแนวทางวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย โดยต้องมีการประสาน ดูแล กำกับ การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับนโยบายและพื้นที่ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ มีความชัดเจน และมีการบูรณาการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระดับพื้นที่คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเป็นแกนกลางในการประสานนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยผ่านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศและท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ จังหวัด และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว สอดคล้องตามแนวทางและเป้าหมายสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศระดับชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมดควรร่วมกันสนับสนุนให้ภาคประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในบริบทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาระดับชุมชน ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชนเจ้าของพื้นที่จะช่วยเพิ่มเอกลักษณ์และความเป็นไทยให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยว และเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ประชาชนอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง

ทั้งนี้การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการให้ลำดับความสำคัญระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนาและ

การเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่าง ยุทธศาสตร์ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการอย่างสอดคล้องกันและเป็นระบบอีกทั้งควรให้ความสำคัญในการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็น "แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบน พื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่าง ยั่งยืน" มีปัจจัยความสำเร็จ ๔ ประการ ดังนี้

๑) สาระของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศสู่เป้าหมายเฉพาะในพื้นที่และสาขาต่างๆ ตามห้วงเวลาการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติได้

๒) ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้มีการนำกรอบวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ ไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณให้สามารถระดมทรัพยากรและความสามารถเพื่อผลักดัน ขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการและต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

๓) กลไกสู่การปฏิบัติมีกลไกที่สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา การนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศ

๔) การยอมรับของสังคม มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ภาคส่วนต่างๆ และสาธารณชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้

พันธกิจกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในฐานะเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืนภายใต้วิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาสร้างเสริมความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดพันธกิจที่สำคัญหลายประการ ได้แก่การกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศการส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและผลักดันการนำนโยบายด้านการท่องเที่ยวการกีฬาและ

นั้น ทนทานการต่างๆ นั้น ไปสู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนการบูรณาการและการบริหารจัดการเพื่อผลักดันให้ภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการผลักดันการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศไทยไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาวิจัยสนับสนุนการทำงานและสามารถทั้งได้มาตรฐานพัฒนาระบบการบริหารสารสนเทศตลอดจนองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศนั้นเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน อีกทั้งสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้น ที่ผ่านมากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามาแล้ว ๓ ฉบับ

พระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้อำนาจ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” หมายความว่า การจัดสร้าง พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงหลักการการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ตลอดจนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ท.ท.ช.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ ให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมการท่องเที่ยว และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปะ วัฒนธรรม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน โดยต้องแต่งตั้งจากรายชื่อของผู้ซึ่งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสี่คน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุม มีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ

เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ (๒) จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการท่องเที่ยว (๔) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๕) ดำเนินการหรือจัดให้มีการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว (๗) ประกาศกำหนดและจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว (๘) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๙) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๑๐) พิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติหรือแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (๑๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุน (๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย ”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ และมาตรา ๑๐/๒ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ “มาตรา ๑๐/๑ ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๔) ในการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการเห็นว่า ภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการหรือดำเนินการ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย คณะกรรมการอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการตามภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ มาตรา ๑๐/๒ ในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว คณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพื่อใช้จ่ายในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศได้ ในการเสนอเรื่องเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดทำเป็นประกาศ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พร้อมด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดเก็บ

ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบประกาศตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่เป็นสำนักงาน เลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา (๒) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการท่องเที่ยวของประเทศรวมทั้งเสนอแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาต่างด้าวต่อคณะกรรมการ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๓) ประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติกับทุกภาคส่วน (๔) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการนำนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติต่อคณะกรรมการ (๕) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณากลับกรองแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเสนอต่อคณะกรรมการ (๖) จัดหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านการท่องเที่ยว (๗) ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการ (๘) จัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (๙) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว ในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ (๑๐) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๑๑) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการรักษา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนา การท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้มีการ

รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัดหรือพื้นที่เฉพาะก็ได้ โดยให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและระบุชื่อของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและในกรณีจำเป็นให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย การเปลี่ยนแปลงแนวเขตหรือการเพิกถอนเขตพัฒนา การท่องเที่ยวให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด มาตรา ๑๘ เมื่อมีการประกาศกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวใด ให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตดังกล่าวขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยว” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิรวมกันจำนวนไม่เกินสามสิบคน โดยมีสัดส่วนของผู้แทนภาครัฐและผู้ทรงคุณวุฒิที่ใกล้เคียงกันเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ซึ่งมาจากภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ โดยต้องแต่งตั้งจากรายชื่อของผู้ซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้เป็น ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๐ เมื่อ ได้ประกาศแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนา การท่องเที่ยวใดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายในเขตดำเนินการบริหาร และพัฒนาการท่องเที่ยวที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณาสนับสนุนตามที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวมีหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งและรายงานต่อคณะกรรมการ ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังกล่าวได้ให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวรายงานสภาพปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงานเรียกว่า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร การตลาด หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน การดูแลรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ

มาตรา ๒๓ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามมาตรา ๓๑ (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ (๓) เงินค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวตามมาตรา ๑๐/๒ (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ (๕) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน (๖) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนเงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเงินอุดหนุนหรือเงินให้กู้ยืมแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามนโยบาย หรือแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวมทั้งแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนการท่องเที่ยวรวมทั้งเพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การฝึกอบรม การประชุม การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ (๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ การบริหาร กฎหมาย หรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) บริหารและควบคุมการปฏิบัติงานกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน (๒) พิจารณานุมัติแผนงบประมาณรายรับและรายจ่ายประจำปีและแผนการดำเนินงานของกองทุน (๓) กำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (๕) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ (๖) ควบคุม ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนต่อคณะกรรมการ (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย (๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย ”

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย การท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย แล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผล ที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อมูลดังนี้ (๑) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (๒) การบริหารจัดการ มีดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ลัทธிகาล ศรีวระมย์ และคณะ (๒๕๔๖ : ๕๖) ได้ให้ความเห็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการว่า หมายถึง ระดับของความต้อการที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่อย่างเต็มกำลังความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่

พัชรศร การ์นต์ (๒๕๔๕ : ๒๕) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า คือการแสดงออกถึงความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคลโดยการใช้ภาษาพูดหรือการเขียนและโดยมากความคิดเห็นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความจริง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (๒๕๔๖ : ๕๕) กล่าวถึงความคิดเห็น คือการแสดงออกถึงวิจารณญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติเพราะความคิดเห็นเป็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

กองสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๕๕ : ๒) การบริหารการจัดการท่องเที่ยวในเชิงพัฒนาเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวเป็นการบูรณาการ นำเอากลยุทธ์การปรับโครงสร้างเพื่อยกระดับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยวให้เกิดความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาระดับความคิดเห็นทั้งนี้อยู่ในเงื่อนไขของความเป็นไปได้โดยยึดหลักจากแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้คือ (๑) แนวความคิดและทฤษฎีการบริหารและ (๒) การบริหารบริหารจัดการในการศึกษาจะมุ่งเน้นการศึกษาองค์การและการบริหารสมัยใหม่

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

- ความสามารถในการบริหารจัดการ
ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ที่เป็นไปตาม
มาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

-ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของ
ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามมาตรฐานความ
ปลอดภัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว สามารถที่จะกำหนดตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษา โดยมีลักษณะดังนี้ ตัวแปรต้น คือ ความสามารถในการบริหารจัดการผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ที่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามมาตรฐานความปลอดภัย

สรุป

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และจะเป็นประโยชน์กับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว คือ การจัดทำแผนการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว ซึ่งจะเสนอให้มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการหรือบริษัทท่องเที่ยวทุกบริษัท เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบวางแผนด้านความปลอดภัยและมีการตรวจประเมินผลเป็นระยะ เป้าหมายจะมีการลงพื้นที่ไปประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมการท่องเที่ยวว่ามีความเสี่ยงอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุจุดไหนบ้าง ก่อนทำเป็นข้อมูลประเมินให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวไปประเมินบริษัทนำเที่ยวว่าได้ดำเนินการใดๆ บ้าง ที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวหรือไม่ ถือเป็นอีกกลไกที่จะกำกับดูแลบริษัทนำเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวไม่ให้ทำตามความต้องการตัวเองเหมือนที่ผ่านมา

สิ่งสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวคือการมีวิธีเตรียมความพร้อมและมาตรฐานตลอดจนสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว แต่ข้อเท็จจริงที่เห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปจัดการในเรื่องนี้เลย และสิ่งที่อยากให้มีการอธิบายด้านรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้ได้ฟังครบถ้วนหรือไม่หรือนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว มีการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง จัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ รายงานการดำเนินการให้กับหน่วยงานที่ดูแลและประสานการตรวจสอบประเมิน ทั้งที่อยู่ในการดูแลของบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำเที่ยว แต่องค์กรประกอบเหล่านั้นล้วนมีความเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุได้ โดยต้องติดตามปัญหาอยู่ตลอด เรื่องเหล่านี้ภาครัฐอาจยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร มุ่งเน้นเพียงชักชวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศไทย แต่สำหรับต่างประเทศความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวถือเป็นข้อห่วงใยที่สำคัญ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญและอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยวคงไม่อาจปล่อยผ่านไปเป็นปัญหาซ้ำซากได้อีก เพราะในอนาคตความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวอาจกลายเป็นอีกตัวเลือกสำคัญ ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติก็อาจเป็นไปได้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญและมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย มีจำนวนเป็นอันดับ ๔ ของโลก ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะเห็นได้ว่าในต่างประเทศบางประเทศมีนโยบายเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นจุดแข็งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศของตน ซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การกำหนดแนวทางเพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการ ที่จะสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำระบบการประสานงานวางแผนและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

จากปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะการดำเนินการวิธีต่างๆ ด้านการเตรียมการ ให้มีความพร้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดอย่างซ้ำซาก ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติการและการประสานงาน โดยจะต้องบูรณาการจากหลายๆ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องรวมพลังประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วง

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว นี้มีแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษาประกอบดังนี้

๑. แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร
๒. แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ
๓. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
๔. ยุทธศาสตร์ชาติ
๕. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๘๐
๖. วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕
๗. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
๘. กรอบแนวคิดของการวิจัย
๙. สรุป

แนวคิดและทฤษฎีการบริหาร

การบริหาร (Administration) คือ การกระทำต่องาน หรือกิจกรรมทุกอย่างที่มนุษย์ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าไม่มีสิ่งใดที่สำคัญมากกว่าการบริหาร ทั้งนี้โดยมีนักวิชาการ และนักวิจัยทางรัฐศาสตร์ และรัฐประศาสนศาสตร์ ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหารไว้อย่างกว้างๆ ดังต่อไปนี้

วอร์เรน บี บราวน์ (Warren B. Brown อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ งานของผู้นำที่ใช้ทรัพยากรในการบริหารทั้งปวงที่มีอยู่ในหน่วยงาน เพื่อให้เป้าหมายที่กำหนดไว้บรรลุผล และเป็นงานของหัวหน้าหรือผู้นำ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้กลุ่มต่างๆ ที่มีคนหมู่มากมาอยู่รวมกันและร่วมกันทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้จนสำเร็จผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติและดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่กำหนดไว้

ฮาโรลด์ โคนิตซ์ (Harold Koonitz อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ การจัดดำเนินงานต่างๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ปัจจัย

ทรัพยากรการบริหารในหลายด้านอันได้แก่ คน วัสดุ เงิน และการใช้วิธีการบริหารจัดการต่าง ๆ ในการบริหารจัดการด้านบุคคล สิ่งอุปกรณ์ และงบประมาณ

ดีเรคต์ ทอริงทอยส์ (Derek Torrington อ้างถึงใน อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๕) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ งานของผู้บริหารที่ต้องกระทำให้สำเร็จ โดยการประสานให้ทำงานของผู้คนที่ต้องแก้ไขปัญหา และแสวงหาโอกาสให้กับองค์กรได้บรรลุผลสำเร็จ

ซุบ กาญจนประกร (๒๕๒๓ : ๑๐) ได้ให้ความหมายของการบริหาร คือ การกระทำของคณะบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ที่ร่วมกันปฏิบัติการหรือปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

คำนิยามของการบริหาร สรุปความหมายของคำว่าบริหารได้จากปัจจัยองค์ประกอบในหลายๆ ด้านต่อไปนี้คือ (อวยชัย ชบา, ๒๕๔๘ : ๑๓)

๑. วัตถุประสงค์ คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการบริหารงาน ตลอดจนจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและเป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มสมาชิกหรือกลุ่มคนที่ทำงาน

๒. กลุ่มคน คือ กลุ่มคนจะต้องเป็นการรวมกันของคนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป เพื่อทำงานนั้นให้ได้ผลตามต้องการ โดยงานประเภทนั้นเป็นงานที่คนๆ เดียวไม่สามารถทำงานนั้นให้สำเร็จลงได้ งานบริหารจึงเป็นงานที่จะใช้ในการปกครองดูแลกลุ่มคน

๓. ทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ เงิน คน วัสดุ อุปกรณ์ และวิชาการบริหารหรือเทคนิคการบริหารต่างๆ ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์นั้นๆ ทรัพยากรการบริหารเป็นปัจจัยเกื้อกูลให้การทำงานของกลุ่มคนให้สามารถดำเนินไปได้

๔. กิจกรรมเป็นขั้นตอน ซึ่งการบริหารจำต้องมีกิจกรรมต่างๆ เรียงลำดับกันอย่างเป็นขั้นตอนและค่อนข้างมีระเบียบ เพื่อให้กลุ่มคนสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องเป็นกระบวนการและเป็นขั้นตอน

๕. ระบบความร่วมมือ คือการบริหารเป็นระบบความร่วมมือของกลุ่มคนที่ทำงานด้วยกัน ในยุคที่ข้อมูลข่าวสารสามารถติดต่อประสานงานกันได้ทั่วถึงรวดเร็ว ลักษณะของการทำงานร่วมกัน จะค่อนข้างเปิดเผยเป็นแบบประชาธิปไตยตามกระแสของโลก ระบบที่มีการบังคับเข้มงวดจะค่อยๆ เสื่อมสลายไปและถูกแทนที่ด้วยระบบความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนมากขึ้น ทั้งนี้เป็นการประสานประโยชน์ร่วมกันของผู้บริหารกับกลุ่มคนที่ทำงาน

๖. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกคือ กลุ่มคนที่อยู่ในหน่วยงานจะติดต่อสื่อข้อความกันตลอดเวลาขณะที่การบริหารดำเนินไปตามปกติ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกเหล่านี้มีความจำเป็นในการบริหารหรือการจัดการที่มีผลกับกลุ่มคนที่ทำงาน

๗. การบริหารหรือการจัดการเป็นสิ่งที่ใช้ความพยายามดำเนินงานด้วยกัน ในการบริหารกลุ่มคนนั้นจะปรากฏให้เห็นอย่างชัดถึงการใช้ความพยายามกระทำกรใดๆ ร่วมกันเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายตลอดเวลา

๘. การบริหารหรือการจัดการ อาจเกิดความขัดแย้งเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการบริหารกลุ่มคน การแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งจึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้กลุ่มสมาชิกมีพลังหรือ ไม่มีพลังที่มีผลจากการบริหารงานทั้งสิ้น

ทฤษฎีการบริหาร

ทฤษฎีการบริหารตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบัน ได้สร้างมุมมองที่แตกต่างกันของแนวความคิดทางการบริหารขึ้นมา มุมมองเหล่านี้แต่ละมุมมองจะอยู่บนพื้นฐานของสมมติฐานที่แตกต่างกันของลักษณะทางการบริหาร ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นทฤษฎีดังนี้ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๔)

๑. ทฤษฎีสัมัยเดิม ซึ่งทฤษฎีนี้จะเกิดขึ้นจากความพยายามครั้งแรกๆ เพื่อการพัฒนาแนวความคิดของการบริหารขึ้นมา นักวิชาการบริหารที่ได้มีส่วนร่วมในความพยายามครั้งนี้จะถูกพิจารณาว่าเป็นผู้บุกเบิกทางการศึกษาการบริหาร วิธีการศึกษาสมัยเดิมจะเสนอแนะว่าผู้บริหารควรพยายามเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การเพื่อการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่อง การบริหารสมัยเดิมจะถูกแบ่งออกเป็น ๕ ด้านที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดดังนี้ ภายในด้านแรกคือ การวิเคราะห์การบริหารในระดับล่างจะประกอบด้วยผลงานของผู้บุกเบิกคนสำคัญคือ เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) แฟรงค์ ลิลเลียน กิลเบรธ (Frank Lillian M. Gilbreth) และเฮนรี แอล แกรนท์ (Henri L. Grant) บุคคลเหล่านี้จะศึกษางานของคนงาน ณ ระดับล่างขององค์การเป็นส่วน ใหญ่ซึ่งแนวความคิดของบุคคลเหล่านี้ และเป็นที่ยึดจกกันโดยทั่วไปว่าเป็นหลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๖)

๒. หลักการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ ประมาณปีพ.ศ.๒๔๔๓ เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) ได้พัฒนาหลักการบริหารที่ถูกเรียกว่าการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ขึ้นมา ซึ่งเฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) ได้ชี้ให้เห็นถึงหลักการโดยทั่วไปของการบริหาร ๔ ข้อ คือ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๗)

๒.๑ การใช้การบริหารแบบวิทยาศาสตร์ทดแทนวิธีการแบบสังเข

๒.๒ คนงานควรจะถูกคัดเลือกอย่างรอบคอบ ฝึกอบรมและพัฒนาเพื่อการปฏิบัติงานที่ระบุนไว้อย่างดี

๒.๓ ผู้บริหารควรจะร่วมมือกับคนงานเพื่อความมั่นใจว่าการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ได้ถูกดำเนินการ

๒.๔ ความรับผิดชอบควรถูกแบ่งเกือบจะเท่าเทียมกันระหว่างผู้บริหาร และคนงาน การตัดสินใจควรจะเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหาร

เฟรดเดอริก ดับบลิว เทย์เลอร์ (Frederrick W. Taylor) มุ่งหวังให้หลักการของเขาสะท้อนปรัชญาของการบริหาร และความต้องการกระตุ้นความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและคนงาน

ในหลักการนี้เป็นการวิเคราะห์การบริหารอย่างกว้าง จะมุ่งการศึกษาหน้าที่การบริหาร โดยส่วนรวมผู้บุกเบิกที่สำคัญของการศึกษาการบริหารภายในด้านนี้ คือ เฮนรี ฟาโยล, ลูเธอร์ กูลิค (Henri Fayol, Luther Kulic) และ ลินแดลล์ เออร์วิค (Lyndall Urwick) ซึ่งแนวความคิดของบุคคลเหล่านี้มักจะถูกเรียกว่ากระบวนการบริหารหรือทฤษฎีการบริหาร ซึ่งทุกคนจะมองการบริหารว่าเป็นหน้าที่ ทั้งนี้การบริหารจะประกอบขึ้นด้วยการวางแผนการจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม (ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๘)

๓. องค์การแบบราชการ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber อ้างถึงใน ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒:๓๕) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมันได้เสนอแนวความคิดขององค์การแบบราชการขึ้นมาในระหว่างปี พ.ศ.๒๔๓๔ บริษัทยุโรปหลายบริษัทจะถูกบริหารงานบนพื้นฐานของครอบครัวส่วนบุคคล และพนักงานจะจงรักภักดีต่อบุคคลแทนที่จะเป็นองค์การหรือภารกิจ ผลเสียของวิธีการเช่นนี้คือ ทรัพยากรได้ถูกใช้เพื่อความต้องการส่วนบุคคล ไม่ใช่เป้าหมายขององค์การ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ได้มีมุมมองต่อองค์การว่าองค์การควรจะถูกบริหารงานบนพื้นฐานของเหตุผล และไม่เป็นส่วนตัว องค์การแบบนี้จะถูกเรียกว่าองค์การแบบราชการ ซึ่งแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ได้กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญขององค์การแบบราชการคือ

- ๓.๑ การแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน
- ๓.๒ การระบุนายการบังคับบัญชาอย่างชัดเจน
- ๓.๓ บุคคลจะถูกคัดเลือกเลื่อนตำแหน่งบนพื้นฐานของคุณสมบัติทางเทคนิค
- ๓.๔ การบริหารจะถูกแยกออกจากความเป็นเจ้าขององค์การ
- ๓.๕ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาจะอยู่บนพื้นฐานของความไม่เป็นส่วนตัว

๓.๖ การกำหนดกฎระเบียบวิธีปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นทางการ

๔. ทฤษฎีสัมพัทธ์สองคือ หลักการเชิงพฤติกรรมโดยทั่วไป จะถูกอธิบายด้วยการเริ่มต้นของลำดับของการวิจัยที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ การวิจัยเหล่านี้จะศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติของคนงาน ณ โรงงานฮอธอร์น รัฐชิคาโกประเทศสหรัฐอเมริกา ของบริษัทเวสเทิร์น อิเล็กทริก ที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่าการศึกษาฮอธอร์น ซึ่งแนวความคิดเริ่มแรกของการศึกษาฮอธอร์นจะถูกเรียกกันโดยทั่วไปว่ามนุษย์สัมพันธ์ ผู้บุกเบิกที่สำคัญของแนวความคิดเรื่องมนุษย์สัมพันธ์นี้คือ เอลตัน เมโย (Elton Mayo) ซึ่งมุมมองเชิงพฤติกรรมจะมองการบริหารว่าได้รับอิทธิพลจากพฤติกรรมของมนุษย์ตามมุมมองเชิงพฤติกรรมนี้ การบริหารที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นจากความเข้าใจความต้องการของมนุษย์ และยอมรับความสำคัญของลักษณะที่ไม่เป็นทางการภายในองค์การเช่นการติดต่อสื่อสารและกลุ่มงานที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งหน้าที่สำคัญของผู้บริหารคือการจูงใจ และการนำผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกนักบริหาร ด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของมุมมองเชิงพฤติกรรมของการบริหาร (ชลิตา ศรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๐)

๕. ทฤษฎีสัมัยที่สามคือ หลักการเชิงปริมาณ โดยทั่วไปหลักการเชิงปริมาณนี้จะถูกเรียกว่าการบริหารศาสตร์หรือการวิจัยการดำเนินงาน การบริหารศาสตร์นี้ได้ถูกพัฒนาขึ้นมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง ที่บรรดานักวิทยาศาสตร์ได้ถูกขอให้ช่วยเหลือแก้ปัญหาการทำสงครามที่ซับซ้อน นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้ได้ถูกจัดขึ้นมาเป็นทีมงานที่ถูกเรียกว่ากลุ่มโออาร์ ภายหลังจากสงครามโลก ครั้งที่สองสิ้นสุดความสำเร็จของกลุ่มโออาร์ได้ปรากฏให้เห็นได้อย่างชัดเจน ภายใต้วงการทหาร ผู้บริหารของบริษัทหลายบริษัทต่างกระตือรือร้น ที่จะนำเทคนิคของการบริหารศาสตร์เหล่านี้มาใช้กับสภาพแวดล้อมทางอุตสาหกรรม หลักการนี้จะมองการบริหารว่าเป็นระบบของกระบวนการพื้นฐานของหลักการนี้คือ ความเชื่อว่าการตัดสินใจจะเป็นกระบวนการที่มีเหตุผลแบบการจำลองเชิงคณิตศาสตร์สามารถสร้างขึ้นมาจำลองระบบของกระบวนการนี้ได้ ความสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่สำคัญของแบบจำลองคณิตศาสตร์นี้จะต้องคำนวณได้ ตัวอย่างเช่นแบบจำลองสินค้าคงเหลือ และแบบจำลองการควบคุมคุณภาพสินค้า (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๓๕)

๖. ทฤษฎีสัมัยที่สี่คือ หลักการเชิงระบบของการบริหารจะอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีระบบทั่วไป นักทฤษฎีระบบจะเสนอแนะแนวทางการคิดเชิงสังเคราะห์ เพราะว่าการบริหารไม่ได้ อยู่ภายใต้ความว่างเปล่า ผู้บริหารจะกระทบและถูกกระทบด้วยตัวแปรจากทางองค์กรและทางสภาพแวดล้อมหลายอย่าง ผู้บริหารจะต้องยอมรับความสำคัญของการมองภาพโดยส่วนรวมมากขึ้น ที่อยู่บนพื้นฐานของระบบเปิดองค์กร คือระบบเปิดที่กระทบและถูกกระทบจากสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่เสมอ (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๐)

๗. ทฤษฎีสัมัยที่ห้าคือ หลักการเชิงสถานการณ์จะเสนอแนะว่าการประยุกต์ใช้แนวความคิดทางการบริหารต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์ การบริหารตามสถานการณ์จะพยายามสร้างหลักการขององค์กร และการบริหารบนพื้นฐานของการผสมผสานของหลักการในการบริหารก่อนหน้านี้นี้ หลักการตามสถานการณ์จะเริ่มต้นด้วยคำว่ามันขึ้นอยู่กับการยืนยันว่าคำตอบของปัญหาทางการบริหารทุกอย่างจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีตามสถานการณ์ครั้งแรกจะมาจาก การวิจัยที่ถูกดำเนินการโดยนักวิชาการอังกฤษ คือ โทมัส เบิร์นส์ (Thomas Burns) และ จี. เอ็ม. สตรองเกอร์ (G.M. Stronger) ภายหลังจากการศึกษาบริษัทอุตสาหกรรมหลายบริษัท เช่น โรงงานสิ่งทอและผู้ผลิตอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีการสรุปว่าเทคนิคการบริหารที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกโทมัส เบิร์นส์ (Thomas Burns) และ จี. เอ็ม. สตรองเกอร์ (G.M. Stronger) ได้ชี้ให้เห็นถึงองค์กรสองแบบ คือองค์กรแบบเครื่องจักร โดยที่องค์กรนี้จะมีคุณลักษณะคล้ายกับองค์กรแบบราชการของ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) งานจะเป็นงานประจำวันและไม่เปลี่ยนแปลงแต่องค์กรแบบคล่องตัวองค์กรนี้จะมีความคล่องตัวและงานจะไม่เป็นประจำวัน สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ซึ่งพบว่าบริษัทที่บรรลุความสำเร็จสูง จะใช้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม (ชลิดา สรมณี, ๒๕๔๒ : ๔๒)

แนวคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการ

นักบริหารจัดการชื่อ นิโคลาส เฮนรี (Nicholas Henry) กล่าวถึงความยากลำบากในการนิยามคำว่าการบริหารจัดการ เพราะการบริหารจัดการจะมีความครอบคลุมในเกือบทุกเรื่องที่เป็นความต้องการของสังคม และแม้ว่ารัฐจะได้สนองตอบให้ตรงกับความต้องการของสังคมแล้ว โดยดำเนินกิจกรรมของรัฐไปแล้ว ก็ยังจะไม่ใช่ที่พอใจของสังคมจนกว่าจะสามารถประชาสัมพันธ์ให้สังคมเชื่อและยอมรับได้ว่าผลงานที่รัฐทำไปแล้วนั้น เป็นสิ่งที่ควรจะดำเนินการสำเร็จแล้ว หรือไม่มีผลงานใดในเรื่องนั้นจะดีกว่านี้อีกแล้ว การบริหารจัดการจึงอาจนิยามได้ว่าเป็นการบริหารกิจการของรัฐที่ไม่มีขอบเขตที่แน่นอน การดำเนินกิจการของรัฐมีแต่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นจนยากที่จะนิยามขอบเขตให้ชัดเจนได้ ยิ่งพยายามกำหนดขอบเขตก็จะทำให้เข้าใจการบริหารจัดการไม่ครบถ้วน (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๖)

เจมส์ ดับเบิลยู เฟสเลอร์ (James W. Fesler อ้างถึงใน ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๗) กล่าวถึงความพยายามในการให้คำจำกัดความของการบริหารจัดการ หมายถึงการกำหนดนโยบายและการนำนโยบายที่ถูกกำหนดไปสู่การปฏิบัติ โดยมีระบบราชการ (Bureaucracy) เป็นองค์กรดำเนินการที่มีความใหญ่โต (large-scale) และภารกิจเล็กๆ เป็นเรื่องของสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอยู่ไม่น้อย ซึ่ง เจมส์ ดับเบิลยู เฟสเลอร์ (James W. Fesler) ได้บรรยายถึงความไม่แน่นอนของขอบเขตการบริหารจัดการ เพราะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และค่านิยม

ดิน ปรัชญพฤทธิ ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการรัฐกิจในลักษณะนี้คือ การบริหารจัดการรัฐกิจ ในฐานะเป็นกิจกรรมการดำเนินงานของภาครัฐ (As An Activity) หรือเป็นการมุ่งเน้นกิจกรรมในกระบวนการบริหารมากกว่าองค์ความรู้ ดังนั้นค่านิยมก็คือการบริหารจัดการรัฐกิจ หมายถึงการใช้ความพยายามของกลุ่มคนที่มีความร่วมมือกัน เพื่อปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยมี การใช้อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ ในแง่ของการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เกิดการให้บริการต่อชุมชน ทั้งนี้การดำเนินการบริหารจัดการรัฐกิจของรัฐจะต่างไปจากการบริหารจัดการของเอกชนอย่างเห็นได้ชัด (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๖)

ปฐม มณีโรจน์ได้ให้แนวความคิดการบริหารจัดการในแนวทางของรัฐประศาสนศาสตร์ ว่าหมายถึงองค์ความรู้ที่ว่าด้วยการบริหารจัดการ และขยายความการบริหารจัดการต่ออีกว่ามีวัตถุประสงค์โดยประเพณีของรัฐประศาสนศาสตร์ ก็เพื่อฝึกฝนให้บุคคลเข้ารับบทบาทเป็นผู้บริหารในระบบราชการเป็นสำคัญ ซึ่งรัฐประศาสนศาสตร์จึงมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่เฉพาะแต่ในส่วนระบบกิจกรรม และกระบวนการบริหารจัดการอันเป็นหัวใจสำคัญเท่านั้น แต่อาจรวม

เนื้อหาสาระส่วนอื่นๆที่สำคัญ ที่ไม่ได้ว่าด้วยเรื่องการบริหารจัดการ โดยตรงเช่น ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง สังคม วัฒนธรรมและประเพณี (กุลธนะ ธนาพงศธร, ๒๕๔๑ : ๘)

โดยสรุปการบริหารจัดการจากคำนิยามรัฐประศาสนศาสตร์ ที่สามารถกล่าวได้ว่ารัฐประศาสนศาสตร์เป็นเรื่องขององค์ความรู้ หรือเป็นเรื่องของศาสตร์ที่สามารถนำมาศึกษาค้นคว้าวิจัยกำหนดแนวคิด และแสวงหาแนวทางค้นคว้าสร้างความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หรือเป็นตัวความรู้ที่ได้จากการค้นหาสาเหตุและผลจากการดำเนินกิจกรรมของรัฐ แม้ว่าจะไม่อาจเป็นศาสตร์ที่สมบูรณ์เนื่องจากมีค่านิยมแฝงอยู่มากก็ตาม ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงรัฐประศาสนศาสตร์มักคำนึงถึงประเด็นเหล่านี้ (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๑๔ - ๒๖)

การบริหารจัดการเป็นองค์ความรู้ที่สามารถสร้างขึ้นมาได้ จากการใช้หลักเหตุผลเชิงพรรณนาที่ควรจะเป็นในการอธิบายเชิงสาเหตุและเหตุผล หรือการตั้งสมมติฐานจากการใช้เทคนิควิทยาการต่างๆ ที่นำมาจากศาสตร์สาขาอื่นๆ การบริหารจัดการเป็นสหวิทยาการหมายถึง การบริหารจัดการเป็นองค์ความรู้ซึ่งรวมสาขาวิชาการหลายๆแขนงไว้ด้วยกัน การบริหารจัดการเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ให้เกิดผลในการแก้ไขปัญหาสังคม คือ การนำองค์ความรู้จากสาขาวิชาต่างๆ มาใช้ให้ได้ผลดีอย่าง มีศิลปะเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมา ซึ่งการบริหารจัดการไม่มีสูตรสำเร็จในรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งสถานการณ์จะเป็นสิ่งกำหนดการปรับใช้องค์ความรู้ในกิจกรรมหรือการบริหารจัดการทั้งนี้การบริหารจัดการมีขอบเขตกว้างขวางไม่ชัดเจนไม่แน่นอน สามารถที่จะผันแปรตามการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไม่หยุดนิ่ง (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๕)

การตรวจสอบคำนิยามของการบริหารจัดการ ในฐานะเป็นกิจกรรมของภาครัฐจากความพยายามของนักวิชาการที่จะกำหนดความหมายของคำว่าบริหารจัดการที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ในเบื้องต้น เมื่อกล่าวถึงคำว่าบริหารจัดการมักจะกล่าวถึงปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๓ : ๒๓)

การบริหารจัดการต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของรัฐบาล ต้องมีกลุ่มคนซึ่งอาจเป็นข้าราชการหรืออาจไม่ใช่ข้าราชการที่เข้ามาทำงานภายใต้สัญญาว่าจ้าง เพื่อรับภารกิจไปสู่วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย มีการใช้ทรัพยากรในการบริหารที่มีอยู่โดยทรัพยากรเหล่านี้หาได้มาจากการใช้มาตรการด้านภาษีอากรของรัฐ มีระบบราชการหรือระบบสำนักงานเป็นหน่วยงานดำเนินกิจกรรมของรัฐเป็นขั้นเป็นตอนตามระเบียบกฎหมาย มีระบบการควบคุมบังคับบัญชาลดหลั่นกันลงมาผสมผสานกับการใช้ระบบความร่วมมือมากหรือน้อย แล้วแต่ลักษณะภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานซึ่งแตกต่างกัน มีการกำหนดนโยบายของรัฐและการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติให้เกิดผลในเชิงพฤติกรรมเป็นรูปธรรมที่สังเกตเห็น และวัดจากตัวดัชนีที่กำหนดไว้ล่วงหน้าได้มีอำนาจในการบริหาร อำนาจนิติบัญญัติและอำนาจตุลาการที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมของรัฐ หรือการบริหารรัฐกิจเป็นการบริการสาธารณะที่ควรจะ

ตอบสนองได้ตรง ประเด็นกับความต้องการของผู้รับบริการคือประชาชนทั่วไป แต่ต้องหาขอบเขตที่แน่นอนชัดเจน ซึ่งสามารถที่จะพิจารณาขอบเขตการบริหารได้ค่อนข้างยาก (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๕)

ความสำคัญของการบริหารจัดการ มีความสำคัญต่อสังคมและประเทศชาติหลายประการด้วยกัน สามารถสรุปเป็นข้อๆได้แก่ (ไตรรัตน์ โภคพลกรณ์, ๒๕๔๑ : ๓๗-๕๒)

๑. การนำเจตนารมณ์ของพลเมือง หรือจากฝ่ายการเมืองมาปฏิบัติให้เกิดผลเชิงรูปธรรม การบริหารจัดการในฐานะกิจกรรมของรัฐ ซึ่งเน้นในทางปฏิบัติให้เกิดผลดีแก่สังคมนั้น เป็นการรวมพลังดังกล่าวกระทำกันอย่างมีระเบียบเป็นทางการ เพื่อเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบงานที่กว้างขวางมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ และกระทำไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตามเจตนารมณ์ของประชาชนในประเทศ ซึ่งมักต้องการสิ่งที่ดีกว่าหรือคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นไม่ว่าจะเป็นคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบทหรือประชาชนในเมือง ซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนในประเทศหนึ่งๆ อาจแตกต่างกันไปตามประเพณี ค่านิยมและความเชื่อ โดยมักจะประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ จากส่วนของผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งและใช้วิชาชีพของตนในการทำงาน ได้แก่ กลุ่มข้าราชการและพนักงานของรัฐทั้งหมด อีกส่วนมาจากประชาชนส่วนใหญ่ที่เลือกผู้แทนของตนเข้ามาเป็นฝ่ายการเมืองตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ส่วนที่เหลืออาจเป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่มีสิทธิเลือกตั้ง แต่เป็นสมาชิกของกลุ่มอิทธิพลต่างๆ ซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนหรือเจตนารมณ์ของประเทศ จะเกิดผลเป็นรูปธรรมได้ต้องอาศัยหน่วยงานของรัฐทั้งหมดในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นเรื่องของการบริหารจัดการ

๒. ความสำคัญต่อปัจเจกบุคคล การบริหารจัดการที่เกิดขึ้นพร้อมๆ กับประวัติความเป็นมาของมนุษย์ในอดีตกาลที่ผ่านมาและต่อมาเมื่อมนุษย์ได้มีการตั้งหลักแหล่งอย่างแน่นอนและเข้าสู่ยุคแห่งความเจริญมีชุมชนเมืองจำนวนมากเกิดขึ้น มีการเคลื่อนย้ายและอพยพของประชาชนจากชนบท เข้าสู่เมืองเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าเพราะภายในเมืองมีงานทำและได้รับการบริการจากรัฐในเขตเมือง ส่วนของชุมชนในชนบทก็ยังได้รับการดูแลปัจเจกบุคคลทั้งที่เป็นปัจจัยการผลิต และไม่ใช่ว่าปัจจัยการผลิตในเมืองและชนบทต่างก็ได้รับการบริการจากรัฐ อาจกล่าวได้ว่าการบริหารงานของรัฐได้ช่วยตอบสนองความต้องการของปัจเจกชนตามยุคสมัยได้ตลอดมา

๓. ความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในสังคม การรวมกลุ่มของมนุษย์เพื่อดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายในสิ่งที่บุคคลคนเดียวไม่สามารถกระทำได้นั้น นับว่าเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่งของมนุษย์อาจกล่าวได้ว่าเกิดมาพร้อมกับประวัติความเป็นมาของมนุษย์ กลุ่มคนที่ทันสมัยและมีแหล่งพำนักอยู่ในเมืองมีงานทำอยู่ในเมือง การเดินทางไปในที่ต่างๆ ย่อมต้องการการขนส่งคมนาคม การติดต่อสื่อสาร จึงมีการเรียกร้องต่อผู้มีอำนาจรัฐต่อการให้บริการดังกล่าว และร่วมกันวางกฎเกณฑ์เงื่อนไขการอยู่ร่วมกันในสังคมของกลุ่มต่างๆ โดยมีการบริหารจัดการในสิ่งต่างๆที่ถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการ

๔. การบริหารจัดการกับความสำคัญต่อองค์กร กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันอย่างเป็นระเบียบ กล่าวคือ การบริหารจัดการที่มีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจนเป็นที่เข้าใจกันตรงกัน และได้ใช้ความพยายามร่วมกัน ในการแก้ไขปัญหาหรือการดำเนินงานตามเป้าหมายโดยมีการปรึกษาสื่อข้อความ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกัน การรวมตัวกันของกลุ่มอย่างมีระเบียบในลักษณะเป็นองค์กรเช่น นั้นได้ปรากฏขึ้นทั่วไปในโลกปัจจุบันทั้งในภาคเอกชนและภาครัฐ ซึ่งการบริหารจัดการได้ช่วยทำให้องค์กรเหล่านี้สามารถดำเนินงานได้ด้วยความเรียบร้อย

๕. การบริหารจัดการมีความสำคัญในการสร้างเสถียรภาพ ให้แก่องค์กรที่เกิดขึ้นในเมืองที่มีกิจกรรมซับซ้อนย่อมไม่อาจดำเนินงานบริหารจัดการระหว่างองค์กรได้ หากขาดความมั่นใจในอนาคตความมั่นใจที่ได้รับจากรัฐย่อมนำไปสู่การตัดสินใจขององค์กรหลายองค์กร ทำให้การบริหารจัดการทำการผลิตในด้านเกษตรกรรม หรือดำเนินงานทางด้านการค้าขาย การคมนาคมขนส่ง และอื่นๆระหว่างองค์กร การบริหารจัดการจึงสามารถที่จะช่วยสร้างความสำเร็จเชื่อถือให้กับองค์กรต่างๆ ในสังคม เมื่อรัฐมีมาตรการต่างๆ ทางกฎหมายในการบริหารจัดการที่จะสร้างเสถียรภาพให้แก่องค์กรนั้นๆ

๖. การบริหารจัดการมีความสำคัญของการบริหารของรัฐต่อสังคม องค์กรทั้งหลายที่รวมตัวกันเป็นสังคมมนุษย์ดำรงเผ่าพันธุ์สืบต่อกัน ไปย่อมมีวัฒนธรรมแบบแผนการดำรงชีวิต มีครอบครัว มีศาสนาที่ประกอบกันเป็นประเทศชาติได้นั้น ย่อมต้องมีการบริหารจัดการซึ่งรัฐใช้เป็นแนวทางและเครื่องมือในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศ

๗. การบริหารจัดการมีความสำคัญต่อการบริหารรัฐในสังคมระหว่างประเทศ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีด้านต่างๆ ได้ทำให้การติดต่อของมนุษย์ ที่เคยยากลำบากเต็มไปด้วยพรหมแดนศักดิ์กันต่างๆ กลายมาเป็นโลกที่ไร้พรมแดนทางด้านกายภาพ ปัจจุบันมีการค้าขายกันระหว่างประเทศรวมถึงการเข้าไปตั้งสาขาคำนินธุรกิจในประเทศอื่นที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ เพื่อให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบในการแข่งขันทางด้านธุรกิจ ประเทศที่เจริญแล้วมักมีบริษัทข้ามชาติดำเนินงานทางธุรกิจอยู่เกือบทั่วโลกหรือนอกประเทศของตน ซึ่งการที่สามารถทำการค้าขายกับประเทศอื่นๆ ได้นั้นย่อมต้องอาศัยการบริหารจัดการรัฐกิจของรัฐไม่มากนักน้อย อาทิเช่นในด้านการเจรจาต่อรอง หรือการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากความแตกต่างทางวัฒนธรรมของประเทศ (ธงชัย สันติวงษ์, ๒๕๓๓ : ๓๕)

ความแตกต่างระหว่างการบริหารจัดการกับการบริหารธุรกิจ ซึ่งการบริหารจัดการแม้ว่าจะมีบางส่วนที่คล้ายคลึงกับการบริหารธุรกิจอยู่บ้าง เช่นเป็นเรื่องของการบริหารหรือการจัดการเหมือน กันแต่ก็มีบางส่วนที่แตกต่างกันอย่างชัดเจนหลายประการเช่น การบริหารจัดการและการบริหาร ธุรกิจในประเทศที่กำลังพัฒนามักมีข้อแตกต่างกันค่อนข้างชัดเจน แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วความแตกต่างจะน้อยลงเป็นอย่างมาก เช่นการบริหารงานของรัฐที่อาศัยการว่าจ้าง

บริษัทเอกชน ซึ่งเป็นการใช้ภาษีและบุคลากรภาครัฐร่วมกับเอกชน มีข้อแตกต่างของการบริหารงานของทั้ง ๒ ภาคนี้พอสรุปได้ใน ๔ ด้านด้วยกันคือ (ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, ๒๕๔๑ : ๖๕)

๑. ด้านโครงสร้างของการบริหารจัดการภาครัฐและการบริหารธุรกิจ ซึ่งการบริหารจัดการจะมีโครงสร้างทางการบริหาร โดยมีกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการไว้ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญจะแบ่งการใช้อำนาจอธิปไตยของประเทศออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ ซึ่งการแบ่งอำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ฝ่ายก็เพื่อให้เกิดการถ่วงดุลอำนาจหรือยับยั้งมิให้ฝ่ายใดมีอำนาจจนเกินไป เพราะอำนาจนั้นมักจะนำไปสู่ความเสื่อมได้เสมอ ดังที่มีปรมาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่าอำนาจมีแนวโน้มไปสู่ความเสื่อมอำนาจเบ็ดเสร็จย่อมเสื่อมทรามมากที่สุด กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการบริหารราชการมีมากซึ่งกฎหมายเหล่านี้ย่อมไม่มีสาระที่ขัดกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย การบริหารราชการจะต้องอาศัยกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่นๆ ที่เป็นกฎหมายลูกเป็นกรอบในการดำเนินงาน รวมตลอดถึงศีลธรรมจริยธรรมก็ถูกนำมาเป็นแนวทางในการทำงานด้วย ในด้านบริหารธุรกิจจะไม่มีกรอบการใช้อำนาจสูงสุด เพื่อเป็นการถ่วงดุลของผู้บริหารหรือประชาชนหรือคณะกรรมการอำนวยการ ที่มีลักษณะสากลทั่วไปเหมือนการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ส่วนเหมือนกับการบริหารรัฐในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย การบริหารธุรกิจอาจกำหนดการบริหารของตนอย่างใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องใช้รูปแบบสากลเหมือนราชการ หรืออาจเป็นเจ้าของคนเดียว หรืออาจเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดหรืออาจเป็นบริษัทจำกัดหรืออาจเป็นบริษัทมหาชนจำกัดก็ได้ กรอบในการทำงานของธุรกิจเอกชนจึงอาจแตกต่างกันไปได้ตามระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในองค์กร ทั้งนี้ระเบียบต่างๆ ที่กำหนดขึ้นย่อมไม่ขัดกับกฎหมายของบ้านเมือง ส่วนข้อพึงปฏิบัติทางจริยธรรมคุณธรรมก็อาจนำมาเป็นแนวทางการดำเนินงานแตกต่างกันในแต่ละองค์กรธุรกิจได้

โครงสร้างการบริหารจัดการในแง่วัตถุประสงค์ ซึ่งในด้านวัตถุประสงค์ของโครงสร้างระบบราชการกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกลไกหลักของประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมทุกเรื่องของชาติ ระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนเป็นการให้บริการประชาชนทั่วไปโดยไม่หวังผลกำไร เว้นแต่รัฐวิสาหกิจบางประเภทที่ต้องพึ่งตนเองจึงต้องมีรายได้ในการดำเนินงานแต่ก็เป็นการให้บริการจากรัฐ วัตถุประสงค์จึงมีความหลากหลายบางครั้งอาจขัดแย้งกันเอง เช่น การเน้นความมีประสิทธิภาพแต่คำนึงถึงความยุติธรรมความเสมอภาคและผู้เสียเปรียบในสังคม (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๒๔)

ส่วนวัตถุประสงค์ของภาคเอกชนที่สำคัญคือ รายได้หรือผลตอบแทนที่เป็นกำไรที่คุ้มกับการลงทุนและต้องแข่งขันกันมาก ถ้ากิจการขาดทุนภาคเอกชนย่อมอยู่ไม่ได้ ซึ่งผิดกับภาครัฐ

หน่วยงานบางแห่งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร อาทิเช่น รัฐวิสาหกิจของไทยบางแห่งขาดทุนถึง ๑๐ ปี ติดต่อกันก็ยังคงอยู่ได้จากการที่เอกชนมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน การกำหนดโครงสร้างและภารกิจให้สนับสนุนวัตถุประสงค์จึงกระทำได้อย่างตรงไปตรงมา เช่น ธนาคารมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มจำนวนบัญชีลูกค้าเงินฝากในปีต่อมาร้อยละ ๑๐ เมื่อกำหนดกลยุทธ์คือการมุ่งเพิ่มจำนวนเงินฝากการจัดโครงสร้างด้านอำนาจการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจ ให้นักงงานตัดสินใจได้ด้วยตนเองย่อมมีประโยชน์มีการแบ่งงานกันทำในลักษณะทีมงาน โดยที่กฎเกณฑ์อาจมีความยืดหยุ่น โครงสร้างที่จัดเช่นนี้ย่อมช่วยให้เป้าหมายมีโอกาสบรรลุผลสำเร็จได้และหากโครงสร้างมีข้อบกพร่องก็สามารถนำมาแก้ไขได้ สำหรับระบบราชการนับว่าเป็นสิ่งที่ยากที่จะกระทำการบริหารจัดการเหมือนบริษัท เอกชนได้ (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๒๓)

เป้าหมายของงานการบริหารจัดการในภาคราชการ มีความคลุมเครือไม่ชัดเจนมีจำนวนมากและมักขัดแย้งกันเอง ซึ่งการประเมินความสำเร็จกระทำได้ยาก เช่น เป้าหมายของระบบราชการที่มุ่งเน้นด้านประสิทธิภาพพร้อมๆ กับการให้ความสำคัญมากต่อความเป็นธรรมในสังคม ซึ่งขัดแย้งกันอย่างมาก การทำงานของภาคราชการจึงยากที่จะทำได้ด้วยความเด็ดขาด หากรัฐดำเนินการเด็ดขาด รัฐก็อาจถูกตำหนิจากสังคมในด้านการขาดความเป็นธรรม และไม่ช่วยเหลือผู้เสียเปรียบในสังคม เป็นต้น การดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างจริงจังของรัฐกระทำได้ยากกว่าธุรกิจบางอย่าง ซึ่งต้องใช้ความยืดหยุ่น เช่น ตัวชี้วัดการบริการที่มีคุณภาพ ได้แก่ (๑) ความถูกต้องตามกฎหมาย (๒) ความเพียงพอ (๓) ความเป็นธรรมอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน โดยไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีอภิสิทธิ์ (๔) ความสะดวกความรวดเร็ว ความเชื่อถือได้ (๕) การได้มาตรฐาน (๖) ค่าบริการที่เหมาะสมและต้นทุนต่ำและ (๗) ผู้รับบริการพอใจในตัวชี้วัดเหล่านี้ อาจต้องยกเว้นบางตัวเมื่อนำไปใช้กับผู้เสียเปรียบในสังคมและผู้ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ส่วนเป้าหมายของงานในภาค เอกชนจะมีลักษณะตรงข้าม คือทำได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่มีข้อยกเว้น

๒. ด้านกระบวนการบริหารจัดการและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ สามารถที่จะแบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑ การทำงานของภาครัฐ มักขึ้นอยู่กับการนำนโยบายจากฝ่ายการเมืองมาลงมือทำให้ เกิดเป็นผลงานของฝ่ายการเมือง ซึ่งอาจขัดแย้งกันเองจนไม่อาจรวมกันได้และวางนโยบายเพื่อส่วนรวมของประเทศได้ ภาคราชการอาจไม่สามารถเป็นกลไกแก้ไขปัญหาให้กับสังคมได้อย่างจริงจัง แต่ประโยชน์สาธารณะที่มุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพประสิทธิผลสำหรับเอกชน แม้จะมีการเมืองในองค์การอยู่บ้าง แต่เมื่อบริษัทตั้งเป้าหมายของการทำงานตามนโยบายไว้ ก็มักมีการประเมินผลและแก้ไขปัญหการทำงาน มีการปรับกลยุทธ์การเอาชนะคู่แข่งทางธุรกิจอยู่เสมอ และมักยึดหลักของการใช้ทรัพยากร คน เงิน งานและอุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลงานตามที่กำหนดไว้หรือมีประสิทธิผลนั่นเอง หากไม่ทำเช่นนี้ก็ไม้อาจอยู่รอดได้และผู้บริหารก็อาจถูกออกจากราชการ โดยผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการอำนาจการกระทำให้เกิดขึ้น

๒.๒ การบริหารงานภาครัฐในกิจการทุกประเทศมีลักษณะถาวรต่อเนื่องมั่นคง ทั้ง ด้านพลเรือน ทหาร ตำรวจ ระบบสาธารณูปโภคในด้านไฟฟ้า ด้านประปา ด้านการขนส่ง จะทำหน้าทีตลอดไป แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนรัฐบาล เปลี่ยนพรรคการเมือง และเปลี่ยนนโยบายไปแล้วก็ตาม ซึ่งจะทำฯ หยุดๆ ไม่ต่อเนื่อง หรือทำตามใจไม่ได้เพราะมีผลต่อความผาสุกของประชาชน สำหรับการบริหารงานภาคเอกชนนั้น บริษัท ห้างร้านหรือกิจการที่มีเจ้าของคนเดียวอาจหยุดกิจการเมื่อใดก็ได้ หากไม่ขัดต่อสัญญาที่ทำไว้ตามกฎหมาย

๒.๓ ขั้นตอนการทำงานของภาครัฐมักมีความซับซ้อนหลายขั้นตอน มากำหนดและมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คอยควบคุม เพื่อป้องกันการทุจริตอันเนื่องมาจากไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของอย่างแท้จริงและไม่มีคู่แข่งภายในประเทศ ซึ่งระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการ ประชาชนและแก้ไขได้ยาก เพราะเกี่ยวพันถึงกฎหมายหลายฉบับและผลประโยชน์มากมายส่วนการบริหารภาคเอกชนนั้น ซึ่งกระบวนการทำงานและเทคโนโลยีมักได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและรีอปรับระบบเพื่อทำให้การทำงานคล่องตัวรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจได้ การเปลี่ยนแปลงของโลก รวมทั้งคู่แข่งและพฤติกรรมของผู้บริโภคล้วนเป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลทำให้ภาคเอกชนต้องปรับระบบการทำงานให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

๒.๔ การพิจารณาด้านประสิทธิภาพของกระบวนการทำงาน จะพบว่าภาคเอกชน มีประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่าภาคราชการ ซึ่งภาคราชการควรนำข้อดีของภาคเอกชนมาใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ในการบริการภาครัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และเหมาะสมตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น การทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน การตัดสินใจโดยใช้มติเอกฉันท์ของกลุ่มและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

๒.๕ ด้านรายได้ทางภาครัฐจะมีรายรับจากภาษีอากร ซึ่งได้มาโดยการบังคับเก็บจากประชาชน ส่วนภาคเอกชนนั้นรายได้จะมาจากการขายสินค้า หรือการให้บริการซึ่งลูกค้ามักซื้อด้วยความเต็มใจ

๒.๖ ด้านกระบวนการกำหนดนโยบายภาครัฐ จะมีการกำหนดนโยบายมาก่อนจากฝ่ายการเมืองและผู้มีอำนาจทางการเมือง นโยบายจะมีลักษณะกว้างๆ ว่าจะทำหรือไม่ควรจะทำอะไร แล้วจึงมอบให้ฝ่ายบริหารนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นนโยบายของงานภาครัฐจะมาก่อนอื่นใด ส่วนภาคเอกชนนโยบายจะกำหนดขึ้นหลังจากการกำหนดวัตถุประสงค์ของบริษัทหรือหน่วยงานเช่นการกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกำไรในปีถัดไป เมื่อมีวัตถุประสงค์จากแผนกลยุทธ์ แล้วจึงนำวัตถุประสงค์มาแตกออกเป็นนโยบายว่าจะทำอะไรหรือไม่ทำอะไร ให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เช่น การสร้างกำไรในปีถัดไป (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๑ : ๒๕)

๓. ด้านพฤติกรรมกรรมการบริหารงานและการบริหารจัดการ

๓.๑ ในแง่ของค่านิยมทางสังคมโดยเฉพาะในประเทศตะวันตกเช่นประเทศสหรัฐอเมริกา ข้าราชการอาจทำงานแบบ One day One Dollar หรือคล้ายๆ ของประเทศไทยคือระบบเช้าชามเย็นชาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากยอมรับกันในสังคมว่างานราชการแม้เงินเดือนจะน้อยกว่าภาคเอกชน แต่ก็มีเกียรติและไม่ต้องทำงานหนักเหมือนภาคเอกชน ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมการทำงานของผู้บริหารภาครัฐกับภาคเอกชนอยู่มาก ผู้บริหารภาครัฐจำนวนมากทุ่มเทกำลังกายกำลังใจให้กับงานแต่ความใหญ่โตของราชการ ทำให้งานมีความยากและบ่อยครั้งไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริหาร ส่วนภาคเอกชนนั้นมีความคล่องตัวสูงกว่าภาครัฐเนื่องจากต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอด ผู้บริหารจึงคำนึงถึงประสิทธิภาพประสิทธิผลเป็นอย่างมาก

๓.๒ การทำงานของภาคเอกชนเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบได้ (Accountability) ว่าใช้ทรัพยากรสิ้นเปลือง หรือมีประสิทธิภาพได้ผลตอบแทนคุ้มกับผลสำเร็จของงานหรือไม่ ในขณะที่ภาครัฐมักไม่เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบผู้บริหารระดับสูง ทั้งๆ ที่มีการระบุนให้มีการตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน ซึ่งอาจเนื่องมาจากไม่มีฝ่ายใดที่จะมาตรวจสอบรวมถึงฝ่ายการเมืองที่อ่อนแอ โดยไม่สามารถที่จะทำให้ข้าราชการเกิดความเกรงกลัว และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการทำงานให้เป็นที่ประจักษ์อย่างแท้จริง (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๓๐)

๔. ด้านสภาพแวดล้อม

๔.๑ สภาพแวดล้อมของภาครัฐภายในประเทศหรือมองเฉพาะภายใน มักมีความหลากหลายไปตามกลุ่มคนท้องถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันออกไปในการให้บริการ อาทิ การบริหารงานภาครัฐในภาคใต้กับภาคกลางอาจต้องแตกต่างกันไป ซึ่งจะไม่เหมือนกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งคนในท้องถิ่นเหล่านี้มีความต้องการค่านิยมความเชื่อแตกต่างกันออกไป การให้บริการจึงต้องคำนึงถึงความหลากหลายเฉพาะพื้นที่เสมอ จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริการสาธารณะสภาพแวดล้อมของเอกชนนั้นถ้าเป็นองค์กรธุรกิจขนาดเล็ก เช่น กิจการเจ้า ของคนเดียว ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทข้ามชาติหรือมหาชนก็อาจมีสภาพแวดล้อมที่มีลักษณะค่อนข้างเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการขายสินค้าและบริการ ยิ่งเป็นธุรกิจแบบตลาดเฉพาะหรือ Niche Market ก็อาจมีสภาพแวดล้อมที่ไม่หลากหลายเท่าภาครัฐ

๔.๒ ภาคราชการดำเนินงานโดยอาศัยกลไกของตลาดน้อยมากคือการขาดคู่แข่ง ผลก็คือการขาดประสิทธิภาพเพราะรายได้มาจากการจัดสรรงบประมาณจากการเมืองมิใช่การแข่งขันกันในตลาดค้าขายเหมือนภาคเอกชน อย่างไรก็ตามในยุคโลกาภิวัตน์ภาคราชการอาจต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆ อย่างแน่นอน

๔.๓ การดำเนินการติดต่อทางธุรกรรมของภาครัฐ จะมีลักษณะที่เป็นการบังคับ แต่มีผลกระทบออกไปอย่างกว้างขวาง ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมและยังต้องถูกตรวจสอบและ

ถูกคาดหวังว่าจะต้องตอบสนองให้ตรงกับความต้องการของสาธารณะ การดำเนินงานของภาครัฐจึงต้องดีพร้อม และต้องทำให้สังคมเชื่อว่าดีจริง โดยการประชาสัมพันธ์ให้ดี จึงจะไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์ในทางเสียหาย

ภาคเอกชนยังไม่จำเป็นต้องกระทำในลักษณะนี้และการดำเนินการทางธุรกิจของเอกชนไม่ถูกตรวจสอบจากสาธารณะเหมือนภาคราชการ โดยสรุปจะเห็นว่าการบริหารงานภาคราชการมีความแตกต่างจากการบริหารงานภาคธุรกิจเอกชนในด้านโครงสร้างกระบวนการพฤติกรรมการบริหาร งานและสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตามส่วนที่ดีของภาคหนึ่งภาคใดก็อาจมีการหยิบยืมนำมาปรับใช้ซึ่งกันและกันได้ ถ้าหากมีความตั้งใจจะแก้ไขปัญหาการบริหารงานในด้านดังกล่าวแล้วให้สมบูรณ์ (ชูป กาญจนประกร, ๒๕๒๓ : ๓๒)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

๑. ความหมายของความคิดเห็น

ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่างๆ โดยที่ความรู้สึกนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติความเชื่อหรือค่านิยม ถ้าจะมองในแง่ของพฤติกรรมทางจิตวิทยาก็จะกล่าวได้ว่าหากไม่มีการแสดงออกมาบุคคลภายนอกก็ไม่สามารถที่จะรู้ความรู้สึกหรือความคิดเห็นได้โดยความหมายของความคิดเห็นได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุชา จันทน์เอม และ สุรางค์ จันทน์เอม (๒๕๒๐ : ๑๐๔) ได้อธิบายเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ว่าความคิดเห็นเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปและความคิดเห็นเป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ

บุญเรียง ขจรศิลป์ (๒๕๓๔ : ๑๐๔) กล่าวว่าความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางวาจาของเจตคติ การที่บุคคลกล่าวว่าเขามีความเชื่อหรือรู้สึกอย่างไรนั้นเป็นการแสดงความคิดเห็นของบุคคลนั้น ดังนั้นการวัดความคิดเห็นของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

Maier (๑๙๕๕ : ๕๒ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๓) กล่าวว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกของเจตคติส่วนหนึ่ง และเป็นการแปลความหมายของข้อเท็จจริง (Facts) อีกส่วนหนึ่ง นอกจากนั้นแล้วจะพบเสมอเมื่อบุคคลใดเกิดมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นมักจะมีข้ออ้างหรือการแสดงเหตุผล (Justification) เพื่อสนับสนุนหรือปกป้องความคิดเห็น แต่การแสดงเหตุผลดังกล่าวเป็นเพียงผลที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นเท่านั้น และยังได้กล่าวว่าความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลกระทบของการแปลความหมายของข้อเท็จจริง ซึ่งชี้ให้เห็นลักษณะของการแปลความหมายขึ้นอยู่กับอิทธิพลของเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น และได้สรุปว่าความคิดเห็นชี้ให้เห็นถึงเจตคติและเราจะทราบเจตคติได้จากการแสดงความคิดเห็นของเขาในเรื่องนั้น ๆ

Nunnally (๑๙๕๙: ๒๘๕-๒๘๖ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๔) กล่าวว่า ความคิดเห็นถือได้ว่าเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลต่อประชาชนทั่วไป ต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี และการแสดงออกทางด้านความคิดในโลกที่เกี่ยวกับตัวเขา เขาได้พยายามที่จะแยก ความหมายของทั้งเจตคติและความคิดเห็นให้แยกจากกัน โดยกล่าวว่าความคิดเห็นนั้นจะใช้ในเรื่อง ที่เกี่ยวกับความรู้สึกละและความชอบพอและยังกล่าวอีกไว้ว่า เรามักใช้คำว่า ความคิดเห็นมากกว่า คำว่า เจตคติ

Kolasa (๑๙๖๘:๓๘๖ อ้างถึงใน สมพร อ้นศรี, ๒๕๔๔ : ๑๐๕) ได้ให้ความหมาย ของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลในอันที่จะพิจารณา ข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) จากสิ่งใดสิ่งหนึ่งจาก สถานการณ์แวดล้อมต่างๆ (Circumstances) หรือความคิดเห็นเป็นการแสดงออกถึงการลงความเห็น ของบุคคลหนึ่ง ในด้านข้อเท็จจริง

Kolesnik (๑๙๗๐:๓๒๐ อ้างถึงใน อรพินท์ สุขสมธรา, ๒๕๔๒ : ๑๘๙) สรุปคำ นิยามของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจ จากการประเมินค่า (Evaluation Judgment) หรือทัศนยะ (Point Of View) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ และความ คิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลของทัศนคติ

Oskamp (๑๙๗๗:๑๒ อ้างถึงใน อรพินท์ สุขสมธรา, ๒๕๔๒ : ๑๙๑) กล่าวถึง ความคิดเห็นว่า มีความหมายที่มีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับเจตคติ บ่อยครั้งที่ทั้งสองคำถูกใช้แทนกัน

สรุปได้ว่าความคิดเห็น จากความหมายของความคิดเห็นที่นำมากล่าวเป็น ความรู้สึกส่วนบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจจะเป็นการพูดหรือการเขียนซึ่งบุคคลนั้นมีความรู้สึกลึกซึ้งพื้นความรู้ ประสบการณ์ สถานภาพ สิ่งแวดล้อมและความเชื่อเป็นพื้นฐาน ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นก็ได้ เป็นส่วนหนึ่งของเจตคติ หรืออาจใช้แทนกัน การบริหารจัดการสามารถวัดความคิดเห็นได้จากผลงาน และความพึงพอใจ ของผู้ได้บังคับบัญชา ที่ผลสำเร็จของงานที่ปฏิบัติเป็นไปแนวทางหรือทิศทางเดียวกัน ช่วยทำให้การบริหารจัดการเกิดความเป็นธรรม รอบคอบ และช่วยยกระดับมาตรฐานของการบริหารจัดการเพิ่ม มากขึ้น (กมลรัตน์ แสงคำ, ๒๕๔๗ : ๑๖)

๒. ความสำคัญของความคิดเห็น

ความสำคัญของความคิดเห็น เนื่องจากความคิดเห็นของมนุษย์มีมากหลายระดับ คือระดับผิวเผินและอย่างลึกซึ้ง กล่าวคือความคิดเห็นที่เป็นทัศนคติติดตัวไปเป็นเวลานานๆ ซึ่ง ความคิดเห็นทั่วๆ ไป ไม่เฉพาะเจาะจงเป็นความคิดที่ไม่มีในตัวของคุณบุคคลทุกคน จะมีความสัมพันธ์ กับคุณ สมบัติประจำตัวของแต่ละบุคคลเช่น พื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ในการทำงาน การ ติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้บุคคลและกลุ่มมีความคิดที่เป็นไปใน

ทิศทางเดียวกัน ทั้งนี้เพราะพื้นฐานความรู้เป็นขบวนการทางสังคมที่ได้รับการศึกษามาเป็นเวลานานหลายๆ ปี ย่อมเป็นรากฐานก่อให้เกิดความคิดเห็นต่อสังคมใดสังคมหนึ่ง โดยเฉพาะ ส่วนความคิดเห็นเฉพาะอย่างจะมีอยู่ในระยะสั้นๆ ที่เรียกว่า Opinion ที่อาจแสดงไปในทางบวกหรือเป็นไปในทางลบ หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ (กมลรัตน์ แสงคำ, ๒๕๔๗ : ๓๖)

ความคิดเห็นมีความสำคัญที่จะทำให้ผู้อื่นทราบ และมีความเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้สื่อสารว่ามีความรู้สึกหรือมีความคิดเห็นอย่างไรต่อเรื่องนั้นๆ อาจจะเป็นการสื่อสารโดยการพูดหรือการเขียนซึ่งบุคคลนั้นมีความรู้สึกอาศัยพื้นฐานความรู้จากประสบการณ์ และความเชื่อในความคิดเห็นส่วนตัวเป็นพื้นฐาน ซึ่งความคิดเห็นที่แสดงออกมานั้นอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับบุคคลอื่นก็ได้ซึ่งสามารถช่วยทำให้การบริหารจัดการเกิดเป็นระบบแบบแผนมากยิ่งขึ้น เกิดความเป็นธรรม มีความรอบคอบในการบริหารจัดการ และช่วยยกระดับมาตรฐานของการบริหารจัดการภายในองค์กรให้เพิ่มมากขึ้น

๓. การวัดความคิดเห็น

วิธีวัดความคิดเห็นสามารถใช้วิธีการอนุมานได้จากพฤติกรรมภายนอกที่บุคคลแสดงออกและวิธีการวัดหลายอย่างดังนี้ (สมเกียรติ แจ่มฟ้า, ๒๕๔๔ : ๒๕)

๓.๑ การรายงานตนเอง (Self - Report Measures) เป็นการวัดความคิดเห็น โดยวิธีการให้ผู้ถูกวัดรายงานตนเองถึงความรู้สึกทำที่ต่อสิ่งนั้นๆอาจเป็นไปในรูปแบบบวกหรือทางลบ ไม่ได้แยกวัดองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้านคือด้านความคิด ความรู้สึก หรือด้านพฤติกรรม แต่จะวัดเพียงดีหรือไม่ดี สนับสนุนหรือคัดค้านเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มาตรฐานนี้สามารถแบ่งออกได้เป็นหลายประเภทดังนี้

๓.๑.๑ มาตรฐานของเทอร์สโตน (Thurstone Scale) การสร้างมาตรวัดแบบนี้ต้องวัดด้วยข้อความประมาณ ๑๐๐ ข้อเป็นอย่างน้อย โดยมีลักษณะเป็นทางบวกเป็นอย่างมาก หลังจากนั้นก็ให้เลือกคำตอบว่าข้อความใดบ้างที่ต่างจากความคิดเห็นของผู้ที่ต้องการวัด ต่อจากนั้นนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อความ แล้วจึงเลือกข้อความตามค่ามาตรวัดที่ได้ก็จะเหลือข้อความเพียง ๒๐ ข้อความ หรือมากที่สุดไม่เกิน ๔๕ ข้อความ

๓.๑.๒ มาตรวัดแบบไลเคิร์ต (Likert Type Scale) ได้สร้างมาตรวัดความคิดเห็น โดยการพัฒนาจากของเทอร์สโตน (Thurstone) มีข้อความบวกหรือข้อความลบปะปนกันส่งไปให้ผู้ตอบตัดสินใจว่าข้อใดตรงกับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบที่สุด ซึ่งมี ๕ ระดับ คือเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่มีความเห็น ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่จากการใช้มาตรแบบนี้มักจะพบว่าผู้ตอบที่ช่องเฉยๆ (ไม่มีความเห็น) เป็นส่วนมาก จึงมีการใช้คำว่าเห็นด้วยเพียงเล็กน้อย และไม่เห็นด้วยเพียงเล็กน้อยแทนคำว่าเฉยๆ เพื่อให้สามารถวัดความคิดเห็นของผู้ตอบได้

๓.๑.๓ มาตรวัดแบบจำแนกความหมาย (Semantic Differential Scale) ลักษณะของมาตรวัดประกอบด้วยคำคุณศัพท์ที่บรรยายลักษณะของเป้าหมายที่เราต้องการวัดที่แสดงลักษณะ ตรงกันข้าม เช่น บวกกับลบ เลวกับดี ยินดีกับไม่ยินดี และระหว่างคำคุณศัพท์ทั้งคู่จะมีช่วงห่างกัน ๗ อันตภาคชั้น โดยผู้ตอบจะเลือกว่าความรู้สึกที่เรามีต่อเป้าหมายนั้นอยู่ในอันตภาคชั้นใด คะแนนความคิดเห็นก็จะดูจากการรวมคะแนนแต่ละข้อ ซึ่งจะอยู่ระหว่าง ๑ - ๗ คะแนน ซึ่ง ๑ คะแนน หมายถึงความคิดเห็นที่เป็นลบ และ ๗ คะแนน หมายถึงความคิดเห็นที่เป็นบวก

๓.๒ การสังเกตพฤติกรรม (Observation Of Overt Behavior) การสังเกตพฤติกรรมภายนอกของบุคคล เป็นอีกวิธีการที่ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคคลได้ ซึ่งอาจจะใช้วิธีการสัมภาษณ์นำมาประกอบด้วยเพื่อให้ผู้สัมภาษณ์อธิบายเพิ่มเติม นอกจากนั้นสามารถใช้วิธีการต่างๆต่อไปนี้วัดความคิดเห็น ได้แก่

๓.๒.๑ การใช้วิธีการกึ่งสะท้อนภาพ (Semi Projective Technique) เป็นการให้ผู้ถูกศึกษาบรรยายภาพที่มองเห็นไม่ชัดเจน หรือให้เติมคำหรือข้อความหรือให้คำพูดใดคำพูดหนึ่งที่นึกขึ้นมาได้ทันทีหลังจากที่เสนอคำที่ต้องการวัด

๓.๒.๒ ผลการทดสอบแบบปรนัย (Performance On Objective Test) คือ การเลือกคำตอบแบบทดสอบปรนัยในตัวเลือกที่ไม่ถูกต้องและแสดงถึงความลำเอียงในเรื่องนั้น โดยจะต้องมีคำตอบที่ถูกต้องไว้ด้วย

๓.๒.๓ การวัดปฏิกิริยาของร่างกาย (Physiological Reactions) ว่าขณะที่ร่างกายเกิดอารมณ์จะมีปฏิกิริยาของร่างกายที่สามารถวัดได้ เช่น การใช้เครื่องวัดการตอบสนองของผิวหนัง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้รู้สึกถึงความเข้มข้นของความคิดเห็น แต่ไม่สามารถแต่ไม่สามารถบอกทิศทางว่าไปในทางบวกหรือทางลบ

๓.๒.๔ การวัดด้วยการแสดงออกทางใบหน้า (The Faces Scale) ซึ่งการวัดแบบนี้แบ่งเกณฑ์การวัดออกเป็น ๗ ระดับ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงท่าทางของใบหน้าประกอบด้วยตา และปาก โดยจะดูลักษณะอาการของปาก คำว่าคือถ้าริมฝีปากโค้งก็แสดงว่ามีความเห็นด้วย ถ้าริมฝีปากอยู่ในระดับแนวราบหรือปกติ แสดงว่าไม่แสดงความคิดเห็นหรือไม่แน่ใจ แต่ถ้าริมฝีปากโค้งลงล่างแสดงให้ว่าไม่เห็นด้วย

การวัดความคิดเห็นส่วนใหญ่จะใช้วิธีแบบรายงานตนเอง เพราะสามารถจัดเก็บข้อมูลจากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจกระทำการสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งทั้งแบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบ (Close Ended Question) และลักษณะคำถามที่ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ (Open Ended Question) หรืออาจใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสามารถทำได้รวดเร็ว ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปอธิบายได้อย่างกว้างขวาง แต่มีข้อจำกัดเพราะอาจจะได้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงกับพฤติกรรมของเขา เนื่องจากบุคคลเกิดความระมัดระวังในการ

ตอบแบบสอบถาม เพราะฉะนั้นการวัดความคิดเห็นจึงควรรี้อย่างหลายๆ วิธีประกอบกัน เพื่อช่วยเสริมข้อบกพร่องวิธีใดวิธีหนึ่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สมเกียรติ แจ่มฟ้า, ๒๕๔๔ : ๔๒)

ยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติ หมายถึง กระบวนการที่มีการที่มีการจัดและใช้เครื่องมือกำลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน เพื่อให้บรรลุผลประโยชน์แห่งชาติ ยุทธศาสตร์ชาติเป็นยุทธศาสตร์ระดับสูงสุดที่ประเทศกำหนดขึ้น เพื่อให้การดำเนินการบรรลุจุดมุ่งหมายของประเทศ เพื่อพัฒนาประเทศปกป้องผลประโยชน์และให้ประเทศมีความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ มีองค์ประกอบหลัก๓ ด้าน คือ

๑. Ends คือ ผลสุดท้ายที่ต้องการหรือวัตถุประสงค์ (Objective)
๒. Ways คือ วิธีการ/แนวทางในการปฏิบัติ หรือหนทางปฏิบัติ (Course of Action)
๓. Means คือ เครื่องมือที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือทรัพยากรที่จำเป็น (Resource)

การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการคาดคะเนสถานการณ์ และการวิเคราะห์บริบท ตลอดจนปัจจัยต่างๆ นำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหา และพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม จากแผนภาพโครงสร้างการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) แสดงให้เห็นว่าการพัฒนายุทธศาสตร์เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน โดยแต่ละขั้นตอนหรือองค์ประกอบมีความเชื่อมโยงกัน โดยมีความสัมพันธ์กันดังนี้

๑. การกำหนดผลประโยชน์แห่งชาติ (National Interest) หมายถึง เป้าหมายสูงสุดที่ประเทศต้องมีผลประโยชน์แห่งชาติในฐานะ End เป็นเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของชาติ เป็นแนวความคิดที่ได้ไตร่ตรองอย่างรอบคอบที่สุดจากบรรดาองค์ประกอบต่างๆ โดยประมวลขึ้นเป็นความต้องการของชาติ ผลประโยชน์ของชาติเป็นการพิจารณาจากมติหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีความสำคัญต้องการดำรงของชาติด้วย โดยเฉพาะประชาชนและประชาคมโลกซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติทุกเรื่องจะมีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งเข้าใจลำดับคือประโยชน์สุขของประชาชนทั้งประเทศ

วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ (National Objective) หมายถึง จุดประสงค์ เป้าหมายหรือความมุ่งหมายต่างๆ อันเป็นหลักมูลฐานแห่งชาติซึ่งต้องการบรรลุ โดยต้องกำหนดนโยบายอย่างใดอย่างหนึ่งเข้าหาหรือต้องใช้ความเพียรพยายาม ตลอดจนนำทรัพยากรของชาติมาใช้ โดยกำหนดแยกไว้ ๒ ประเภท คือ ๑. วัตถุประสงค์มูลฐานของชาติ ๒. วัตถุประสงค์เฉพาะของชาติ

วัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ (Basic National Objective) คือ จุดหมายเป้าหมายหรือความมุ่งหมายต่างๆ ซึ่งกว้างขวางมากามีลักษณะมั่นคง ถาวร ยั่งยืนนาน หากที่จะบรรลุได้

รัฐบาลต้องใช้ความเพียรพยายามต่อเนื่อง ซึ่งหากจะพิจารณาแล้ววัตถุประสงค์มูลฐานของชาติคือผลประโยชน์ของชาตินั้นเอง แต่เป็นผลประโยชน์ที่ได้แจกแจงรายละเอียดอย่างชัดเจนรัดกุมและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

วัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ (Special National Objective) หมายถึง เป้าหมายต่างๆ ของชาติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องมั่นคงถาวร ยั่งยืน และบางครั้งก็ไม่สามารถจะดำเนินการได้บรรลุถึงได้ทั้งหมด เป้าหมายอาจมีลักษณะเป็นการชั่วคราว จะก้าวไปสนองร้องประกาศมูลฐานแห่งชาติแต่ก็ถือว่ามีความสำคัญกับความมั่นคงแห่งชาติ เมื่อกำหนดแล้วจะต้องเป็นการก้าวไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ

๒. การประเมินยุทธศาสตร์ชาติ คือ การนำสาระสำคัญของผลประโยชน์ชาติและวัตถุประสงค์ มูลฐานแห่งชาติ มาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์และคัดเลือก เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ และนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ โดยพิจารณาจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติที่มีอยู่ เมื่อไม่ได้ข้อตกลงใจ ในการใช้ทรัพยากรของชาติให้บังเกิดผลมากที่สุด การประเมินยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้

๒.๑ การตรวจสอบสภาพแวดล้อม (Examination of Em) เป็นกระบวนการในการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในปัจจัย และแนวคิดต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ โดยการตรวจสอบสภาพแวดล้อม เป็นการรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่มีความสำคัญเพื่อนำมาเป็นแรงผลักดันและแนวโน้ม เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาและโอกาสที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติ ซึ่งอาจจะดีหรือไม่ดีก็ได้ อาจจะ มีผลทันทีหรือเป็นระยะเวลานานก็ได้

๒.๒ การพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ เพื่อเลือกข้อมูลเกี่ยวกับแรงผลักดัน แนวโน้ม ปัญหาและโอกาสที่ได้จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ สามารถนำมาใช้กำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติหรือความต้องการบรรลุเป้าหมาย ในปัจจัยต่างๆ โดยวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ หมายถึง เป้าหมายของชาติไม่ใช่เป็นความมั่นคงถาวร แต่อาจก้าวไปตอบสนองวัตถุประสงค์มูลฐานแห่งชาติ และนำไปสู่ความมั่นคงแห่งชาติ

๓. การวิเคราะห์พลังอำนาจและแบบแผนของชาติ เป็นการพิจารณาและวิเคราะห์เชิงทรัพยากรด้านต่างๆ ที่มีอยู่ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินการต่างๆ โดยจะนำมาประเมินองค์ประกอบของอำนาจแห่งชาติและทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งหมด รวมทั้งพิจารณาวิธีการหรือแนวทางตามประเพณีปฏิบัติของชาติ โดยมีแนวทางสำคัญ คือ

๓.๑ การวิเคราะห์อำนาจแห่งชาติ อาจจะทำควบคู่ไปกับวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติเพื่อเลือกก็น่าจะเป็นไปได้ในแต่ละวัตถุประสงค์ การกำหนดพลังอำนาจแห่งชาติก่อน แล้วไปทบทวนนโยบาย จะทำให้เคยชินกับวัตถุประสงค์ของประเทศสนใจเป็นไปได้

๓.๒ การวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติ ควรพิจารณาตามความสำคัญ ดังนี้

๓.๒.๑ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางกายภาพ

๓.๒.๒ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเมือง

๓.๒.๓ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ

๓.๒.๔ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสังคมวิทยา

๓.๒.๕ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการทหาร

๓.๒.๖ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

๓.๒.๗ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางพลังงาน

๓.๒.๘ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางสิ่งแวดล้อม

๓.๓ การวิเคราะห์พลังอำนาจแห่งชาติอื่นประกอบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดเหตุการณ์หรือปัญหาระหว่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคง และผลประโยชน์แห่งชาติ

๓.๔ การพิจารณาแบบแผนของชาติ หมายถึง การศึกษาแนวทางหรือประเพณีปฏิบัติต่างๆของชาติ ที่เคยยึดถือหรือปฏิบัติมาตั้งแต่อดีตทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมวิทยา การวิเคราะห์พลังอำนาจและแบบแผนแห่งชาติ อาจทำให้เกิดความเข้าใจปัจจัยเกื้อกูล สนับสนุน และอุปสรรคต่างๆ นำไปสู่การพิจารณาความเป็นไปได้ ความพร้อมซึ่งรับได้และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์แห่งชาติ

๔. การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ และการพิจารณากำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ

๔.๑ การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ คือการนำวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติ เพื่อเลือกที่เสนอไว้มาวิเคราะห์ควบคู่กับพลังอำนาจแห่งชาติ และการพิจารณาวิธีการหรือแบบแผนแห่งชาติ ทั้งนี้หากพิจารณาแล้วพบว่าวัตถุประสงค์เฉพาะแห่งชาติได้เสนอในข้อเป็นวัตถุประสงค์แห่งชาติที่มีพลังอำนาจแห่งชาติหรือกำกับทรัพยากรที่สนับสนุนให้เป็นไปได้ก็จะแนะนำให้ไปสู่การดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

๔.๒ การกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ การกำหนดนโยบายแห่งชาติเพื่อเลือกโดยกำหนดไว้ประมาณ

๒ – ๓ หนทาง

๔.๒.๒ การวิเคราะห์ผลดี และผลเสีย ของนโยบายที่กำหนดไว้เพื่อเลือก นำไปสู่การคัดเลือกนโยบาย หรือคุมนโยบายที่ดีที่สุด หรือเป็นไปได้ในทางปฏิบัติมากที่สุด

๔.๒.๑ การพิสูจน์นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ เป็นการพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปว่านโยบายที่เลือกหรือกำหนดไว้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๕. การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ

ขบวนการและเครื่องมือในการพัฒนาให้ใช้กำลังอำนาจแห่งชาติทุกด้าน เพื่อบรรลุผลประโยชน์และวัตถุประสงค์แห่งชาติที่กำหนดไว้ในแต่ละด้าน โดยน่านโยบายความมั่นคงแห่งชาติที่เสนอมากำหนดควบคู่ไปกับวัตถุประสงค์แห่งชาติ เพื่อทราบว่านโยบายใช้ตอบสนองวัตถุประสงค์แห่งชาติ

๖. การจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติ ในรูปแบบของมาตรการเฉพาะ

มาตรการเฉพาะเป็นรายละเอียดเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานห้วงเวลา ความต้องการงบประมาณและความคาดหมายของแผ่นดิน

มาตรการเฉพาะในแต่ละด้าน จะถูกส่งไปยังกระทรวง ทบวง กรม เพื่อให้หน่วยงานนั้นๆ จัดทำแผนยุทธศาสตร์และแปลงแผนให้ไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของแผนงานโครงการที่มีความสอดคล้องกับมาตรการเฉพาะ ตลอดจนเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ชาตินโยบายความมั่นคงชาติ ทั้งนี้หากผลประโยชน์แห่งชาติ และวัตถุประสงค์แห่งชาติเป็น EMOL ของขบวนการยุทธศาสตร์ กล่าวคือเป็นเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางที่สำคัญที่สุดที่ต้องดำเนินการให้บรรลุประสบความสำเร็จ จึงอาจกล่าวได้ว่าการประเมินยุทธศาสตร์แห่งชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์แห่งชาติตลอดจนการจัดทำยุทธศาสตร์แห่งชาติในรูปแบบของมาตรการเฉพาะ จะมีสถานะเป็น WAY และ MEANS ตามแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ เพราะการประเมินยุทธศาสตร์ชาติ การกำหนดยุทธศาสตร์ชาติและการกำหนดมาตรการเฉพาะเป็นกระบวนการที่เป็นวิธีการ แนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสม ตลอดจนสร้างความเข้าใจในการใช้อำนาจและทรัพยากรเพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

แผนงาน โครงการ นับว่าเป็นข้อมูลองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามลำดับขั้นจนถึงเป้าหมายสูงสุดของยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีข้อเสนอแผนและโครงการ ดังนี้

๑. หลักการและเหตุผล
๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ
๓. ลักษณะของโครงการ
๔. แนวทางในการดำเนินการ
๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการ
๖. งบประมาณ
๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็น เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกัน ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและต่อมาได้มีการกำหนดพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อรับผิดชอบในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดวิธีการการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในการติดตาม การตรวจสอบและการประเมินผล รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกภาคส่วนดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ รวม ๖ คณะ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อรับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนด ตลอดจนได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง เพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ภายในช่วงเวลาดังกล่าว เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน

สถานการณ์ แนวโน้ม วิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ

๑. บทนำ การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบน ของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน

และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบ ในความหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในปี ๒๕๖๐ ที่ร้อยละ ๓.๕ ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ ๖.๐ ต่อปี ในช่วงเวลาเกือบ ๖ ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศ และสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่ โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตทางการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพ และสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ นอกจากนี้ศักยภาพ และคุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัย ยังคงเป็นปัจจัยท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะ การศึกษา การบริการสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ และการคุ้มครองทางสังคมอื่นๆ ของคนไทยมีความครอบคลุมเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องคุณภาพการ ให้บริการที่มีมาตรฐานแตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุหลักที่ทำให้ประเทศไทยยังคง มีปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ ขณะที่ปัญหาด้านความยากจนยังคงเป็นประเด็นท้าทายในการยกระดับการพัฒนาประเทศให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น และแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันการวางกลยุทธ์ ระยะยาวในการฟื้นฟูการใช้ และการรักษาทรัพยากรอย่างบูรณาการเพื่อการพัฒนาประเทศที่ผ่านมายังขาดความชัดเจน ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศยังมีปัญหาการใช้อย่างสิ้นเปลือง และเสื่อมโทรมลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ การพัฒนาประเทศขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อความต้องการและปัญหาของประชาชน ขณะที่ความมั่นคงภายในประเทศยังมีหลายประเด็นที่ต้องเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ลดความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่มีรากฐานมาจากความเหลื่อมล้ำ ความไม่เสมอภาค การขาดความเชื่อมั่น ในกระบวนการยุติธรรมและปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ตลอดจนส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่น สถาบันหลักเป็นศูนย์กลางจิตใจให้เกิดความรักความสามัคคี ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานและวัยเด็กที่ลดลงและประชากรสูงอายุ ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่จะทำให้การพัฒนาประเทศ ในมิติต่างๆ มีความท้าทายมากขึ้น ทั้งในส่วนของเสถียรภาพทางการเงินการคลังของประเทศในการจัดสวัสดิการ เพื่อดูแลผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น การลงทุนและการออม การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ความมั่นคงทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ซึ่งจะเป็นประเด็นท้าทายต่อการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้ว

๒. ปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าประเทศไทยจะมีตำแหน่งที่ตั้งที่สามารถเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงในภูมิภาคและเป็นประตูสู่เอเชีย แต่การที่มีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ ทำให้ปัญหาด้านเขตแดนกับประเทศเพื่อนบ้านยังคงเป็นความท้าทายด้านความมั่นคงในอนาคต นอกจากนี้ประเทศไทยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านความมั่นคงอื่นๆที่มีความซับซ้อนละเอียดอ่อนและมีความเชื่อมโยงกันหลายมิติที่อาจเป็นประเด็นท้าทายต่อการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจ ระหว่างรัฐกับประชาชนและระหว่างประชาชนกับประชาชน ซึ่งรวมถึงการสร้างความสามัคคีของคนในชาติที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มประชากรไทยที่มีแนวคิดและความเชื่อที่แตกต่างกันอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การขยายอิทธิพลและการเพิ่มบทบาทของประเทศมหาอำนาจ ที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ หรือเกิดการย้ายขั้วอำนาจทางเศรษฐกิจ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพ ทางเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต ขณะที่องค์กรที่ไม่ใช่รัฐ อาทิ องค์กรระหว่างประเทศ และบริษัทข้ามชาติ จะมีบทบาทมากขึ้นในการกำหนดกฎระเบียบ ทิศทาง ความสัมพันธ์และมาตรฐาน สากลต่างๆ ทั้งในด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ รวมทั้งการรวมกลุ่มเศรษฐกิจและการเปิดเสรีในภูมิภาคที่นำไปสู่ความเชื่อมโยงในทุกระบบ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมข้ามชาติและ เศรษฐกิจนอกระบบ รวมทั้งปัญหาเสพติด การค้ามนุษย์และการลักลอบเข้าเมือง ในทางกลับกันความเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมอย่างพลิกผัน เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ หุ่นยนต์ โดรน เทคโนโลยีพันธุกรรมสมัยใหม่ และเทคโนโลยีทางการเงิน ซึ่งตัวอย่างแนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดดเหล่านี้ คาดว่าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนหลักที่ช่วยทำให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะกลับมาขยายตัวได้เข้มแข็งขึ้น แนวโน้มสำคัญที่จำเป็นต้องมีการติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การรวมกลุ่มทาง การค้าและการลงทุนที่จะมีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น การแข่งขันที่คาดว่าจะรุนแรงขึ้นในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างความหลากหลายของสินค้าและบริการที่ตอบโจทย์รูปแบบชีวิตใหม่ๆ นอกจากนี้ประเทศไทยคาดว่าจะเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในปี ๒๕๗๔ จะก่อให้เกิดโอกาสใหม่ๆ ในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคนสูงอายุ ที่จะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการคาดการณ์ว่าครอบครัวไทยจะมีขนาดเล็กลงและมีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น ประชากรในประเทศไทยจะมีช่วงอายุที่แตกต่างกันและจะมีกลุ่มคนช่วงอายุใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมของประชากรให้มีคุณภาพ และการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการผลิตและการบริการของประเทศจะเป็นความท้าทายที่สำคัญในระยะต่อไป ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัย อาจทำให้เกิดความต้องการแรงงานต่างชาติเพิ่มมากขึ้นเพื่อ

ทดแทนจำนวนแรงงานไทยที่ลดลง ซึ่งปัจจัยด้านการเปิดเสรีในภูมิภาคและความก้าวหน้าของการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งในภูมิภาค จะทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและการย้ายถิ่นมีความสะดวกมากขึ้นและเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกประเทศเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรที่มีศักยภาพซึ่งมีแนวโน้มในการเคลื่อนย้ายไปเรียนหรือทำงานในทั่วทุกมุมโลกสูงขึ้น ทั้งนี้การย้ายถิ่นส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น จึงอาจจะเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะยังคงเป็นประเทศผู้รับของประชากรจากประเทศเพื่อนบ้าน ขณะที่ประชากรไทยโดยเฉพาะแรงงานทักษะอาจมีแรงจูงใจในการ ย้ายถิ่น ไปยังประเทศที่มีระดับการพัฒนาที่ดีกว่า อาจทำให้การแย่งชิงแรงงานมีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะยิ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย

นอกจากนี้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศคาดว่าจะมีความรุนแรงมากขึ้น ทั้งในเชิงความผันผวน ความถี่และขอบเขตที่กว้างขวางมากขึ้น ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินระบบ โครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ตลอดจนระบบผลิตทางการเกษตรที่สัมพันธ์ต่อเนื่อง กับความมั่นคงด้านอาหารและน้ำ ขณะที่ระบบนิเวศต่างๆ มีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงและมีความเป็นไปได้ค่อนข้างสูงในการสูญเสียบ ความสามารถในการรองรับความต้องการของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดีระดับความรุนแรงของผลกระทบอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศต่างๆดังกล่าวที่แต่ละประเทศ จะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกัน ทำให้การเป็นสังคมสีเขียวการรักษาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการจะได้รับความสำคัญและความสนใจจากนานาประเทศ รวมทั้งประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก รวมถึงการสร้างสมดุลความมั่นคงด้านพลังงานและอาหารมีแนวโน้มที่จะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น กฎระเบียบข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมจะ มีความเข้มข้นและเข้มงวดขึ้น โดยกรอบการพัฒนาตามข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ที่สำคัญ เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและบันทึกความตกลงปารีส จะได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น แนวโน้มเหล่านี้จะก่อให้เกิดความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศในหลายมิติ ทั้งในส่วนของการทำงานและอาชีพ สาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ ความมั่นคงของประเทศอันเกิดจากภัยคุกคามและความเสี่ยงด้านอื่นๆ ที่ซับซ้อนขึ้น อาชญากรรมไซเบอร์ รูปแบบการก่อสงครามที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ ในการเคลื่อนย้ายอย่างเสรีและรวดเร็วของผู้คน เงินทุน ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ เทคโนโลยีและสินค้าและบริการ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รวดเร็วและคาดการณ์ได้ยากำการเกิดขึ้นของโรคระบาด และโรคอุบัติใหม่ที่จะส่งผลให้การเฝ้าระวังด้านการสาธารณสุขในประเทศมีความสำคัญมากขึ้น อาจนำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นได้ หากไม่มีมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันและรองรับผลกระทบต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งรวมถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการ

เปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผันที่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากการเข้าถึงเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน และองค์ความรู้สมัยใหม่มีระดับความแตกต่างกัน ระหว่างกลุ่มประชากรต่างๆ โดยการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าว จะส่งผลกระทบต่อทั้งการจ้างงานและอาชีพที่จะมีรูปแบบและลักษณะงานที่เปลี่ยนไป มีความต้องการแรงงานที่มีสมรรถนะสูงเพิ่มมากขึ้น หลายอาชีพอาจหายไปจากตลาดงานในปัจจุบันและบางอาชีพ จะถูกทดแทนด้วยระบบอัตโนมัติ โดยเฉพาะอาชีพที่ต้องการทักษะระดับต่ำ ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ปรับตัวไม่ทันหรือขาดความรู้และทักษะที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป กระแสโลกาภิวัตน์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขยายความเป็นเมืองวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสภาพ ภูมิอากาศที่อาจจะมีความแปรปรวนมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งหมดดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จากปัจจัยและแนวโน้มที่คาดว่าจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในมิติต่างๆ ช่างค้น เห็นได้ว่าบริบทและสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีพลวัตสูง และมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออนาคตการพัฒนาประเทศอย่างมาก ดังนั้น การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ และทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีความร่วมมือ ในลักษณะประชารัฐจากภาคส่วนต่างๆ ในรูปแบบของหุ้นส่วนการพัฒนาที่เป็นการดำเนินงานอย่างบูรณาการ เนื่องจากทุกมิติ การพัฒนามีความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้สมรรถนะและทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัว ให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีอาชีพที่มั่นคงสร้างรายได้ ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง กฎเกณฑ์และกติกาใหม่ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้น โดยเฉพาะในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกันกับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัยระบบบริการสาธารณะ โครงสร้างพื้นฐานรวมทั้งการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและ นวัตกรรมก้าวทันโลก จากการต่อยอดการพัฒนาบนพื้นฐานนโยบายไทยแลนด์ ๔.๐ ส่งผลให้เกิด การสร้างห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจในทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรและ ภาคบริการ กระจาย ผลประโยชน์จากการพัฒนาลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและ นำไปสู่การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ทุกภาคส่วน นอกจากนี้ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับการสร้าง สมดุลความมั่นคง ด้านพลังงานและอาหาร รักษาไว้ซึ่งความหลากหลายเชิงนิเวศ การส่งเสริมการดำเนินชีวิตและ ธุรกิจและการพัฒนาและขยายความเป็นเมือง ที่เติบโตอย่างต่อเนื่องที่ เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม พร้อมกับการมีข้อกำหนดของรูปแบบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เนื่อง กับลักษณะการใช้พื้นที่ที่ชัดเจน

ขณะที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ กฎหมาย ระบบภาษี ต้องมีกลยุทธ์การพัฒนาที่สามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ประเทศมีศักยภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น และสามารถจับจุดแข็งในเรื่องตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น รวมทั้งให้ความสำคัญของการรวมกลุ่มความร่วมมือกับนานาประเทศในระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อกระชับและสร้างสัมพันธ์ไมตรี เสริมสร้างความสัมพันธ์ทางการทูต ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างพลังทางเศรษฐกิจและรักษาความมั่นคงของประเทศ โดยจำเป็นต้องสร้างความพร้อม ในการที่จะยกระดับมาตรฐานและมีการปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกติกาสากลในด้านต่างๆ ขณะเดียวกันประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งให้มีการปฏิรูประบบราชการและการเมืองเพื่อให้เกิดการบริหารราชการที่ดีและเสถียรภาพทางการเมือง มีการส่งเสริมคนในชาติให้ยึดมั่นสถาบันหลักเป็นศูนย์รวมจิตใจเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคี และลดความขัดแย้งภายในประเทศโดยที่นโยบายการพัฒนาต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับโครงสร้างและลักษณะพฤติกรรมของประชากรที่อาจจะมีความแตกต่างจากปัจจุบันมากขึ้น ดังนั้นภายใต้เงื่อนไขโครงสร้างประชากร โครงสร้างเศรษฐกิจ สภาพสังคม สภาพภูมิอากาศ สิ่งแวดล้อม และปัจจัยการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องส่งผลให้ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนการพัฒนา ที่รอบคอบและครอบคลุมอย่างใดก็ตามหลายประเด็นพัฒนาเป็นเรื่องที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการปรับตัว ซึ่งจะต้องหยั่งรากลึกลงไปถึงการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างการขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์ในระยะยาวที่ต้องบรรลุ พร้อมทั้งแนวยุทธศาสตร์หลักในด้านต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นบูรณาการบนพื้นฐานประชารัฐเพื่อยกระดับจุดแข็งและจุดเด่นของประเทศ และปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและจุดด้อยต่างๆ อย่างเป็นระบบ โดยยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นเป้าหมายใหญ่ในการขับเคลื่อนประเทศและถ่ายทอดไปสู่แผนในระดับอื่นๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจ และพื้นที่ ซึ่งรวมถึงพื้นที่พิเศษต่างๆ อาทิ เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้การพัฒนาประเทศสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๓. วิสัยทัศน์ประเทศไทย “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อสนองตอบ ต่อผลประโยชน์แห่งชาติ อันได้แก่ การมีเอกราช อธิปไตย การดำรงอยู่อย่างมั่นคง และยั่งยืนของสถาบันหลักของชาติ และประชาชนจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ การอยู่ร่วมกันในชาติอย่างสันติสุขเป็นปึกแผ่น มีความมั่นคงทางสังคมท่ามกลางพหุสังคมและการมีเกียรติและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเจริญเติบโตของชาติ ความเป็นธรรม และความอยู่ดีมีสุขของประชาชน ความยั่งยืนของฐานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงทางพลังงาน และอาหาร ความสามารถในการรักษาผลประโยชน์ของชาติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของ

สภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติประสานสอดคล้องกันด้านความมั่นคง ในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ความมั่นคง หมายถึง การมีความมั่นคงปลอดภัยจากภัยและการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและ ภายนอกประเทศในทุก ระดับ ทั้งระดับประเทศ สังคม ชุมชน ครัวเรือน และปัจเจกบุคคล และมีความมั่นคง ในทุกมิติ ทั้ง มิติทางการทหาร เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมือง เช่น ประเทศมีความมั่นคงในเอกราช และอธิปไตย มีการปกครองระบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีความเข้มแข็งเป็นศูนย์กลางและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน มีระบบการเมืองที่มั่นคง เป็นกลไกที่นำไปสู่การบริหารประเทศที่ต่อเนื่องและโปร่งใสตาม หลักธรรมาภิบาล สังคมมีความปรองดอง และ ความสามัคคี สามารถผนึกกำลังเพื่อพัฒนาประเทศ ชุมชนมีความเข้มแข็ง ครอบครัว มีความอบอุ่น ประชาชน มีความมั่นคงในชีวิต มีงานและรายได้ที่ มั่นคงพอเพียงกับการดำรงชีวิต มีการออมสำหรับวัยเกษียณ ความมั่นคง ของอาหาร พลังงาน และ น้ำ มีที่อยู่อาศัย และความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน ความมั่งคั่ง หมายถึง ประเทศไทยมีการ ขยายตัวของเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องและมีความยั่งยืนจนเข้าสู่ กลุ่มประเทศรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำ ของการพัฒนาลดลง ประชากรมีความอยู่ดีมีสุขได้รับผล ประโยชน์จากการ พัฒนาอย่างเท่าเทียม กันมากขึ้น และมีการพัฒนาอย่างทั่วถึงทุกภาคส่วนมีคุณภาพชีวิตตามมาตรฐานขององค์การ สหประชาชาติ ไม่มีประชาชนที่อยู่ในภาวะความยากจน เศรษฐกิจในประเทศมีความเข้มแข็ง ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ ทั้งในตลาดโลกและตลาด ภายในประเทศ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ทั้งจากภายในและภาย นอกประเทศ ตลอดจนมีการสร้าง ฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงไป และ ประเทศไทยมีบทบาทที่สำคัญในเวทีโลก มีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าอย่างแน่นแฟ้น กับประเทศในภูมิภาคเอเชีย เป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้งการคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจเพื่อให้เป็นพลังในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมีความ สมบูรณ์ในทุนที่จะสามารถสร้างการพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ได้แก่ ทุนมนุษย์ ทุนทางปัญญา ทุนทาง การเงิน ทุนที่เป็นเครื่องมือเครื่องจักร ทุนทางสังคม และทุนทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาที่สามารถสร้างความเจริญ รายได้ และคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจที่อยู่บนหลักการใช้การรักษาและการ ฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินพอดี ไม่สร้างมลภาวะต่อ สิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิต และการบริโภค เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทรัพยากรธรรมชาติมีความ อุดมสมบูรณ์มากขึ้นและสิ่งแวดล้อม มีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบ ต่อสังคม มีความ เอื้ออาทร เสียสละ เพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม รัฐบาลมีนโยบายที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมอย่างยั่งยืน

และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคมยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคมนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชน และประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย ๒) จิตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากร ธรรมชาติ ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และเป้าหมายการพัฒนาประเทศข้างต้น จึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่จะทำให้ประเทศไทย มีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ในทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการของประเทศไทยได้รับการพัฒนายกระดับไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนากลไกที่สำคัญในการ ขับเคลื่อน เศรษฐกิจใหม่ที่จะสร้างและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ เพื่อยกระดับฐานรายได้ของ ประชาชนในภาพรวมและกระจายผลประโยชน์ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม คนไทยได้รับการพัฒนาให้เป็นคนดี เก่ง มีวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวม และมีศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ สามารถ “รู้ รับ ปรับใช้” เทคโนโลยีใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐาน ระบบสวัสดิการ และกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนา ความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้าง ความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการ เติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยแต่ละยุทธศาสตร์มีเป้าหมายและประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศ ให้มีความมั่นคงปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรงควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทาง และเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากร ธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคม โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคตและ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่ม ศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่รวมถึงปรับรูปแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบันพร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้ และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุม และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ และภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต คู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

๔.๔ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการ ร่วมคิดร่วมทำ เพื่อส่วนรวมการกระจาย อำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดิน ในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็น ประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัวชุมชนและสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกัน การเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

๔.๕ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุก มิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายใน และภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และ แผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วม ในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะ เป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความ ยั่งยืน เพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

๔.๖ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ภาครัฐ มีเป้าหมาย การพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก“ภาครัฐของประชาชน เพื่อ ประชาชนและประโยชน์ ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะ บทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ ในการกำกับ หรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการ แข่งขัน มีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และ ผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็น ดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิด กว้างเชื่อมโยง ถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการ ของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝัง ค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธ ไม่ยอมรับการทุจริต ประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนั้นกฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความ ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๑. บทนำ ความมั่นคงถือเป็นเป้าหมายสำคัญสูงสุดของทุกสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยกรอบแนวคิดความมั่นคง ให้น้ำหนักความสำคัญกับมิติที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร แตกต่างกันไปตามบริบทแวดล้อมของแต่ละช่วงเวลา ปัจจุบันในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ส่งผลให้สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดและพลิกผัน ได้ทำให้มิติทั้งปวงถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างไม่อาจแบ่งแยกได้ด้วยเหตุนี้ กรอบแนวคิดความมั่นคงแบบเดิมจึงถูกปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมเป็นกรอบแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า “ความมั่นคงแบบองค์รวม” ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน ไปจนถึงระดับความมั่นคงของมนุษย์ และทุกมิติ ให้มีความพร้อมสามารถรับมือ กับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้าน ความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วน ราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลก บนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาล เพื่อมุ่งที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่นๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ที่ให้ความสำคัญกับการรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อปรับสภาพ แวดล้อมด้านความมั่นคงให้ประเทศ มีความสงบเรียบร้อยและสันติสุขในขณะเดียวกันก็ต้องมีการ ป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการค้ามนุษย์ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในบางพื้นที่ รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาใหม่ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบพลิกผัน ปัญหาการแข่งขันทางการค้าและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติ นอกจากนี้เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวสามารถบรรลุผลที่เป็นรูปธรรมทั้งปัจจุบันและในอนาคต จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ ด้วยการยกระดับขีดความสามารถของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้มีความพร้อมและเพียงพอในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตามป้องกัน แก้ไข และรับมือกับปัญหาความมั่นคงและภัยพิบัติ ทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับอย่างบูรณาการทั้งภายในประเทศ ตลอดจนบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความสงบสันติสุข ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาคและโลกอย่างยั่งยืน ทั้งนี้การดำเนินการดังกล่าวจะประสบผลสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาปรับปรุงกลไกการ

บริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงมีเป้าหมายสำคัญในภาพรวมระยะ ๒๐ ปีที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข” โดยเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งและความรักความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกด้านความมั่นคงให้เกิดขึ้นในประชาชนทุกระดับ การพัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มุ่งเน้นการบูรณาการข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคง อย่างเป็นระบบ การพัฒนาปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงให้มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการการดำเนินงานอย่างแท้จริง โดยปัญหาความมั่นคงเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ประกอบด้วยปัญหาความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์และปัญหาการทุจริตในระบบราชการ

๒. เป้าหมาย

- ๒.๑ ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
- ๒.๒ บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
- ๒.๓ กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๒.๔ ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่าง ประเทศ
- ๒.๕ การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัด

- ๓.๑ ความสุขของประชากรไทย
- ๓.๒ ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ
- ๓.๓ ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
- ๓.๔ บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่าง ประเทศ
- ๓.๕ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๔.๑ การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อยและสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง ให้สถาบันหลักมีความมั่นคง เป็นจุดศูนย์รวมจิตใจอย่างยั่งยืน ประชาชนอยู่ดีมีสุข มีความมั่นคงปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สิน สังคมมีความเข้มแข็ง สามัคคีปรองดอง และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันพร้อมที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของชาติ

๔.๑.๑ การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้คนไทยทุกคนในทุกภาคส่วน มีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีอาชีพการงานและรายได้ที่เพียงพอ ได้รับโอกาสและความเสมอภาคอย่าง เท่าเทียม มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ มีจิตสาธารณะ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เข้าใจปัญหาสำคัญของสังคม มีความรักความสามัคคีตระหนักและให้ความสำคัญกับความมั่นคงของชาติและพร้อมเข้า มีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ตลอดจนช่วยเหลือประชาชน โดยการอำนวยความสะดวกอย่างกว้างขวางและครอบคลุมปลูกฝังจิตสำนึกและคุณสมบัติพื้นฐานคนไทยที่ดีให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรม สร้างเสริมความรักความสามัคคีความตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติตลอดจนการมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาความมั่นคงและพัฒนาประเทศให้กับทุกภาคส่วน ทั้งประชาชน ตำรวจ ทหารและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ ผ่านทาง โครงการ กิจกรรมและการรณรงค์ต่างๆ ตลอดไปจนถึงการดำเนินการ อื่นทุกวิถีทางที่เหมาะสม อย่างต่อเนื่องและจริงจังจนประสบผลสำเร็จเป็นที่ยอมรับอย่างชัดเจน

๔.๑.๒ การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เพื่อให้คนในชาติ มีจิตสำนึกรักและหวงแหน มุ่งจงรักภักดี พร้อมธำรงรักษาไว้ ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้เป็น สิ่งยึดเหนี่ยวและศูนย์รวมจิตใจหนึ่งเดียวกันของคนทั้งชาติ โดยปลูกฝังและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติ รณรงค์เสริมสร้างความรักและภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยและชาติไทย ผ่านทาง กลไกต่างๆ รวมถึงการศึกษา ประวัติศาสตร์ในเชิงสร้างสรรค์ น้อมนำและเผยแพร่ศาสตร์พระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงแนวทางพระราชดำริต่างๆ ให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ และนำไปประยุกต์ปฏิบัติใช้อย่างกว้างขวาง จัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติและพระราชกรณียกิจอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้ยึดถือหลักคำสอน ซึ่งเป็นแก่นแท้หรือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนามาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต อุปถัมภ์ และคุ้มครองพระพุทธศาสนาอันเป็นศาสนา ที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการเผยแพร่หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยพัฒนาทั้งจิตใจและปัญญา รวมทั้งต้องจัดให้มีมาตรการและกลไกในการป้องกันมิให้มีการบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาไม่ว่าในรูปแบบใด การส่งเสริมให้

พุทธศาสนิกชนมีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการหรือกลไกดังกล่าวด้วย ตลอดจนอุปถัมภ์ค้ำจุนศาสนาอื่นให้มุ่งเน้นการสั่งสอนคนให้เป็นคนดี รักความสงบสันติสุข พร้อมทั้งมีส่วนร่วม ในการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติบ้านเมือง และช่วยเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนาอย่างปรองดอง ไม่ให้เกิดการแบ่งแยกแตกต่าง

๔.๑.๓ การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาลเห็นแก่ประโยชน์ของประชาชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองและการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่สอดคล้องกับบริบทของไทย เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งได้ผู้นำและนักการเมืองที่เป็นคนดี คนเก่ง มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมสูง และกล้าตัดสินใจ โดยปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมอย่างถูกต้องกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในบริบทของไทย ส่งเสริมให้นักการเมืองมีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรู้ความสามารถ เห็นประโยชน์ของประชาชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและของพรรคพวกเพื่อนพ้อง เสริมสร้างพรรคการเมืองและสถาบันต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้มีนโยบาย แนวคิด และการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลสากล ไปจนถึงพัฒนา ปรับปรุงระบบการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพ สามารถจัดการเลือกตั้งได้อย่างสุจริตและเที่ยงธรรม มีกลไกแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดอง จนสามารถคัดกรองคนดี คนเก่ง มีความรู้ความสามารถ กล้าตัดสินใจเข้ามาบริหารประเทศให้มุ่งไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและสอดคล้องเหมาะสมกับสังคมไทย

๔.๑.๔ การพัฒนาและเสริมสร้างกลไกที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็นปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ เพื่อให้ประเทศชาติมีกลไกเฉพาะเจาะจงที่มีประสิทธิภาพสามารถแก้ไขต้นเหตุที่เป็นรากเหง้าของปัญหาภายในประเทศทั้งปวงให้หมดไป มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม โดยพัฒนาปรับปรุงกลไกและหน่วยงาน ด้านความมั่นคงที่มีอยู่เดิม เช่น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรศูนย์ประสานการปฏิบัติ ในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น หรือที่ต้องออกแบบใหม่ให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรองรับปัญหาความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ได้ทุกมิติ กำหนดและเสริมสร้างบทบาทของหน่วยงาน องค์กร หรือคณะกรรมการที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สามารถตรวจสอบวิธีการดำเนินงาน การบูรณาการการปฏิบัติให้สอดคล้อง เกื้อกูลและต่อเนื่องกัน ตลอดไปจนถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาที่สาเหตุได้อย่างแท้จริง

๔.๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาคเดิมที่มีอยู่อย่างตรงประเด็นจนหมดไปอย่างรวดเร็วและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น อันจะส่งผลให้การบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน ดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและราบรื่นตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๔.๒.๑ การแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในปัจจุบัน เพื่อให้ปัญหาคเดิมที่มีอยู่ได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังจนยุติลงหรือไม่ส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ รวมทั้งให้การบริหารและการพัฒนาบ้านเมืองเดินหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยผลักดันการวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาคของทุกภาคส่วนในทุกประเด็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการหารือวางแผน และยกระดับวิธีการแก้ไขปัญหาคที่อาศัย การฝึกกำลังคนและทรัพยากรให้มีส่วนร่วมแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานหลักและรอง ในการป้องกันแก้ไขปัญหาคและช่วยเหลือประชาชน ทั้งจากภัยคุกคามและปัญหาคที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงต่างๆ เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมทางไซเบอร์การฟอกเงินการค้ามนุษย์การหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายการค้าลอบค้าสินค้าเถื่อน การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติด การขยายอำนาจหรือแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง รวมไปถึงปัญหาคการรุกเข้ามาอย่างรวดเร็วของทุนขนาดใหญ่เทคโนโลยียุคใหม่ การย้ายถิ่นของทุนและแรงงานข้ามชาติ ที่จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติและความมั่นคงของมนุษย์ ปัญหาคภัยพิบัติสำคัญที่ทำให้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความมั่นคงรวมไปถึงการส่งเสริมผลักดันหลักการ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ตลอดจนโครงการสำคัญของประเทศให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

๔.๒.๒ การติดตาม เฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทราบสถานการณ์ล่วงหน้า และสามารถแก้ไขปัญหาคและภัยคุกคามในอนาคตได้ทันทั่วทั้งก่อนที่จะลุกลามต่อไป รวมทั้งป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ โดยเสริมสร้างศักยภาพและความพร้อมในทุกด้านทั้งคน เครื่องมือยุทธโศปกรณ์ แผน งบประมาณ ระบบควบคุมบังคับบัญชา ระบบงานด้านการข่าวกรอง เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบเฝ้าตรวจและแจ้งเตือนต่างๆ ของหน่วยงานหลักและหน่วยงานรอง ตั้งแต่ชั้น การติดตาม เฝ้าระวังแจ้งเตือนวิเคราะห์ กำหนดแนวทางป้องกัน ไปจนถึงขั้นการลงมือแก้ไขปัญหาคความมั่นคงที่สำคัญต่างๆ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพในทุกขั้นตอน เสริมสร้างพลังของประชาชนและชุมชนให้ร่วมกับกำลังตำรวจ ทหารและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่นๆ ในการเฝ้าระวังป้องกันและแก้ไขปัญหาคสำคัญต่างๆ อาทิ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ การแผ่อิทธิพลทางเศรษฐกิจของมหาอำนาจและการย้ายถิ่นของทุนข้ามชาติที่อาจกระทบต่อความมั่นคง ไปจนถึงติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของส่วนราชการต่างๆ ให้ดำเนินการไปตามเป้าหมายการบริหารจัดการและพัฒนาประเทศที่กำหนดอย่างราบรื่น

๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวร ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ปัญหาความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้รับการแก้ไขจนเกิดความสงบและสันติสุขอย่างยั่งยืน ประชาชนในพื้นที่ที่มีความปลอดภัยทั้งในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งได้รับการพัฒนาอย่างเท่าเทียมกันกับภาคอื่นๆ โดยยกระดับการแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงอย่างมีเอกภาพครอบคลุมทุกพื้นที่และทุกกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ แผนการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติตลอดถึงการติดตามประเมินและรายงานผลอย่างสอดคล้องต่อเนื่องกันทุกระดับ ส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่อย่างเหมาะสม มุ่งเน้นการจัดปัญหาความขัดแย้งและความไม่เป็นธรรมให้ได้อย่างจริงจังและถาวร ส่งเสริมสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ให้เข้มแข็ง จนเป็นพลังสำคัญในการปกป้องและแก้ไขปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นต่อไป พร้อมเสริมสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเห็นต่างตามแนวทางสันติวิธี ผ่านกลไกต่างๆรวมไปถึงการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร ผลักดันให้มีการยึดถือคำสอนที่ถูกต้องของศาสนาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต พร้อมดูแลและป้องกันมิให้มีการบิดเบือนคำสอนของศาสนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชน และความมั่นคงของประเทศ มีการส่งเสริมให้ภาคประชาสังคม ร่วมมือกับภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่อย่างเข้มแข็งต่อเนื่อง และสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน ตามยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงรวมทั้งศาสตร์พระราชา รวมถึงการสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงการบริการต่างๆ ของรัฐให้ทัดเทียมกับภูมิภาคอื่น ๆ

๔.๒.๔ การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล เพื่อให้ผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล สามารถดำรงอยู่ได้ มีความอุดมสมบูรณ์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม รวมถึงประเทศชาติอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทัพ หน่วยงานเกี่ยวข้อง และภาคประชาชนให้สามารถพัฒนาสมรรถภาพของประเทศควบคู่ไปกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการสมุทราภิบาลในการบริหารจัดการปกป้องและดูแลรักษาผลประโยชน์ทั้งมวลของชาติ เสริมสร้างและบริหารจัดการความมั่นคงทั้งชายแดนทางบกและทางทะเลอาณาเขตและเขต เศรษฐกิจเฉพาะของไทยอย่างบูรณาการและเป็นระบบ รวมไปถึงการพัฒนา ระบบเฝ้าตรวจติดตาม ระบบตรวจคนเข้าเมือง การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก และการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเล สร้างเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีบทบาทและขีดความสามารถที่เหมาะสมในการดำเนินการต่างๆ และสอดคล้องดูแลอย่างต่อเนื่อง กำหนดพื้นที่อนุรักษ์อย่างถูกต้อง

และเป็นระบบสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในเรื่องการให้ความสำคัญกับฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ การจัดสรรทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ตลอดถึงแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์พัฒนา ป่าไม้ป้องกันและดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความรักหวงแหนและมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ อย่างเข้มแข็งยั่งยืน

๔.๓ การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคาม ที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงทั้งระบบของประเทศให้มีความพร้อมในการป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ รวมทั้งสามารถติดตามป้องกัน แก้ไขและรับมือกับปัญหา ความมั่นคงทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับแบบบูรณาการให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการป้องกันภัยคุกคาม ทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง

๔.๓.๑ การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถติดตามแจ้งเตือนระดับยับยั้ง และป้องกันปัญหาและภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประเมินสถานการณ์ได้ถูกต้อง แม่นยำและทันเวลา โดยเสริมสร้างพัฒนาและบูรณาการขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรอง หน่วยงานข่าวกรองและประชาคมข่าวกรองในประเทศให้ทันสมัยทันสถานการณ์ ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร ยุทธโศปกรณ์ เทคโนโลยีและระบบข้อมูลขนาดใหญ่ สามารถครอบคลุมการใช้งานได้อย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง มีการบูรณาการข้อมูลและนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการปัญหาและความมั่นคงของชาติ ในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งให้มีการเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาชนในรูปแบบประชารัฐและประชาคมข่าวกรองต่างประเทศอย่างแน่นแฟ้น

๔.๓.๒ การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับ เพื่อให้ทรัพยากรที่สำคัญจำเป็นทั้งปวงของกองทัพและหน่วยงานความมั่นคงได้รับการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพ ให้มีความพร้อมเพียงพอและเป็นรูปธรรม ทั้งคน เครื่องมือ ยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งระบบบริหารจัดการในการป้องกันประเทศ และการป้องกันภัยคุกคามทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ตลอดจนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถระดมทรัพยากรได้อย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนชัดเจน ส่งผลให้สามารถปกป้องอธิปไตยและแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ โดยการจัดทำแผนพัฒนาและฝึกกำลังทรัพยากรรวมถึงขีดความสามารถทั้งปวงของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ที่มีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมชัดเจน มีการประเมินขีดความสามารถของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง พร้อมพัฒนาคน โครงสร้างกำลังรบและยุทธโศปกรณ์ให้เหมาะสมเพียงพอและเป็นรูปธรรม สามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ยกกระดานการฝึกร่วมมือให้เป็นแบบบูรณาการที่ทันสมัย

มีความสมบูรณ์พร้อมนำไปปฏิบัติได้กับสถานการณ์จริงเสริมสร้างความสัมพันธ์ในการปฏิบัติกร่วมและ การป้องกันภัยคุกคามด้านความมั่นคงกับเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ มิให้เกิดข้อขัดแย้งหรือ ปัญหาเกี่ยวกับเขตแดนทางบกและอาณาเขตทางทะเลพร้อมทั้งมีกลไกแก้ไข ปัญหาความเห็นต่าง หรือความขัดแย้ง ผ่านทางการเจรจาและมาตรการทางการทูต ตลอดไปจนถึงการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ การพลังงานทหาร กิจการอวกาศ เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างหลักประกันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ การมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแบบอัจฉริยะในอนาคตมีเทคโนโลยีเป็นของตนเอง สามารถ แข่งขันและลดการพึ่งพาหรือนำเข้าจากต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถสนับสนุน นโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญของประเทศได้

๔.๓.๓ การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการ ภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีความพร้อมเผชิญกับสภาวะไม่ปกติ ภัยคุกคามทุกมิติทุก รูปแบบและทุกระดับ รวมทั้งภัยพิบัติและภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ได้อย่างแท้จริง โดยพัฒนา ปรับปรุงนโยบายแนวทางระบบกลไกการบริหารจัดการ ตลอดถึงแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งปวง ให้ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและพร้อมรองรับภัยทุกประเภท ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีการฝึกร่วมกันในทุกชั้นตอนอย่างต่อเนื่องจริงจัง จนสามารถปฏิบัติได้จริง เสริมสร้างความร่วมมือกันอย่างบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ให้มีประสิทธิภาพชัดเจนเป็นรูปธรรมยกระดับการแบ่งปันข้อมูลทรัพยากร การพัฒนาเทคโนโลยี และการฝึกอบรมให้ทุกส่วนรู้จักและเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติต่างๆ อย่างแท้จริง สามารถสนับสนุน การบริหารจัดการได้ทุกรูปแบบตั้งแต่ในระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ตลอดถึงพัฒนาปรับปรุง กฎหมายและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๔ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบ สันติสุข ความมั่นคง และความ เจริญก้าวหน้าให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลกอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างประเทศที่จะรองรับปัญหาร่วมกันได้

๔.๔.๑ การเสริมสร้างและรักษาคุณภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสันติสุข มั่นคง และสมดุลสำหรับทุกฝ่ายให้ทุกประเทศพร้อมเข้ามีส่วนร่วมในการ ประสานและปฏิบัติ ภารกิจต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมุ่งแบ่งปันและใช้ประโยชน์จาก ข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างราบรื่นและยั่งยืน โดยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ในทุกระดับและทุกด้านกับนานาประเทศ โดยเฉพาะประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ในมิติต่างๆ อย่างสมดุล พัฒนาและเสริมสร้างระบบกลไกมาตรการ ตลอดถึงความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์

กับประเทศไทยให้สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยน แบ่งปัน และใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารด้านความมั่นคงร่วมกันอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง ผลักดัน การหารือทั้งแบบทวิภาคีและพหุภาคีในทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความไว้วางใจไปจนถึงความตระหนักรู้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ พร้อมทั้งลดความหวาดระแวง ระหว่างกัน โดยอาศัยการแลกเปลี่ยน การเยือนในระดับต่างๆ และการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น จนทำให้บรรยากาศการดำเนินการ ระหว่างประเทศ ในทุกเรื่องทุกชั้นตอนดำเนินไป ได้อย่างราบรื่นต่อเนื่องและมีเสถียรภาพอย่างแท้จริง

๔.๔.๒ การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สามารถแก้ไขปัญหาร่วมกันได้อย่างสันติวิธีและ ร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมความเป็น ปึกแผ่นของประชาคมอาเซียน และความเป็นแกนกลางของอาเซียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในระหว่างประชาชนในทุกมิติ และทุกระดับ ทำการแลกเปลี่ยนและส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างกันอย่างแน่นแฟ้นในทุกๆ ด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองและความมั่นคง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี รวมถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับ มิตรประเทศ ซึ่งได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้งหมด ประเทศสำคัญในภูมิภาค และนานาชาติทั่วโลก รวมทั้งกรอบความร่วมมือด้านความมั่นคงระดับภูมิภาคอื่นๆ ที่จะช่วยสร้างเสริมเสถียรภาพ ในภูมิภาค ตลอดจนผลักดันและเผยแพร่การพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ ศาสตร์พระราชาให้เป็นที่เข้าใจและมีการนำไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องในภูมิภาค อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนร่วมกันต่อไป

๔.๔.๓ การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาคโลก รวมถึงองค์กรภาครัฐ และที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ความมั่นคงในภาพรวมทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และโลกมีการพัฒนาไปสู่สันติสุขอย่างแท้จริงเป็นรูปธรรมและยั่งยืน โดยผลักดันส่งเสริมให้การ ดำเนินการและความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นไปตามหลักการปฏิบัติสากลกฎหมายและความ ตกลงระหว่างประเทศ พร้อมคำนึงถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐต่อรัฐ เอกชนต่อเอกชนและ ประชาชนต่อประชาชน สร้างเสริมความร่วมมือกับนานาชาติในการป้องกันและระงับภัยคุกคาม ทุกรูปแบบ พร้อมพัฒนาความร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุกระดับของอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อาเซียน รวมถึงระหว่างมิตรประเทศในกรณีเกิดวิกฤตการณ์สำคัญ อาทิ ความอดอยากภัยพิบัติ ขนาดใหญ่ ฯลฯ ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีความมั่นคงระหว่างประเทศและการรักษา สันติภาพของสหประชาชาติให้นานาชาติตระหนักและให้การยอมรับถึงความสำคัญ รวมไปถึง การเสริมสร้างพลังบวกหรืออำนาจแบบนุ่มนวลของไทย โดยอาศัยการส่งเสริมและเผยแพร่ ภาพลักษณ์ที่ดีและวัฒนธรรมประเพณีไทย ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชา

ความนิยมวิถีไทยสินค้าไทย ผ่านความสัมพันธ์ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่องทาง

๔.๕ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมเพื่อให้กลไกสำคัญต่างๆ ทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารและพัฒนาประเทศได้อย่างแท้จริงเป็นรูปธรรม มีการใช้หลักธรรมาภิบาลและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีประสิทธิภาพ สามารถจัดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง เกิดความมั่นใจได้ว่าหน่วยงานรับผิดชอบทั้งหลักและรองพร้อมรับมือกับภัยคุกคามทุกรูปแบบทั้งในปัจจุบันและอนาคต

๔.๕.๑ การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตามเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความพร้อมรองรับปัญหาได้ทุกรูปแบบทุกระดับและทุกช่วงเวลาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีเอกภาพ โดยเสริมสร้างพร้อมทั้งยกระดับกลไกหน่วยงาน เช่น กองทัพอากาศ กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล เป็นต้น และกฎหมายที่มีอยู่เดิมหรือที่พัฒนาขึ้นใหม่ผ่านการบูรณาการความร่วมมือและการปฏิบัติกับทุกภาคส่วน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมพัฒนาการวางแผนและเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้านกำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบในทุกระดับ พร้อมเฝ้ากรองรับปัญหา สัมมนาระดมความคิดเห็น ตลอดจนให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างต่อเนื่องจริงจัง ตั้งแต่ยามปกติหรือยามสงบ มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องตามหลักธรรมาภิบาลที่สอดคล้องกับบริบทและความก้าวหน้าของยุคสมัย พร้อมทั้งสามารถสร้างความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ รวมไปถึงความเชื่อมโยงกับทุกภาคีเครือข่าย ที่เกี่ยวข้องและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนอย่างจริงจังและมีประสิทธิภาพ

๔.๕.๒ การบริหารจัดการความมั่นคงให้เอื้ออำนาจต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่นๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติสามารถขับเคลื่อนไปได้ตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรม และไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ โดยพัฒนาส่งเสริมการวางแผนคู่ขนานแบบบูรณาการ ให้สอดคล้องรองรับยุทธศาสตร์ชาติในทุกๆ ด้าน รวมไปถึงการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกมิติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างผลักดันการบริหารจัดการตลอดถึงการบูรณาการการดำเนินการ ในทุกด้านให้ประสานสอดคล้องและสามารถปฏิบัติร่วมกันได้อย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งครอบคลุมการสร้างความมั่นคงให้กับประเทศชาติในทุกมิติอย่างยั่งยืน

๔.๕.๓ การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงเพื่อให้การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง บรรลุผลสำเร็จอย่างมี

ประสิทธิภาพเอกภาพและเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด โดยให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและส่งเสริมสร้างหน่วยงาน บุคลากร เครื่องมือ ระบบการบริหารและการจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดการบูรณาการความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งมีความพร้อมมีขีดความสามารถที่ทันสมัยเหมาะสมเพียงพอและคล่องตัว มีเอกภาพในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ตลอดถึงมีบทบาทสำคัญในการรับมือกับอุปสรรคปัญหาความมั่นคงทุกมิติในระดับนโยบาย พร้อมรองรับบริบทที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๑. บทนำ ในช่วง ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสามารถทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปัจจัยด้านความผันผวนของเศรษฐกิจโลกกฎระเบียบระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการแข่งขันทางการค้าทักษะความสามารถของแรงงาน โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมสูงวัยและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ที่ส่งผลให้ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรมและภาคบริการ ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค รูปแบบการค้าที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายการพัฒนาของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคที่ทำให้เกิดการลงทุนจากนักลงทุนต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ เศรษฐกิจโลก โครงสร้างประชากร เทคโนโลยีจะทำให้ประเทศไทยเผชิญความท้าทายมากขึ้น ในการเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะต่อไปในการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างความสามารถของประเทศในระยะต่อไปโดยยึดเป้าหมายในการยกระดับประเทศไทยให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจทั้งระบบ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและส่งผลให้เกิดการยกระดับรายได้และในขณะเดียวกันการพัฒนาดังกล่าวจะต้องส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำลดลง ดังนั้นการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องสร้างเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ ที่จะช่วยยกระดับ การพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งการพัฒนาในช่วง ๒๐ ปีข้างหน้าจะมุ่งเน้นการวิจัย พัฒนา นวัตกรรม และนำเทคโนโลยีใหม่มาปรับใช้และต่อยอดภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน เพื่อเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการปรับโครงสร้างภาคการผลิตและบริการในปัจจุบัน ไปสู่ภาคการผลิตและบริการใหม่ ที่มีศักยภาพการพัฒนารูปแบบการค้าให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป การส่งเสริมให้เกิดสังคมผู้ประกอบการการพัฒนาทักษะและความสามารถของแรงงาน ดังนั้นเพื่อยกระดับการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีรายได้สูงได้อย่างประสบความสำเร็จใน ๒๐ ปี ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องมีการขยายตัว

และการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง รวมทั้งมีขีดความสามารถทางการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ในเวทีสากลยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทย จึงได้ มุ่งพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทราบดีว่าทาง เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่นๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับ เทคโนโลยีและ นวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่างๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อม ให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่า ใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคู่มือใหม่รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของ การต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนใน เวทีโลกควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินคืออยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางใน ประเทศได้ในคราวเดียวกัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจึงกำหนด แนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เพื่ออนาคตที่สามารถ สร้างมูลค่าเพิ่มได้ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการและการท่องเที่ยว โดยให้ประเทศ สามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริการ แห่งอนาคตที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและ เทคโนโลยีแห่งอนาคต รวมทั้งรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวระดับโลก ใน ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ทั้งในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ ในด้านโครงข่ายคมนาคมพื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และ เชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสู่อนาคต

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ และยั่งยืน

๒.๒ ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

๓.๒ ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

๓.๓ การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา

๓.๔ ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

๔.๑ การเกษตรสร้างมูลค่า ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้เล่นสำคัญด้านการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรในเวทีโลกด้วยพื้นฐานทางพืชเกษตรเขตร้อน และมีข้อได้เปรียบด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถพัฒนาต่อยอดโครงสร้างธุรกิจการเกษตรด้วยการสร้างมูลค่าเพิ่ม เน้นเกษตรคุณภาพสูงและขับเคลื่อน การเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิตทั้งเชิงปริมาณและมูลค่าและความหลากหลายของสินค้าเกษตร เพื่อรักษาฐานรายได้เดิมและสร้างฐานอนาคตใหม่ที่สร้างรายได้สูง ทั้งเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เกษตรปลอดภัย เกษตรชีวภาพ เกษตรแปรรูป และเกษตรอัจฉริยะ เพื่อให้เกษตรกร มีรายได้สูงขึ้น

๔.๑.๑ เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร รวมทั้งสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ โดยส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้า และผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ให้รองรับความต้องการของตลาดยุคใหม่ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและสร้างจุดเด่นความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลกเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่แตกต่างกัน ในประเทศต่างๆ ได้พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยี ในการพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้มีสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นออกสู่ตลาดสม่ำเสมอ รวมถึงสินค้าเกษตรนอกฤดูกาลพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานทั้งระดับในประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างความต้องการของสินค้าด้วยการสร้างเรื่องราวของสินค้าให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในคุณภาพทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทย และสินค้าที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และพืชผลเกษตรและผลไม้เขตร้อนอื่นๆ สู่ตลาดโลก

๔.๑.๒ เกษตรปลอดภัย สร้างความตระหนักแก่ผู้ผลิตและผู้บริโภคทั่วโลกในเรื่องความสำคัญของมาตรฐานระบบการจัดการความปลอดภัยของอาหาร จูงใจและวางกรอบให้เกษตรกรและผู้ผลิตทำการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับมาตรฐาน และเข้าสู่ระบบมาตรฐานการจัดการ

คุณภาพทางการเกษตรที่ได้รับการรับรองจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ พร้อมทั้งให้ความรู้เกษตรกรด้านกระบวนการผลิตตามมาตรฐานสากล เพื่อมุ่งสู่การเลิกใช้สารเคมีในภาคเกษตรการเพิ่มพื้นที่และปริมาณการผลิตเกษตรอินทรีย์ในระยะต่อไป โดยส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรในการทำเกษตรปลอดสาร และเปลี่ยนผ่านไปสู่การทำเกษตรอินทรีย์ ตลอดจนสนับสนุนกลไกทางการตลาดแก่เกษตรกรที่ต้องการทำการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาระบบการตรวจรับรองคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทย รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับ สำหรับการตรวจสอบที่มาของสินค้าในทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน อันเป็นที่ยอมรับของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๔.๑.๓ เกษตรชีวภาพ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มของภาคการผลิต และนำไปสู่การผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงจากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของประเทศทั้งด้านอาหารและสุขภาพ โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรในระดับภูมิภาคและระดับโลกโดยการ ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมแบบยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมปลูกสมุนไพรเป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในพื้นที่ เพื่อการผลิตและแปรรูปสำหรับอุตสาหกรรมการแพทย์ การสร้างเสริมสุขภาพ และพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรมอื่นๆ โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาด ในประเทศและต่างประเทศ และการส่งเสริมวิจัย พัฒนา และประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีสะอาด เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี เพื่อการเกษตรและการแปรรูปสินค้าจากความหลากหลาย ทางชีวภาพ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชนที่มีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาดั้งเดิมพัฒนาต่อยอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๔ เกษตรแปรรูป ปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งนวัตกรรมจากภูมิปัญญาในการแปรรูป สร้างความแตกต่างและเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งส่งเสริมผลิตภัณฑ์เกษตรคุณภาพสูงของไทยสู่ตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ โดยส่งเสริมการแปรรูป สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่มีความหลากหลาย ด้วยการต่อยอดผลงานจากสถาบันวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรขั้นต้นให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีมูลค่าสูง การส่งเสริมการใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตร เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการสนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่

มาใช้ในการสร้างสรรค์ บรรจุกัญท์อัจฉริยะ เพื่อป้องกันการปลอมปน การควบคุมคุณภาพและ ความปลอดภัย การติดตามผลิตภัณฑ์ ในระหว่างการขนส่ง รวมถึงยืดอายุของอาหารและสินค้า เกษตรในบรรจุกัญท์ ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่สินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างแบรนด์ และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญในการสร้าง เครื่องหมายการค้าและปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

๔.๑.๕ เกษตรอัจฉริยะ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการ พัฒนาเป็นฟาร์มอัจฉริยะ เพื่อเพิ่มผลผลิตการเกษตรในเชิงมูลค่าและปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด และเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการคำนึงถึงการใช้ ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสร้างสมดุลเกษตรอาหารและเกษตร พลังงาน โดยสร้างและนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการเกษตร ใช้ เทคโนโลยีเกษตรด้านความแม่นยำ เทคโนโลยีการผลิตพืชในโรงเรือนเพาะปลูกด้วยการใช้ระบบ อัตโนมัติและเซ็นเซอร์อัจฉริยะ ติดตามการเปลี่ยนแปลง ทั้งความชื้น แสง และอุณหภูมิภายใน ฟาร์ม เพื่อให้ได้ผลผลิตตรงตามความต้องการคุณภาพคงที่ และสามารถวางแผนระบบการตลาดดี ขึ้น รวมทั้งเทคโนโลยีการช่วยบันทึกข้อมูลสำคัญและติดตามการบริหารจัดการภายใน โรงเรือน และฟาร์ม การปรับเปลี่ยน การทำเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับศักยภาพพื้นที่ ด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรม รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอด ความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จาก เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตร ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระบบ การผลิตทางการเกษตร ให้ปลอดภัยต่อผู้ใช้ ตลอดจนพัฒนาระบบประกันภัย ทางการเกษตรที่ ยั่งยืน เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้เกษตรกรใช้เครื่องมือดังกล่าวบริหารจัดการความเสี่ยงในการทำ เกษตรกรรม รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีการเกษตรใหม่ ๆ และการใช้วิทยาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ พันธุวิศวกรรม ตลอดจน พัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตร ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทั้งในเรื่องการปรับสภาพดิน การตรวจจับสารเคมีตกค้าง การตรวจวินิจฉัยและรักษาโรคสัตว์ และการพัฒนาบรรจุกัญท์เพื่อเพิ่ม ปริมาณผลผลิต เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ และคุณค่าทางโภชนาการ ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร รวมทั้งยืดอายุการเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษา เพื่อยืดระยะเวลาการจำหน่ายผลผลิตและการส่งออก พร้อมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตด้วยเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรสำหรับระบบ ฟาร์มอัจฉริยะในประเทศ โดยยกระดับเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักรกลการเกษตรให้สูงขึ้น ด้วยการวิจัยและพัฒนา การสร้าง และกำหนดคุณภาพมาตรฐานของสินค้าเครื่องจักรกลและ อุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ การประยุกต์ใช้ข้อมูลจากดาวเทียมและเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากการประยุกต์ใช้ระหว่างหน่วยงาน ต่างๆ เพื่อพัฒนาการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างยั่งยืนให้กับ ภาคเกษตร การสร้างฐานข้อมูลการ

เพาะปลูกระดับประเทศ การจัดการด้านชลประทาน ทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งการติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

๔.๒ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตอุตสาหกรรมและบริการไทยต้องพร้อมรับมือและสร้างโอกาสจากความท้าทายที่เกิดขึ้น จากการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ ๔ ที่เป็นผลของการหล่อหลอมเทคโนโลยี ดิจิทัล เทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีทางกายภาพเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเป็นวงกว้างและลึกซึ้งทั้งระบบอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพื้นฐานโครงสร้างอุตสาหกรรมและบริการ โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต เพิ่มบุคลากรที่มีทักษะและความรู้ตามความต้องการของตลาด สร้างระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการที่เหมาะสม และสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอย่างยั่งยืน

๔.๒.๑ อุตสาหกรรมชีวภาพ สร้างประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อต่อยอดจากภาคเกษตรไทยและมุ่งสู่อุตสาหกรรมบนฐานชีวภาพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานชีวมวล โดยการเพิ่มสัดส่วนอุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ อาหารเสริมเวชสำอาง เวชภัณฑ์ ชีวเภสัชภัณฑ์และสารสกัดจากสมุนไพร การเพิ่มการผลิตและส่งเสริมการใช้พลาสติกชีวภาพ แปลงของเหลือทิ้งจากเกษตรและอุตสาหกรรมให้เป็นสารเคมีและพลังงานชีวภาพที่มีมูลค่า โดยใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบชีวมวลในการผลิตพลังงานไฟฟ้าอย่างคุ้มค่า เพื่อลดปัญหาโลกร้อนและสร้างรายได้แก่เกษตรกรเพิ่มมากขึ้น การเน้นการวิจัยและพัฒนาและนำผลงานวิจัยมาใช้ในเชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับระบบนวัตกรรม แบบเปิดเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพได้เร็วขึ้น

๔.๒.๒ อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร โดยอาศัยความเชี่ยวชาญด้านบริการ การแพทย์ของไทยเพื่อสร้างอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในประเทศ เพื่อรองรับความต้องการใช้บริการการแพทย์ ที่จะเพิ่มมากขึ้นทั้งจากสังคมผู้สูงอายุ และความต้องการการแพทย์ที่เพิ่มขึ้นจากทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่ศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ ครอบคลุมการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ การผลิตอวัยวะเทียม การผลิตเวชภัณฑ์และครุภัณฑ์ การแพทย์ การผลิตเภสัชภัณฑ์ ซึ่งรวมถึงชีวเภสัชภัณฑ์และการให้บริการการแพทย์ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีการแพทย์ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับคนไทย การนำ เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในบริการการแพทย์เพื่อลดต้นทุนการรักษาพยาบาล ยกระดับการให้บริการการแพทย์อย่างมีคุณภาพในระดับสากลและสร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย พร้อมทั้งการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมทางการแพทย์และบริการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ เพื่อเป็น

ศูนย์กลางการส่งเสริมและดูแลสุขภาพและ รักษาผู้ป่วยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

๔.๒.๓ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ในการเพิ่มศักยภาพ และความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและบริการ ครอบคลุม ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และอินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพของภาคเศรษฐกิจไทยทั้งระบบ สร้างแพลตฟอร์มสำหรับเศรษฐกิจในอนาคตและเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน โดยการสร้างอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนประเทศไทย และส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนไทย และบริษัทชั้นนำของโลกในอุตสาหกรรมเหล่านี้ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางการผลิตและการวิจัยและพัฒนา การสร้างความตระหนักและให้ความรู้แก่ประชาชน และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์สำหรับภาคการผลิตและบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ สร้างนวัตกรรม และดำเนินธุรกิจใหม่ๆ การผลักดันให้ผู้ประกอบการได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ในระดับสากล และสร้างคลัสเตอร์อุตสาหกรรม เพื่อขยายธุรกิจไทยในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ และอิเล็กทรอนิกส์ อัจฉริยะให้ครอบคลุมตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าระดับโลก การสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้ สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และสนับสนุนการใช้ข้อมูล เปิดที่ไม่กระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ในการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการต่อยอดทางธุรกิจ พร้อมทั้งการสร้างและพัฒนานุเคราะห์ที่มีทักษะความรู้เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร ที่มีความเชี่ยวชาญจากทั่วโลกให้มาทำงานในไทย ตลอดจนให้ความช่วยเหลือและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและรวดเร็วของเทคโนโลยี

๔.๒.๔ อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ ใช้ตำแหน่งที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศไทยในการส่งเสริมการคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์ ให้เป็นฐานการผลิตของภูมิภาคเพื่อการส่งออกสู่ตลาดโลกและศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค ลดต้นทุนทางด้านโลจิสติกส์และเพิ่มมูลค่าจากการเป็นศูนย์กลางทางภูมิศาสตร์ ส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง โดยการส่งเสริมการสร้างศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ระดับภูมิภาค และเชื่อมต่อกับเครือข่ายโลจิสติกส์ของโลกการผลักดันการเปลี่ยนผ่านของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าอัจฉริยะ ส่งเสริมเทคโนโลยีและพัฒนาอุตสาหกรรมระบบ กักเก็บพลังงาน รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนที่เน้นการวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาอุตสาหกรรมการบินและอวกาศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง

โดยยกระดับบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน และการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน ซึ่งจะต่อยอดไปยัง ชิ้นส่วนยานอวกาศในที่สุด และสนับสนุนการลงทุนด้านบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน เพื่อขยายตลาดบริการดูแลรักษาและซ่อมแซมอากาศยาน ตลอดจนพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการบิน และอวกาศ การส่งเสริมและพัฒนาการขนส่ง รูปแบบใหม่ที่สอดคล้องกับบริบทของไทยในอนาคต รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะความเชี่ยวชาญ ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมการบินและอวกาศและบริการ โลจิสติกส์ การอำนวยความสะดวกสำหรับบุคลากรผู้เชี่ยวชาญต่างชาติ ให้เข้ามาทำงานในไทยและ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษา ตลอดจนการสนับสนุนให้อุตสาหกรรมยานยนต์ การบินและอวกาศ และโลจิสติกส์ ตลอดจนหน่วยงานกำกับดูแลให้ได้รับมาตรฐานสากลและสร้างความร่วมมือในการ รับรองมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

๔.๒.๕ อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ พัฒนาอุตสาหกรรมความ มั่นคงของประเทศที่ไทยมีศักยภาพเพื่อลดการพึ่งพาจากต่างประเทศ และพัฒนาต่อยอดเป็น อุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยการต่อยอดพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงด้านต่างๆ จาก อุตสาหกรรมของประเทศที่ไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านต่างๆ และเทคโนโลยีที่มีประโยชน์ในบริบทด้านความ มั่นคงและเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาบุคลากรทางด้านวิจัยและพัฒนา การออกแบบ และการผลิต เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการภัยพิบัติ ซึ่งรวมถึงระบบการเตือนภัย การเตรียมตัวรับมือภัยพิบัติ และการให้ความ ช่วยเหลือระหว่างและหลังเกิดภัยพิบัติ พร้อมทั้งการสร้างอุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดผลกระทบจากภัยคุกคามไซเบอร์ ต่อเศรษฐกิจและสังคมและปกป้อง อธิปไตยทางไซเบอร์ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติจากการทำธุรกิจดิจิทัล ส่งเสริมการจัดหา พลังงานให้เพียงพอเพื่อเป็นฐานความมั่นคง ด้านพลังงานของประเทศพร้อมไปกับการเพิ่มสัดส่วน การใช้พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือกให้มีความสมดุลและเกิดความมั่นคง สามารถพึ่งพา ตนเองทางด้านพลังงาน ตลอดจนพัฒนาอุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่มอุตสาหกรรม เทคโนโลยีพลังงานใหม่ และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวข้องการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศรวมทั้งการผลิตยุทธโศปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหารไปพร้อมกับอุตสาหกรรมที่เป็น เทคโนโลยีสองทางและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน

๔.๓ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว โดยรักษาการเป็นจุดหมายปลายทาง ที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ และเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยว ที่มีคุณภาพสูง มุ่งพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวให้มีมูลค่าสูงเพิ่มมากยิ่งขึ้นด้วยอัตลักษณ์และ

วัฒนธรรมไทยและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์คุณค่าทางเศรษฐกิจและความหลากหลายของการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการส่งเสริมการตลาด การดูแลความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม รวมถึงคนพิการและผู้สูงอายุ การใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชนและเศรษฐกิจต่อเนื่อง พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยคำนึงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่การส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านนักกระยะยาว ตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบนิเวศ และทรัพยากรที่เอื้อต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อกระจายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่ชุมชนและเมืองอย่างทั่วถึงและยั่งยืน และพัฒนาการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เพื่อการเป็นแม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างประทับใจตลอดการท่องเที่ยวจนเกิดการท่องเที่ยวซ้ำและแนะนำต่อ

๔.๓.๑ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ความคิดสร้างสรรค์และทุนทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนาธุรกิจการท่องเที่ยว การทำการตลาดและการบริหารจัดการสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมเพื่อให้การท่องเที่ยวไทยมีเรื่องราว ที่เป็นเอกลักษณ์ มีการคุ้มครองและปกป้องด้านทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อการป้องกันการลอกเลียน แบบซึ่งรวมถึงการผลักดันให้เมืองประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและศิลปะ ได้รับการขึ้นทะเบียนด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมให้ก้าวสู่เมืองที่ได้รับการยอมรับในเวทีสากล อันนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการจัดทำแผนพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น พร้อมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามฤดูกาลและตามศักยภาพของพื้นที่ทั้งการท่องเที่ยววิถีชุมชน การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีพุทธเพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยววิถีพุทธของโลก

๔.๓.๒ ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ สร้างแรงดึงดูดและสิ่งจูงใจให้ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดยส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการจัดประชุมและนิทรรศการนานาชาติของโลก เนื่องจากไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การเดินทางเพื่อประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ทั้งยังมีความพร้อมด้านการบริการที่เป็นเอกลักษณ์ โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระบบขนส่ง ระบบดิจิทัลเพื่อการติดต่อสื่อสาร เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งในการเดินทางเข้ามาเพื่อการประชุม และการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการขยายพื้นที่จุดหมายปลายทางของการจัดประชุมและนิทรรศการ และการพักผ่อนระหว่างประชุมจากเมืองหลักสู่เมืองอื่นที่มีศักยภาพของไทย รวมถึงสร้างพื้นที่หรือ

ช่องทางการจัดแสดงผลงานรูปแบบต่างๆ ทั้งการจัดแสดงผลงานจริงและในรูปแบบเสมือนจริง รวมถึงการส่งเสริมให้การพักผ่อนระหว่างการประชุม เป็นการจูงใจและต่อยอดการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เน้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนการสนับสนุน การท่องเที่ยวรูปแบบอื่นที่ไทยมีศักยภาพและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่น เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจร่วมกัน ซึ่งรวมถึงการสร้างรูปแบบและจูงใจการเดินทางเข้ามาประกอบธุรกิจและการท่องเที่ยว ด้วยการอำนวยความสะดวกและมาตรการสนับสนุนต่างๆ พร้อมทั้งการสร้างความร่วมมือของธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่ธุรกิจ

๔.๓.๓ ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ผสาน “ศาสตร์” และความชำนาญของการดูแลรักษาด้วยภูมิปัญญาไทยกับ “ศิลป์” และความละเอียดอ่อนในการให้บริการแบบไทย เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์โดยยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการส่งเสริมสุขภาพและการเสริมความงามสู่ตลาดระดับสูง โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเป็นเอกลักษณ์การให้บริการตามแบบความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล พร้อมทั้งสร้างความหลากหลายของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ รวมถึงการยกระดับมาตรฐานธุรกิจบริการด้านการแพทย์ทางเลือกโดยผสานองค์ความรู้จากเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ากับองค์ความรู้ และภูมิปัญญาดั้งเดิมของไทย ผลิตภัณฑ์ด้านแพทย์แผนไทยและบริการสุขภาพอื่น ที่มีทักษะภาษาและได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้เพียงพอต่อทิศทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการส่งเสริมการจัด กิจกรรมทางการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการแพทย์ของไทย ให้เป็นที่รับรู้ในระดับโลก รวมทั้งการส่งเสริมการจัดการนำเที่ยวเชิงสุขภาพครบวงจรที่เชื่อมโยงกับการแพทย์แผนปัจจุบัน

๔.๓.๔ ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเลและชายฝั่ง และเป็นแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมลุ่มน้ำที่มีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น เนื่องจากไทยมีจุดเด่นด้าน แหล่งท่องเที่ยวทางน้ำที่สวยงามและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวผ่านการชื่นชมธรรมชาติ การร้อยเรียงเรื่องราวประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทยตามเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำ ทั้งเรือสำราญและเรือยอร์ชตามชายฝั่งทะเลทั้งอันดามันและอ่าวไทย เกาะ แก่ง ที่สวยงามรวมทั้งการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองนำไปสู่ศูนย์กลางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำโดยการปรับบทบาทของท่าเรือในประเทศที่มีศักยภาพให้เป็นที่ทำเรือหลักการมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคของท่าเรือมารีน่า และท่าเทียบ เรือให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการท่าเรือทั้งในเรื่องความสะอาด และการจัดการความปลอดภัยของท่าเรือและมารีน่าที่ได้มาตรฐานสากล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวตามแม่น้ำลำคลองที่สำคัญ และมีมาตรการกำกับดูแลความปลอดภัยในการ

เดินทาง รวมถึงการส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ทั้งการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้เชื่อมต่อกับ การเดินทางทางบกและทางอากาศให้มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งสร้างให้เกิดเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวใหม่ และการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวทางน้ำ นำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจกับกระบวนการตรวจคนเข้าเมืองที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนให้มีความพร้อม รวมถึงการให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของพื้นที่การท่องเที่ยว

๔.๓.๕ ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค ใช้ประโยชน์จากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ในการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ เพื่อขยายการท่องเที่ยวของไทยและภูมิภาคไปพร้อมกันผ่าน การเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์จากเมืองหลักสู่เมืองรอง เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวไทยกับอาเซียนและอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ทั้งทางบกทางน้ำและทางอากาศ โดยการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ดังเช่นเส้นทางจตุรร่วมทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชื่อมโยง และส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเส้นทาง ทางบก ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศระหว่างกัน ในภูมิภาค และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีที่จะทำให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนร่วมกัน พร้อมทั้งส่งเสริมการทำตลาดร่วมกันในเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับทิศทางและแนวโน้มของตลาดยุคใหม่ซึ่งรวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมและสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ในประเทศ ให้เหมาะสมกับศักยภาพและบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับต่างประเทศ และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความปลอดภัย และได้มาตรฐาน รวมทั้งป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม พร้อมทั้งการใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เอื้อต่อผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่องเพื่อขยายโอกาสในการสร้างรายได้ไปสู่เมืองและชุมชนเพิ่มจากการท่องเที่ยวของประเทศและการส่งเสริมการขยายธุรกิจ และการทำตลาดท่องเที่ยวของไทยในต่างประเทศโดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่างๆ ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

๔.๔ โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก โครงสร้างพื้นฐาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับประเทศไทยในการก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจอาเซียนและเป็นจุดเชื่อมต่อที่สำคัญของภูมิภาค เอเชีย ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วและรุนแรง โครงสร้างพื้นฐานจะครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคมพื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจเพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ เงินทุน บุคลากร และเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก

๔.๔.๑ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไว้รอยต่อ เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระดับภูมิภาคจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ไปยังเอเชียใต้อย่างไว้รอยต่อ โดยมีไทยเป็นจุดเชื่อมโยงหลักของการคมนาคมให้เป็นระเบียบเศรษฐกิจแห่งเอเชีย เพื่อเป็นศูนย์กลางการคมนาคม การขนส่ง การกระจายสินค้า การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว สอดรับกับการพัฒนาการเชื่อมโยงกับกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค โดยการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมและโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เพื่อรองรับการขนส่งและโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค โดยให้ความสำคัญกับการขนส่งทางน้ำและระบบรางมากขึ้น รวมถึงการพัฒนา และบูรณาการการใช้ท่าอากาศยานหลักในส่วนกลางและท่าอากาศยานในส่วนภูมิภาคให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงโครงข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น พร้อมทั้งการวางโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงสู่เมืองหลักของภูมิภาคอย่างไว้รอยต่อ เพื่อรองรับการเพิ่มจำนวนของเมืองและการขยายเมือง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะสมัยใหม่ และสิ่งอำนวยความสะดวกภายในเมืองให้มีความเชื่อมโยงกัน ส่งเสริมระบบขนส่งสมัยใหม่และพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีระบบขนส่งสาธารณะให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน และสร้างความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างกัน ในภูมิภาคใ้่ง่ายและสะดวกมากที่สุด

๔.๔.๒ สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ให้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกย่องได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน โดยการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้มีความพร้อมทางโครงสร้างพื้นฐานที่จะทำให้ไทยเป็นศูนย์กลางทั้งทางบกทางน้ำและทางอากาศ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและนวัตกรรม พัฒนาเมืองและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจตะวันออกเพื่อเชื่อมต่อการพัฒนาภาคตะวันออกและภาคอื่นๆ ตลอดจนเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ทั้งทางด้านการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวโดยคำนึงถึงจุดเด่นของแต่ละพื้นที่ และการเสริมซึ่งกันและกันกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งการจัดผังเมือง ระบบสาธารณูปโภค การอำนวยความสะดวกทางการค้าการลงทุน ทั้งในด้านข้อมูล แรงงานและกฎระเบียบต่างๆ รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรม และบริการเป้าหมายที่มีการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและมีมูลค่าเพิ่มสูง โดยตระหนักถึงความยั่งยืน

๔.๔.๓ เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ สร้างศูนย์กลางเศรษฐกิจ และนวัตกรรมแห่งใหม่ในส่วนภูมิภาคคู่ขนานกับการเติบโตของกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยยกระดับจังหวัดสำคัญของไทย ส่งเสริมการพัฒนาในเชิงพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาเมือง และสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้าน เพื่อส่งเสริมการสร้างคลัสเตอร์ของเกษตร อุตสาหกรรม และ

บริการภายใต้ระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม ซึ่งมีมหาวิทยาลัยแต่ละภูมิภาค สถาบันการศึกษาท้องถิ่นและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเป็นแรงขับเคลื่อนการยกระดับจังหวัดสำคัญ เป็นเมืองเศรษฐกิจประจำภาค เพื่อเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาคที่เชื่อมต่อกับเมืองเศรษฐกิจอื่นและเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน และกระจายศูนย์กลางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ภาคต่างๆ ของไทย การสร้างเมืองเศรษฐกิจเฉพาะด้าน โดยอาศัยความได้เปรียบที่แตกต่างกันของแต่ละจังหวัด ซึ่งช่วยส่งเสริมการพัฒนาคลัสเตอร์ของเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ พร้อมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาเมืองสร้างสรรค์ เพื่อให้เมืองเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดึงดูดการลงทุนใหม่ โดยการส่งเสริมให้เมือง เป็นเจ้าภาพจัดเทศกาลความคิดสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับการใช้มหาวิทยาลัย ในแต่ละภูมิภาคและสถาบันการศึกษาท้องถิ่น ขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจในแต่ละภาค

๔.๔.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ สนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศในการร่วมสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมจากภาคเอกชน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานวิจัย หรือมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกเพื่อสร้างและถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้จริง ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ทั้งในภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งการสร้างระเบียบทางวัฒนธรรม และเสริมสร้างความรู้และโอกาสในการเข้าถึงโครงข่าย บรอดแบนด์หลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยมีรูปแบบการเชื่อมโยงด้านดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับสากลทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงการวางกรอบในการจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ให้เพียงพอรองรับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ มีการสนับสนุนธุรกิจแบบแพลตฟอร์ม ที่ทำให้เกิดการสร้างงานบริการใน โลกดิจิทัลใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานบริการและบริหารของภาครัฐและเอกชนและสร้างความมั่นคงในการเชื่อมโยง เครือข่ายดิจิทัลเชื่อมต่อกับโลกและการสนับสนุน และเร่งรัดการนำวิทยาศาสตร์ข้อมูล ปัญญา ประดิษฐ์และหุ่นยนต์ การออกแบบที่คำนึงถึงผู้ใช้เป็นศูนย์กลางมาใช้ในภาคการผลิตและบริการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในรูปแบบที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ จากข้อมูลหลากหลายแหล่งให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการเพิ่มศักยภาพคนในสังคมด้วยการเข้าถึงความรู้ เครื่องมือบนพื้นฐานของธรรมาภิบาลข้อมูล ซึ่งครอบคลุมความปลอดภัยไซเบอร์ ความมีจริยธรรม และการไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงด้านพลังงาน โดยการ จัดหาและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานบริหารจัดการพลังงานให้มีประสิทธิภาพ และมีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมมีราคาที่เหมาะสมและการสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับการใช้พลังงานในรูปแบบ ต่างๆ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิต บริการ และการขนส่ง รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และพลังงานทางเลือกในสัดส่วนที่มากขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ สร้างและรวบรวมผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทั้งในมหาวิทยาลัยและหน่วยงานวิจัยผ่านการสร้างแรงจูงใจต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งการสร้างผลงานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถนำไปพัฒนา ต่อยอดในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเต็มที่

๔.๔.๕ รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค ดำเนินกรอบนโยบายการเงิน และการคลังที่ยืดหยุ่นที่พร้อมรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจจากปัจจัยภายในและภายนอกและพัฒนานโยบายให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และการดำเนินธุรกิจในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจไทยมีเสถียรภาพเหมาะสำหรับการดำเนิน และลงทุนทางธุรกิจเชื่อมโยงการค้าการลงทุนของไทยกับต่างประเทศ เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นชาติการค้าในอนาคต และสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างสมดุล โดยการสร้างภูมิคุ้มกันให้เศรษฐกิจไทยท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจโลก โดยสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจและการเงินชุมชน ขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพ เพื่อร่วมมือกันในการพัฒนาจากการผลิตไปสู่ตลาดเพื่อส่งเสริมการเป็นชาติการค้าอย่างครบวงจร พร้อมทั้งการรักษาความยั่งยืนทางการคลัง เพื่อสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจอย่างมั่นคงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรงบประมาณเชิงรุกเชิงยุทธศาสตร์และเชิงพื้นที่ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ภาครัฐ ขยายฐานภาษีและดำเนินการจัดเก็บภาษีรายการใหม่ให้ครอบคลุมบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การรักษาเสถียรภาพการเงิน เพื่อสร้างภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยดูแลเสถียรภาพระบบการเงินและเสถียรภาพราคา โดยมีกรอบการดำเนินนโยบายการเงินที่โปร่งใสและยืดหยุ่นส่งเสริมให้กลไกตลาดการเงินทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ภาครัฐและเอกชนมีเครื่องมือพร้อมป้องกันความเสี่ยง และมีกลไกเชิงสถาบันในการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินในภาพรวมได้อย่างครอบคลุมและการส่งเสริมประสิทธิภาพของระบบการเงินส่งเสริม การแข่งขันระหว่างผู้ให้บริการทางการเงินด้านต่างๆ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการทางการเงิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน ปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการสร้างนวัตกรรมในการเงินและการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน

๔.๕ พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็กวิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมีนวัตกรรมใน ๓ ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจนวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็งที่จะนำไปสู่การ

สนับสนุนการเป็นชาติการค้า มีความสามารถในการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เป็นผู้ประกอบการที่ “ผลิตเก่ง ขายเก่ง” หรือ “ซื้อเป็น ขายเป็น” บริการเป็นเลิศ สามารถขยายการค้าและการลงทุนไปต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการมีธรรมาภิบาล

๔.๕.๑ สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะสร้าง และพัฒนาผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการสร้างและใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดกระบวนการการผลิตและบริการ การจัดการ และการตลาด สามารถบริหารจัดการธุรกิจและบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส โดยการสร้างและพัฒนาทักษะองค์ความรู้รอบด้านที่จำเป็นต่อการประกอบธุรกิจในยุคใหม่ที่มีการแข่งขันสูง รวมทั้งทักษะในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อการวางแผนธุรกิจและสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางธุรกิจได้ ไปพร้อมกับการวางรากฐานการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบให้กับเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและจิตวิญญาณในการประกอบการพร้อมทั้งการส่งเสริมผู้ประกอบการในการสร้างนวัตกรรม เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและบริการ และนำไปสู่การพัฒนาต่อยอดด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอนาคต ตลอดจนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสร้างทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและความถนัดที่แตกต่างและหลากหลายของแรงงาน โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและธุรกิจรูปแบบใหม่ในอนาคต และการสนับสนุนผู้ประกอบการในการสร้างและพัฒนาสินค้าและบริการให้มีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและสามารถเชื่อมโยงการผลิตกับผู้ประกอบการรายใหญ่ โดยสร้างระบบและกลไกที่ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของห่วงโซ่มูลค่าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการผลิตการขนส่งและโลจิสติกส์เพื่อลดต้นทุน และให้ผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอและการส่งเสริมการรวมกลุ่มให้เกิดคลัสเตอร์ที่เข้มแข็ง ผู้ประกอบการสามารถเกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอน เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองในตลาดที่สูงขึ้น และลดต้นทุนการผลิตลง โดยการพัฒนาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกลุ่มของตน

๔.๕.๒ สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของผู้ประกอบการ โดยการจัดหาแหล่งเงินทุนและสนับสนุนให้มีช่องทางทางการเงินที่หลากหลายและนำเชื่อกิจการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม การที่ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินด้วยต้นทุนที่เหมาะสม โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบประเมินมูลค่าทรัพย์สินในรูปแบบต่างๆ เพื่อใช้เป็นหลักประกันทางธุรกิจในการขอสินเชื่อของผู้ประกอบการ และการมีระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิต และระบบการรู้จัก ลูกค้าที่สะดวกมากขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากข้อมูลทั้งด้านการเงินและที่มีใช้การเงิน เพื่อเป็นข้อมูลบ่งชี้สถานะและประวัติด้านเครดิตประกอบการพิจารณาของสถาบันการเงินหรือตลาดทุน

๔.๕.๓ สร้างโอกาสเข้าถึงตลาดสนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าสู่ตลาดทั้งในและต่างประเทศตามระดับศักยภาพการประกอบการ โดยการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีอัตลักษณ์และแบรนด์ที่เด่นชัด รวมทั้งพัฒนาบรรจุภัณฑ์สินค้าที่มีคุณภาพและมีความแตกต่าง เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดต่างประเทศ รวมทั้งแพลตฟอร์มในการแสดงผลงานของธุรกิจสร้างสรรค์ การให้ความสำคัญกับการผลิตโดยใช้ตลาดนำที่คำนึงถึงความต้องการของตลาด โดยเฉพาะตลาดที่มีมูลค่าสูง การสนับสนุนช่องทางการตลาดและการชำระเงินรูปแบบใหม่ โดยการสร้างตลาดออนไลน์ แอปพลิเคชัน และช่องทางใหม่ รองรับไลฟ์สไตล์ของคนในอนาคตการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงตลาดจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐได้ มากขึ้นและการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าที่มีมาตรฐานในทุกภูมิภาคของไทย และพัฒนานวัตกรรม การกระจายสินค้าโดยการพัฒนากระบวนการให้ทันสมัยด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและธุรกิจในอนาคต

๔.๕.๔ สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูลอนาคตของโลกไร้พรมแดนคือการแข่งขันบนฐานข้อมูล จึงต้องสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น และเป็นข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อการวางแผนธุรกิจ โดยการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและฐานข้อมูลขนาดใหญ่ผ่านระบบออนไลน์เพื่อต่อยอดพัฒนาธุรกิจเดิมและสร้างธุรกิจใหม่การสร้างและพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลผู้ประกอบการ เพื่อเป็นช่องทางหลักในการให้ข้อมูลและคำปรึกษาแก่ผู้ประกอบการ และเป็นแหล่งรวมที่ปรึกษาทางธุรกิจ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและสร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน รวมถึงฐานข้อมูลความรู้วิจัยและนวัตกรรม โดยเป็นข้อมูลที่มีความทันสมัยบูรณาการและต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นต่อยอดในทุกๆ ด้าน และการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมต่อการพัฒนาผู้ประกอบการ สนับสนุนการสร้างและพัฒนาแพลตฟอร์มกลาง ทั้งในด้านการผลิต การบริหารจัดการ การตลาด ที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันในการวางแผนธุรกิจในอนาคต เพื่อลดต้นทุนของทั้งภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ทำงานร่วม สำหรับผู้ประกอบการ เพื่อลดต้นทุนและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนนวัตกรรมและเชื่อมต่อกิจธุระหว่างกันอีกทางหนึ่ง

๔.๕.๕ ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐในการพัฒนาและบูรณาการกลไกภาครัฐ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นประเด็นการเริ่มต้นธุรกิจการขออนุญาตต่างๆ การจดทะเบียนทรัพย์สิน กระบวนการขอแล้ได้รับสินเชื่อ การคุ้มครองผู้ลงทุน การชำระภาษี และการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาระบบคุณภาพของชาติทั้งระบบมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ระบบมาตรฐานวิชา

ระบบทดสอบ และระบบรับรองคุณภาพ ให้มีประสิทธิภาพ รองรับภาคการผลิตและบริการ รวมทั้ง การสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐานเช่นศูนย์ทดสอบกลางสำหรับสินค้าเกษตร และอุตสาหกรรม และศูนย์ตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการในระดับสากล โดยให้ ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินการมากขึ้น พร้อมทั้งการสร้างระบบและศูนย์บ่มเพาะ ผู้ประกอบการให้มีความเป็นอัจฉริยะ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษาและสถาบันวิชาการ และพัฒนาศูนย์การเรียนรู้และให้คำปรึกษาทางด้าน เทคโนโลยี และนวัตกรรมของภาค การผลิตและบริการทั้งในระดับส่วนกลางและชุมชน พร้อมทั้ง การส่งเสริมการจัดการพัฒนาบุคลากรทางเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีประสิทธิภาพและมีความคล่องตัว ในการปฏิบัติงานและการส่งเสริม และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจอย่างเกื้อหนุนกัน ระหว่างผู้ประกอบการที่มีขนาดและศักยภาพต่างกัน โดยมีระบบจูงใจให้เกิดการถ่ายทอด เทคโนโลยีและการพัฒนาร่วมกัน ตลอดจนผลักดันการเจรจาจัดทำความตกลงทางการค้า และความ ร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๑. บทนำ ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนา ประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมาย การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและ นวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุก ช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนา ประเทศไป ข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่ง “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มี พัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ ออคอม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาสีธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็น ในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๑ และอนุรักษ์ภาษา ท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ผู้การเป็นคนไทย ที่มี ทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความ ถนัดของตนเอง” ดังนั้นเพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนา และยกระดับได้เต็มศักยภาพ และเหมาะสมยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งใน ส่วนของการพัฒนาทุนมนุษย์และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อ ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุม ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมี

ความดีอยู่ใน ‘วิถี’ การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ และมีการปฏิรูปการเรียนรู้แบบพลิกโฉมในทุกระดับตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนา ระบบการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้อย่าง ต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว รวมถึงความตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่ หลากหลาย ตลอดจนพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท และการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพใน การจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการ วางรากฐาน การส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุถัดไป โดยการส่งเสริม การเกิดที่มีคุณภาพ การสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับคนรุ่นใหม่ การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาคน การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความเชื่อมโยง และ บูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่าง กระทรวง/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการ เสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคม และพัฒนาประเทศในการใช้กิจกรรม นันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมี คุณภาพมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ

๒. เป้าหมาย

๒.๑ คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

๓.๒ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓.๓ การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

๔.๑ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคม ร่วม ปลุกฝังค่านิยมวัฒนธรรม ที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการร่วมระหว่าง “ครอบครัว ชุมชน ศาสนา การศึกษา และสื่อ” ในการหล่อหลอมคนไทย ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็น ‘วิถี’ การ ดำเนินชีวิต

๔.๑.๑ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัวโดยส่งเสริมให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ดำเนินชีวิตโดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม มัชยัสถ์ อดออม ซื่อสัตย์ และแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะดังกล่าว รวมทั้งการพัฒนาพ่อแม่ให้เป็น แบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต

๔.๑.๒ การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษาสอดแทรกการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เข้าไปในทุกสาระวิชาและในทุกกิจกรรม รวมทั้งปรับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้เอื้อต่อการมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะ รวมถึงการรักษาขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม

๔.๑.๓ การสร้างความเข้มแข็งในสถาบัน ทางศาสนา เพื่อเผยแผ่หลักคำสอนที่ดี งามให้แก่ประชาชน โดยพัฒนาผู้เผยแผ่ศาสนาให้ประพฤติปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างตามคำสอนที่ถูกต้องของแต่ละศาสนา รวมทั้งมีการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนทางศาสนาที่สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตที่เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

๔.๑.๔ การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน โดยการพัฒนาผู้นำชุมชนให้ เป็นต้นแบบของการมีคุณธรรมจริยธรรม การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ การจัดระเบียบสังคมและการนำเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม รวมถึงการลงโทษผู้ละเมิดบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม

๔.๑.๕ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ โดยกระตุ้นให้ภาคธุรกิจมีการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล พัฒนาสร้างความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคมของ คนทุกคนในบริษัท ทั้งพนักงานและลูกค้าปรับเปลี่ยนทัศนคติการคำนวณผลตอบแทนให้คำนึงถึงต้นทุนทางสังคม ส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อตอบแทนสังคม รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดการประกอบธุรกิจเพื่อสังคม

๔.๑.๖ การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยส่งเสริมให้สื่อและสื่อสารมวลชนปฏิบัติตามจรรยาบรรณสื่ออย่างเคร่งครัด การใช้เวลาและพื้นที่ออกอากาศ ให้แก่สื่อสร้างสรรค์ ในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด รวมทั้งการส่งเสริมการใช้สื่อออนไลน์และเครือข่ายสังคม ออนไลน์อย่างสร้างสรรค์ นำเสนอตัวอย่างของการมีคุณธรรม จริยธรรม และการมีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

๔.๑.๗ การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมโดยสร้างความตระหนักให้ประชาชนรู้จักหน้าที่ของตนเอง การตรงต่อเวลา การยอมรับความหลากหลาย เห็นคุณค่าและความสำคัญในการประกอบสัมมาอาชีพหรือมีงานทำ เน้นการ

พึ่งพาตนเองและ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและต่อผู้อื่น และเป็นพลเมืองที่ดีและส่งเสริมให้มีวัฒนธรรมการทำงานเพื่อส่วนรวม สนับสนุน ส่งเสริม เป้าหมาย ของประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๒ การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ ปฐมวัย วัยเด็กวัยรุ่น วัยเรียน วัยผู้ใหญ่ วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิตและการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถ ในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงการพัฒนาและปรับทัศนคติให้คนทุกช่วงวัยที่เคยกระทำผิดได้กลับมา ใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสงบสุขและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๔.๒.๑ ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ ก่อนการตั้งครรภ์ ส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ การส่งเสริมการให้สารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็กและให้มีการลงทุนเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนา การที่สมวัยในทุกด้าน

๔.๒.๒ ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่างๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการ ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษา ศิลปะ และความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับ ความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ ภายใต้อาณัติสังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม

๔.๒.๓ ช่วงวัยแรงงาน ยกกระดับศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะแรงงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคล และความต้องการของตลาดแรงงาน มีการทำงานตามหลักการงานที่มีคุณค่าเพื่อสร้างผลิตภาพเพิ่มให้กับประเทศ มีวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะทางการเงินเพื่อให้สามารถบริหารจัดการการเงินของตนเองและครอบครัว มีการวางแผนทางการเงินและ มีการออม การรับผิดชอบของพ่อแม่ต่อครอบครัว มีการพัฒนาระบบการเรียนรู้ และการอำนวยความสะดวกด้านความรู้ เพื่อพัฒนาความรู้ แรงงานฝีมือ ความชำนาญพิเศษ การเป็นผู้ประกอบการใหม่ และการพัฒนาต่อ ยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ รวมทั้งมาตรการขยายอายุการทำงาน

๔.๒.๔ ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีความทำงานหลังเกษียณ ผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟันฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม

๔.๓ ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมุ่งเน้นผู้เรียน ให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัว ให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลกการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบ การศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔.๓.๑ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ อาทิ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการตั้งคำถาม ความเข้าใจ และความสามารภในการใช้เทคโนโลยี ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์และการคิดเพื่อหาทางแก้ปัญหา ความรู้และ ทักษะทางศิลปะ และความรู้ด้านคณิตศาสตร์และระบบคิดของเหตุผลและการหาความสัมพันธ์ การพัฒนาระบบ การเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิด/ทบทวนได้ตรง การสร้างผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้ การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้เรียนสามารถ นำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิชาชีพและทักษะชีวิต

๔.๓.๒ การเปลี่ยนโฉมบทบาท ‘ครู’ ให้เป็นครูยุคใหม่โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” ทำหน้าที่กระตุ้น สร้างแรงบันดาลใจ แนะนำวิธีเรียนรู้และวิธีจัดระเบียบ การสร้างความรู้ ออกแบบกิจกรรมและสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน และมีบทบาทเป็นนักวิจัยพัฒนา กระบวนการเรียนรู้เพื่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนรวมทั้งปรับระบบการผลิตและพัฒนาครูตั้งแต่การดึงดูด คัดสรร ผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะครูอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมทั้งเงินเดือน เส้นทางสายอาชีพ การสนับสนุนสื่อการสอน และสร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มี การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

๔.๓.๓ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท จัดให้มี มาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียนในทุกระดับ จัดโครงสร้างการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ และให้เอื้อต่อการเข้าถึงการศึกษาอย่างเสมอภาคทั่วถึง และใช้ ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับ สถาบันการศึกษาในสาขาที่มีความเชี่ยวชาญสู่ความ เป็นเลิศ ปฏิรูปการคลังด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มคุณภาพและ ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโดยการ จัดสรรงบประมาณตรงสู่ผู้เรียน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน ในการจัดการศึกษา พัฒนา ระบบประกันคุณภาพการศึกษาโดยแยกออกจากระบบการประเมินและการรับรอง คุณภาพที่เน้น ผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน รวมทั้งมีการปฏิรูประบบการสอบที่นำไปสู่การวัดผลในเชิงทักษะที่จำเป็น สำหรับศตวรรษที่ ๒๑ มากกว่าการวัดระดับความรู้ ตลอดจนมีการวิจัยและใช้เทคโนโลยีในการ สร้างและจัดการ ความรู้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพที่ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

๔.๓.๔ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการจัดระบบ การศึกษาและระบบฝึกอบรมบนฐานสมรรถนะที่มีคุณภาพสูงและยืดหยุ่นผ่านการพัฒนากลไก ต่างๆ อาทิ การพัฒนาการศึกษา ออนไลน์แบบเปิด การพัฒนาระบบการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการรู้ ดิจิทัล การมีระบบเทียบโอนประสบการณ์ ระบบธนาคารหน่วยกิต มาตรการจูงใจให้คนเข้าสู่การ ยกระดับทักษะ การให้สถานประกอบการเพิ่มผลิตภาพ แรงงานผ่านการพัฒนาความสามารถทาง วิชาชีพอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบคุณวุฒิวิชาชีพ นอกจากนี้ต้องพัฒนาระบบการเรียนรู้ในชุมชนให้ เข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นพื้นที่เรียนรู้เชิง สร้างสรรค์และมีชีวิต รวมถึงการเรียนรู้และทบทวนทักษะพื้นฐาน ได้แก่ การอ่านออก-เขียนได้-คิดเลขเป็น โดย ระดมทรัพยากรจากภาคเอกชนและภาคประชาสังคม การพัฒนาทัศนคติและแรงบันดาลใจที่อยาก เรียนรู้ การ สร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ และให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว รวมทั้งนำความรู้ ไปพัฒนาต่อยอดหรือประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

๔.๓.๕ การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความ รับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคม โลกบน พื้นฐานของความเข้าใจกลุ่มโลกในประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมของไทยและพัฒนาการของ ประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มการรับรู้ของคนไทย ด้านพหุวัฒนธรรม การเห็นคุณค่าและมีความอดกลั้น ต่อความแตกต่างทางความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต ผ่านความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อนบ้าน การ แลกเปลี่ยนเด็กเยาวชน และนักเรียน การฝังตัวและการทำงาน ระยะสั้นในประเทศเพื่อนบ้านใน ภูมิภาคเอเชียอาคเนย์

๔.๓.๖ การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม โดยเน้นการพัฒนา ทักษะดิจิทัล ทักษะการคัดกรองความรู้ องค์กรความรู้ การใช้เทคโนโลยีผสมผสาน

กับคุณค่าของครูไปพร้อมกัน การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพที่ประชาชนสามารถเข้าถึง ทรัพยากรและใช้ประโยชน์จากระบบการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองผ่านเทคโนโลยีการเรียนรู้ สมัยใหม่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๔.๓.๗ การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพสถาบันการศึกษาที่มีความเชี่ยวชาญและมีความโดดเด่น เฉพาะสาขาสู่ระดับนานาชาติในการให้บริการทางการศึกษา วิชาการ และการพัฒนาสมรรถนะ แรงงาน ควบคู่กับการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้าง ความแข็งแกร่งทางวิชาการ เป็นศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์ทดสอบ สมรรถนะในระดับภูมิภาค

๔.๔ การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย อาทิ ภาษา ตรรกะและ คณิตศาสตร์ ด้านทักษะและมิติ คนตรี กีฬาและการเคลื่อนไหวของร่างกาย การจัดการตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ รวมถึงผู้มีความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน โดยการพัฒนา และรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท การสร้างสภาพแวดล้อมและ ระบบสนับสนุนประชากรไทยมีอาชีพบนฐาน พหุปัญญา การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถ พิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๑ การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนไทยมีการพัฒนาที่สมดุล มีทางเลือกในการใช้ศักยภาพ พหุปัญญาในการดำรงชีวิต เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาที่สังคม ยอมรับและเห็นความสำคัญ รวมทั้ง มีกลไกคัดกรองและส่งเสริมเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถ พิเศษ จัดโรงเรียนระบบเสริมประสบการณ์ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ตลอดจนสร้างมาตรการ จูงใจเพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษผลักดันให้ ประเทศไทยมีบทบาทเด่นในประชาคมโลก ทั้งด้านกีฬา ภาษาและวรรณกรรม สุนทรียศิลป์ ตลอดจนการวิจัย

๔.๔.๒ การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบ สนับสนุนที่เหมาะสม สำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่างๆ โดยจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องมือการทำงานที่เหมาะสม การสร้างระบบเชื่อมโยงเครือข่ายวิจัยกับศูนย์ความเป็นเลิศที่มีอยู่ ในปัจจุบันในรูปแบบการร่วมมือ การมีกลไกการทำงานในลักษณะการรวมตัวของกลุ่มคนในหลาย สาขาวิชา เพื่อรวมนักวิจัยและนักเทคโนโลยีชั้นแนวหน้าให้ สามารถต่อยอดงานวิจัยที่สามารถ ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ การสร้างความร่วมมือและเชื่อมต่อกับสถาบันวิจัยอื่นๆ ทั่วโลกเพื่อ สร้างความเข้มแข็งให้นักวิจัยความสามารถสูงของไทย รวมถึงการเปิดพื้นที่ในการ สร้างเสริม ศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง

๔.๔.๓ การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศ ให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวรตามความเหมาะสมของเป้าหมายการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาต่างๆ รวมถึงผู้มีความสามารถที่มีศักยภาพสูงด้านต่างๆ ลูกหลานชาวต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทยที่มีความสามารถพิเศษ และการรับเด็กและเยาวชน ที่มีความสามารถพิเศษจากทั่วโลกและผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพหรือทักษะสูงในสาขาต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการรักษาและส่งเสริมผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิด ในประเทศไทยได้แสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ

๔.๕ การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้าน กาย ใจ สติปัญญา และสังคม มุ่งเน้นการเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ ที่นำไปสู่การมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม

๔.๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ โดยพัฒนาองค์ความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาวะที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งเฝ้าระวังและจัดการกับความรู้ด้านสุขภาวะที่ไม่ถูกต้อง จนเกิดเป็นทักษะทางปัญญาและสังคมที่เป็นการเพิ่มศักยภาพในการจัดการสุขภาวะตนเองของประชาชน อาทิ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเองให้มีความเหมาะสมและการมีกิจกรรมทางกายที่เพียงพอในการดำรงชีวิต

๔.๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ โดยผลักดันการสร้างเสริมสุขภาวะในทุกนโยบายที่ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสุขภาพของประชาชน เพื่อลดภัยคุกคามที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาสุขภาพคนไทย

๔.๕.๓ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี โดยส่งเสริมให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นมิตรต่อสุขภาพและเอื้อต่อการมีกิจกรรมสำหรับยกระดับสุขภาวะของสังคม จัดทำมาตรการทางการเงินการคลังที่สนับสนุนสินค้าที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ช่วยในการเสริมการมีสุขภาวะ รวมทั้งกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ โดยชุมชนและภาคประชาชนก่อนการดำเนินโครงการที่อาจกระทบต่อระดับสุขภาวะ

๔.๕.๔ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาพที่ดีโดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการสร้างความเลิศทางด้านบริการทางการแพทย์และสุขภาพแบบครบวงจรและทันสมัย ที่รวมไปถึงการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ในการให้คำปรึกษา วินิจฉัย และพยากรณ์การเกิดโรค ล่วงหน้า การพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพทางไกลให้มีความหลากหลาย เข้าถึงง่าย เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา บุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญใน

พื้นที่ห่างไกล มีการเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์เข้ากับอินเทอร์เน็ต ทางด้านสุขภาพและจัดให้มีระบบการเก็บข้อมูลสุขภาพของประชาชนตลอดช่วงชีวิตให้มีประสิทธิภาพ โดยอยู่บนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง รวมถึงการปฏิรูประบบการเก็บภาษีและรายจ่ายเพื่อให้บริการด้านสุขภาพ ตลอดจนการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพในการสร้างสุขภาพที่ดีให้กับประชาชนทุกช่วงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ พอเพียง เป็นธรรม และยั่งยืน

๔.๕.๕ การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาพที่ดีในทุกพื้นที่ โดยให้ชุมชนเป็นแหล่งบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีของประชาชน ผ่านการจัดการความรู้ด้านสุขภาพที่เป็นประโยชน์และสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสร้างสุขภาพที่พึงประสงค์ระหว่างกัน โดยรัฐจะทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนสามารถสร้างการมีสุขภาพดีของตนเองได้ เพื่อให้ชุมชนเป็นพื้นที่สำคัญในการจัดการสุขภาพของแต่ละพื้นที่

๔.๖ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการสร้างความรู้ที่มีสุขของครอบครัวไทย การส่งเสริมบทบาทในการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๔.๖.๑ การสร้างความรู้ที่มีสุขของครอบครัวไทย โดยส่งเสริมการเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย โดยเริ่มจากการสร้างและพัฒนาบุตรที่มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมการเกิดที่มีคุณภาพในกลุ่มประชากรวัยเจริญพันธุ์ทุกกลุ่มให้มีประชากรที่มีคุณภาพ รวมถึงการสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ ๒๑ โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบน ฐานความรู้ทางวิชาการ ตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถึงช่วงอายุต่างๆ โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน การส่งเสริมสนับสนุนภาคเอกชน สถานประกอบการจัดบริการที่ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากร มนุษย์และสนับสนุนครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและการดูแลผู้สูงอายุ การสนับสนุนบทบาทของชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้ามาเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กำหนดบทบาทและจัดสรรทรัพยากรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเสริมพลังครอบครัวควบคู่กับการปฏิรูปสื่อให้มีบทบาทในเชิงสร้างสรรค์ในการให้ความรู้ต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งครอบครัว

๔.๖.๒ การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างบรรทัดฐานที่ดี ในสังคม การสร้างกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชากรให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการ และสร้างนวัตกรรมที่สนับสนุนการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน

๔.๖.๓ การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน โดยเน้นให้พ่อแม่มีวัฒนธรรมที่ปลูกฝัง ให้ลูกเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ชีวิต คนตรี กีฬา ศิลปะ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเปิดพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสม เอื้อแก่ครอบครัวทุกลักษณะ รวมถึงจัดให้มีพื้นที่ในการจัดกิจกรรมสาธารณะให้เป็นศูนย์รวมแห่งการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ และมีคุณภาพ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีคุณภาพและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

๔.๖.๔ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างกระทรวง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงข้อมูลรายบุคคลที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาตนเอง สุขภาพและการพัฒนาอาชีพในตลอดช่วงชีวิต เพื่อเสริมและสร้างศักยภาพของการดำเนินงานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามพันธกิจของแต่ละกระทรวงให้มีความเข้มแข็ง และตอบโจทย์ประเทศ เป็นฐานข้อมูลการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถประเมินจุดอ่อน จุดแข็งและศักยภาพบุคคลของประเทศนำไปสู่การตัดสินใจระดับนโยบายและปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนไทยอย่างมีทิศทางและสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต รวมถึงข้อมูลที่สนับสนุนการผลิตกำลังแรงงานที่มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดงานในอนาคต และใช้ประกอบการตัดสินใจในการศึกษาต่อธนาคารคลังสมองเพื่อรวบรวมผู้สูงอายุที่มีความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ เพื่อถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และทักษะ ให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

๔.๖ การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศโดยมุ่งส่งเสริมการใช้กิจกรรมนันทนาการและกีฬาเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชนอย่างครบวงจรและมีคุณภาพมาตรฐาน การสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และการใช้กีฬาและนันทนาการในการพัฒนาจิตใจสร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดีพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมทั้งการพัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพ ในระดับนานาชาติในการสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศชาติเพื่อรองรับอุตสาหกรรมกีฬา

๔.๗.๑ การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขึ้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต โดยส่งเสริมให้เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาส มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการออกกำลังกาย การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการเล่นกีฬาบางชนิดที่มีความจำเป็นต่อทักษะในการ ดำรงชีวิต รวมทั้งการมีอิสระในการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความถนัดหรือความสนใจเฉพาะบุคคลและปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต เพื่อพัฒนาจิตใจ สร้างความสัมพันธ์อันดีหล่อหลอมจิตวิญญาณและการเป็นพลเมืองดี

๔.๗.๒ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โดยเน้นการจัดกิจกรรมกีฬา สร้างโอกาสและสนับสนุนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาอย่างต่อเนื่อง การปลูกฝังให้มีคุณธรรมของความเป็นนักกีฬามีระเบียบวินัย รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย และรู้จักการขอโทษ รวมถึงการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐาน ด้านอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางกีฬาและนันทนาการที่มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย

๔.๗.๓ การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยมุ่งการสร้างและพัฒนานักกีฬาของชาติ การเฟ้นหานักกีฬาที่มีความสามารถ สร้างพื้นที่และโอกาสในการแข่งขัน แสดงศักยภาพด้านกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา การส่งเสริมการจัดกีฬาระดับนานาชาติและสร้างแรงบันดาลใจในการต่อยอดความสำเร็จจากความเป็นเลิศสู่การประกอบอาชีพ และมีเส้นทางอาชีพที่มั่นคงควบคู่กับส่งเสริมสนับสนุนงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการกีฬานันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดการความรู้และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อนำมาใช้ส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ กีฬาเพื่อการอาชีพ และนันทนาการเชิงพาณิชย์

๔.๗.๔ การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา โดยมุ่งสร้างและพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการทั้งครูหรือผู้สอนกีฬา ผู้ตัดสิน กีฬา นักวิทยาศาสตร์การกีฬา ผู้บริหารการกีฬา อาสาสมัครกีฬา ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน สามารถถ่ายทอดความรู้ให้เด็กเยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษและผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้องและสามารถต่อยอดศักยภาพในการพัฒนาเป็นบุคลากรทางการกีฬาและนันทนาการที่มีมาตรฐานของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนและเสริมศักยภาพรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการและการพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการลงทุนและฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมกีฬาของภูมิภาคเอเชียควบคู่กับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงกีฬาและนันทนาการ การสนับสนุนและส่งเสริมผลิตบุคลากรและการพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาและนันทนาการ ตลอดจนมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการกีฬาและนันทนาการและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๑. บทนำ ปัญหาความเหลื่อมล้ำจะเป็นหนึ่งความท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเทศให้สามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน และบรรลุเป้าหมายของการเป็นประเทศที่มีรายได้สูงในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า ทั้งนี้ถึงแม้ว่าหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศให้ก้าวออกจากภาวะความยากจน แต่การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำและการสร้างความเป็นธรรมนั้นว่ายังประสบปัญหาท้าทายในหลายมิติ โดยการกระจายทรัพยากรและความมั่งคั่งในสังคมยังคงมีการกระจุกตัวอยู่มากการกระจายโอกาสของการพัฒนายังไม่ทั่วถึง รวมทั้งโอกาสการถือครองที่ดินและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร องค์กรความรู้ แหล่งทุน บริการทางสังคมและกระบวนการยุติธรรมที่มีคุณภาพยังมีความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากร โดยเฉพาะในภาคการเกษตรและชนบท ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของภาวะหนี้สิน การอพยพแรงงานเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกระจุกตัวในเมืองใหญ่ไม่ก็เมือง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของครอบครัวและส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ ในระยะยาวและอาจมีความรุนแรงมากขึ้นในสถานะของการเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ที่เน้นการตอบโจทย์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อให้การเติบโตของประเทศเป็นการเติบโตที่ยั่งยืนโดยทุกคนได้รับประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การกำหนดให้ภาคการเกษตรและครัวเรือนเป็นกลุ่มเป้าหมายของการปรับโครงสร้างและพฤติกรรมและการกระจายศูนย์กลางความเจริญเพื่อให้เกิดการสร้างงานในพื้นที่ เพื่อพลิกฟื้นโครงสร้างทางสังคมควบคู่ไปกับการพัฒนา เศรษฐกิจและช่วยลดความเหลื่อมล้ำต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังเน้นการดึงเอาพลังทางสังคมที่ประกอบด้วยภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในรูปแบบประชารัฐ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยั่งยืน รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเองและการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้ยาวนานที่สุด

๒. เป้าหมาย

๒.๑ สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

๒.๒ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร

๓.๒ ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน

๓.๓ ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทาง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๓.๔ คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

๔.๑ การลดความเหลื่อมล้ำสร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ

๔.๑.๑ ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากำพัฒนาการเกษตรให้เหมาะสมกับ ศักยภาพของเกษตรกร ฐานทรัพยากรและบริบทของพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น โดยเน้นระบบการ จัดการตนเองของเกษตรกร และการมีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากำเพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงฐาน ทรัพยากร การวิจัย ความรู้ ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการผลิตและยกระดับ เป็นผู้ประกอบการตลอดห่วงโซ่คุณค่า และเพิ่มช่องทางการตลาดและเชื่อมโยงการค้าด้วยเครือข่าย พันธมิตรและวิสาหกิจเพื่อสังคม กำหนดนโยบายและกติกากำเพิ่มโอกาสของเกษตรกร พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงส่งเสริมการ ผลิตแปรรูปสินค้าให้มีเอกลักษณ์ และการจัดการในภาคบริการที่เชื่อมโยงกับฐานทรัพยากรของ ชุมชน เพื่อยกระดับเกษตรกรสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาค การเกษตร

๔.๑.๒ ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกำหนดมาตรการ เพื่อสร้างความเสมอภาคที่สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มเสมอภาคในการจัดเก็บภาษี และพัฒนาระบบข้อมูลการทำธุรกรรมทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ กำหนดเป้าหมาย การจัดเก็บภาษี และค่าธรรมเนียมเพื่อนำไปใช้ในการจัดบริการที่ชัดเจน ตลอดจนการคุ้มครอง ผู้บริโภค โดยเน้นการแก้ไขกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ปรับปรุงระบบและกลไกในการคุ้มครอง ผู้บริโภค สนับสนุนองค์กรของผู้บริโภคให้มีความเข้มแข็ง ป้องกัน การละเมิดสิทธิผู้บริโภคและ อำนวยความยุติธรรมแก่ผู้บริโภค สนับสนุนการบริโภคอย่างยั่งยืน และส่งเสริมให้ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการคุ้มครองผู้บริโภคได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๑.๓ กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร โดยแก้ไขปัญหา ความขัดแย้ง ระหว่างเขตพื้นที่ป่าทับซ้อนพื้นที่ทำกินของประชาชน รับรองสิทธิชุมชนในการเข้าใช้ ประโยชน์ที่ดิน กำหนด มาตรการเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีกรรมสิทธิ์อย่างเป็นทางการ

และกระจายการถือครองที่ดินในขนาด ที่เหมาะสมต่อการประกอบอาชีพเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ในการถือครองที่ดิน ปรับระบบเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ดินประเภทต่างๆ ให้ผู้มีรายได้น้อยและ ผู้ที่ไม่มีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ใช้เป็นหลักฐานประกอบการขอพิจารณาสินเชื่อกับสถาบันการเงินได้ รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะเพื่อการประกอบ อาชีพสำหรับประชาชน เพื่อให้ผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเป็นธรรมและมีที่ อยู่อาศัยที่มั่นคง

๔.๑.๔ เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทย ให้เป็นแรงงานฝีมือที่มี คุณภาพและความริเริ่ม สร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน โดยส่งเสริมการปรับทัศนคติของ นายจ้างให้มองลูกจ้างว่าสามารถ เพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้กับธุรกิจได้ สถานประกอบการจัด โครงสร้างค่าจ้างตามความสามารถและประสบการณ์ ส่งเสริมกลไกและระบบการออมและแหล่ง เงินทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานในสถานประกอบการ รวมถึงการยกระดับ กลไกการดูแลแรงงานไทยให้ เป็นไปตามมาตรฐานสากล ตลอดจนการพัฒนาด้านคุณภาพแรงงาน ทั้งในด้านทักษะฝีมือแรงงาน และความสามารถด้านเทคโนโลยีภาษาและการจัดการ เพื่อส่งเสริมให้แรงงานพัฒนาตนเองไปเป็น ผู้ประกอบการได้

๔.๑.๕ สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุก ช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของสังคมสูงวัย รวมทั้งสร้างสภาพแวดล้อม ทางกายภาพและทางสังคมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตและการมีส่วนร่วม เป็นพลังในสังคมสำหรับคนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะผู้พิการและผู้สูงวัยโดยการเชื่อมโยงระบบข้อมูล สวัสดิการรายบุคคล และการพัฒนาระบบการให้บริการสวัสดิการที่เป็นความร่วมมือระหว่าง รัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน ธุรกิจ หรือองค์กรประชาสังคม เพื่อให้สามารถ พัฒนาระบบสวัสดิการถ้วนหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและควบคุม ค่าใช้จ่ายไม่ให้เป็นภาระ ทางการคลังมากเกินไป ส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจในการออมและการลงทุนระยะยาวเพื่อเพิ่ม ความสามารถในการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของประชาชนทุกกลุ่มด้วยมาตรการทางภาษีและอื่นๆ ตลอดจนส่งเสริมให้แรงงานทั้งในระบบและนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมอย่างทั่วถึง

๔.๑.๖ ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่ม ผู้ด้อยโอกาสโดยตรง โดยการจัดให้มีมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถระบุตัวกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และให้ความคุ้มครองทางสังคมและสวัสดิการอย่างเฉพาะเจาะจง กลุ่มเป้าหมายผู้มีรายได้น้อยยากจนและผู้ที่ถูกเลือกปฏิบัติซ้ำซ้อน โดยมีเป้าหมายการตัดขาดวงจร ความยากจนไม่ให้ออกจากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกหลานและช่วยเหลือกลุ่มคนที่เดือดร้อนที่สุด

๔.๑.๗ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะ สำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส โดยในด้านบริการสาธารณสุข เน้นการ

กระจายทรัพยากรและเพิ่มบุคลากรทางการแพทย์ การพยาบาล ให้กระจายไปยังพื้นที่อำเภอ ตำบล เพื่อให้สามารถดูแลประชาชนได้อย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมผู้มีรายได้น้อย ให้ได้รับบริการที่ไม่มีความเหลื่อมล้ำในด้านคุณภาพ รวมทั้งระบบคุ้มครองการรักษาพยาบาลต่อการเจ็บป่วยที่สร้างภาระทางการเงินโดยไม่คาดคิด หรือเกินขีดความสามารถของผู้มีรายได้น้อย สนับสนุนส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาพ รวมถึงการพัฒนาสถานพยาบาลให้มีคุณภาพและมีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากรตามมาตรฐานสากลในทุกพื้นที่ และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการสาธารณสุข ด้านการศึกษาเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเสมอกัน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทุรกันดารและยากจนและกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ การจัดให้มีมาตรการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสนับสนุนกลไกความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ เพื่อพัฒนาการศึกษาในระดับจังหวัด การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้และนวัตกรรมของคนทุกกลุ่ม รวมถึงระบบการติดตามสนับสนุนและประเมินผลเพื่อสร้างหลักประกันสิทธิการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพของประชาชน

๔.๑.๘ สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง เน้นการสร้างหลักประกันในการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมกัน การพัฒนากลไกช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยในการต่อสู้คดีที่มีคุณภาพมาตรฐานและเพียงพอ การให้หลักประกันสิทธิของผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การกำหนดกรอบเวลาและขั้นตอนในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเป็นธรรมและเสมอภาค และการมีมาตรการที่ละเอียดอ่อนสำหรับคดีความผิดเกี่ยวกับเพศและการจัดการคดีเกี่ยวกับกลุ่มที่มีความเปราะบาง ตลอดจนการพัฒนาวิธีพิจารณาความแพ่งและคดีปกครองเพื่อเพิ่มโอกาสของประชาชนในการเข้าถึงความยุติธรรม ปรับปรุงระบบโทษปรับเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความโปร่งใส และระบบการช่วยเหลือผู้พ้นโทษในการกลับสู่สังคม

๔.๒ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี

๔.๒.๑ พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในภูมิภาค โดยคำนึงถึงสัดส่วนจำนวนประชากรของจังหวัดบริวาร เพื่อให้สามารถดูแลการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ กระจายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีคมนาคมและการสื่อสาร จัดทำผังเมืองและผังภาคเพื่อการจัดโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค แหล่งงาน แหล่งน้ำ และการใช้ที่ดิน ให้สามารถพึ่งตนเองได้ภายในกลุ่มจังหวัด รวมทั้งส่งเสริมให้จังหวัดหลักมีความสามารถในการบริหารจัดการและจัดการตนเองได้อย่างเป็นอิสระมากขึ้น เพื่อให้สามารถสร้างความแตกต่างบนฐานศักยภาพของทรัพยากรและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ และส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดรองควบคู่ไปกับการพัฒนาจังหวัดหลัก

๔.๒.๒ กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาพื้นที่ของตนเอง และบูรณาการแผนให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกันในทุกระดับเป็นแผนเดียวกัน ตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด จนถึงกลุ่มจังหวัด เน้นการกระจายแหล่งอุตสาหกรรมในท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการสร้างงานในพื้นที่ และการพัฒนาภาคบริการที่คนในพื้นที่สามารถเป็นผู้ประกอบการและสามารถกระจายรายได้ให้เกิดความเป็นธรรม ให้ความสำคัญกับการสร้าง “คุณค่า” และ “มูลค่า” ทางเศรษฐกิจจากศักยภาพของฐานทรัพยากรของแต่ละพื้นที่ ทั้งทรัพยากร ธรรมชาติ ทูทางวัฒนธรรม และทุนทางสังคม การสร้างการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และผู้ประกอบการในการ สืบค้น นำมาปรับใช้และยกระดับการใช้ทรัพยากรนั้นอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต โดยพัฒนาระบบผังเมืองของประเทศและผังเมืองระดับพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการเมืองและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ปลอดภัย สะดวกสำหรับคนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและโอกาสของเมืองด้วยการมีส่วนร่วมและการลงทุนของภาคเอกชน ชุมชนและภาคประชาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตของคนในเมือง ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มประชากรที่อาศัยในเขตเมือง

๔.๒.๔ ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด เพื่อรับผิดชอบการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด ที่เชื่อมโยงกันและสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับกลุ่มจังหวัด และระดับภาค ปรับโครงสร้างและปรับปรุงกฎหมายเพื่อจัดความสัมพันธ์ระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้เอื้อต่อประชาชนในการตัดสินใจเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาพื้นที่และการกำกับติดตามเพื่อสร้างธรรมาภิบาลในการทำงานของภาครัฐ ตลอดจนการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาระบบการปกครองท้องถิ่นและการเปิดพื้นที่ และ โอกาสการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางของภาคส่วนต่างๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาควิชาการ ในการกำหนดยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

๔.๒.๕ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมโดยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลมิติต่างๆ ของพื้นที่ที่มีความถูกต้องแม่นยำ การเปิดเผยข้อมูลสำคัญที่จะเอื้อให้ประชาชนและภาคส่วนต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามการดำเนินงานของรัฐ พัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยี

การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การขยายเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้ชุมชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารความรู้ต่างๆ และนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มบทบาทของสถาบันการศึกษาและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่และชุมชนท้องถิ่น

๔.๒.๖ การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่ โดยการวางแผนกำลังคนที่สอดคล้องกับแผน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัด และการพัฒนาทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของเมือง ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เน้นการส่งเสริมการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจในพื้นที่ ทั้งในด้านภาษา การบริหารธุรกิจ การจัดการห่วงโซ่คุณค่า และตลาด การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีและ นวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาระบบที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงความต้องการของกำลังแรงงานในพื้นที่กับระบบการผลิตกำลังคนในสาขาอาชีพ

๔.๓ การเสริมสร้างพลังทางสังคม

๔.๓.๑ สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกันและมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการเชื่อมพลังของคนสามวัย คือ เยาวชนคนรุ่นใหม่ คนวัยทำงาน และผู้สูงอายุ ให้มาเป็นกำลังของการพัฒนาเพื่อส่วนรวม โดยการสร้างเวทีกลางเป็นพื้นที่สาธารณะ เพื่อปรึกษาหารือปัญหาสาธารณะของพื้นที่ ตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น อำเภอจนถึงระดับจังหวัด การสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสร้างกลไกการทำงานร่วมกันของภาคส่วนต่างๆ การสนับสนุนกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดต่างๆ เพื่อฝึกทักษะให้เป็นผู้รุ่นใหม่ในอนาคต ตลอดจนสนับสนุนระบบวิสาหกิจเพื่อสังคม การดำเนินงานของภาคประชาสังคม การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ รวมถึงการสร้างชุมชนเสมือนบนเครือข่ายสื่อให้เป็นเครือข่ายเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมที่ร่วมทำสิ่งที่สร้างสรรค์และการยกย่องให้คุณค่ากับการทำประโยชน์ร่วมกันเพื่อส่วนรวม

๔.๓.๒ การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพโดยเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการออมและการลงทุนระยะยาวของคนตั้งแต่ก่อนเกษียณอายุ พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรให้สามารถปรับเปลี่ยนอาชีพ ให้เหมาะสมตามแต่ละช่วงอายุ เพื่อยืดช่วงเวลาและเพิ่มโอกาสในการทำงานในยามสูงอายุและสร้างหลักประกันทางรายได้ให้แก่ตนเองได้นานขึ้น สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนหรือสถานประกอบการในการเตรียมความพร้อมของแรงงานก่อนวัยเกษียณ การจ้างงานผู้สูงอายุให้เหมาะสมกับวัยวุฒิ ประสบการณ์ และสมรรถนะ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพ ผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ รวมทั้งคงไว้ซึ่งบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม โดยส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนมีการจ้างงาน ผู้สูงอายุให้เหมาะสม

กับวิวุฒิ ประสพการณ์ และสมรรถนะ ส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาและประสบการณ์และร่วมสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ

๔.๓.๓ สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการทำงานของภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนการจัดตั้งองค์กรภาคประชาสังคมและองค์กรชุมชนในรูปแบบนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์สาธารณะต่างๆ รวมทั้งการปรับปรุงระเบียบการใช้งบประมาณและจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐเพื่อเอื้อให้สามารถสนับสนุนความริเริ่ม ที่สร้างสรรค์ของภาคส่วนต่างๆ

๔.๓.๔ ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม โดยปรับเปลี่ยนทัศนคติและบทบาทเพศ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการยอมรับของสังคมต่อเรื่องเพศสภาพและความเสมอภาคทางเพศ ส่งเสริมให้ทุกเพศมีส่วนร่วมรับผิดชอบครอบครัวและร่วมกันพัฒนาสังคม ส่งเสริมความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พัฒนาระบบสวัสดิการทางสังคมในสถานประกอบการเพื่อให้ทั้งชายและหญิงสามารถดูแลครอบครัวได้อย่างสมดุลกับการทำงาน ส่งเสริมการสร้างประชากรรุ่นใหม่บนรากฐาน ของครอบครัวที่มีคุณภาพ เพิ่ม โอกาสของสตรีในการทำงานเชิงเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเพิ่มศักยภาพ ความรู้ความสามารถและภาวะผู้นำของสตรีเพื่อให้สามารถมีบทบาทในทางการเมืองและการบริหารทั้งในระดับสากล ระดับชาติและในระดับท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสมและกว้างขวาง

๔.๓.๕ สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม ภายใต้บริบทของสังคม ที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งทางชาติพันธุ์ ศาสนา และวิถีชีวิตทางวัฒนธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ ส่งเสริมความตระหนักในสิทธิมนุษยชน สร้างความเท่าเทียมกันในเรื่องสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ในกลุ่มชาติพันธุ์ ให้ความสำคัญกับองค์ความรู้และภูมิปัญญาของกลุ่มชน สร้างความภาคภูมิใจในรากเหง้าของคนในท้องถิ่น สร้างความเข้าใจและจุดร่วมบนความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ และส่งเสริมบทบาทของสถาบันการศึกษาในการช่วยยกระดับคุณค่าที่หลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรมให้เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สร้างสรรค์เพื่อพัฒนา เศรษฐกิจฐานรากได้ รวมถึงเชื่อมโยงการสร้างความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน บนรากฐานมรดกทางวัฒนธรรมที่มีร่วมกันกับประเทศไทย

๔.๓.๖ สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล พัฒนาระบบ โครงสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทันสมัยได้อย่างรวดเร็ว ส่งเสริมเสรีภาพของสื่อสาธารณะ ควบคู่ไปกับมาตรการสร้างความรับผิดชอบของสื่อต่อสังคม รวมถึงส่งเสริมบทบาทขององค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้เรื่องสิทธิเพื่อคุ้มครองการใช้เทคโนโลยี และสื่อตามมาตรฐานความปลอดภัยและกฎหมาย ตลอดจนพัฒนาสื่อสร้างสรรค์ทั้งในเชิงเนื้อหา และการสร้าง ความตระหนักและภูมิคุ้มกันของผู้เสพสื่อ

๔.๔ การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและ การจัดการตนเอง

๔.๔.๑ ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือน ให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยใช้ข้อมูลความรู้ และการยกระดับการเรียนรู้ ของครัวเรือน ทั้งในกลุ่มครัวเรือนภาคเกษตรและอาชีพอื่นๆ เพื่อปรับ การคิดเชิงระบบ การวางแผนอนาคต การออมและการลงทุน การดูแลสุขภาพความเป็นอยู่ของ สมาชิกในครอบครัว เพิ่มทักษะทางการเงินและการวางแผนการจัดการที่ดินที่อยู่อาศัยและระบบ การผลิตด้านอาชีพ เพิ่มความสามารถในการประกอบการ ธุรกิจ การบริหารจัดการ ตลอดจนพัฒนา ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับชุมชนและท้องถิ่น อันเป็นการสร้างการเรียนรู้จากภายในเพื่อสร้างคน ที่มีระบบคิดที่มีเหตุผลและพึ่งตนเองได้ ตามแนวทางหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๔.๒ เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพา กันเอง โดยสนับสนุนการรวมกลุ่มของสมาชิกในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ให้ชุมชน ได้บริหารจัดการและมีส่วนร่วมในกิจการที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง การสนับสนุนการจัดทำ แผนแม่บทชุมชนที่สะท้อนปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน โดยมีข้อมูลครัวเรือนเพื่อ สนับสนุนการจัดทำแผนและเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนา ตำบล แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และแผนพัฒนาภาค และเชื่อมโยงกับการกำหนดการ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกัน ขับเคลื่อนกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนให้มีเป้าหมาย ทิศทาง มีความสมดุล มีอิสระและมีอำนาจในการตัดสินใจ โดยมีระบบการติดตามตรวจสอบที่ ต่อเนื่องและโปร่งใส ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนาตัวชี้วัดและระบบการประเมินความเข้มแข็ง ของชุมชน เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าในการยกระดับความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่าง ต่อเนื่อง

๔.๔.๓ สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตย ชุมชน โดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถรวมกลุ่มและมีเวทีกลางเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันและเพื่อปรึกษาหารือกิจการที่เป็นประเด็นสาธารณะ สามารถกำหนดเป้าหมายการพัฒนา บนฐานการมีข้อมูลและการใช้เหตุผล และสร้างข้อตกลงร่วมกันที่สามารถผูกพันและตรวจสอบการ ทำงานของภาครัฐและลดความขัดแย้งได้ อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างประชาธิปไตยที่ ระดับฐานรากและสร้างความสมานฉันท์ ตลอดจนปรับบทบาท ภาครัฐให้เป็นฝ่ายสนับสนุนให้ ชุมชนจัดการตนเองได้มากขึ้น โดยรัฐเป็นที่ปรึกษาสนับสนุนองค์ความรู้และพัฒนาทักษะในการ บริหารจัดการให้กับชุมชน เพื่อเป็นพลังของการพัฒนา

๔.๔.๔ สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน โดยการสร้างการเรียนรู้ของ ชุมชนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมโอกาสการ

เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและองค์ความรู้ของชุมชน ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพื่อเร่งกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนในการก้าวเข้าสู่สังคมในยุคดิจิทัล การพัฒนาวิถีคิดในการประกอบการและการจัดการความเสี่ยงด้านต่างๆ ในบริบทของการแข่งขันอย่างยั่งยืน รวมถึงการเพิ่มความสามารถและทักษะในการใช้ความรู้และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับขีดความสามารถของชุมชนในการจัดการตนเอง และสร้างหลักประกันให้คนทุกกลุ่มได้รับโอกาสและเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยไม่จำกัดวัยหรือเพศภาวะ

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๑. บทนำ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอยู่อย่างจำกัด ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีพของมนุษย์และส่งผลกระทบต่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศในระยะเวลา ๒๐ ปีได้อย่างยั่งยืน จึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่มีปัญหาความเสื่อมโทรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของพื้นที่ป่าไม้ที่ลดลง ทรัพยากรดินเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพถูกคุกคาม ทรัพยากรน้ำที่ยังไม่สามารถจัดสรรได้ตามความต้องการได้อย่างเต็มศักยภาพและมีความเสี่ยงในการขาดแคลนในอนาคต ซึ่งปัญหาเชิงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมดังกล่าว จะก่อให้เกิดจุดอ่อนของการรักษาและยกระดับฐานการผลิตและบริการของประเทศ ได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดหลัก ๓ ประการ คือ “มีความพอ ประมาท มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง ๑๗ เป้าหมาย มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ จากหลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ถูกดำเนินการบนพื้นฐานความเชื่อในการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน ไม่ให้มากหรือน้อยจนเกินไป อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดหลักของแผน คือ เติบโต สมดุล ยั่งยืน ซึ่งเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ชาติด้านนี้

๒. เป้าหมาย

๒.๑ อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้ อย่างยั่งยืน มีสมดุล

๒.๒ พื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

๒.๓ ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

๒.๔ ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๒ สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู

๓.๓ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๓.๔ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกมูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๑ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว มุ่งเน้นการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจให้เติบโตและมีความเป็นธรรมบนความสมดุลของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีด้วยเศรษฐกิจฐานชีวภาพนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความเป็นธรรมทางสังคม สามารถลดความเสี่ยงของผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมและลดปัญหาความขาดแคลนของทรัพยากรลงได้ โดยมีเป้าหมายสู่สังคมที่มีระดับคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้นแต่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อลงผ่านแนวทางและมาตรการต่างๆ เช่น การบริโภคและการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รักษาฐานทรัพยากรสัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ ส่งเสริมให้สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น คนมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเอื้ออาทรและเสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ

๔.๑.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน โดยส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีคุณภาพ

๔.๑.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ ในและนอกถิ่นกำเนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าและพันธุ์พืชที่ใกล้สูญพันธุ์ โดยลดอัตราการสูญเสยชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นและแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ตลอดจนควบคุมชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีผล

กระทบต่อระบบนิเวศ โดยอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายากและใกล้สูญพันธุ์ให้เป็นฐานทรัพยากรที่มั่นคง ควบคู่กับการลดภัยคุกคามและการบริหารจัดการไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่ากับคนและ ชุมชน รวมถึงการสร้างระบบฐานข้อมูลในรูปแบบธนาคารพันธุกรรม โดยให้ความสำคัญกับ พันธุกรรมท้องถิ่นที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศและ/หรือมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมเชื้อพันธุ์และองค์ความรู้สำหรับใช้ประโยชน์ในอนาคตและคง ความหลากหลายทางพันธุกรรม มีการส่งเสริมมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการจูงใจในการ อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างกลไกการใช้ประโยชน์ในระดับ ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและพัฒนาระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมถึงพัฒนาและบังคับใช้มาตรการ ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ส่งเสริม พัฒนาและการใช้แนวคิดผู้ได้รับผลประโยชน์เป็นผู้จ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการเก็บค่าบริการเชิงนิเวศ ในการบริหารจัดการความหลากหลายทาง ชีวภาพ พร้อมทั้งการศึกษา สำรวจ และวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศที่มี ความสำคัญทั้งในและนอกพื้นที่คุ้มครอง โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพสูงและ พื้นที่วิกฤต เพื่อพัฒนาและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้ได้มาตรฐาน สะดวกต่อการเข้าถึงและ นำไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการเกษตรที่ช่วยอนุรักษ์ฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

๔.๑.๓ อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและการป้องกันตลิ่งและฝายชะลอน้ำ มีการวางแผนการอนุรักษ์และฟื้นฟู แหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ ส่งเสริมกลไกการมีส่วนร่วมในการบริหารการ จัดการอนุรักษ์และพัฒนาแม่น้ำ คู คลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ มีระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลของชุมชนให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สนับสนุนให้มีโครงข่ายการสัญจรทางน้ำที่สะดวกปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน องค์กรเอกชน เอกชน มีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักต่อคุณค่าและ ความสำคัญของแม่น้ำ คู คลอง

๔.๑.๔ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยหยุดยั้งการ บุกรุกทำลายพื้นที่ป่าโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยงต่อการถูกบุกรุก มีการบริหารจัดการเชิงพื้นที่และมีการบูรณาการทุกหน่วยงานในการเฝ้าระวังและป้องกันการบุกรุกป่า ส่งเสริมการฟื้นฟูระบบนิเวศป่าธรรมชาติที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าอนุรักษ์ตามกฎหมาย พื้นที่ป่าต้นน้ำ บนพื้นที่สูงชัน และพื้นที่แนวกันชน ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน ส่งเสริม การใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำที่เหมาะสมและไม่เกิดผลกระทบ โดยกำหนดสิทธิชุมชนที่เข้าไปใช้ ประโยชน์จากป่าจะต้องคำนึงถึงความเปราะบางของระบบนิเวศขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว เพื่อให้ชุมชนมีความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีการปลูกป่าเพิ่มขึ้นตาม

หลักการผู้ได้รับประโยชน์จากป่าเป็นผู้ดูแลป่า ส่งเสริมปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจากป่า ปลูกแบบครบวงจร สร้างกลไกหรือระบบตัดฟันระยะยาวที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและกฎหมาย สำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่ของเอกชน โดยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ควบคู่กับการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสามารถระบุแหล่งกำเนิดของไม้ และป้องกันการลักลอบนำไม้ออกจากป่า รวมถึงการสร้างและพัฒนาพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและการเรียนรู้ทางธรรมชาติในเขตชุมชนเมือง และชนบทเพื่อให้ประชาชนได้ประโยชน์และรู้สึกใกล้ชิดธรรมชาติ เกิดความรู้สึกหวงแหน เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์และได้รับความสุขจากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาชุมชนที่ทำกินในเขตป่า โดยเน้นการใช้ประโยชน์ที่ไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในรูปแบบคนอยู่กับป่าอย่างยั่งยืน การจัดทำแผนที่แนวเขตพื้นที่สีเขียวที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและจัดทำฐานข้อมูลพื้นที่สีเขียวรายจังหวัด การส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่ป่าชุมชน และป่าครอบครัวแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายภาคประชาชนทุกระดับอายุให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๔.๑.๕ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมการบริโภคและการผลิตสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การบริโภคและการผลิต วิธีคิดและวิถีชีวิตของบุคคลและองค์กรให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากที่สุด การสร้าง การมีจิตสำนึกในการผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและพฤติกรรมบริโภคอย่างพอเพียงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์และมาตรการทางสังคมจูงใจผู้บริโภคและผู้ผลิต การสร้างระบบ และกลไกการเฝ้าระวัง ติดตาม ตรวจสอบ และควบคุมมลพิษในภาคการผลิต และการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการลดขยะเป็นศูนย์จัดการขยะแบบเบ็ดเสร็จยั่งยืน การลดการปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมถึงการจัดการการปล่อยมลพิษจากภาคการผลิต เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่อโดยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การมีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไปตามมาตรฐาน มีการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ประกอบการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน การพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกด้วยการวิจัย พัฒนาวัตถุดิบ และเทคโนโลยีการเพิ่มศักยภาพการผลิต การใช้ และตลาด ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและเข้าถึงองค์ความรู้ด้านพลังงาน พร้อมทั้งการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสีเขียวทั้งระบบ ซึ่งรวมถึงการสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานของรัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่ได้รับการรับรองผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมให้ภาคเอกชนใช้สินค้าและบริการจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีการ

ส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ดำเนินการเพื่อรองรับการปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่เอกชน การปรับปรุงกลไกรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชน

๔.๒ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล มุ่งเน้นการให้ความสำคัญกับการสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งทั้งหมด ภายใต้อำนาจและสิทธิประโยชน์ของประเทศที่พึงมีพึงได้ เพื่อความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องทะเลที่ถูกต้องและเพียงพอ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ปรับปรุงและฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๒.๑ เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล โดยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในด้านต่างๆ ตามแนวทางเศรษฐกิจภาคทะเลให้มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศอินโดจีนและประชาคมอาเซียน เร่งลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากร กระจายประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้ทั่วถึง เพื่อยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน พร้อมทั้งส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล ส่งเสริมผู้ประกอบการรายย่อยและวิสาหกิจชุมชนให้คำนึงถึงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมพัฒนา ศักยภาพคนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการกับก๊าซเรือนกระจกพร้อมรับมือกับผลจากสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลง ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งตลอดจนเศรษฐกิจภาคทะเล การปรับตัวต่อสภาวะการเปลี่ยนแปลง และมีกลไกประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของระบบนิเวศที่เป็นมาตรฐาน มีระบบเศรษฐศาสตร์และเครื่องมือทางการคลังที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อผู้ใช้ประโยชน์หรือต่อผู้ทำความเสียหายต่อทรัพยากร และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีกลไกการบริหาร จัดการพื้นที่ชายฝั่งทะเลและในทะเลที่มีประสิทธิภาพ มีฝั่งชายฝั่งและฝั่งทะเลชัดเจน กำหนดพื้นที่การพัฒนาในรูปแบบต่างๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์และทรัพยากรในพื้นที่

๔.๒.๒ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ โดยรักษาแนวปะการังที่สำคัญต่อการท่องเที่ยว รักษาป่าชายเลนที่สำคัญต่อการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รักษาแหล่งหญ้าทะเลที่สำคัญต่อประมงและสัตว์ทะเลหายาก มีพื้นที่คุ้มครองทางทะเลที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่างๆ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนในการดูแลจัดการพื้นที่ พัฒนากลไกคุ้มครองสัตว์ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศ การท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ที่มีมาตรฐานระดับสากล พร้อมทั้งมีระบบควบคุมและตรวจสอบผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมที่

ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงมูลค่าของระบบนิเวศและสิ่งมีชีวิตทางทะเล กระบวนการมีส่วนร่วมชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ รวมถึง มีระบบตรวจสอบ แจ้งเตือน ติดตาม และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพในปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อระบบนิเวศ สัตว์ทะเลหายาก ห่วงโซ่อาหาร และคุณภาพอาหารทะเล รวมถึงมีการกระจายความรู้ด้านทะเลในทุกระดับชั้นและครอบคลุมทุกรูปแบบ และมีกิจกรรมการสร้างความตระหนักทางทะเล มีระบบศูนย์ข้อมูลความรู้เชิงรุกที่เข้าถึงได้ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล มีการศึกษาวิจัยเรื่องทะเลอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาฐานข้อมูล เป็นคลังรวมความรู้ด้านผลประโยชน์ทางทะเลเพื่อให้คำปรึกษาช่วยการตัดสินใจของผู้บริหารและให้บริการ ความรู้แก่ประชาชน ที่จะนำความรู้ไปพัฒนาให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ พื้นที่ชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม โดยจัดการชายฝั่งประเทศไทยทั้งหมดแบบบูรณาการชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกัน แก้ไขปัญหา และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งที่เหมาะสม มีแผนแม่บทกำหนดวิธีการจัดการในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญทั่วประเทศ มีการลดพื้นที่ที่มีปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง โดยใช้รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่เหมาะสม รวมถึงการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ในบริเวณที่ยังไม่เกิดปัญหา

๔.๒.๔ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการท่องเที่ยวทางทะเลมีการคำนึงถึงความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ การลดความเหลื่อมล้ำและดูแลผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ การดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยวทางทะเล การพัฒนาท่าเรือทั้งระบบให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลรูปแบบใหม่ พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางท่าเรือสำราญในภูมิภาค การจัดทำแหล่งท่องเที่ยวดำน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อรองรับปริมาณนักท่องเที่ยวในอนาคต ส่งเสริมให้ประเทศเป็นศูนย์กลางด้านพาณิชย์น้ำวิของภูมิภาค พัฒนาการเดินเรือสินค้าตามแนวชายฝั่งให้เติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการประเมินทรัพยากรประมงเพื่อใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับศักยภาพ การทำประมงที่คำนึงถึงความสมดุลของทรัพยากร ควบคุมและยกเลิกเครื่องมือประมงที่ทำลายล้างและป้องกันไม่ให้เรือประมงผิดกฎหมาย ทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาทำการประมงที่ผิดกฎหมาย เร่งพัฒนาการจัดการด้านการเพาะเลี้ยงในทะเลที่สอดคล้องกับแผนการใช้ประโยชน์เชิงพื้นที่ทางทะเล การศึกษาวิจัยเพื่อนำความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนาการประมงครบวงจร เพื่อให้ประเทศยังคงเป็นผู้นำด้านการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ประมงมูลค่าสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๓ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ มุ่งเน้นลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ ปรับปรุงการบริหารจัดการภัยพิบัติทั้ง

ระบบและการสร้างขีดความสามารถของประชาชนในการรับมือและปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๑ ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยพัฒนารูปแบบและแนวทางการจัดการเมืองเพื่อมุ่งสู่เมืองคาร์บอนต่ำ และพื้นที่สีเขียวในทุกรูปแบบ รวมทั้งสนับสนุนการจัดการด้านการเกษตรที่มีผลประโยชน์ร่วมในการลดก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเร่งฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม ส่งเสริมการเพิ่มพื้นที่ป่าเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บก๊าซเรือนกระจก

๔.๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลการคาดการณ์สภาพภูมิอากาศและระบบเตือนภัยล่วงหน้าอย่างรวดเร็วแม่นยำและมีประสิทธิภาพ และมีการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและลดผลกระทบทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช่โครงสร้างเพื่อเตรียมรับมือกับพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่เหมาะสมกับแต่ละภูมิสังคมของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการพิบัติภัยทั้งระบบ โดยคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากพิบัติภัยที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔.๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน โดยบูรณาการนโยบายและแผนพัฒนาประเทศในทุกสาขา โดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีการส่งเสริมสินค้าและบริการคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นระบบ และพัฒนาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนการลงทุนเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งพัฒนารูปแบบทางธุรกิจด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งมีการพัฒนากฎหมายเพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๓.๔ พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ โดยพัฒนาโครงสร้างระบบสาธารณสุข เครือข่ายเตือนภัยและเฝ้าระวังโรค ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพครอบคลุมประชากรกลุ่มเสี่ยงที่มีความอ่อนไหวต่อปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ทางภูมิอากาศต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ การพัฒนาระบบสาธารณสุขสิ่งแวดล้อมและเวชศาสตร์ป้องกันทั้งระบบ

๔.๔ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง มีข้อกำหนด รูปแบบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการ

ใช้พื้นที่ตามศักยภาพ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการพัฒนา “เมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ” โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ การพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม อุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศ พัฒนาพื้นที่ต้นแบบตามแผนผังภูมินิเวศในทุกจังหวัดอย่างยั่งยืน ลดการปลดปล่อยมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเกษตรอัจฉริยะ สงวนรักษาและ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๑ จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ โดยจัดทำและพัฒนาระบบการเชื่อมโยง จัดการ และวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศ รวมถึงสนับสนุนการบริหารจัดการตามศักยภาพของภูมินิเวศ จัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่ตามเกณฑ์และมาตรฐาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน พ้อมทั้งการจัดทำผังเมืองและชนบท ตามเกณฑ์มาตรฐานและองค์ประกอบของผังเมืองรวมด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน คมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภค สาธารณูปการ การจัดทำแผนผังพื้นที่เขตเกษตรเศรษฐกิจ แผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการ เชิงรุก เพื่อใช้ในการพัฒนาการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การจัดทำผังพื้นที่อุตสาหกรรมตามเกณฑ์ มาตรฐานตลอดจนตัวชี้วัดเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน

๔.๔.๒ พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน พัฒนาชนบทมั่นคง พัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมปลอดภัย พัฒนาอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ พัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อุทยานธรณีวิทยา แหล่งโบราณคดี มรดกอาเซียนและมรดกโลกมรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น

๔.๔.๓ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล โดยปรับปรุงมาตรฐานสิ่งแวดล้อมของประเทศตามมาตรฐานสากล และบังคับใช้มาตรฐานสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่า และความหลากหลายทางชีวภาพกับทุกภาคส่วนอย่างเคร่งครัด การพัฒนามาตรฐานและระบบจัดการมลพิษกำเนิดใหม่ พร้อมทั้งขจัดมลพิษและแก้ไขฟื้นฟูผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ อันเกิดจากโครงการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ มีการพัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อลดมลพิษ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ด้วยเป้าหมาย ๓R (Reduce, Reuse, Recycle) พร้อมทั้งมีกลไกกำกับดูแลการจัดการขยะและมลพิษอย่างเป็นระบบทั้งประเทศ

๔.๔.๔ สงวนรักษา อนุรักษ์ พื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อุตสาหกรรมและวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรม อย่างยั่งยืน โดยกำหนดให้ภาครัฐเป็นแกนกลางในการให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ และบูรณาการทุกภาคส่วนในการเพิ่มและรักษา พื้นที่สีเขียวเพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในภาพรวมของประเทศ การฟื้นฟูระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้ เรื่องการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ป่าอย่างสมดุล การพัฒนาและส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิต และกลไกค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ และการสงวนรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟู แหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อุตสาหกรรม และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชัดเจนและแรงจูงใจในการดำเนินการ

๔.๔.๕ พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น โดยการสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ที่ประกอบด้วยภาคีสำคัญตามบริบทของพื้นที่ อย่างเป็นรูปธรรม เชื่อมโยงการพัฒนาาร่วมกัน ในทุกระดับและพัฒนาศักยภาพ องค์กร เพื่อการพัฒนาเมือง ชุมชน และเครือข่าย ให้มีทักษะทัดเทียมกับประเทศอื่นในระดับสากล โดยพัฒนา สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน หรือองค์กรธุรกิจประจำชุมชน เพื่อส่งเสริม ให้เกิดกลไกทางเศรษฐศาสตร์ ในการพัฒนาผลผลิตตามมาตรฐานสากล ธุรกิจชุมชนแบบครบวงจร และตลาดเพื่อเกษตรกรโดยเกษตรกร พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์และรายได้ให้กับชุมชน

๔.๔.๖ เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมและยกระดับความสามารถในการป้องกัน โรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ ตลอดจนควบคุมการแพร่ระบาดของโรคเหล่านี้ โดยศึกษาวิจัยสร้างองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพิ่มขีดความสามารถในการติดตาม วิเคราะห์และประเมินแนวโน้มสถานการณ์ปัญหาโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ และสร้างความพร้อมของภาคีเครือข่ายในการรับมือกับภาวะฉุกเฉินจากโรคระบาดต่างๆ

๔.๕ พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นพัฒนาระบบ จัดการน้ำทั้งระบบ เพื่อให้เกิดความมั่นคง เพิ่มผลิตผลในเรื่องการจัดการและการใช้น้ำทุกภาคส่วน ดูแลภัยพิบัติจากน้ำทั้งระบบ พัฒนาความมั่นคงทางพลังงานอย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เน้นส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่คำนึงถึงการพัฒนาอย่างเหมาะสม ให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มศักยภาพและการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด พัฒนาความมั่นคงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้เป็นฐานการผลิตอาหารที่มั่นคงและปลอดภัย และเป็นฐานการผลิตที่มีผลิตภาพสูง

๔.๕.๑ พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ โดยจัดให้มีน้ำสะอาดใช้ทั่วครัวเรือนในชุมชนชนบทในปริมาณ คุณภาพ และราคาที่เหมาะสม เข้าถึงได้ มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่เหมาะสม พร้อมทั้งส่งเสริมฟื้นฟู อนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ พื้นที่พักน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ แอ่งน้ำบาดาล การระบายน้ำชายฝั่ง ให้มีปริมาณและคุณภาพน้ำ และใช้ประโยชน์ได้ตามเกณฑ์ มีการจัดทำแผนป้องกัน พื้นฟู รักษา ร่วมกับแผนรักษาเขตต้นน้ำ แผนป้องกันแผ่นดินถล่ม แผนอนุรักษ์ พื้นฟู รักษาสภาพ สิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำธรรมชาติ ตามพื้นที่ที่กำหนดและตามความสำคัญและมีการพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบให้มีระดับความมั่นคงในระดับสากล โดยการจัดหาและใช้น้ำที่สมดุล ทนสมัย ทนการผัน และสร้าง ความเป็นธรรม ใช้ระบบทั้งทาง โครงสร้าง กฎระเบียบ การบริหารจัดการการจัดหาและใช้น้ำที่ได้สมดุล ระบบและกลไกการจัดสรรน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับผลิตภาพการใช้น้ำให้เทียบเท่าระดับสากล รวมทั้งการเตรียมความพร้อมทางบุคลากร สังคม สารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาเครื่องมือการจัดการ การดำเนินการ เพื่อสร้างสมดุล สร้างวินัยของประชาชนในการใช้น้ำและการอนุรักษ์อย่างรู้คุณค่า พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์สารสนเทศกับนานาชาติ และการดำเนินการร่วมใช้น้ำกับแม่น้ำระหว่างประเทศ โดยพิจารณาและดำเนินการ โครงการบูรณาการและเชื่อมโยงกับประเด็นอื่น ร่วมกับระดับสากล และมีการจัดระบบการจัดการน้ำในภาวะวิกฤติให้สามารถลดสูญเสีย ความเสี่ยง จากภัยพิบัติที่เกิดจากน้ำตามหลักวิชาการ ให้อยู่ในขอบเขตที่ควบคุมที่มีประสิทธิภาพ โดยแบ่งตาม ลักษณะของแต่ละพื้นที่ได้ และสามารถฟื้นตัวได้ในเวลาอันสั้น

๔.๕.๒ เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล โดยจัดให้มีน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเขตเมืองเพื่อการอยู่อาศัย การพาณิชย์และบริการ พร้อมระบบจัดการน้ำในเขตเมือง มีระบบแผนผังน้ำ ระบบกระจายน้ำดี ระบบรวบรวมน้ำเสีย ระบบระบายน้ำ สำหรับภาคบริการในเขตเมือง รวมถึงชุมชนเมืองให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยพัฒนา ระบบน้ำในเมืองที่มีความเชื่อมโยง มีแหล่งน้ำสำรองการใช้น้ำซ้ำในพื้นที่วิกฤติ พร้อมทั้งจัดให้มีน้ำใช้เพียงพอสำหรับ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมและท่องเที่ยว รวมทั้ง มีระบบดูแลน้ำภายในพื้นที่ สำหรับผู้ใช้น้ำในนิคมเกษตรอุตสาหกรรมสมัยใหม่ พื้นที่ชลประทาน พื้นที่เกษตรน้ำฝน พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยว เกษตรพลังงาน เกษตรเพิ่มมูลค่าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย ทบทวนระบบน้ำตามการปรับโครงสร้างเกษตรและอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนไป เน้นปรับ โครงสร้าง การใช้น้ำ การจัดสรรน้ำในแต่ละภาคส่วน พร้อมทั้งการเพิ่มผลิตภาพของการใช้น้ำ โดยการใช้ อย่าง มีคุณค่า การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ เพิ่มประสิทธิภาพการส่งและการใช้น้ำทุกภาคส่วน และเพิ่มการ เก็บกักในพื้นที่มีระบบการขออนุญาตใช้น้ำตามเกณฑ์และความสำคัญ เพื่อสนับสนุนการสร้าง มูลค่าเพิ่มของภาคการผลิตและบริการ และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

๔.๕.๓ พัฒนาคความมั่นคงพลังงานของประเทศ และส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก ทดแทนเชื้อเพลิงฟอสซิลในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งพัฒนาวิธีการบริหารจัดการระบบไฟฟ้าทั้งด้านอุปทานและด้านอุปสงค์ให้มีประสิทธิภาพ และความยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถรองรับพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกที่เพิ่มขึ้นในระบบได้อย่างมั่นคง และมีเสถียรภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน รวมทั้งสนับสนุนการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีเกี่ยวกับการกักเก็บพลังงาน และระบบโครงข่ายไฟฟ้าอัจฉริยะ เพื่อให้สามารถผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกได้ในสัดส่วนที่สูงขึ้น และการผลิตไฟฟ้าที่มีการกระจายศูนย์มากขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้กลไกการตลาดหรือมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๔ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงานโดยสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนพลังงานของประเทศด้วยการส่งเสริมผ่านเครื่องมือและกลไกทางการเงินและมีใช้การเงิน รวมทั้งมาตรการทางกฎหมาย พร้อมทั้งส่งเสริมการออกแบบอาคารประหยัดพลังงาน สนับสนุนทางการเงินและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างและออกแบบอาคาร มีการรณรงค์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในด้านการประหยัดพลังงาน ส่งเสริมให้ใช้อุปกรณ์และเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การใช้นวัตกรรมเกี่ยวกับยานยนต์และอุปกรณ์ประหยัดไฟฟ้าต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมระบบโลจิสติกส์และการขนส่งที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๔.๕.๕ พัฒนาคความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชนในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร โดยบริหารจัดการทรัพยากรทางการเกษตร และเพิ่มผลิตภาพการเกษตรแบบบูรณาการ โดยเน้นให้เกิดความมั่นคงทางอาหารภายในประเทศ และเกษตรอาหารมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งเพิ่มพื้นที่เกษตรผสมผสาน จัดเขตการเกษตร มีการใช้มาตรการการตรวจสอบย้อนกลับถึงแหล่งที่มาของวัตถุดิบ เพื่อลดการบุกรุกและทำลายพื้นที่ป่า รวมทั้งมีการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพิ่มการจ้างงานในภาคเกษตร เพื่อรองรับเศรษฐกิจชีวภาพ รวมทั้งยกระดับอาชีพเกษตรกรให้มีรายได้ต่อหัวเพิ่มขึ้นและมีความภาคภูมิใจ ในอาชีพเกษตรกรรม

๔.๖ ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ มุ่งส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมของคนไทย พัฒนาเครื่องมือและกลไกเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต รวมทั้งจัดตั้งและพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม และพัฒนาระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้ง พัฒนา และดำเนิน โครงการยกระดับกระบวนการทศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

๔.๖.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย โดยปรับปรุงกลไกรัฐและพัฒนาเครื่องมือต่างๆ เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของประชาชนและภาคเอกชนให้รองรับการเติบโต ที่มีคุณภาพในอนาคต มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านช่องทางต่างๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๔.๖.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อ รองรับการเติบโตที่มีคุณภาพในอนาคต โดยพัฒนาและยกระดับการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับ ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่ สำคัญ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมเวทิจิทัศน์ เพื่อรังสรรค์นโยบายที่นำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และสอดคล้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนาระบบ ประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม โดยเพิ่ม บทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ คุ้มครองและจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม และกระบวนการมีส่วนร่วมที่ สร้างสรรค์ในโครงการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ ทั้งนี้รวมถึงการ กระจาย อำนาจและการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรชุมชน องค์กรประชาสังคมและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาและ ออกกฎหมาย การบังคับ ใช้กฎหมาย และองค์กรใน กระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ทันสมัย มีความเชี่ยวชาญ และมีประสิทธิภาพตามหลัก นิติธรรมและหลักประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อมที่จะสามารถลดความเหลื่อมล้ำและป้องกันแก้ไข ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ครอบคลุมทั้งปัญหาเดิมและปัญหาอุบัติใหม่ อันจะทำ ให้เกิดการจัดการอย่างยั่งยืน สามารถเยียวยาฟื้นฟูบุคคลชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมที่เสียหายได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมือในเรื่องการ บริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดนกับประเทศอาเซียนและภูมิภาคอื่น อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค การฟื้นฟูและขยายพื้นที่สีเขียว และความหลากหลายทางชีวภาพในภูมิภาค รวมทั้งการเพิ่มกระบวนการมีส่วนร่วมก่อนการ ตัดสินใจในโครงการขนาดใหญ่ที่มีผลกระทบข้ามพรมแดน การเพิ่มความร่วมมือในเรื่องการ จัดการภัยพิบัติในภูมิภาคได้อย่างทั่วถึงและทันการณ์ และการพัฒนาความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานยุติธรรมในภูมิภาค ในการสร้างระบบยุติธรรมเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

๔.๖.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ รวมทั้งประเด็นบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน โดยกำหนดและจัดโครงสร้างเพื่อขับเคลื่อนประเด็นร่วมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ โดยใช้เครื่องมือทันสมัย และให้มีหน่วยงานรับผิดชอบส่งเสริมการวิจัย พัฒนา และสร้างนวัตกรรม

๔.๖.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการตัดสินใจ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาโครงการสำคัญที่จะกำหนดอนาคตของประเทศให้ทันสมัย โดยปรับกระบวนการตัดสินใจวางแผนแบบองค์รวม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวของประเทศโดยเร็ว

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๑. บทนำ ภาครัฐเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางนโยบายและทิศทาง การพัฒนาตามที่กำหนดตามกรอบการบริหารราชการแผ่นดินและการที่ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมายอนาคตในระยะยาวที่กำหนดไว้นั้น ระบบบริหารจัดการภาครัฐจะต้องสามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างมีบูรณาการ มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาการบริหารจัดการภาครัฐขาดประสิทธิภาพ มีปัญหาเชิงการบริหารจัดการและโครงสร้าง ปัญหาคอร์รัปชันและระบบอุปถัมภ์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำหนดให้มียุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในทุกมิติ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นการตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส ผ่านการมีหน่วยงานภาครัฐที่มีโครงสร้างและภารกิจที่เหมาะสม และวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ของส่วนรวม เปิดโอกาสให้ทุกๆ ภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะ ตรวจสอบการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่นๆ ตลอดจนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมมีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและ

ปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจนมีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้ามาร่วมพลังการทำงาน ที่มีความมุ่งมั่นและมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์

๒. เป้าหมาย

๒.๑ ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส

๒.๒ ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๓ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒.๔ กระบวนการยุติธรรม เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

๓. ตัวชี้วัด

๓.๑ ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

๓.๒ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ

๓.๓ ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ

๓.๔ ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๔.๑ ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส หน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่มีระบบการบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ให้การบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่นให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างประโยชน์สุขแก่ประชาชน

๔.๑.๑ การให้บริการสาธารณะของภาครัฐได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค ปรับรูปแบบและวิธีการดำเนินการของภาครัฐมีลักษณะที่เบ็ดเสร็จครบวงจร และหลากหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้รับบริการ มีความร่วมมือกับภาคีอื่นๆ พร้อมทั้งปรับปรุงกลไกการปฏิบัติงานของภาครัฐให้มีลักษณะบูรณาการ สามารถส่งเสริมภารกิจของภาค

ส่วนต่างๆ โดยเฉพาะการปรับปรุงบทบาทและกลไกภาครัฐให้เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการประกอบการกำหนดกฎระเบียบที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจภาคเอกชนทุกขนาดสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๑.๒ ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่างๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ มีระบบการบริหารจัดการข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและแหล่งข้อมูลต่างๆ นำไปสู่การวิเคราะห์การจัดการข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพัฒนา นโยบายและการให้บริการภาครัฐ มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ เพื่อให้สามารถติดต่อราชการได้โดยง่าย สะดวกรวดเร็ว โปร่งใส เสียค่าใช้จ่ายน้อย และตรวจสอบได้

๔.๒ ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ การบริหารจัดการภาครัฐมีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นกลไกสำคัญในการนำยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับ มีการจัดสรรงบประมาณที่มีลักษณะยึดโยงกับยุทธศาสตร์ในทุกระดับ มีเป้าหมายร่วมกันทั้งในเชิงประเด็น เชิงภารกิจ และเชิงพื้นที่ โดยอาศัยข้อมูลขนาดใหญ่ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ภารกิจและพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดประเด็นการพัฒนา การจัดทำนโยบาย และการติดตามประเมินผลที่เป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๑ ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ใช้แผนแม่บทตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการในระดับต่างๆ โดยเชื่อมโยงการทำงานของภาครัฐในทุกระดับให้มีเอกภาพและสอดคล้องประสานกันตามห่วงโซ่ การพัฒนาระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือที่หลากหลาย การพัฒนากลไกหรือเครื่องมือในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการในลักษณะหุ้นส่วนการพัฒนา ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ภาคประชาชน และภาคส่วนอื่นในสังคม โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีเป้าหมายที่ชัดเจน

๔.๒.๒ ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการเงินการคลังของประเทศมีการปฏิบัติหน้าที่ตามกรอบภารกิจในการสนับสนุนและไม่เป็นอุปสรรคในการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระบบงบประมาณแผ่นดินต้องสอดคล้องกับลักษณะการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติทั้งในลักษณะแผนเชิงยุทธศาสตร์ แผนตามภารกิจ และแผนระดับพื้นที่ มีการรักษาวินัยการเงินการคลังภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการคลัง การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาว การปรับปรุงวิธีการงบประมาณให้มี

ความคล่องตัว สะดวกเหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณโปร่งใส เป็นไปตามเป้าหมายในระยะเวลาที่กำหนด และมีแผนเพิ่มรายได้ของประเทศคู่กับแผนงบประมาณ ให้เกิดสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของรัฐและการปรับปรุงระบบภาษี

๔.๒.๓ ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ มีการติดตามประเมินผลทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการดำเนินงาน เป็นการติดตาม ประเมินผลทั้งระบบตั้งแต่ปัจจัยนำเข้ากระบวนการดำเนินการ ผลผลิต ผลลัพธ์และผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตั้งแต่ระดับชาติ ระดับประเด็น การพัฒนา ระดับหน่วยงานและระดับพื้นที่ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และจัดให้มีการรายงานการติดตาม ประเมินผลในการบรรลุเป้าหมายต่อสาธารณะเป็นประจำรวมทั้งการตรวจสอบ โดยองค์กรอิสระต้องเป็นไป เพื่อส่งเสริมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๓ ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมทั้งมีการถ่ายโอนภารกิจที่สำคัญและการกระจายอำนาจในระดับที่เหมาะสมเพื่อให้ชุมชนและท้องถิ่นเข้มแข็ง

๔.๓.๑ ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม ตรวจสอบความซ้ำซ้อนและปรับภารกิจ และพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการ โดยยุบเลิกภารกิจที่ไม่จำเป็นถ่ายโอนภารกิจให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ รวมถึงการจัดระบบองค์กรภาครัฐที่แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่กำกับและหน่วยงานผู้ให้บริการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและการแข่งขันที่เป็นธรรม โดยภารกิจที่ภาครัฐยังจำเป็นจะต้องดำเนินการจะต้องกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงานที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่รับผิดชอบ มีความคุ้มค่าและสามารถขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔.๓.๒ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดความสัมพันธ์ และการพัฒนาบทบาทในฐานะของหุ้นส่วนการพัฒนาในการดำเนินการที่สำคัญระหว่างการบริหารราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนกัน รวมถึงการสนับสนุนให้ชุมชนหรือเอกชนร่วมดำเนินการในบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะต่างๆ

๔.๓.๓ ส่งเสริมการกระจายอำนาจและสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล ในการที่จะจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ มีบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ โดยเปิดโอกาสให้มีรูปแบบการจัดบริการสาธารณะที่หลากหลาย มีระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนารายได้และทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมในการตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ร่วมกับชุมชนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ประชาชน และความต้องการของคนทุกกลุ่ม ทุกวัย และทุกเพศสภาวะในท้องถิ่น

๔.๔ ภาครัฐมีความทันสมัย ทันการเปลี่ยนแปลง และมีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีความคุ้มค่าเทียบได้กับมาตรฐานสากล สามารถรองรับกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซับซ้อนมากขึ้นและทันการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

๔.๔.๑ องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ ปรับโครงสร้างและระบบบริหารงานราชการใหม่ในรูปแบบที่มีความหลากหลาย มีการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวเข้าสู่การเป็นสำนักงานสมัยใหม่ นำไปสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง สามารถปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล มีความคล่องตัว ไม่ยึดติดกับการจัดโครงสร้างองค์กรแบบราชการ สามารถยุบ เลิกปรับเปลี่ยน โครงสร้างองค์กร กฎ ระเบียบ ได้ตามสถานการณ์

๔.๔.๒ พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยมีการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการที่ตั้งอยู่บนข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ มุ่งผลสัมฤทธิ์ มีความโปร่งใส ยืดหยุ่นและคล่องตัวสูง นำนวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัล มาใช้ในการบริหารและการตัดสินใจ รวมทั้งนำองค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่เป็นเลิศในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างทันเวลา พร้อมทั้งมีการจัดการความรู้และถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาภาครัฐให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๔.๕ บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติหน้าที่และขับเคลื่อนภารกิจยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาครัฐมีกำลังคนที่เหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ มีระบบบริหารจัดการและพัฒนามูลนิธิให้สามารถสนองความต้องการในการปฏิบัติงาน มีความก้าวหน้าในอาชีพ สามารถจูงใจให้คนดีคนเก่งทำงานในภาครัฐ มีระบบการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐให้มีสมรรถนะใหม่ๆ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงบริบทการพัฒนา มีการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การปรับเปลี่ยนแนวคิดให้การปฏิบัติราชการเป็นมืออาชีพ มีจิตบริการ ทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้า สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๕.๑ ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยืดระบบคุณธรรม เพิ่มความยืดหยุ่นคล่องตัวให้กับหน่วยงานภาครัฐในการบริหารทรัพยากรบุคคลในทุกขั้นตอน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้หลักระบบคุณธรรม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงกลไกการวางแผนกำลังคน รูปแบบ การจ้างงาน การสรรหา การคัดเลือกการแต่งตั้ง เพื่อเอื้อให้เกิดการหมุนเวียน ถ่ายเทแลกเปลี่ยนและโยกย้ายบุคลากรคุณภาพในหลากหลายระดับ ระหว่างภาคส่วนต่างๆ ของประเทศได้อย่างคล่องตัว รวมทั้งทบทวนและปรับเปลี่ยนระบบ ค่าตอบแทนที่เป็นธรรม มีมาตรฐานเหมาะสมสอดคล้องกับภาระงาน

๔.๕.๒ บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ พัฒนาขีดความสามารถบุคลากรภาครัฐและ วางมาตรการที่เหมาะสมกับเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพให้มีสมรรถนะใหม่ๆ ปรับเปลี่ยน วัฒนธรรมการทำงานและสร้างค่านิยมในการปฏิบัติงานเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ภาวะผู้นำในทุกระดับให้มีขีดสมรรถนะสูง มีความรับผิดชอบและมีความเป็นมืออาชีพ เป็นทั้งผู้นำ ทางความรู้และความคิด ผลักดันภารกิจ นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ เป็น แบบอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานและต่อสังคม โดยมีการสร้างผู้นำทางยุทธศาสตร์ในหน่วยงานภาครัฐทุกระดับอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะยาว

๔.๖ ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทุกภาคส่วนร่วม ต่อต้านการทุจริต ภาครัฐมีการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในทุกระดับ โดยเฉพาะการสร้างวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น รวมทั้งสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวและ ละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ พร้อมทั้งส่งเสริม สนับสนุน ให้ภาคีองค์กร ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ประชาชน และภาคีต่างๆ มีส่วนร่วมในการสอดส่อง ฝ้าระวัง ให้ข้อมูล แจ้งเบาะแสการทุจริต และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และภาคส่วน อื่นๆ โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

๔.๖.๑ ประชาชนและภาคีต่างๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการ ทุจริตและประพฤติมิชอบ รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิด จากการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน จัดให้มีมาตรการและกลไกที่มี ประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและขจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้ง ส่งเสริม และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉพาะ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การ รณรงค้ำให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแสการทุจริต โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ตามที่กฎหมาย บัญญัติ พร้อมทั้งมีระบบการรับเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีประสิทธิภาพ

๔.๖.๒ บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์ สุจริตกำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐต้องยึดถือแนวทางปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักเรื่องการขัดกันระหว่างประโยชน์บุคคลและประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตนเอง คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องเปิดเผยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินให้ประชาชนทราบ

๔.๖.๓ การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาดเป็นธรรมและตรวจสอบได้ จัดการกับผู้กระทำความผิดทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกระดับโดยตรงไปตรงมา เป็นธรรม และตรวจสอบได้ พร้อมทั้งให้การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมปราศจากการแทรกแซงของนักการเมืองและผู้มีอิทธิพล ตลอดจนวางมาตรการคุ้มครองพยานและผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ต้องกำหนดให้มีการลงโทษผู้กระทำความผิด ทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างจริงจังและรวดเร็ว

๔.๖.๔ การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ จัดให้มีกลไกการประสานงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับนโยบายยุทธศาสตร์ และการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยการพัฒนากระบวนการและโครงสร้างองค์กรที่เอื้อต่อการดำเนินงานแบบบูรณาการและมุ่งผลสัมฤทธิ์

๔.๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่างๆ และมีเท่าที่จำเป็น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับมีเท่าที่จำเป็น ทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการพัฒนา การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่นำไปสู่ความเหลื่อมล้ำด้านต่างๆ เอื้อต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

๔.๗.๑ ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกกำหนดกติกาในการแข่งขันให้เกิดความเป็นธรรมแก่การดำเนินธุรกิจทั้งในธุรกิจทั่วไปและธุรกิจเฉพาะ ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สามารถตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการผลิต การค้า การบริการ และสามารถอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะการปรับปรุงแก้ไขและยกเลิกกฎหมายต่างๆ ให้มีความชัดเจน ทันสมัย เป็นธรรม เอื้ออำนวยต่อการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาประเทศ การให้บริการ ประชาชน การประกอบธุรกิจ การแข่งขันระหว่างประเทศ สอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่าง

ประเทศ รวมทั้งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเท่าเทียม

๔.๗.๒ มีกฎหมายเท่าที่จำเป็นนอกแบบกฎหมายที่รอบคอบรัดกุมเพื่อแก้ปัญหาอย่างตรงจุด ให้มีความสอดคล้องกับข้อบังคับสากลหรือข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยรวม ด้วยการสร้างความเป็นธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์และบริหารจัดการผลกระทบที่เกิดจากกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิในทรัพย์สินและการประกอบอาชีพ ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และกำหนดวงรอบในการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ในการตรากฎหมายต้องดำเนินการให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ต่อประชาชนและนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกชั้นตอน รวมทั้งจัดให้มีการสร้างความรับรู้และความเข้าใจในข้อกฎหมาย และประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๗.๓ การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียม มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การใช้กฎหมาย บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ไม่เลือกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย ป้องกันการกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

๔.๘ กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค มีความเป็นกลาง น่าเชื่อถือ โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีความกล้าหาญทางจริยธรรม เป็นมืออาชีพ มีความเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกมุ่งให้เกิดการสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการยุติธรรมเทียบเท่าระดับสากล ตามหลักนิติธรรม โปร่งใส ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรม สร้างความสมดุลระหว่างสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกับประโยชน์สาธารณะ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีประสิทธิภาพและเป็นไปอย่างเสมอภาค หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความร่วมมือที่ดี บูรณาการและเชื่อมโยงการทำงานระหว่างกัน

๔.๘.๑ บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม ปรับวัฒนธรรมองค์กร และทัศนคติเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมให้เคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม รวมทั้งเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความโปร่งใส เป็นกลาง

ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำใดๆ การบริหารงาน บุคคลในกระบวนการยุติธรรมต้องโปร่งใส เป็นอิสระ และมีการพัฒนาตัวบุคคลอย่างต่อเนื่อง

๔.๘.๒ ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุกร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานเป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และศาสตร์อื่นๆ และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก อำนวยความยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส และประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกรวดเร็ว ยกเว้นความโปร่งใสในการใช้อำนาจกับประชาชน และการแต่งตั้งโยกย้าย รวมทั้งยกระดับมาตรการตรวจสอบการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมให้มีความน่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพ

๔.๘.๓ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง มีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน เพื่อประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและอำนวยความยุติธรรม พัฒนาเป้าหมายและยุทธศาสตร์ระยะกลางและระยะยาวระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์ มีรูปแบบกระบวนการยุติธรรมที่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานกันบนพื้นฐานแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งสร้างเครื่องมือการประเมินคุณภาพและผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมุ่งก่อให้เกิดผลลัพธ์ต่อสังคมร่วมกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตลอดกระบวนการพิจารณาคดีได้อย่างสะดวกรวดเร็วและไม่เสียค่าใช้จ่ายสูงเกินสมควร

๔.๘.๔ ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือกระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในรูปแบบต่างๆ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม การช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรม การพัฒนารูปแบบของการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลาย การสร้างความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชน การพัฒนาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชน และชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาระบบ การสืบเสาะและการสอดส่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔.๘.๕ พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา เพื่อลดทอนความเป็นโทษทางอาญาที่ไม่จำเป็น สร้างความสมดุลระหว่างการบังคับโทษตามคำพิพากษากับการให้โอกาสผู้ต้องโทษกลับคืนสู่สังคม เปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการบังคับโทษ และการพัฒนาระบบคุมประพฤติในชุมชน รวมทั้งการใช้กฎหมายอาญาโดยยึดมั่นหลักการตีความ

โดยเคร่งครัดไม่ขยายขอบเขตฐานความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่แท้จริงแล้วไม่เข้าองค์ประกอบ

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยปี พ.ศ.๒๕๖๕

๑. บทนำ ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ซึ่งถือเป็นทิศทางและแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในระยะ ๕ ปี เพื่อมุ่งให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในด้านการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน ซึ่งผลดำเนินงานในระยะที่ผ่านมา แม้จะประสบผลสำเร็จในการเพิ่มจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว แต่ยังประสบปัญหาและอุปสรรคสำคัญหลายประการ ประกอบกับสภาพและบริบทต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทั้งที่เป็นปัจจัยภายใน เช่น สถานการณ์การเมืองของประเทศ นโยบายของภาครัฐ การปรับตัวของภาคเอกชน และปัจจัยภายนอก เช่น สถานะการแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคาดหวังของนักท่องเที่ยว แนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ในขณะที่เดียวกันพัฒนาประเทศไทยในปัจจุบันเป็นการดำเนินการในช่วงเวลาที่สำคัญ คือ ช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน โดยให้ประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปเพื่อประสานประโยชน์และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ซึ่งรัฐบาลในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในระยะยาวในอีก ๒๐ ปี ข้างหน้า ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) กล่าวคือ ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้น จึงนับเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยจะได้กำหนดกรอบแนวคิดและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว ระยะ ๒๐ ปี ให้ตอบสนองกับเจตนารมณ์ตามหลักการและวิสัยทัศน์ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกัน กระบวนการจัดทำวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้คำนึงถึงบริบทของประเทศไทยในการพัฒนาภายใต้กรอบการวิเคราะห์แบบองค์รวม โดยสรุปจากการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิที่ได้สำรวจความเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้มีการดำเนินการตาม ๔ ขั้นตอนหลัก ได้แก่ การศึกษาสภาพแวดล้อมและบริบทการท่องเที่ยวภายในประเทศและของโลกที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาท่องเที่ยวของไทยในระยะ ๒๐ ปี

ข้างหน้า การทบทวนวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่งและประเทศต้นแบบ รายสำคัญ การทบทวนนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทย และการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน/ประชาสังคม ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาการท่องเที่ยว การจัดประชุม กลุ่มย่อยทั่วประเทศ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ การจัดทำวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยในครั้งนี้ ได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานตาม หลักวิชาการและการ ระดมความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในรูปแบบ Consensus Building จากทุกภาคส่วน ทำให้สามารถคาดการณ์ได้ว่า จะได้รับข้อมูลเชิงลึกที่ครบ ทุกมิติ ทั้งบริบทในประเทศ บริบทต่างประเทศ บริบทตลาดโลก อีกทั้งได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับ สถานการณ์ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยและทิศทางการพัฒนาในมุมมองของหลาย หน่วยงานและของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาการท่องเที่ยว เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็น ๒ แนวทางวิสัยทัศน์การพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย และยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้การขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ หรือในอีกระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้ 4 บท

บทที่ ๑ สถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการท่องเที่ยว

๑. **สภาพแวดล้อมและบริบทการท่องเที่ยว** อุตสาหกรรมท่องเที่ยวถือเป็นหนึ่งใน อุตสาหกรรมหลักของโลกที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเป็น อุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามสถานการณ์โลกและพฤติกรรมของผู้บริโภค อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยจึงต้องมีการปรับตัวตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปและวางแผน การพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อรักษาและพัฒนาขีดความสามารถด้าน การท่องเที่ยวของประเทศ จากการประเมินสถานการณ์และแนวโน้มของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้ง ในตลาดโลกและในประเทศ สามารถสรุปสาระสำคัญสถานการณ์ แนวโน้ม และทิศทางการ พัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะ ๒๐ ปี ดังนี้

๑.๑ **สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวในตลาดโลก** การท่องเที่ยวทั่วโลก มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก จากรายงานขององค์การ การท่องเที่ยวโลก (UNWTO) พบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกอยู่ที่ ๑.๒ พันล้านคน มีอัตราการเติบโตอยู่ที่ร้อยละ ๖ ในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๓ – ๒๕๕๘) โดยในปัจจุบัน ทวีปยุโรปเป็นทวีปที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมเยือนมากที่สุด โดยมีส่วนแบ่งถึง ร้อยละ ๕๑ ของนักท่องเที่ยวทั่วโลก อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวในทวีปเอเชียแปซิฟิกมีการเติบโต ขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสัดส่วน ร้อยละ ๑๓ ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ร้อยละ ๒๓

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ UNWTO คาดการณ์ว่าในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๗๘) จะมีนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วโลกเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัว เป็นจำนวนกว่า ๒ พันล้านคน หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ ๓ ต่อปี โดยจะมีการเติบโตที่รวดเร็วที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก แอฟริกา และตะวันออกกลาง ทั้งนี้ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จะมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๒๓ (๒๓๗ ล้านคน) เป็นร้อยละ ๓๑ (๖๕๓ ล้านคน) ของนักท่องเที่ยวทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๗๘ ในขณะที่สัดส่วนของทวีปยุโรปจะลดลงจากร้อยละ ๕๑ (๖๐๘ ล้านคน) สู่ร้อยละ ๓๘ (๘๑๐ ล้านคน) ภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในกำลังสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของโลก โดยเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีขนาดใหญ่และขยายตัวอย่างรวดเร็ว สภาพการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (WTTC) ประเมินว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ภาคการเดินทางและการท่องเที่ยวมีมูลค่าประมาณ ๗.๒ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ ๘.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั่วโลก (Gross Domestic Product: GDP) มีการเติบโตจากปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ ๖.๓ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ กว่าร้อยละ ๓ ต่อปี โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่มาจากทั้งปัจจัยโดยตรง (การใช้จ่ายใช้สอยของนักท่องเที่ยวต่างชาติและ ประชาชนในประเทศ รวมถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว) และปัจจัยโดยอ้อม (การลงทุนโดยธุรกิจและการใช้จ่ายของรัฐบาลในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง) นอกจากนี้ภาคบริการและการท่องเที่ยวยังเป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของโลก มีแรงงานอยู่ถึง ๒๘๔ ล้านคน หรือคิดเป็นหนึ่งในสิบเอ็ดของการจ้างงานทั้งหมดทั่วโลกในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ WTTC คาดการณ์ว่าในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า (พ.ศ. ๒๕๖๘) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจากภาคการท่องเที่ยวจะเติบโตด้วยอัตราเฉลี่ยร้อยละ ๓.๘ ต่อปี ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั่วโลกจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น ๑๑.๔ ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ และสร้างงานกว่า ๓๕๗ ล้านตำแหน่งหรือคิดเป็นหนึ่งในเก้าของการจ้างงานทั่วโลก โดยภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก จะมีการเติบโตของ GDP การท่องเที่ยวสูงที่สุดที่ร้อยละ ๗.๑ โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนหลักจากประเทศอินเดียและจีน ในขณะที่เวลานี้แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลกได้สร้างโอกาสทางการตลาดให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีความสอดคล้องและตอบรับกับแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก อาทิ การเติบโตของชนชั้นกลางที่เพิ่มความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ทำให้การเดินทางเป็นไปได้สะดวกด้วยค่าใช้จ่ายที่ลดลง การเติบโตของประชากรสูงวัยที่ต้องการการอำนวยความสะดวกเพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ การเพิ่มขึ้นของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันเป็นโอกาสให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวโดยตรงได้มากขึ้น ความต้องการท่องเที่ยวเพื่อประสบการณ์ที่สูงขึ้นทำให้หลายประเทศได้ทำการปรับสินค้า บริการ และเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ

นักท่องเที่ยวทำให้มีกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวเติบโตใหม่มากมาย อีกทั้งหลายประเทศหันมาเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถตอบรับกับความต้องการที่หลากหลายได้

๑.๒ สถานการณ์และแนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทย ภาคการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยนั้นสร้างรายได้กว่า ๒.๒๑ ล้านล้านบาท และมูลค่าอุตสาหกรรมท่องเที่ยวคิดเป็นกว่าร้อยละ ๑๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย แปซิฟิก ในขณะที่เดียวกันอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยยังเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศและเป็นกลไกสำคัญในการจ้างงานกว่า ๔ ล้านตำแหน่งทั่วประเทศ แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาคการท่องเที่ยวในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและส่งเสริมการพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตของคนในชาติ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มสูงขึ้นติดอันดับที่ ๑๑ ของโลก สะท้อนให้เห็นได้จากแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง โดยในระยะที่ผ่านมาจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ๑๔ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มาเป็น ๒๕.๘ ล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมากเป็นอันดับที่ ๑๑ ของโลก โดยประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ได้แก่ จีน มาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี และลาว ตามลำดับ สำหรับแนวโน้มนักท่องเที่ยวภายในประเทศ (ไทยเที่ยวไทย) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ มีการเติบโตกว่าร้อยละ ๕ ต่อปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางคิดเป็น ๑๓๖.๒ ล้านคน-ครั้ง และเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ ๑๓๘.๘ ล้านคน-ครั้ง อย่างไรก็ตามอัตราการท่องเที่ยวภายในประเทศของชาวไทยยังอยู่ในระดับต่างหากเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ที่ ๑.๒ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ จากปีที่ผ่านมา แม้ว่าในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จะมีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเกิดขึ้น ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงเหลือจำนวน ๑.๑๗ ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๕ แต่รายได้ก็สามารถปรับตัวขึ้นสูงกว่าระดับเดิมมาอยู่ที่ ๒.๒๑ ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งในจำนวนนี้แบ่งเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ จำนวน ๑.๔๔ ล้านล้านบาท และรายได้จากนักท่องเที่ยวไทย จำนวน ๐.๗๕ ล้านล้านบาท นอกจากนี้ จากการเก็บสถิติของ UNWTO ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติสูงถึง ๔๔.๖ พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือสูงเป็นอันดับที่ ๖ ของโลก ทั้งนี้คาดการณ์ว่า รายได้จากการท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จะมีรายได้รวม ๒.๔ ล้านล้านบาท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จะมีรายได้สูงถึง ๒.๕ ล้านล้านบาท ใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวต่อครั้งสูงขึ้นถึงแม้วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจะลดลง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นักท่องเที่ยวต่างชาติมีการใช้จ่ายเป็นจำนวนเฉลี่ย ๕,๐๗๑.๗ บาทต่อวัน เพิ่มขึ้นจาก

ปีก่อนหน้ากว่าร้อยละ ๖.๒ ในทางตรงกันข้าม จำนวนวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ลดลงมาอยู่ที่เฉลี่ย ๘.๖ วัน ซึ่งลดลงร้อยละ ๓.๕ จากปีที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในระยะใกล้ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนและมาเลเซีย รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน อนึ่งปัจจัยโดยรวมยังส่งเสริมการพัฒนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อาทิ สถานการณ์ภายในประเทศที่เริ่มดีขึ้นทำให้การท่องเที่ยวไทยฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีน และค่าโดยสารสายการบินระหว่างประเทศที่ลดลง

๑.๓ ศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่งหลายประการ เช่น ท่าเล ที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ อุตสาหกรรมบันเทิงของคนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ World Economic Forum ได้จัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๓๕ จาก ๑๔๑ ประเทศทั่วโลก โดยหากพิจารณาในด้านที่สำคัญ จะพบว่าด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๑๖ ด้านโครงสร้างพื้นฐานของการคมนาคมทางอากาศ อยู่ในอันดับที่ ๑๗ ด้านแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรม อยู่ในอันดับที่ ๓๔ ด้านความพร้อมของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในอันดับที่ ๖๐ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่เป็นจุดแข็งของการท่องเที่ยวของไทย แสดงให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว และความสามารถของประเทศไทยในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมระดับโลก อย่างไรก็ตามทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถคงความนิยมและรักษาอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลกระทบจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่อภาพรวมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยในอนาคตแสดงถึงศักยภาพในการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทั้งจากนักท่องเที่ยวต่างประเทศและนักท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตควรมุ่งเน้นการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพของการเติบโตด้านรายได้จากนักท่องเที่ยวในกลุ่มต่างๆ โดยมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่มีศักยภาพในการเติบโตในอนาคตเพื่อตอบสนองต่ออุปสงค์ของตลาดการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังต้องมีการเตรียมพร้อมทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรเพื่อรองรับภาวะการแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวโลกที่ทวีความรุนแรงขึ้น โดยสรุปอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยมีทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน ศักยภาพ และอุปสรรคในการพัฒนา ประเทศไทยมีความโดดเด่นเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่สามารถสร้างความพึงพอใจได้สูง แต่ยังขาดการอนุรักษ์และบริหารจัดการขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ที่เป็นที่นิยมสูง การกระจายรายได้และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวสู่ท้องถิ่นยังต้องได้รับการพัฒนาความเสียหายจากการพึ่งพาดูด นักท่องเที่ยว

ประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไปยังคงมีให้เห็น อีกทั้งความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวยังต้องปรับปรุงและเร่งปรับภาพลักษณ์ด้านลบ ความสะอาดและสุขอนามัยของสถานที่ท่องเที่ยวรวมทั้งความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีเป็นอีกประเด็นที่ประเทศไทยต้องให้ความสนใจในการพัฒนา เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานสูงขึ้นและดึงดูดนักท่องเที่ยวตลาดคุณภาพ อันจะส่งเสริมความยั่งยืนในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในระยะยาว

๒. การพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่งและประเทศต้นแบบรายสำคัญ
บทเรียนจากประเทศต้นแบบและประเทศคู่แข่งรายสำคัญ ทำให้ประเทศไทยสามารถนำมาปรับใช้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาให้มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น การทบทวนวิเคราะห์แผนพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในด้านการท่องเที่ยว อย่างเช่น ประเทศจีน สหราชอาณาจักร ออสเตรเลีย มัลดีฟส์และประเทศต้นแบบ เช่น ญี่ปุ่น รวมทั้งประเทศคู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ สิงคโปร์ และมาเลเซีย สามารถสรุปข้อเรียนรู้สำคัญได้ คือ หลายประเทศเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งรวมถึงการพัฒนาคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การคมนาคมเพื่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพของบุคลากร และการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและเพื่ออำนวยความสะดวกด้านข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ในด้านทิศทางการพัฒนาบางประเทศเลือกที่จะตั้งเป้าหมายดึงดูดนักท่องเที่ยวอย่างเฉพาะเจาะจง ในขณะที่บางประเทศตั้งเป้าหมายการพัฒนาเชิงกลุ่มการท่องเที่ยวที่ประเทศนั้นๆ มีศักยภาพ การบูรณาการเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ได้รับการเน้นย้ำในทุกแผนพัฒนา เนื่องจากการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยผลักดันแผนให้เป็นรูปธรรม และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปรับตัว ให้เข้ากับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

๓. นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ช่วยสร้างรายได้และมีความสามารถที่จะกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง หลายหน่วยงานจึงได้ให้ความสำคัญกับการร่วมพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนาทั้งหมดเป็นไปอย่างสอดคล้องและมีทิศทางเดียวกัน การพัฒนาวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศจำเป็นต้องบูรณาการกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องในทุกระดับ ได้แก่ ระดับประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๕) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) รวมถึงระดับนานาชาติ เช่น แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน (พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๘) แผนการตลาดการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓) กรอบความร่วมมือ ระหว่างประเทศอื่นๆ เช่น CLMVT (กัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม ไทย) เป็นต้น จากการทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าว นำมาสู่นวคิดหลักในการ พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยในระยะ ๒๐ ปีภายใต้กรอบแนวคิดหลักๆ ดังนี้

หลักการสำคัญ คือ การส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ของประเทศ การวางตำแหน่งทางการตลาด เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ และกระจายความเจริญสู่ประชาชน โดยมุ่งเน้นการเชิดชูอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ เป้าหมายของการพัฒนา คือ การยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศพัฒนาแล้ว การบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก คือ การยกระดับสินค้าและบริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาบุคลากรและการมีส่วนร่วมของประชาชน การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ การพัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ๗ ๔ ผลการสังเคราะห์ประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย อุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยขับเคลื่อนมาจากเศรษฐกิจโลกที่พัฒนาขึ้น ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของชนชั้นกลางที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว กอปรกับการเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและเพิ่มการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวจริง ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกเพิ่มสูงขึ้น อีกทั้งการปรับใช้เทคโนโลยีในการท่องเที่ยว เนื่องจากการเติบโตอย่างก้าวกระโดดของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวันและสื่อสังคมออนไลน์ การพัฒนาการท่องเที่ยวในอนาคตต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งในด้านการเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญและการเป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว นอกจากนี้ความต้องการของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นเดียวกัน จากการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมสถานที่ เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นประสบการณ์ ซึ่งนับเป็นโอกาสที่ประเทศไทยจะดึงเอาจุดเด่นด้านวัฒนธรรมและความเป็นอยู่วิถีไทยมานำเสนอต่อนักท่องเที่ยวได้อย่างมีเอกลักษณ์ ในขณะที่เดียวกันประเทศต้นแบบและคู่แข่งรายสำคัญของประเทศไทยได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว โดยมีการเน้นย้ำที่พัฒนาคุณภาพของการท่องเที่ยวอย่างองค์รวม อันประกอบด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม การอำนวยความสะดวก คุณภาพของบุคลากร และการปรับใช้เทคโนโลยี อีกทั้งยังมีการผลักดันการดำเนินงานอย่างบูรณาการ ทั้งระหว่างภาครัฐ ภาครัฐกับเอกชน และภาครัฐกับประชาชน ซึ่งเป็นอีกบทข้อเรียนสำคัญของประเทศไทยในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นกลไกนำไปสู่การพัฒนาอย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม นอกจากนี้จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ซึ่งมุ่งให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นการวางหลักการการพัฒนาให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยด้วย จุดมุ่งหมายเพื่อให้การท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างรายได้และกระจายรายได้อย่างยั่งยืน อันจะช่วยขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นประเทศรายได้สูงที่พัฒนาแล้วตามเจตจำนงของแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังประสบปัญหาในด้านความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย ความสะอาด คุณภาพของแหล่ง

ท่องเที่ยว และการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นแนวทางการพัฒนาตามวิสัยทัศน์การท่องเที่ยว ไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของอุตสาหกรรม การพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มความสะดวก ความปลอดภัย และการเชื่อมต่อสู่พื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของภาค ประชาชน เพื่อเปิด โอกาสการพัฒนาและสนับสนุนการกระจายรายได้อย่างแท้จริง โดยมีการ ส่งเสริมการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพและมีการปรับใช้เทคโนโลยี รวมถึงการวางระบบบริหาร อย่างเป็นรูปแบบเพื่อเพิ่มการบูรณาการในการทำงาน วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ จึง ได้จัดทำและพัฒนาขึ้นบนหลักการที่มุ่งส่งเสริมความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนของประเทศไทย ผ่านการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลกและสอดคล้องกับศักยภาพของ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย บนเอกลักษณ์ของความเป็นไทยที่โดดเด่นและมีคุณภาพระดับโลก เพื่อให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเป็นแหล่งสร้างและกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน อย่างยั่งยืน

บทที่ ๒ วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยมีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จาก ความสำเร็จหลายประการ เช่น การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อัตราการขยายตัว ของรายได้จากการท่องเที่ยว ชิดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ดีขึ้น และแหล่งท่องเที่ยวของไทยได้รับความนิยมติดอันดับต้นๆ ของโลก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวของประเทศไทยยังประสบปัญหาด้านความยั่งยืนของทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัญหา ภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัย ความสะอาดของแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพของธุรกิจท่องเที่ยว และ การระงับตัวของนักท่องเที่ยว ดังนั้นเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันและต่อ ยอดการพัฒนา บนพื้นฐานของศักยภาพและ โอกาสด้านการท่องเที่ยว จึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนา อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทย โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา รักษา และยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย เพื่อให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เป็นประเทศพัฒนา แล้ว บนพื้นฐานของความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี การจัดทำวิสัยทัศน์ การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการดำเนินการในช่วงเวลาแห่งการปฏิรูปประเทศไทยให้ก้าว ไปสู่การเป็นประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคมเข้า มามีส่วนร่วมในการปฏิรูป เพื่อประสานประโยชน์และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยมี วัตถุประสงค์หลักของการท่องเที่ยวของประเทศคือ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวต่อประเทศใน องค์กรรวม ได้แก่ การเป็นแหล่งเพิ่มรายได้ ให้แก่ประเทศและกระจายรายได้สู่ประชาชน การแสดงให้เห็นถึงคุณค่าของอัตลักษณ์และวัฒนธรรมไทย และการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของ ประชาชน ในขณะเดียวกันการพิจารณาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงค่านิยมหลัก

ของการท่องเที่ยวของประเทศ นั่นคือการปรับสมดุลการท่องเที่ยว การเชิดชูวิถีไทย และการเน้น "คน" เป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบที่การท่องเที่ยวของไทยควรแสดงถึงและคงไว้ อันได้แก่ การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทย การให้ความสำคัญต่อความยั่งยืนของการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยว และการกระจายรายได้และความเจริญของประเทศ ในฐานะที่เป็นวาระแห่งชาติ ดังนั้นจึงได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกรอบชี้แนะการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในระยะยาว ซึ่งเป็นผลสังเคราะห์จากการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบจากบริบท สภาพแวดล้อมและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว รวมทั้งได้มีการผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนี้ วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ "ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน"

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ มีแนวคิดหลักในการพัฒนาตามองค์ประกอบ ๕ ประการ ได้แก่ ประการที่หนึ่ง ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลก ด้วยการยกระดับคุณภาพและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล มุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวโดยเน้นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและวันพักต่อครั้งของการเดินทางของนักท่องเที่ยว และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศ ประการที่สอง การเติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตของการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยว อาทิ ระหว่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ระหว่างนักท่องเที่ยวตามถิ่นที่อยู่ และระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะ ส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตระหว่างพื้นที่ท่องเที่ยว โดยเน้นการกระจายการพัฒนาการท่องเที่ยวในเมืองท่องเที่ยวรองและพื้นที่ชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมคุณภาพในการเติบโตระหว่างช่วงเวลาและฤดูกาล ประการที่สาม การเติบโตบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยเน้นการพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีไทย เสริมสร้างความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนถึงอัตลักษณ์ความเป็นไทย และเสริมสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี สำหรับประชาชนทุกระดับ ประการที่สี่ การส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วน โดยมุ่งพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ และกระจายรายได้แก่ประเทศ พัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นหนึ่งในตัวขับเคลื่อนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และสร้างโอกาสเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ พัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคและเขตพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะในพื้นที่ในเมืองรองและชนบท และสนับสนุนภาคการลงทุนแก่ธุรกิจใอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ประการที่ห้า การพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการ

ส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เสี่ยงต่อการเสื่อมโทรม การบริหารความสามารถในการรองรับและการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความยั่งยืนของวัฒนธรรมโดยการเชิดชูและรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของไทย คุณค่าดั้งเดิม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์ประกอบหลักของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๗๕ ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนา (Roadmap) ในระยะ ๒๐ ปี เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตาม กรอบเวลาในการพัฒนาสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ดังนี้ ช่วงเวลา แนวทางขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๗๕ ระยะสั้นหรือภายใน ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔)

๑. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการสนับสนุนจากภาครัฐให้ภาคเอกชนและชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยว

๒. ประเทศไทยยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางทะเลและการแพทย์และการใช้จ่ายต่อหัวเติบโตอย่างต่อเนื่องสำหรับกลุ่มภูมิศาสตร์หลักปัจจุบัน (เช่น จีน และ ASEAN) ทั้งนี้ เริ่มมีการส่งเสริมและสนับสนุนการเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในรูปแบบการท่องเที่ยว (segments) ใหม่และเริ่มมีการขยายเป้าหมายกลุ่มภูมิศาสตร์เพิ่มเติม

๓. กฎและข้อบังคับเคร่งครัดมากขึ้นในด้านความยั่งยืนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของความยั่งยืน

๔. ประเทศไทยเป็น Gateway สู่การท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค CLMVT โดยนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนการไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาค ระยะกลางหรือภายใน ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๐)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังคงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำของคนในชาติโดยชุมชนท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำในอีกอย่างน้อย ๑ รูปแบบการท่องเที่ยว (segment) ใหม่ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทางทะเล และการแพทย์ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวขุดนิยมสำหรับกลุ่มภูมิศาสตร์ที่กว้างขวางขึ้น ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความยั่งยืนในการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ประเทศไทยเป็น Gateway สู่การท่องเที่ยวในภูมิภาค ASEAN โดยนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยก่อนการไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค ระยะยาวหรือภายใน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของเอเชียแปซิฟิกในรูปแบบการท่องเที่ยวใหม่ นอกเหนือจากการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงทะเลและชายหาด และเชิงการแพทย์ มีนักท่องเที่ยวจากทุกมุมโลก และการใช้จ่ายต่อหัวเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ในทุกกลุ่มนักท่องเที่ยว มีการพัฒนาเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของทุกจังหวัด การท่องเที่ยวเป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประเทศไทยเป็นหนึ่งในผู้นำของเอเชียแปซิฟิกในด้านความยั่งยืนของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นประตูแห่งการเดินทางท่องเที่ยวสู่ทวีปเอเชีย แปซิฟิก

บทที่ ๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ระยะ ๒๐ ปี จึงได้มีการวางแนวทางการพัฒนาซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อวางรากฐานและแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนการท่องเที่ยว เพื่อการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่การเติบโตในอนาคต โดยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาออกเป็น ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการด้านการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทย ผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย

ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนการท่องเที่ยว การส่งเสริม การบูรณาการการบริหาร จัดการการท่องเที่ยว และการสนับสนุน ความร่วมมือ ระหว่างประเทศ ยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทยและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยมีสรุปประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การดำเนินการพัฒนการท่องเที่ยวของไทยภายใต้ ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน เนื่องด้วยพื้นฐานการเติบโตของการท่องเที่ยวนั้นมีปัจจัยหลักที่คุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการ ที่ต้องได้มาตรฐานระดับ

สากลและมีเอกลักษณ์โดดเด่น การพัฒนาต้องเกิดขึ้นอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมีความสมดุลทั้งในด้านพื้นที่ เวลาและกลุ่มการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมการกระจาย นักท่องเที่ยวและรายได้จากนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญต่อการเติบโตของการท่องเที่ยว ล้วนมีส่วนในการส่งเสริมประสบการณ์ในการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาระบบคมนาคมในทุกรูปแบบเพื่อรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และการพัฒนาความปลอดภัยและสุขอนามัยอย่างเป็นระบบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวผ่านการยกระดับการอบรมและคุณภาพสู่ระดับสากล เพื่อให้ทัดเทียมขีดความสามารถของบุคลากรในระดับโลกและเพื่อเตรียมความพร้อมกับการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงขึ้น ผ่านความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีให้กับประชาชน และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การสร้างความสมดุลให้กับการท่องเที่ยวไทยผ่านการตลาดและการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพผ่านการส่งเสริมการตลาดเฉพาะกลุ่มและการพัฒนาเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งการส่งเสริมการตลาดเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นตลาดนักท่องเที่ยวไทย กอปรกับการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการบนพื้นฐานเอกลักษณ์อย่างไทยและการปรับใช้เทคโนโลยีเพื่อการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การบูรณาการการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องและการบริหารข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพื่อการวิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการรองรับความเสี่ยง รวมถึงการส่งเสริมการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคโดยรวม

บทที่ ๔ กลไกการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย

วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) จะเป็นกรอบแนวทางหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ และแผนปฏิบัติการในระดับกระทรวง ระดับพื้นที่และระดับสาขา ซึ่งจะมี ความสอดคล้องกันตามช่วงเวลา นอกจากนี้ วิสัยทัศน์

การท่องเที่ยวไทยจะทำหน้าที่เป็นกรอบระยะยาวเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีเอกภาพให้บรรลุเป้าหมาย โดยจะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือจากหลายภาคส่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการร่วมกันวางแผน วางนโยบายและดำเนินการตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของตนอย่างสอดคล้องกัน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อให้วิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) เกิดการพัฒนาขับเคลื่อนอย่างสัมฤทธิ์ผลจึงได้มีการวางระบบความเชื่อมโยงของการพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ และการใช้กลไกภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่ให้ความสำคัญกับความร่วมมือของภาครัฐ เอกชน และประชาชน รวมถึงระบบการจัดสรรงบประมาณที่มีประสิทธิภาพที่ต้องตอบสนองต่อการพัฒนาเชิงบูรณาการ และมีความต่อเนื่อง อีกทั้งต้องมีการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยมีกระบวนการขับเคลื่อนในแต่ละระดับดังนี้ ระดับนโยบาย คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นผู้รับนโยบายเพื่อประสานการแปลงนโยบายหรือแผนไปยังหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณ ภายใต้กรอบแนวทางวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย โดยต้องมีการประสาน ดูแล กำกับ การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานระดับนโยบายและพื้นที่ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ มีความชัดเจน และมีการบูรณาการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ระดับพื้นที่คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยเป็นแกนกลางในการประสานนโยบายจากคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ โดยผ่านความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงาน ภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรระหว่างประเทศและท้องถิ่น เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่ จังหวัด และเขตพัฒนาการท่องเที่ยว สอดคล้องตามแนวทางและเป้าหมายสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศระดับชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมดควรร่วมกันสนับสนุนให้ภาคประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในบริบทที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ผ่านกระบวนการจัดทำแผนและขับเคลื่อนแผนพัฒนาระดับชุมชน ทั้งนี้การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชนเจ้าของพื้นที่จะช่วยเพิ่มเอกลักษณ์และความเป็นไทยให้กับประสบการณ์การท่องเที่ยว และเป็นการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ประชาชนอย่างยั่งยืนโดยแท้จริง

ทั้งนี้การขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศสู่การบรรลุวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยนั้นจำเป็นต้องคำนึงถึงการให้ลำดับความสำคัญระหว่างยุทธศาสตร์การพัฒนาและ

การเชื่อมโยงการพัฒนาระหว่าง ยุทธศาสตร์ รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการอย่างสอดคล้องกันและเป็นระบบอีกทั้งควรให้ความสำคัญในการวัดความสำเร็จในการดำเนินงานพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเป็น "แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพบน พื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่าง ยั่งยืน" มีปัจจัยความสำเร็จ ๔ ประการ ดังนี้

๑) สาระของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย กำหนดวิสัยทัศน์ระยะยาวที่ชัดเจน เป็นที่เข้าใจ รับรู้ และยอมรับเป็นเจ้าของร่วมกัน สามารถถ่ายทอดเป้าหมายวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศสู่เป้าหมายเฉพาะในพื้นที่และสาขาต่างๆ ตามห้วงเวลาการดำเนินงานของหน่วยงานปฏิบัติได้

๒) ระบบและกฎหมาย มีกฎหมายรองรับ มีกลไกเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนในระดับต่างๆ เพื่อให้มีการนำกรอบวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ ไปปฏิบัติ รวมทั้งกรอบกฎหมายด้านการจัดสรรงบประมาณให้สามารถระดมทรัพยากรและความสามารถเพื่อผลักดัน ขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างมีบูรณาการและต่อเนื่อง รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบในทุกระดับ

๓) กลไกสู่การปฏิบัติมีกลไกที่สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา การนำไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล รวมทั้งมีกลไกในการกำกับดูแล บริหารจัดการและขับเคลื่อนวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทยสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ และหน่วยงานปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจ สามารถกำหนดแผนงานและโครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายของวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวของประเทศ

๔) การยอมรับของสังคม มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ภาคส่วนต่างๆ และสาธารณชน มีการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน สร้างการมีส่วนร่วมและความเป็นไปได้

พันธกิจกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในฐานะเป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้ภาคส่วนต่างๆ เหล่านี้สามารถเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและพัฒนาสังคมไทยได้อย่างยั่งยืนภายใต้วิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาและบูรณาการด้านการท่องเที่ยวและการกีฬาสร้างเสริมความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ”

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดพันธกิจที่สำคัญหลายประการ ได้แก่การกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาของประเทศส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาและผลักดันการนำนโยบายด้านการท่องเที่ยวการกีฬาและ

นั้น ทนทานการต่างๆ นั้น ไปสู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนการบูรณาการและการบริหารจัดการเพื่อผลักดันให้ภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการผลักดันการท่องเที่ยวและการกีฬาของประเทศไทยไปสู่เป้าหมายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาวิจัยสนับสนุนการทำงานและสามารถทั้งได้มาตรฐานพัฒนาระบบการบริหารสารสนเทศตลอดจนองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและกีฬา ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬาของประเทศนั้นเป็นไปอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน อีกทั้งสอดคล้องกับแผนในระดับต่างๆ ทั้งในระดับกระทรวงและระดับชาติ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้น ที่ผ่านมามีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬามาแล้ว ๓ ฉบับ

พระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้อำนาจ ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว” หมายความว่า การจัดสร้าง พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว การรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว การพัฒนาบริการท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยว การสร้างและเผยแพร่องค์ความรู้ทางการท่องเที่ยว การสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยว การรักษาความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว หรือการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงหลักการการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล ตลอดจนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมอันเป็นการสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศและปฏิบัติการตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ท.ท.ช.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เป็นรองประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการ ให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีกรมการท่องเที่ยว และผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปะ วัฒนธรรม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน โดยต้องแต่งตั้งจากรายชื่อของผู้ซึ่งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสี่คน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ คณะกรรมการอาจมีมติให้เชิญรัฐมนตรีหรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจโดยตรงเกี่ยวกับเรื่องที่จะพิจารณาให้เข้าร่วมประชุมเป็นครั้งคราวในฐานะกรรมการด้วยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ซึ่งได้รับเชิญและมาประชุม มีฐานะเป็นกรรมการสำหรับการประชุมครั้งที่ได้รับเชิญนั้น ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๐ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อ

เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ (๒) จัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ (๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการจัดทำความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการท่องเที่ยว (๔) กำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๕) ดำเนินการหรือจัดให้มีการกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยว (๖) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามแผนดังกล่าว (๗) ประกาศกำหนดและจัดให้มีการรับรองมาตรฐานเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว (๘) กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๙) รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อให้มีมติยับยั้งการดำเนินการของหน่วยงานใดที่ไม่เป็นไปตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ แผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๑๐) พิจารณากำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติหรือแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (๑๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุน (๑๒) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย ”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐/๑ และมาตรา ๑๐/๒ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ “มาตรา ๑๐/๑ ให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการตามภารกิจของตนให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรา ๑๐ (๑) และ (๔) ในการดำเนินการตามนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว และมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่ง หากคณะกรรมการเห็นว่า ภารกิจหรืองานใดไม่มีผู้รับผิดชอบ หรือหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบไม่ดำเนินการหรือดำเนินการ ไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย คณะกรรมการอาจเสนอแนวทางหรือมาตรการในการดำเนินการ โดยอาจมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการตามภารกิจหรืองานนั้นแทนได้ โดยให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ มาตรา ๑๐/๒ ในการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว คณะกรรมการอาจเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเพื่อใช้จ่ายในการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศได้ ในการเสนอเรื่องเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจัดทำเป็นประกาศ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวภายในประเทศ พร้อมด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดเก็บ

ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบประกาศตามวรรคสอง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาทำหน้าที่เป็นสำนักงาน เลขานุการของคณะกรรมการ รับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูลและกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ และให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดทำร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนพัฒนา การท่องเที่ยวแห่งชาติเพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณา (๒) ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาการท่องเที่ยวของประเทศรวมทั้งเสนอแนะแนวทาง การแก้ไขปัญหาต่างด้าวต่อคณะกรรมการ เพื่อกำหนดเป็นมาตรการเพื่อส่งเสริมการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว (๓) ประสานงานและสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติกับทุกภาคส่วน (๔) ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะมาตรการเพื่อขับเคลื่อนและสนับสนุนการนำนโยบายและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนการพิจารณาเสนอแนะแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการดำเนินงานตามนโยบาย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติต่อคณะกรรมการ (๕) ศึกษา วิเคราะห์ และพิจารณากลับกรองแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวเสนอต่อคณะกรรมการ (๖) จัดหรือสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัย และพัฒนาด้านการท่องเที่ยว (๗) ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผน และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการดังกล่าวต่อคณะกรรมการ (๘) จัดทำรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง (๙) เสนอแนะแนวทางการจัดสรรทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยว ในทุกภาคส่วนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อคณะกรรมการ (๑๐) จัดทำและพัฒนากลไกและระบบการประสานงานด้านการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของประเทศ ตลอดจนร่วมมือและประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาการท่องเที่ยวในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (๑๑) ปฏิบัติการอื่นตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการมอบหมาย ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการรักษา พื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว หรือการบริหารและพัฒนา การท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการอาจกำหนดให้เขตพื้นที่ใดเป็นเขตพัฒนาการท่องเที่ยวได้ โดยพิจารณาร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและผู้ว่าราชการจังหวัดในเขตพื้นที่ ทั้งนี้ ให้มีการ

รับฟังความคิดเห็นและความต้องการของชุมชนในพื้นที่เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยเขตพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งจะกำหนดเป็นกลุ่มจังหวัด จังหวัดหรือพื้นที่เฉพาะก็ได้ โดยให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและระบุชื่อของเขตพัฒนาการท่องเที่ยวและในกรณีจำเป็นให้มีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตแนบท้ายประกาศด้วย การเปลี่ยนแปลงแนวเขตหรือการเพิกถอนเขตพัฒนา การท่องเที่ยวให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด มาตรา ๑๘ เมื่อมีการประกาศกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวใด ให้รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบ ของคณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำเขตดังกล่าวขึ้นคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยว” ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ทรงคุณวุฒิรวมกันจำนวนไม่เกินสามสิบคน โดยมีสัดส่วนของผู้แทนภาครัฐและผู้ทรงคุณวุฒิที่ใกล้เคียงกันเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างน้อยด้านละหนึ่งคน ซึ่งมาจากภาคชุมชน ภาคธุรกิจ และภาควิชาการ โดยต้องแต่งตั้งจากรายชื่อของผู้ซึ่งสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเสนอไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม รัฐมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวได้ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ให้เป็น ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ประกาศกำหนด ”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๒๐ เมื่อ ได้ประกาศแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในเขตพัฒนา การท่องเที่ยวใดในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายในเขตดำเนินการบริหาร และพัฒนาการท่องเที่ยวที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพิจารณาสนับสนุนตามที่เห็นสมควรให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวมีหน้าที่ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวตามวรรคหนึ่งและรายงานต่อคณะกรรมการ ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังกล่าวได้ให้คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวรายงานสภาพปัญหาและอุปสรรค พร้อมทั้งข้อเสนอแนะและแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๒ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงานเรียกว่า “กองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการพัฒนาการท่องเที่ยว การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาทักษะด้านการบริหาร การตลาด หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชน การดูแลรักษาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การส่งเสริมสินค้าทางการท่องเที่ยวใหม่ๆ ในท้องถิ่น รวมทั้งการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ

มาตรา ๒๓ กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้ (๑) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยตามมาตรา ๓๑ (๒) เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้ (๓) เงินค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวตามมาตรา ๑๐/๒ (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้มอบให้ (๕) ดอกผลหรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน (๖) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุนเงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้ตกเป็นของสำนักงานเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเพื่อเป็นรายได้ของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเงินอุดหนุนหรือเงินให้กู้ยืมแก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อนำไปใช้ดำเนินงานตามนโยบาย หรือแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ รวมทั้งแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว (๒) เป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือหรือสนับสนุนการท่องเที่ยวรวมทั้งเพื่อสนับสนุนการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย การฝึกอบรม การประชุม การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ข้อมูล (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดให้มีการประกันภัยแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในระหว่างท่องเที่ยวภายในประเทศ (๔) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนกรมการท่องเที่ยว ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการให้ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาแต่งตั้งข้าราชการของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้แต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ การบริหาร กฎหมาย หรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยว

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการบริหารกองทุนมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (๑) บริหารและควบคุมการปฏิบัติงานกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน (๒) พิจารณานุมัติแผนงบประมาณรายรับและรายจ่ายประจำปีและแผนการดำเนินงานของกองทุน (๓) กำหนดหลักเกณฑ์

วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ (๔) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินของกองทุน รวมทั้ง ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง (๕) พิจารณาจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามกิจการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๔ (๖) ควบคุม ติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินกองทุน รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานของกองทุนต่อคณะกรรมการ (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนมอบหมาย (๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย ”

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวและคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบาย การท่องเที่ยวแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว หรือคณะกรรมการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย แล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติ นโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัตินโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผล ที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

งานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อมูลดังนี้ (๑) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (๒) การบริหารจัดการ มีดังต่อไปนี้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ลัทธிகาล ศรีวระมย์ และคณะ (๒๕๔๖ : ๕๖) ได้ให้ความเห็นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการว่า หมายถึง ระดับของความต้อการที่จะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของหน่วยงานหรือองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่อย่างเต็มกำลังความสามารถและศักยภาพที่มีอยู่

พัชรศร การ์นต์ (๒๕๔๕ : ๒๕) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า คือการแสดงออกถึงความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยมของบุคคล โดยการใช้ภาษาพูดหรือการเขียนและโดยมากความคิดเห็นจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความจริง

สงวน สุทธิเลิศอรุณ และคณะ (๒๕๔๖ : ๕๕) กล่าวถึงความคิดเห็น คือการแสดงออกถึงวิจารณญาณที่มีต่อเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะ ความคิดเห็นมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติเพราะความคิดเห็นเป็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงตามข้อเท็จจริงของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงความรู้สึกทั่วไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ

กองสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข (๒๕๕๕ : ๒) การบริหารการจัดการท่องเที่ยวในเชิงพัฒนาเอกลักษณ์ของการท่องเที่ยวเป็นการบูรณาการ นำเอากลยุทธ์การปรับโครงสร้างเพื่อยกระดับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยวให้เกิดความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้มากที่สุด

กรอบแนวคิดของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาระดับความคิดเห็นทั้งนี้อยู่ในเงื่อนไขของความเป็นไปได้โดยยึดหลักจากแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้คือ (๑) แนวความคิดและทฤษฎีการบริหารและ (๒) การบริหารบริหารจัดการในการศึกษาจะมุ่งเน้นการศึกษาองค์การและการบริหารสมัยใหม่

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

- ความสามารถในการบริหารจัดการ
ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย
- ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของ
นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ที่เป็นไปตาม
มาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

-ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของ
ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามมาตรฐานความ
ปลอดภัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว สามารถที่จะกำหนดตัวแปรเพื่อใช้ในการศึกษา โดยมีลักษณะดังนี้ ตัวแปรต้น คือ ความสามารถในการบริหารจัดการผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ ที่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ตัวแปรตาม คือ ระดับความคิดเห็นต่อความพึงพอใจของผู้ประกอบการท่องเที่ยวหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามมาตรฐานความปลอดภัย

สรุป

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และจะเป็นประโยชน์กับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว คือ การจัดทำแผนการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยว ซึ่งจะเสนอให้มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการหรือบริษัทท่องเที่ยวทุกบริษัท เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบวางแผนด้านความปลอดภัยและมีการตรวจประเมินผลเป็นระยะ เป้าหมายจะมีการลงพื้นที่ไปประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมการท่องเที่ยวว่ามีความเสี่ยงอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุจุดไหนบ้าง ก่อนทำเป็นข้อมูลประเมินให้หน่วยงานด้านการท่องเที่ยวไปประเมินบริษัทนำเที่ยวว่าได้ดำเนินการใดๆ บ้าง ที่มีความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวหรือไม่ ถือเป็นอีกกลไกที่จะกำกับดูแลบริษัทนำเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวไม่ให้ทำตามความต้องการตัวเองเหมือนที่ผ่านมา

สิ่งสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวคือการมีวิธีเตรียมความพร้อมและมาตรฐานตลอดจนสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว แต่ข้อเท็จจริงที่เห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปจัดการในเรื่องนี้เลย และสิ่งที่อยากให้มีการอธิบายด้านรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้ได้ฟังครบถ้วนหรือไม่หรือนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว มีการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง จัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ รายงานการดำเนินการให้กับหน่วยงานที่ดูแลและประสานการตรวจสอบประเมิน ทั้งที่อยู่ในการดูแลของบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำเที่ยว แต่องค์กรประกอบเหล่านั้นล้วนมีความเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุได้ โดยต้องติดตามปัญหาอยู่ตลอด เรื่องเหล่านี้ภาครัฐอาจยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร มุ่งเน้นเพียงชักชวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศไทย แต่สำหรับต่างประเทศความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวถือเป็นข้อห่วงใยที่สำคัญ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญและอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยวคงไม่อาจปล่อยผ่านไปเป็นปัญหาซ้ำซากได้อีก เพราะในอนาคตความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวอาจกลายเป็นอีกตัวเลือกสำคัญ ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติก็อาจเป็นไปได้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญและมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย มีจำนวนเป็นอันดับ ๔ ของโลก ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะเห็นได้ว่าในต่างประเทศบางประเทศมีนโยบายเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นจุดแข็งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศของตน ซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การกำหนดแนวทางเพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการ ที่จะสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำระบบการประสานงานวางแผนและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

จากปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะการดำเนินการวิธีต่างๆ ด้านการเตรียมการ ให้มีความพร้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดอย่างซ้ำซาก ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการปฏิบัติการและการประสานงาน โดยจะต้องบูรณาการจากหลายๆ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องรวมพลังประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วง

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวในรูปแบบการทำวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

๑. เพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มาตรฐานความปลอดภัย

๒. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย

๓. การเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัย ให้กับนักท่องเที่ยว โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา ให้เหมาะสมและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นคำถามในการวิจัย จากนั้นได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามสำหรับนำข้อมูลมาวิเคราะห์เขียนสรุป และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) (วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและประกอบการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยศึกษาจากบทความ วารสาร สืบค้นข้อมูลจาก Internet และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๔. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๕. การวิเคราะห์ข้อมูล

๖. แนวทางการนำเสนอข้อมูล

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ด้านประชากร ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์อย่าง ลึกซึ้งเชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการศึกษาวิจัย เรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม เนื้อหาตามความต้องการของการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำตอบจาก บุคคลากรต่างๆ รวม ๑๐ คน ดังนี้

- ๑.๑.๑ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว
- ๑.๑.๒ ข้าราชการพลเรือนของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ๑.๑.๓ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) เป็นการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความจากผู้ทรงคุณวุฒิ และนักวิชาการรายงานที่มีความเกี่ยวข้องกับผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของและใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งได้สร้างขึ้นจากการศึกษา และประยุกต์ใช้ตามแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ได้ตรวจสอบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ความเป็นไปได้ในการได้คำตอบที่ ต้องการ โดยการทำการแบ่งขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

๑. วิเคราะห์ลักษณะของคำถามในแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ต้องการคำตอบ จากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒. ศึกษาวิธีสร้างแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และกำหนดรูปแบบของการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

๓. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกข้อมูลจากแบบคำถามคำตอบที่ เป็นคำถามเดียวกันทุกคน

รายละเอียดของแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีดังนี้

ลักษณะโครงสร้างแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรม การท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของ นักท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้น จะใช้คำถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วจาก ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาและปรับปรุงทดสอบความเชื่อถือได้ว่าคำถามดังกล่าว เป็น คำถามที่ไม่เป็นคำถามที่ชี้นำและคำถามมีความเป็นกลางไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง โดยแบ่งการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานด้านการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จำนวน ๕ ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบอัตนัย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์

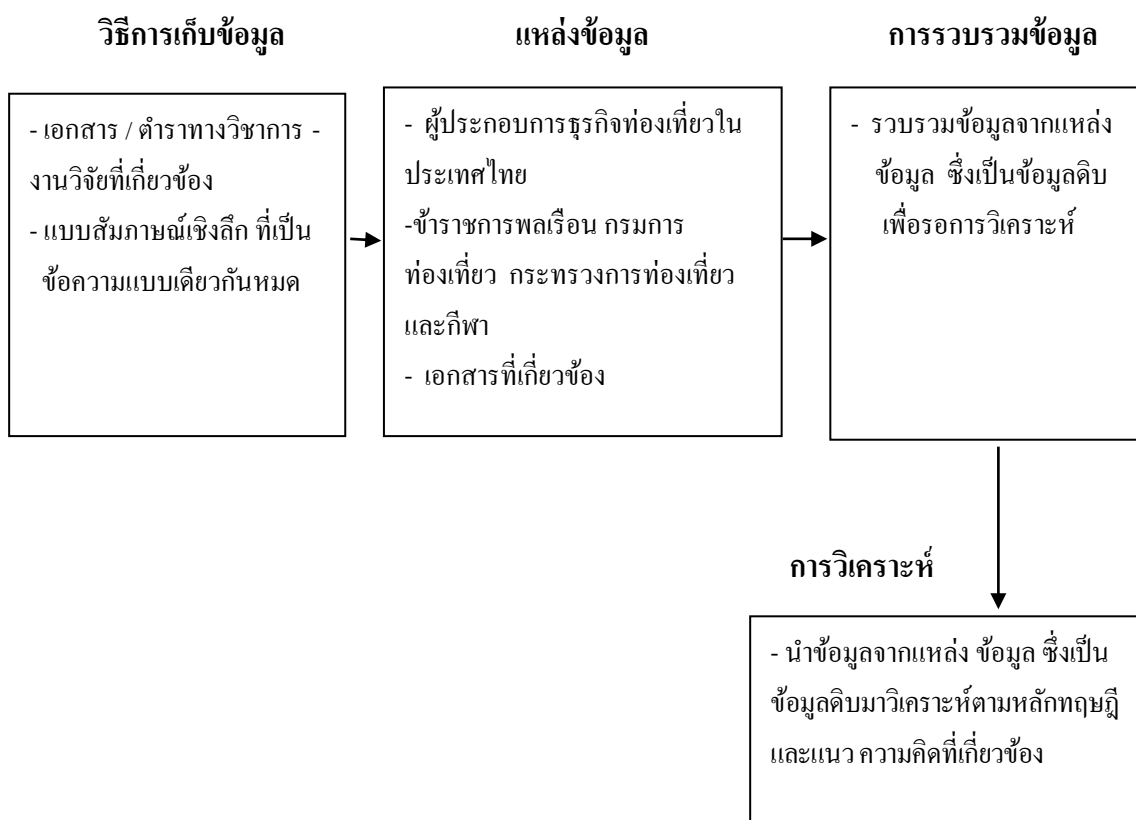
ส่วนที่ ๒ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยใช้คำถามที่มีความเป็นมาตรฐานและเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อที่จะให้ผู้ที่ตอบคำถามสามารถตอบคำถามได้ตามที่ต้องการ โดยที่ไม่ต้องตอบคำถามภายใต้เงื่อนไขของผู้วิจัย ทั้งนี้คำถามจะมีความยืดหยุ่นพอสมควร ซึ่งคำถามทั้งหมดจะไม่ใช่คำถามหรือคำตอบในการชี้แนะ ในการที่ผู้วิจัยต้องการคำตอบมากเกินไป ตลอดจนคำถามจากแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้จะต้องเป็นคำถามที่เป็นคำถามเดียวกันทุกคน ที่ถูกผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการหรือแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่นำมาใช้ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำราทางวิชาการ ตลอดจนผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และข้อมูลดิบบางส่วนได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทยและข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยการเก็บข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

การเก็บข้อมูลทั้งหมดจะมุ่งเน้นที่จะศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาข้อขัดข้องต่างๆที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวจากเอกสาร ตำรา บทความต่างๆ ทางวิชาการและจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นในแบบการสัมภาษณ์โดยคำถามปลายเปิดจะเป็นคำถามเดียวกันทุกคน โดยผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาตจากผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยก่อนทำการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาตรวจสอบและตรวจทานความถูกต้องก่อน ที่จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

แผนภาพที่ ๓-๑ แผนผังการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่มา : ประมวลโดยผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) โดยจะทำการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ ตลอดจนผลงานการวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและเป็นการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในการศึกษาถึงอุปสรรคปัญหาข้อขัดข้องต่างๆ ในการบริหารจัดการของผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถที่จะทราบข้อมูลสิ่งที่เป็นปัจจัยของการบริหารจัดการที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) ข้อมูลที่ได้รับมาจะเป็นข้อมูลดิบ ซึ่งตามทฤษฎีระบุว่าข้อมูลที่ได้จะมาจากโลกภายในหรือความรู้สึกส่วนตัวจากสถานการณ์ความเป็นจริงของบุคคล ในการอธิบายปรากฏการณ์รอบๆตัวกลุ่มตัวอย่างของผู้ถูกสัมภาษณ์นั้น

การดำเนินการร่วมกับกระบวนการและวิธีการวิเคราะห์ อันจะได้ดำเนินการกระบวนการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่การวิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาประเด็นหลัก (Major Themes) หรือแบบแผนหลัก (Major Pattern) จากนั้นจึงประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) ตามลำดับ

บทที่ ๔

มาตรฐานความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย

การศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) โดยจะทำการวิเคราะห์จากเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ ตลอดจนผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการศึกษาวิจัยเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและเป็นการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยการศึกษาเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในการศึกษาถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยอันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา เพื่อให้สามารถที่จะทราบข้อมูลสิ่งที่เป็นปัจจัยของผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) และข้อมูลที่ได้รับมาจะเป็นข้อมูลดิบ ซึ่งตามทฤษฎีระบุว่า ข้อมูลที่ได้รับจะมาจากโลกภายในหรือความรู้สึกส่วนตัวจากสถานการณ์ความเป็นจริงของแต่ละบุคคลในการอธิบายปรากฏการณ์รอบๆ ตัวของกลุ่มตัวอย่างของผู้ถูกสัมภาษณ์ผู้นั้น โดยผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาหามาตรการของนโยบายการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ในการดำเนินการวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประสบการณ์จากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนา นโยบายการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ที่มาจากผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการในการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของผู้บริหารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการในการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว

๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการในการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการของนโยบายการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว และผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในประเทศไทย จากปัญหาที่เกิดขึ้นที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เมื่อนักท่องเที่ยวเหล่านี้ผ่านพิธีการทางศุลกากรแล้ว และเข้ามาถึงบริเวณหน้าห้องผู้โดยสารขาเข้า เพื่อเตรียมตัวเดินทางต่อไป ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้น จากบรรดาพวกมิจฉาชีพ ดังนี้

๑.๑ ปัญหามักคุเทศก์เถื่อน พวกมักคุเทศก์เถื่อนมักจะมีจิตวิทยาในการโน้มน้าวนักท่องเที่ยว ให้หลงเชื่อและซื้อบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่มาตามลำพัง ไม่ได้มาเป็นหมู่คณะ มักคุเทศก์เถื่อนพวกนี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์แท้จริงคือ การได้รับค่านายหน้าจากร้านขายของที่ระลึก โรงแรม หรือสถานบริการบางแห่ง ซึ่งจะให้ค่านายหน้าตามราคาร้อยละของสินค้า ถ้านักท่องเที่ยวที่ซื้อบริการ ของโกด์พวกนี้ไม่ยอมไปซื้อของตามสถานที่ที่จะพาไป ก็มักจะถูกทิ้งไว้ที่โรงแรมโดยไม่มารับไปตามที่ได้ตกลงกันไว้

๑.๒ ปัญหาด้านธุรกิจทางเพศ เป็นปัญหาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ และถูกนำไปเผยแพร่ทางด้านลบในต่างประเทศอยู่เสมอ โดยมักจะใช้การขายบริการทางเพศเพื่อหาทางลี้ภัยของนักท่องเที่ยว

๑.๓ ปัญหาการมอมยานักท่องเที่ยว กลุ่มคนร้ายในลักษณะนี้มักจะเป็นแก๊งค์อาชญากรรม ซึ่งมีการกระทำความผิดในหลายรูปแบบ เช่น ค้ายาเสพติด มอมยานักท่องเที่ยว ส่งคนออกไปขายนอกประเทศ

๑.๔ ปัญหาการหลอกลวงให้ไปเล่นการพนัน การหลอกลวงลักษณะนี้คนร้ายมักจะทำกันเป็นทีมประมาณ ๕-๖ คน โดยจะหลอกให้เหยื่อไปเล่นการพนันในสถานที่ต่างๆ ที่เตรียมไว้ แล้วใช้วิธีต้มตุ๋นจนเหยื่อต้องเสียทรัพย์สินจนหมดแล้ว จึงพาเหยื่อกลับไปส่งที่พัก ซึ่งคนร้ายมักจะพัฒนาวิธีการหลอกลวงอยู่ตลอดเวลา

๑.๕ ปัญหาการลักับัตรเครดิตของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศส่วนใหญ่ มักจะพกบัตรเครดิตติดตัวมาด้วยเหตุผลด้านความสะดวกและปลอดภัย แทนการพกพาเงินสดเป็นจำนวนมากๆ ทำให้กลุ่มมิจฉาชีพฉวยโอกาสนี้ ลักับัตรเครดิตของนักท่องเที่ยวต่างชาติไปใช้แทน หรือนำไปขายต่อกับกลุ่มมิจฉาชีพด้วยกัน การทำงานของกลุ่มนี้มักจะทำเป็นองค์กร มีการร่วมกันตั้งแต่ลักับัตรเครดิต เจ้าของร้านค้า ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธนาคาร

๑.๖ ปัญหาการหลอกลวงให้ซื้ออัญมณี ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เนื่องจากสามารถสร้างผลกำไรให้กับผู้ที่กระทำความผิด ด้วยการหลอกลวงนักท่องเที่ยวให้ซื้ออัญมณีเป็นอย่างมาก ขณะที่บตลงโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง

มีค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นความผิดที่ยอมความได้ ในการดำเนินการนี้ บุคคลผู้กระทำความผิด มักจะทำคนเดียว โดยอาจจะแฝงตัวอยู่กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

๑.๗ ปัญหาการลักทรัพย์นักท่องเที่ยวในโรงแรม คนร้ายกลุ่มนี้จะมีหลากหลาย ประเภท และมักจะเข้าไปในโรงแรมที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐานต่ำ

๑.๘ ปัญหาการลักทรัพย์นักท่องเที่ยวบนรถโดยสารประจำทาง ผู้กระทำความผิดมักจะทำกันเป็นกลุ่ม โดยอาศัยรถยนต์โดยสารปรับอากาศ กลุ่มคนเหล่านี้อาจจะเดินทางมากับรถยนต์โดยสารในรูปแบบต่างๆ เช่นเป็นเด็กประจำรถ ช่างเครื่องหรือบริกรบนรถ และอาศัยช่วงเวลาที่มีผู้โดยสารหลับสนิททำการลักทรัพย์ หลังจากได้ทรัพย์สินไปแล้วก็จะลงจากรถเพื่อหลบหนีไป ก่อนที่จะถึงจุดหมาย ด้วยความร่วมมือของคนขับรถ

๒. มูลเหตุของการเกิดปัญหาอาชญากรรมกับนักท่องเที่ยว มูลเหตุของปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาต่างๆ ดังนี้

๒.๑ การขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ที่มีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒.๒ รัฐบาลเน้นใช้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ โดยไม่มีการจัดแผนงานรองรับไว้ให้ครอบคลุม การที่นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น เป็นการสร้างภาระรับผิดชอบให้กับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

๒.๓ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในธุรกิจการท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเอาใจเอาเปรียบต่อนักท่องเที่ยว

๒.๔ วิธีการและการดำเนินการตามระบบกฎหมายไทย มีการดำเนินการที่ค่อนข้างล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีเวลาพักอยู่ในประเทศไทยค่อนข้างน้อย จึงอาจทำให้นักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุร้ายเกิดภาพในทางลบต่อประเทศไทย และอาจนำไปขยายภาพทำให้เกิดภาพพจน์ที่เสียหายต่อประเทศไทยได้

๒.๕ ผลตอบแทนในการประกอบอาชญากรรมก็เป็นสาเหตุจูงใจให้กระทำความผิด เช่น ในกรณีของมัลกูเทศก์เถื่อน และกรณีการหลอกลวงให้ซื้ออัญมณี เป็นต้น

๓. แนวทางนโยบายการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว จากการศึกษามาตรการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของกองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปัจจุบันรัฐบาลไทยได้ดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว โดยมี ๖ มาตรการดังนี้

๓.๑ มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ มาตรฐานการกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยวโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีมาตรการดังนี้

๓.๑.๑ การจัดทำคู่มือการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยและแนวทางในการปฏิบัติด้านความปลอดภัยทางน้ำที่มีมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยและเพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวทางทะเล

๓.๑.๒ การจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยวทางทะเล เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยว ในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวผู้ประสบภัยทางน้ำอย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งมีแนวทางการปฏิบัติด้านการรักษาความปลอดภัยกิจกรรมทางน้ำตามมาตรฐานสากล

๓.๒ มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนอุบัติเหตุทางถนน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่นักท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การขับขีรถจักรยานยนต์โดยไม่สวมใส่หมวกนิรภัย การขับขีรถยนต์และรถจักรยานยนต์โดยไม่มีใบอนุญาต การขับขีสวนทางเนื่องจากไม่มีความคุ้นเคยเส้นทางหรือไม่คุ้นเคยกับวิธีการขับขีรถในประเทศไทย ควรมีมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนน ดังนี้

๓.๒.๑ การจัดทำคู่มือขับขีปลอดภัย มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความรู้ ความเข้าใจในการขับขีรถยนต์และรถจักรยานยนต์อย่างปลอดภัย โดยเนื้อหาประกอบด้วยกฎหมายจราจร มารยาทในการขับขี วิธีการขับขีรถยนต์และรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย ป้ายจราจร แผนที่เส้นทาง ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุและการแจ้งเหตุ เป็นต้น

๓.๒.๒ การจัดกิจกรรมรณรงค์นักท่องเที่ยวขับขีปลอดภัยในช่วงเทศกาลต่างๆจัดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกฎหมายจราจร มารยาทในการขับขี วิธีการขับขี รถยนต์และรถจักรยานยนต์ในประเทศไทย ป้ายจราจร แผนที่เส้นทาง ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และการแจ้งเหตุ โดยจัดตั้งศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จร่วมกันมีเจ้าหน้าที่ศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Tourist assistance center: TAC) คอยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวด้วยการเป็นล่ามแปลภาษา กิจกรรมดังกล่าวมีการดำเนินการทั่วประเทศและกรุงเทพมหานคร โดยเน้นเป็นพิเศษในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย

๓.๓ มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการถูกหลอกหลวงเออาร์ดเอเปริียบ มีมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการถูกหลอกหลวงเออาร์ดเอเปริียบของนักท่องเที่ยว ดังนี้

๓.๓.๑ การแก้ไขปัญหาเร่ร่อนแท็กซี่ ซึ่งปัญหาการหลอกหลวงเออาร์ดเอเปริียบนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวกับรถแท็กซี่ ได้แก่ รถแท็กซี่ไม่กมมิเตอร์ค่าโดยสารและเรียกเก็บค่าโดยสารในราคาที่แพงเกินจริง พนักงานขับรถไม่สุภาพ โดยขอความร่วมมือจากกรมการขนส่งทางบกดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อได้รับการร้องเรียนจากนักท่องเที่ยว และลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

๓.๓.๒ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ปัญหาการหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ได้แก่ การหลอกลวงให้นักท่องเที่ยวซื้อรายการนำเที่ยวในราคาที่แพงเกินจริง การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวให้ผิดไปจากที่โฆษณาไว้และการให้บริการนักท่องเที่ยวโดยขาดมาตรฐานไม่เป็นไปตามที่โฆษณาไว้ ควรดำเนินการดังนี้

๓.๓.๒.๑ การประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ให้ซื้อรายการนำเที่ยวจากบริษัทที่มีเครื่องหมายและหนังสือรับรองมาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๓.๓.๒.๒ การจับกุมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ขายรายการนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวในราคาที่แพงเกินจริง และจับกุมผู้ประกอบการนำเที่ยวที่แอบอ้างใช้ตราเครื่องหมายหรือชื่อย่อของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

๓.๓.๒.๓ การเรียกหลักประกันเพื่อชดเชยให้กับนักท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

๓.๓.๓ การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับ ปัญหาการหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับอัญมณีและเครื่องประดับ ได้แก่การหลอกลวงให้นักท่องเที่ยวซื้ออัญมณีในราคาที่แพงเกินจริง หรือที่ไม่ได้คุณภาพควรดำเนินการดังนี้

๓.๓.๓.๑ ประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ซื้ออัญมณี และเครื่องประดับจากร้านที่มีเครื่องหมายรับรองมาตรฐานจากสมาคมผู้ค้าอัญมณีไทยและ เครื่องประดับ

๓.๓.๑.๒ เจริญไกล่เกลี่ยระหว่างนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ เมื่อได้รับการร้องเรียนจากนักท่องเที่ยว

๓.๔ มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีดังนี้

๓.๔.๑ การจัดกิจกรรมโครงการประชาสัมพันธ์ และเตือนภัยด้านการท่องเที่ยว โดยจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์และเตือนภัย ด้านการท่องเที่ยวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ข้อมูลเตือนภัยด้านการท่องเที่ยวและคำแนะนำ ประชาสัมพันธ์ช่องทางการร้องเรียน ร้องทุกข์ และข้อมูลเกี่ยวกับการช่วยเหลือเยี่ยวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมทั้งการอำนวยความสะดวก ให้แก่นักท่องเที่ยวในเรื่องการดำเนินคดีเมื่อนักท่องเที่ยวต้องขึ้นศาล ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและทัศนคติ อันดีต่อการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

๓.๔.๒ การจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว เพื่อสร้างมาตรการความปลอดภัย ด้านการท่องเที่ยว จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรทางการท่องเที่ยว โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ประกอบการ โรงแรม พนักงาน โรงแรมและเจ้าหน้าที่รักษาความ

ปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากรทางการท่องเที่ยว ให้มีความรู้ในการสังเกตและจดจำบุคคลต้องสงสัย การประเมินสถานการณ์ภัยคุกคาม การบริหารจัดการในภาวะวิกฤติ รวมทั้งเป็นการสร้างเครือข่าย ในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อลดผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว สร้างมาตรการความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการปฐมพยาบาล เบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นให้แก่ผู้ประกอบการและผู้ประกอบอาชีพด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นและการช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้นแก่นักท่องเที่ยวที่ประสบอุบัติเหตุหรือ ประสบภัยมีประสิทธิภาพและซึ่งจะเป็นการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพการให้บริการด้านการท่องเที่ยว ให้มีมาตรฐานที่ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทย ในด้านความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว

๓.๔.๔ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้มีคุณภาพในระดับสากล ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวไทย ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ ดังกล่าวมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาทรัพยากรและระบบการบริหารจัดการความปลอดภัย สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยว และธุรกิจบริการการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยนักท่องเที่ยวจากอาชญากรรมและการหลอกลวงเอาเปรียบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ประชาสัมพันธ์และสื่อสาร เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕ มาตรการเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว ดังนี้

๓.๕.๑ การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว (Tourist assistance center: TAC) โดยการจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ข้อมูลคำแนะนำด้านการท่องเที่ยวและการป้องกันภัยจากการ

ท่องเที่ยว รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ จากนักท่องเที่ยวและ ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับนักท่องเที่ยว

๓.๕.๒ การจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเยียวานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใดๆ โดยมีได้เกิดจากความประมาท เจตนา หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้าง รายได้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการช่วยเหลือเยียวา ดังนี้

๓.๕.๒.๑ ประสบเหตุจากการจลาจล การก่อการร้าย

๓.๕.๒.๒ ประสบเหตุจากภัยธรรมชาติ

๓.๕.๒.๓ การถูกทำร้ายร่างกาย

๓.๕.๒.๔ การถูกข่มขืน

๓.๕.๒.๕ ประสบอุบัติเหตุ

๓.๕.๒.๖ การหยุดชะงักของการเดินทาง

๓.๕.๒.๗ การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจากถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

๓.๕.๒.๘ อาชญากรรมหรือภัยด้านอื่น ๆ

๓.๕.๓ การจัดตั้งศาลแผนกคตินักท่องเที่ยวในศาลสถิตยุติธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการเดินทางและพำนักในประเทศไทย รวมถึงเป็นการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่มีบรรลุนิติ ส่องผลให้นักท่องเที่ยวได้รับการเยียวยาด้วยความเป็นธรรมต่อเนื่องรวดเร็วและ เพื่อให้การดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นในด้านสวัสดิภาพและความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

๓.๖ มาตรการเกี่ยวกับยกระดับความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ควรมีมาตรการเกี่ยวกับการยกระดับความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ดังนี้

๓.๖.๑ การจัดทำแผนการบริหารจัดการภายใต้ภาวะวิกฤติ ในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีระบบ

๓.๖.๒ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ ด้านการท่องเที่ยวไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและลดผลกระทบจากการเกิดวิกฤตการณ์ด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งเพื่อให้การบริหารจัดการในภาวะวิกฤตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อันจะเป็นการสร้าง ความ

เชื่อมั่นและทัศนคติอันดีต่อการท่องเที่ยวของไทยแก่นักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ด้าน คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านอุบัติเหตุ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านโรคระบาด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ด้านสาธารณสุข

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านสถานการณ์ทางการเมือง และ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านเศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ของกลุ่มตัวอย่างซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังมีรายละเอียดดังนี้

๑. มาตรการป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

๑.๑ การแก้ปัญหาการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ด้วยการเพิ่มบทลงโทษ ผู้กระทำความผิด เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย การดำเนินมาตรการปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิด ในการช่วยเหลือเฝ้าระวัง และดูแลสอดส่องความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

๑.๒ การแก้ปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว ควรดำเนินการออกตรวจปฏิบัติตามสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมการหลอกลวงนักท่องเที่ยว เพื่อแก้ไขและให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และเพิ่มช่องทางต่าง ๆ ในการสามารถร้องเรียนและแจ้งปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ การปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ ควรดำเนินมาตรการปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิด การเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น เช่น การเพิ่มจำนวนการติดตั้งกล้อง CCTV ตลอดจนการสร้างเครือข่ายอาสาสมัคร ภาคประชาชน เครือข่ายเจ้าบ้านที่ดี ในการช่วยเหลือเฝ้าระวัง และดูแลสอดส่องความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

๒. มาตรการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยว

๒.๑ การพัฒนามาตรฐานผู้ประกอบการนำเที่ยว โดยการจัดมาตรฐานเพื่อเป็นแนวทาง ให้ผู้ประกอบการนำไปพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ที่พัก บริการกิจกรรม แหล่งท่องเที่ยว และธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์

๒.๒ การแก้ปัญหามัคคุเทศก์เถื่อน เริ่มจากการดำเนินการตรวจปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๕๑ จัดอบรมพัฒนาศักยภาพด้านภาษาให้แก่มัคคุเทศก์ เพื่อให้มัคคุเทศก์สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่เพียงพอต่อความจำนนนักท่องเที่ยว

๓. มาตรการพัฒนาศูนย์รับแจ้งเหตุ ได้แก่ การพัฒนาระบบแจ้งเหตุผ่านช่องทางสายด่วนและช่องทางต่างๆ เช่น Call center, Social media เป็นต้น

๔. มาตรการเยียวยานักท่องเที่ยว โดยปัจจุบันมีการจัดตั้งกองทุนเยียวยานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยการจ่ายเงินเยียวยากรณีเสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ สายตา ทูพพลภาพถาวรสิ้นเชิง หรืออันตรายสาหัส มีการจ่ายเงินชดเชยในการปลงศพนอกประเทศ อนุมัติวีซ่า ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการส่งศพหรือกระดูก นักท่องเที่ยวกลับภูมิลำเนา ตลอดจนมาตรการส่งเสริมให้มีการจัดทำประกันภัยแก่นักท่องเที่ยว สำหรับกรณีได้รับบาดเจ็บ มีการจ่ายชดเชยค่ารักษาพยาบาลทางการแพทย์ รวมถึงค่าเคลื่อนย้ายภายในประเทศ

๕. มาตรการในการจัดตั้งศาลแผนกคดีนักท่องเที่ยว โดยมีภารกิจในการช่วยเหลือคดีที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวให้มีกระบวนการพิจารณาที่เร็วขึ้น ตลอดจนเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวอีกช่องทางหนึ่ง

๖. มาตรการพัฒนาในมาตรฐานความปลอดภัยในการเดินทาง โดยกำหนดมาตรฐานการให้บริการต่าง ๆ การจัดทำมาตรฐานบริการเพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง

๗. มาตรการพัฒนามาตรฐานการให้บริการและความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว โดยการจัดทำมาตรฐานบริการเพื่อการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นในประเด็นเกี่ยวกับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และนโยบายการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ดังมีรายละเอียดดังนี้

๗.๑ มาตรการป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว

๗.๒ การแก้ปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยว เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมกรหลอกลวงนักท่องเที่ยว การให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวในการป้องกันการถูกหลอกลวง โดยดำเนินการปราบปรามบริษัทนำเที่ยวที่กระทำความผิดอย่างจริงจัง บูรณาการการจัดทำระบบฐานข้อมูลของบริษัทนำเที่ยวอย่างเป็นระบบที่ง่ายต่อการตรวจสอบ ติดตามและจับกุม

๗.๓ การแก้ปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ โดยดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิด การบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง การเพิ่มจำนวนการติดตั้งกล้อง CCTV การเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่สายตรวจ ในการดูแลความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัย เรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาจะใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) จากข้อมูลทางเอกสาร

ตำรา บทความด้านวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศไทย ข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวม ๑๐ คน โดยศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา โดยใช้ทฤษฎีและแนวความคิดทางรัฐประศาสนศาสตร์และทางรัฐศาสตร์ เป็นเครื่องวัดมาตรฐานของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

สรุป

จากการศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) จากข้อมูลทางเอกสาร ตำรา บทความด้านวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) จากผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในประเทศไทย ที่ได้ผลออกมาในแนวทางเดียวกัน สรุปได้ว่าการสร้างมาตรฐานการรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ตามนโยบายที่ได้ออกมาบังคับใช้อย่างจริงจัง โดยประสานความร่วมมือกันระหว่างส่วนราชการต่างๆ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา ตลอดจนผู้ประกอบการและบริษัทนำเที่ยวที่จะต้องช่วยกันในการกำกับดูแลในเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อได้ผลแล้วก็จะสามารถลดผลกระทบในด้านต่างๆ ลงได้อย่างมีมาตรการและเป็นระบบ มีบทลงโทษที่จริงจัง และมีการปฏิบัติที่รวดเร็วทันต่อเวลาทำให้นักท่องเที่ยวมีความรู้สึกที่เชื่อมั่นในความปลอดภัยเมื่อเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งผลประโยชน์ที่จะตามมาคือความน่าเชื่อถือของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยต่อไป

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา เป็นการศึกษาจากการสัมภาษณ์บุคคลแบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยการศึกษาเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ เพื่อให้เกิดความเป็นไปได้ในการศึกษาถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาเฉพาะกรณีด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา เพื่อให้สามารถที่จะทราบข้อมูลสิ่งที่เป็นปัจจัยของผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด ทั้งนี้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Design) และข้อมูลที่ได้รับมาจะเป็นข้อมูลดิบ ซึ่งตามทฤษฎีระบุว่าข้อมูลที่ได้รับจะมาจากโลกภายในหรือความรู้สึกส่วนตัวจากสถานการณ์ความเป็นจริงของแต่ละบุคคล ในการอธิบายปรากฏการณ์รอบๆ ตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้แก่ด้านประชากร ผู้วิจัยจะใช้การสุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมเนื้อหาตามความต้องการของการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และคำตอบจากบุคลากรต่างๆ รวม ๑๐ คน ดังนี้

๑. บุคลากรด้านการท่องเที่ยว
๒. ข้าราชการพลเรือนของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๓. ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย

โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา ให้เหมาะสมและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน โดยวิธีการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นคำถามในการวิจัย จากนั้นได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม สำหรับนำข้อมูลมาวิเคราะห์เขียนสรุป และนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ในแต่ละประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

๑. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารวิจัย (Documentary Research) ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและประกอบการอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษาจากบทความ วารสาร สืบค้นข้อมูลจาก Internet และงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้ในแง่มุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๓ การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๒.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๖ แนวทางการนำเสนอข้อมูล

ทั้งนี้ได้ตรวจสอบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ความเป็นไปได้ในการที่จะได้คำตอบที่ต้องการ โดยการทำการแบ่งขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

๑. วิเคราะห์ลักษณะของคำถามในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ที่ต้องการคำตอบ จากกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๒. ศึกษาวิธีสร้างแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และกำหนดรูปแบบของการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview)

๓. กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ โดยการบันทึกข้อมูลจากแบบคำถามคำตอบที่เป็นคำถามเดียวกันทุกคน

รายละเอียดของแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีดังนี้

ลักษณะ โครงสร้างแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นจะใช้คำถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้วจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาและปรับปรุงทดสอบความเชื่อถือว่าคำถามดังกล่าวเป็นคำถามที่ไม่เป็นคำถามที่ชี้นำและคำถามมีความเป็นกลางไม่เอนเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง โดยแบ่งการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับกลุ่มตัวอย่าง ออกเป็น ๒ ส่วน คือ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงานด้านการท่องเที่ยว ที่จะทราบถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จำนวน ๕ ข้อ เป็นลักษณะคำถามแบบอัตนัยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์

ส่วนที่ ๒ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยใช้คำถาม ที่มีความเป็นมาตรฐานและเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ที่ตอบคำถามสามารถตอบคำถามได้ตามที่ต้องการ โดยที่ไม่ต้องตอบคำถามภายใต้เงื่อนไขของผู้วิจัย ทั้งนี้คำถามจะมีความยืดหยุ่นพอสมควร ซึ่งคำถามทั้งหมดจะไม่ใช่คำถามหรือคำตอบในการชี้แนะในการที่ต้องการคำตอบมากเกินไป ตลอดจนคำถามจากแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนี้ จะต้องเป็นคำถามที่เป็นคำถามเดียวกันทุกคนที่ถูกผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์

สรุป

จากการศึกษาพบว่า

๑. ลักษณะทั่วไป กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรด้านการท่องเที่ยว ข้าราชการพลเรือนของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวนทั้งหมด ๑๐ คน ตอบกลับ จำนวน ๑๐ นาย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจนถึงระดับข้อมูลอิ่มตัวและไม่มีข้อมูลใหม่เพิ่มเติม

๒. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมี ระดับผู้บริหารระดับสูงจำนวน ๔ คน ระดับผู้บริหารระดับกลางจำนวน ๓ คน และระดับเจ้าหน้าที่จำนวน ๓ คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่อยู่ในอายุ ๓๑ - ๓๕ ปี จำนวน ๒ คน รองลงมาคือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักอายุ ๕๐ - ๕๕ ปี จำนวน ๓ คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนน้อยที่สุดอายุ ๒๘ ปี จำนวน ๑ คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นเวลา ๑๕ - ๒๕ ปีจำนวน ๓ คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักมีประสบการณ์ในการทำงานเป็นเวลา ๕ - ๑๔ ปีจำนวน ๒ คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวนน้อยที่สุดมีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า ๕ ปีจำนวน ๑ คน

๓. มาตรการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

๓.๑ ปัญหาอาชญากรรม

๓.๑.๑ ปัญหาหมักคูเทศก์เถื่อน ควรมีมาตรการที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ ปัจจุบันใช้ระบบ IT ในการตรวจสอบแกนบัตรได้ ซึ่งจากปัญหาหมักคูเทศก์นำเที่ยวนักท่องเที่ยวจีน มีประเด็นสำคัญดังนี้ ด้านการใช้ภาษาพบว่าหมักคูเทศก์ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ ขาดความรู้ความเข้าใจที่จะสื่อสารในด้านสถานที่ท่องเที่ยวและไม่เข้าใจวัฒนธรรมคนไทยอย่างลึกซึ้ง ด้านหลักสูตรการอบรมพบว่าหลักสูตรมีเวลาสั้นเกินไป เนื้อหาบางส่วนยังขาดความเข้มข้น ขาดการอบรมเสริมประสบการณ์การทำงาน และหลักเกณฑ์การคัดเลือกการเข้าฝึกอบรมหมักคูเทศก์ที่ถูกกฎหมายยังไม่มีประสิทธิภาพ ด้านการบริหารจัดการพบว่าหมักคูเทศก์มีหลายประเภททำให้ยากต่อการเข้าใจ เทคโนโลยีในระบบบัตรหมักคูเทศก์ก็ยังไม่มีความมีประสิทธิภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านหมักคูเทศก์ขาดการตรวจสอบคุณภาพของหมักคูเทศก์อย่างสม่ำเสมอและด้านการบังคับใช้กฎหมายพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวกับหมักคูเทศก์ ยังขาดบทบังคับใช้ที่จะจัดการกับหมักคูเทศก์เถื่อนและ

ผู้บังคับใช้กฎหมายยังละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหามักคุกเทศก์ นำเกี่ยวกับท้องที่พบว่าควรมีบทลงโทษที่รุนแรงและเด็ดขาด การบังคับใช้กฎหมายควรออกกฎหมายให้ชัดเจนและเจ้าหน้าที่รัฐควรเข้มงวดกับการจัดระเบียบมักคุกเทศก์เถื่อน

๓.๑.๒ ปัญหาธุรกิจทางเพศต้องมีการลงทะเบียนเพื่อให้ถูกต้องตามกฎหมายและตรวจสอบถึงความปลอดภัยได้ ซึ่งระบบกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของประเทศต่างๆ การค้าประเวณีเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมในทุกประเทศทั่วโลกประเทศต่างๆ ล้วนแต่มีความพยายามในการแก้ปัญหาดังกล่าวผ่านกระบวนการทั้งทางสังคมและกฎหมายเฉพาะในส่วนของกฎหมายนั้นอาจแบ่งระบบกฎหมายเกี่ยวกับการค้าประเวณีของประเทศต่างๆ ออกได้ คือระบบห้ามการค้าประเวณี (The Prohibitionist System) ระบบนี้จะมองการค้าประเวณีว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรม จึงเห็นว่าควรจะมีการกำจัดให้หมดไปจากสังคม ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีจึงถูกมองว่าเป็นผู้กระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการค้าประเวณี ผู้เป็นธุระจัดหาผู้หญิง ด้วยการปราบปรามการค้าบุคคลและการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น โดยกฎหมายกำหนดเขตพื้นที่ให้มีการค้าประเวณีและการมีใบอนุญาตค้าประเวณี ระบบนี้จะอนุญาตให้โสเภณีทำการค้าประเวณีในสถานค้าประเวณีที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายได้ อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการใช้กฎหมายในระบบใดในการควบคุมการค้าประเวณี

๓.๑.๓ ปัญหาการมอมยานักท่องเที่ยวที่มีอยู่ตลอดเวลาเพราะบ้านเราปัญหาความเลื่อมล้ำยังมีอยู่มาก (ทางด้านรายได้) กลุ่มคนร้ายในลักษณะนี้มักจะเป็นแก๊งค์อาชญากรรม ซึ่งมีการกระทำความผิดในหลายรูปแบบ เช่น ค้ายาเสพติด มอมยานักท่องเที่ยว ส่งคนออกไปขายนอกประเทศ ตลอดจนรูปปลดทรัพย์

๓.๑.๔ ปัญหาการหลอกลวงให้ซื้อสินค้าปัจจุบันมักจะเป็นโนมินีหรือตัวแทนของผู้ประกอบการที่เป็นชาวจีน ปัญหาการหลอกลวงให้ซื้อสินค้าที่มีมูลค่าสูง เช่น เครื่องประดับที่เป็นอัญมณี ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เนื่องจากสามารถสร้างผลกำไรให้กับผู้ที่กระทำความผิดด้วยการหลอกลวงนักท่องเที่ยวให้ซื้ออัญมณีเป็นอย่างมาก ขณะที่บทลงโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงมีค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นความผิดที่ยอมความได้ ในการดำเนินการนี้บุคคลผู้กระทำความผิดมักจะทำคนเดียวโดยอาจจะแฝงตัวอยู่กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

๓.๑.๕ ปัญหาการลักทรัพย์ ปัจจุบันมีตำรวจท่องเที่ยวแต่จะต้องให้หน่วยงานตำรวจท่องเที่ยวต้องสามารถรับฟ้องคดีและลงตั้งฟ้องได้ ซึ่งปัญหาการลักทรัพย์ นักท่องเที่ยวบนรถโดยสารประจำทาง ผู้กระทำความผิดมักจะทำกันเป็นกลุ่มโดยอาศัยรถยนต์โดยสารปรับอากาศ กลุ่มคนเหล่านี้มักจะเดินทางมาที่รถยนต์โดยสารในรูปแบบต่างๆ เช่นเป็นเด็กประจำรถช่างเครื่องหรือบริกรบนรถ และอาศัยช่วงเวลาที่ไม่มีการหลับสนิททำการลักทรัพย์ หลังจากได้ทรัพย์สินไปแล้วก็จะลงจากรถเพื่อหลบหนีไปก่อนที่จะถึงจุดหมายด้วยความร่วมมือของคนขับรถ

๓.๑.๖ ปัญหาการกระทำความผิดเรื่องบัตรเครดิต ต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาคเอกชน (ธนาคาร) และภาครัฐ (ตำรวจ) เพื่อตรวจสอบได้ง่ายขึ้น รวดเร็วขึ้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่มักจะพกบัตรเครดิตติดตัวมาด้วยเหตุผลด้านความสะดวกและปลอดภัยแทนการพกพาเงินสดเป็นจำนวนมากๆ ทำให้กลุ่มมิฉาชีพฉวยโอกาสนี้ลักบัตรเครดิตของนักท่องเที่ยวต่างชาติไปใช้แทน หรือนำไปขายต่อกับกลุ่มมิฉาชีพด้วยกัน การทำงานของกลุ่มนี้มักจะทำเป็นองค์กร มีการร่วมกันตั้งแต่ลักบัตรเครดิต เจ้าของร้านค้า ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธนาคาร

๓.๒ มาตรการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

๓.๒.๑ มาตรการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวทางถนน จะต้องมีจุดพักจุดตรวจสอบเพื่อให้เกิดมาตรฐานขึ้น มาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนน อุบัติภัยทางถนน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่นักท่องเที่ยวไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย เช่น การจับจีวรจักรยานยนต์โดยไม่สวมใส่หมวกนิรภัย การจับจีวรยนต์และรถจักรยานยนต์โดยไม่มีใบอนุญาต การจับจีวรทางเนื่องจากไม่มีความคุ้นเคยเส้นทางหรือไม่คุ้นเคยกับวิธีการจับจีวรจักรยานยนต์ในประเทศไทย

๓.๒.๒ มาตรการของนักท่องเที่ยวทางน้ำ จะต้องให้กรมเจ้าท่าร่วมกับอุทยาน จะต้องมีการกำหนดมาตรฐานขึ้นเพื่อใช้การทำงาน มีแนวทางในการปฏิบัติด้านความปลอดภัยทางน้ำที่มีมาตรฐาน ซึ่งจะเป็นการสร้างภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยและเพิ่มความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในการท่องเที่ยวทางน้ำหรือทางทะเล

๓.๒.๓ มาตรการความปลอดภัยนักท่องเที่ยวด้านชีวิตและทรัพย์สินจะต้องตรวจตราและให้ความอิสระกับนักท่องเที่ยว ซึ่งปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับรถแท็กซี่ ได้แก่ รถแท็กซี่ไม่กมิตอร์ค่าโดยสารและเรียกเก็บค่าโดยสารในราคาที่แพงเกินจริง พนักงานขับรถไม่สุภาพ จะต้องดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงเมื่อได้รับการร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวและลงโทษผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัลคูเทศก์ ปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัลคูเทศก์ ได้แก่ การหลอกลวงให้นักท่องเที่ยวซื้อรายการนำเที่ยวในราคาที่แพงเกินจริง การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวให้ผิดไปจากที่ลงโฆษณาไว้ และการให้บริการนักท่องเที่ยวโดยขาดมาตรฐานไม่เป็นไปตามที่โฆษณาไว้

ทั้งหมดนี้เป็นการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องพิจารณาในสิ่งที่ในอนาคตจะเกิดขึ้นได้อีก หากไม่มีการระวังป้องกันก็จะเกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้นซ้ำซาก สมควรที่จะเพิ่มมาตรการความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวอย่างจริงจังมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๔. ข้อเสนอแนะด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

รัฐควรใช้เอกชนเป็นแนวร่วมเพื่อบูรณาการด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวร่วมกัน โดยรัฐไม่ต้องมาเสียดำใช้จ่ายซ้ำซ้อนกับเอกชน ในการเปิดหลักสูตรอบรมเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวโดยให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการตรวจสอบตนเอง (ให้อำนาจหลังอบรมและตรวจสอบประวัติ) และเป็นสายตรวจร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข เพื่อตรวจสอบการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ปัญหาการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยวที่มีปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ได้แก่ การหลอกลวงให้นักท่องเที่ยวซื้อรายการนำเที่ยวในราคาที่แพงเกินจริง การเปลี่ยนแปลงรายการนำเที่ยวให้ผิดไปจากที่โฆษณาไว้และการให้บริการนักท่องเที่ยวโดยขาดมาตรฐานไม่เป็นไปตามที่โฆษณาไว้ ควรดำเนินการดังนี้

๔.๑ การประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ซื้อรายการนำเที่ยวจากบริษัทที่มีเครื่องหมายและหนังสือรับรองมาตรฐานจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๔.๒ การจับกุมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวที่ขายรายการนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวในราคาที่แพงเกินจริง และจับกุมผู้ประกอบการนำเที่ยวที่แอบอ้างใช้ตราเครื่องหมายหรือชื่อย่อของทางราชการเพื่อแสวงหาประโยชน์

๔.๓ การเรียกหลักประกันเพื่อชดเชยให้กับนักท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๕๑

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในการดำเนินการวิจัยนั้น ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประสบการณ์ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนานโยบายการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการของการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยเรื่องปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในประเทศไทยได้สรุปปัญหาที่เกิดขึ้นที่ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เมื่อนักท่องเที่ยวเหล่านี้ผ่านพิธีการทางศุลกากรแล้ว และเข้ามาถึงบริเวณหน้าห้องผู้โดยสารขาเข้าเพื่อเตรียมตัวเดินทางต่อไป ปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นจากบรรดาพวกมิจฉาชีพ ดังนี้

๑.๑ ปัญหาหมักคั่วเทศก์เถื่อน พวกหมักคั่วเทศก์เถื่อนมักจะมีจิตวิทยาในการโน้มน้าวนักท่องเที่ยวให้หลงเชื่อและซื้อบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่มาตามลำพังไม่ได้เดินทางมาเป็นหมู่คณะ หมักคั่วเทศก์เถื่อนพวกนี้ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์แท้จริงคือการได้รับค่านายหน้าจากร้านขายของที่ระลึกโรงแรมหรือสถานบริการบางแห่ง ซึ่งจะให้ค่านายหน้าตามราคาร้อยละของสินค้า ถ้านักท่องเที่ยวที่ซื้อบริการของโกด์พวกนี้ไม่ยอมไปซื้อของตามสถานที่ที่จะพาไปก็มักจะถูกทิ้งไว้ที่โรงแรมโดยไม่มารับไปตามที่ได้ตกลงกันไว้

๑.๒ ปัญหาด้านธุรกิจทางเพศ เป็นปัญหาที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว จากต่างประเทศและถูกนำไปเผยแพร่ทางด้านลบในต่างประเทศอยู่เสมอโดยมักจะใช้การขายบริการทางเพศเพื่อหาทางลัทธิทรัพย์ของนักท่องเที่ยว

๑.๓ ปัญหาการมอมยานักท่องเที่ยว กลุ่มคนร้ายในลักษณะนี้มักจะทำงานกันเป็นแก๊งค์อาชญากรรม ซึ่งมีการกระทำความผิดในหลายรูปแบบ เช่น ค้ายาเสพติด มอมยานักท่องเที่ยว ส่งคนออกไปขายนอกรประเทศ

๑.๔ ปัญหาการหลอกลวงให้ไปเล่นการพนัน การหลอกลวงลักษณะนี้คนร้ายมักจะทำงานกันเป็นทีมประมาณ ๕-๖ คน โดยจะหลอกให้เหยื่อไปเล่นการพนันในสถานที่ต่างๆ ที่เตรียมไว้ แล้วใช้วิธีต้มตุ๋นจนเหยื่อต้องเสียทรัพย์สินจนหมดแล้วจึงพาเหยื่อกลับไปส่งที่พักซึ่งคนร้ายมักจะพัฒนาวิธีการหลอกลวงอยู่ตลอดเวลา

๑.๕ ปัญหาการลักับตรเครดิตของนักท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะพกบัตรเครดิตติดตัวมา ด้วยเหตุผลด้านความสะดวกและปลอดภัย แทนการพกพาเงินสดเป็นจำนวนมากๆ ทำให้กลุ่มมิจฉาชีพฉวยโอกาสนี้ขโมยบัตรเครดิตของนักท่องเที่ยวต่างชาติไปใช้แทน หรือนำไปขายต่อกับกลุ่มมิจฉาชีพด้วยกัน การทำงานของกลุ่มนี้มักจะทำเป็นองค์กรมีการร่วมกันตั้งแต่ลักับตรเครดิต เจ้าของร้านค้า ตลอดจนเจ้าหน้าที่ธนาคาร

๑.๖ ปัญหาการหลอกลวงให้ซื้ออัญมณี ปัญหานี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเนื่องจากสามารถสร้างผลกำไรให้กับผู้ที่กระทำความผิด ด้วยการหลอกลวงนักท่องเที่ยวให้ซื้ออัญมณีเป็นอย่างมาก ขณะที่บทลงโทษตามกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกงมีค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังเป็นความผิดที่ยอมความได้ในกรณีการดำเนินคดี บุคคลผู้กระทำความผิดมักจะทำคนเดียว โดยอาจจะแฝงตัวอยู่กับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

๑.๗ ปัญหาการลักทรัพย์นักท่องเที่ยวในโรงแรม คนร้ายกลุ่มนี้จะมีหลากหลายประเภทและมักจะเข้าไปในโรงแรมที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐานต่ำ

๑.๘ ปัญหาการลักทรัพย์นักท่องเที่ยวบนรถโดยสารประจำทาง ผู้กระทำความผิดมักจะทำกันเป็นกลุ่ม โดยอาศัยรถยนต์โดยสารปรับอากาศและอาศัยช่วงเวลาที่ไม่มีการหลับสนิททำการลักทรัพย์ หลังจากได้ทรัพย์สินไปแล้วก็จะลงจากรถเพื่อหลบหนีไปก่อนที่จะถึงจุดหมาย

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของผู้บริหารกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การปรับปรุงแก้ไขแผนยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของไทยให้มีคุณภาพในระดับสากล ซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวไทย ทั้งนี้แผนยุทธศาสตร์มีประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ด้านดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการและระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยกระดับการป้องกัน การเฝ้าระวัง และการจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยว และธุรกิจบริการการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยนักท่องเที่ยวจากอาชญากรรมและการหลอกลวงเอาเปรียบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว ดังนี้ การจัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว (Tourist assistance center: TAC) โดยกองมาตรฐานและกำกับความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ข้อมูลคำแนะนำด้านการท่องเที่ยวและการป้องกันภัยจากการท่องเที่ยว รับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ จากนักท่องเที่ยวและประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาให้กับนักท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเหยื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ กองทุนช่วยเหลือเหยื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เป็น โครงการค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเหยื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเหยื่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้วเกิดความสูญเสียหรือเสียหายใดๆ โดยมีได้เกิดจากความประมาทเจตนาหรือการกระทำที่ผิดกฎหมายของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย สร้างความร่วมมือในการพัฒนาระบบงานยุติธรรมและกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างรายได้ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการช่วยเหลือเหยื่อนักท่องเที่ยว ดังนี้

๓.๑ ประสบเหตุจากการจลาจล การก่อการร้าย

๓.๒ ประสบเหตุจากภัยธรรมชาติ

- ๓.๓ การถูกทำร้ายร่างกาย
- ๓.๔ การถูกข่มขืน
- ๓.๕ ประสบอุบัติเหตุ
- ๓.๖ การหยุดชะงักของการเดินทาง
- ๓.๗ การตกทุกข์ได้ยากเนื่องจากถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
- ๓.๘ อาชญากรรมหรือภัยด้านอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางในการพัฒนาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว มูลเหตุของการเกิดปัญหาอาชญากรรมแก่นักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาต่างๆ ดังนี้

๔.๑ การขาดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๔.๒ รัฐบาลเน้นใช้นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหลักในการพัฒนาประเทศ โดยไม่มีการจัดแผนงานรองรับไว้ให้ครอบคลุม การที่นโยบายที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น เป็นการสร้างภาระรับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องมากขึ้น

๔.๓ สิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในธุรกิจการท่องเที่ยวที่เอื้ออำนวยให้เกิดการเอาใจเอาเปรียบแก่นักท่องเที่ยว

๔.๔ วิธีการและการดำเนินการตามระบบกฎหมายไทย มีการดำเนินการที่ค่อนข้างล่าช้าไม่ทันต่อสถานการณ์ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีเวลาพักอยู่ในประเทศไทยค่อนข้างน้อย จึงอาจจะทำให้นักท่องเที่ยวที่ประสบเหตุร้ายเกิดภาพในทางลบต่อประเทศไทย และอาจจะนำไปขยายภาพทำให้เกิดภาพพจน์ที่เสียหายต่อประเทศไทยได้

๔.๕ ผลตอบแทนในการประกอบอาชญากรรมก็เป็นสาเหตุจูงใจให้กระทำความผิด เช่น ในกรณีของมัลกุตเศกต์เถื่อน และกรณีการหลอกลวงให้ซื้ออัญมณี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ประเด็นเกี่ยวนโยบายการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยเพิ่มมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นแก่นักท่องเที่ยว การเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เนื่องจากปัญหาการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย ซึ่งถ้าหากปัญหาดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขได้ อาจส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา

เที่ยวในประเทศไทยลดจำนวนลงหรือย้ายไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นๆ ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ดีกว่าแทน ตลอดจนการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำรวจท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และฝ่ายปกครอง โดยการร่วมกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปในเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ต่างประเทศประเด็นเกี่ยวนโยบายการพัฒนาการรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดยเพิ่มมาตรการป้องกันและแก้ปัญหาอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยว การเพิ่มบทลงโทษผู้กระทำความผิดต่อนักท่องเที่ยวและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังและเด็ดขาด จากปัญหาการทำร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ จะส่งผลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย ซึ่งถ้าหากปัญหาดังกล่าวยังไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเด็ดขาดและจริงจัง ก็จะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ แสงคำ. หลักการบริหารงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- กรรณิการ์ เนตรนภัทร. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาวะผู้นำในการบริหารจัดการองค์การ”, สารนิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๘.
- กองสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข. “นโยบายรัฐบาลด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ”, ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (MEDICAL HUB) (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๕). กันยายน ๒๕๕๕ หน้า ๑-๓.
- กุลชน ธนาพงศธร. นโยบายของรัฐ: อะไร ทำไม และอย่างไร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๑.
- “คู่มือการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ”. เอกสารวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ๐๐๕.
- ชุบ กาญจนประกร. หลักปรัชญาเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๓.
- ชลิดา ศรมณี. วิวัฒนาการปกครองของประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่๓. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.
- ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. ความอ่อนแอขององค์การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๑.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์กรและการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๖๒.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : พี เอ็น การพิมพ์, ๒๕๔๕.
- ปฐม มณีโรจน์. “การบริหารจัดการภาครัฐ”. การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๖๑.
- พัชรพร การ์นต์. “การบริหารจัดการภาครัฐ”. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๖๑.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๘๐). คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (พ.ศ. ๒๕๖๐- ๒๕๖๔). สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- ลัทธிகาล ศรีวะรมย์. ธุรกิจทั่วไป: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ชีระฟิล์มและไซเทกซ์, ๒๕๔๑.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ. จิตวิทยาสังคม การพัฒนาตนเองและพฤติกรรมมนุษย์. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์, ๒๕๔๖.
- สุชา จันทน์เอมและสุรางค์ จันทน์เอม. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๒๐.

สมพร อ้นศรี. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความผูกพันต่อองค์กร”. วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๖๑.

สมเกียรติ แจ่มฟ้า. ปัญหาและปัจจัยความเป็นธรรมในการบริหารงาน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์,
๒๕๔๔.

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. “มาตรการความปลอดภัยทางการท่องเที่ยว”.
๒๕๖๒.

อวยชัย ชบา. “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร”. เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้น
เกี่ยวกับการบริหาร, สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๔๑.

อรพิน สุขสมธรา. “ความสำคัญของหลักเกณฑ์ในการพิจารณาด้านปัจจัยการเลือกซื้อสินค้า
อุปโภคบริโภค”. ศิลปะศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง,
๒๕๖๐.

ประวัติย่อ

ชื่อ	ดร. วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร
วัน เดือน ปี เกิด	๑๒ เมษายน ๒๕๑๒
การศึกษา	ปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโท สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาเอก สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

ประวัติการทำงานโดยย่อ

พ.ศ.๒๕๔๑	ผู้จัดการ บริษัท รัตนบราลี จำกัด
พ.ศ.๒๕๔๑	เลขานุการสมาคมผู้ประกอบการรถขนส่งทั่วประเทศ
พ.ศ.๒๕๔๒	คณะกรรมการจัดงาน “AMAZING THAILAND”
พ.ศ.๒๕๔๒	เลขานุการคณะกรรมการการคมนาคม วุฒิสภา
พ.ศ.๒๕๔๔	คณะกรรมการสมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวภายในต่างประเทศ
พ.ศ.๒๕๔๔	กรรมการสมาคมรถรับจ้างไม่ประจำทาง
พ.ศ.๒๕๔๕	กรรมการผู้จัดการ บริษัท มายเวย์ แทรเวล จำกัด
พ.ศ.๒๕๖๒	นายกสมาคมผู้ประกอบการรถขนส่งทั่วประเทศ (สปข.)
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองประธานสภาอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การเศรษฐกิจ

เรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ผู้วิจัย ดร.วสุเชษฐ์ โสภณเสถียร หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 62

ตำแหน่ง รองประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงปี พ.ศ.2560 ได้เกิดวิกฤตการณ์การท่องเที่ยวซึ่งมีมาจากปัจจัยหลายอย่าง อันส่งผลให้การท่องเที่ยวของไทยมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าช่วงระยะเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา เช่น นักท่องเที่ยวเกิดความไม่เชื่อมั่นในความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวในประเทศไทยและจากอุบัติเหตุต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ด้วยเหตุผลที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ก็หวังเพียงเข้ามาเก็บเกี่ยวความสุขจากการท่องเที่ยวภายในประเทศไทย จากกรณีเรือโดยสารที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเกิดอุบัติเหตุล่มที่จังหวัดภูเก็ต ทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 40 คน ซึ่งเป็นอีกตัวอย่างของอุบัติเหตุร้ายแรงทางเรือที่ตอกย้ำให้เห็นถึงความจำเป็น ที่ต้องกำหนดมาตรการความปลอดภัยต่างๆ ขึ้นมา เพื่อที่จะจัดระบบความปลอดภัยในการเดินทางต่างๆ ให้แก่นักท่องเที่ยว นอกเหนือการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน เพื่อช่วยลดเหตุการณ์ของอุบัติเหตุต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อีกในอนาคต ซึ่งอุบัติเหตุต่างๆ อาจเกิดขึ้นได้ในรูปแบบใดๆ ก็ได้ สิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การศึกษาและการรวบรวมข้อมูลทุกด้านนำไปวิเคราะห์ให้ได้ ซึ่งความเชื่อมโยงสาเหตุของอุบัติเหตุที่แท้จริงจนนำไปสู่ผู้รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง จากสถิติข้อมูลของประเทศไทยมีแนวโน้มถึงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทั้งทางบกและทางน้ำเพิ่มขึ้น โดยปี พ.ศ. 2560 มีสถิติสูงถึง 936 ราย ในจำนวนนี้เป็นผู้เสียชีวิต 265 รายและบาดเจ็บ 671 ราย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความใส่ใจเรื่องความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นเรื่องที่ประเทศไทยสามารถป้องกันได้ โดยประเทศไทยในแต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวนมาก การวิเคราะห์ให้เห็นถึงปัญหาการท่องเที่ยวเชิงลึก เพื่อวางมาตรการที่จะป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นซ้ำนับเป็นแนวทางที่ควรผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งในต่างประเทศจะมีการตั้งทีมสหสาขาที่มีความเชี่ยวชาญแต่ละด้านให้ทำหน้าที่วิเคราะห์เหตุการณ์ เพื่อแสวงหาแนวทางลดความเสี่ยงจากการเกิดสถานการณ์อุบัติเหตุ ทั้งนี้การวิเคราะห์เชิงลึกถือเป็นการแสวงหาข้อมูลข้อเท็จจริงโดย

ละเอียดในปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

สิ่งสำคัญเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวคือการมีวิธีเตรียมความพร้อมและมาตรฐานและสร้างเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว แต่ข้อเท็จจริงที่เห็นว่าในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าไปดำเนินการในเรื่องเหล่านี้เลย และสิ่งที่อยากให้เป็นคือการมีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยเข้าไปเตรียมความพร้อมตรวจสอบบริษัทนำเที่ยวว่ามีกาให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวหรือไม่ มีการอธิบายด้านรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวให้ได้ฟังครบถ้วนหรือไม่หรือนักท่องเที่ยวมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด หรือมีเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบความพร้อมของนักท่องเที่ยวก่อนที่จะออกทำกิจกรรมท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวคือต้องมีหลักการความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเกี่ยวกับกิจกรรมท่องเที่ยว ระบุถึงการเข้าไปประเมินความเสี่ยงของกิจกรรมท่องเที่ยวตั้งแต่บริษัทนำเที่ยว การประเมินว่าบริษัทนำเที่ยวปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำแผนจัดการความเสี่ยง จัดทำรายงานการเกิดอุบัติเหตุ รายงานการดำเนินการให้กับหน่วยงานที่ดูแลและประสานการตรวจสอบประเมิน ทั้งที่อยู่ในการดูแลของบริษัทนำเที่ยวหรือผู้นำเที่ยว แต่องค์ประกอบเหล่านั้นล้วนมีความเสี่ยงให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยต้องติดตามปัญหาอยู่ตลอด ซึ่งภาครัฐอาจยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร มุ่งเน้นเพียงชักชวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศไทย แต่สำหรับต่างประเทศความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวถือเป็นข้อห่วงใยที่สำคัญ การท่องเที่ยวเป็นเรื่องสำคัญและอุบัติเหตุที่เกิดจากการท่องเที่ยวคงไม่อาจปล่อยให้ผ่านให้เป็นปัญหาซ้ำซากได้อีก เพราะในอนาคตความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวอาจกลายเป็นอีกตัวเลือกสำคัญ ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติก็อาจเป็นไปได้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญและมีบทบาทต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งรายได้ที่มาจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในปีที่ผ่านมา มีจำนวนถึง 3 ล้านล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย มีจำนวนถึง 38.27 ล้านคน เป็นอันดับ 4 ของโลก (เอกสารมาตรการความปลอดภัย ทางการท่องเที่ยว สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.2562) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งจะเห็นได้ว่าในต่างประเทศบางประเทศ มีนโยบายเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวเป็นจุดแข็งที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศของตน ซึ่งสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี การกำหนดแนวทางเพื่อกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมความพร้อมในการตอบสนองความต้องการที่จะสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยได้อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำระบบการประสานงานวางแผนและจัดทำฐานข้อมูลร่วมกันระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยวต่อไป

จากปัญหาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวดังกล่าว จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงอย่างเห็นได้ชัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะการดำเนินกรรมวิธีต่างๆ ด้านการเตรียมการ ให้มีความพร้อมป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่ก่ออย่างซ้ำซาก ในปัจจุบันจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมึระบบปฏิบัติการและการประสานงาน โดยจะต้องบูรณาการจากหลายๆ หน่วยงานที่มีประสิทธิภาพและมีเอกภาพ เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องรวมพลังประสานความร่วมมือจากทุกหน่วยงานมาแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีระบบ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย มาตรฐานความปลอดภัยการเดินทาง ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและร้านอาหาร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัย
3. เสนอแนวทางให้มีแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวจากมาตรฐานความปลอดภัยที่มีระบบ

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จะใช้วิธีการศึกษาจากแหล่งข้อมูลเอกสารที่เป็นระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับ เอกสารทางวิชาการต่างๆ และการสัมภาษณ์บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องในด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับข้อเท็จจริงและความเป็นจริงให้มากที่สุดในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการกำหนดมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว แหล่งข้อมูลเอกสารที่เป็นยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว นโยบายด้านการท่องเที่ยว ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ เอกสารทางวิชาการต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ขอบเขตด้านการประชากรจากกลุ่มตัวอย่างมาสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย และข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวม 10 คน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ครั้งนี้เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยจะศึกษาจากกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ นโยบายพระราชบัญญัติต่างๆ และบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับงานด้านมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

1. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์อย่างสัมภาษณ์เชิงลึก(In-depth Interview) จากผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย และข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

1.1 ข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data) คือข้อมูลที่ผู้ใช้จะต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง ซึ่งอาจทำได้โดยการสัมภาษณ์วัด การนับ หรือสังเกตจากแหล่งข้อมูลโดยตรง เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้ไม่เคยมีผู้ใดเก็บรวบรวมไว้ก่อน การเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทนี้ทำได้ 2 วิธีคือการสำมะโน (Census) และการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง (Sample Survey)

1.2 ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) คือข้อมูลที่ผู้ใช้ไม่ต้องเก็บรวบรวมจากผู้ให้ข้อมูลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลโดยตรง แต่ได้จากข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้ว ซึ่งข้อมูลประเภทนี้ผู้ใช้ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง สามารถนำข้อมูลที่มีผู้อื่นเก็บรวบรวมไว้แล้วมาใช้ได้เลย แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะต้องระมัดระวังในการนำข้อมูลประเภทนี้มาใช้ให้มาก เนื่องจากมีโอกาสผิดพลาดได้มากหากผู้เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลที่ไม่เหมาะสม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกโดยให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี ภายใต้บรรยากาศการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเป็นแบบเป็นกันเอง ด้วยคำถามหลักซึ่งจะครอบคลุมประเด็นต่างๆ ในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและผู้วิจัยจะใช้คำถามในการสัมภาษณ์ที่เป็นคำถามเดียวกันทุกคน

3. การนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ปฐมภูมิ และการวิเคราะห์จากกลุ่มประชากรศึกษาสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวในประเทศไทย ข้าราชการพลเรือน กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวม 10 คน ในเรื่องมาตรฐานความปลอดภัยของ

นักท่องเที่ยว ทั้งนี้มีระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2562 จนถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2563 และนำข้อมูลมานำเสนอในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทยและข้าราชการพลเรือนจากกรมการท่องเที่ยว กระทรวง การท่องเที่ยวและกีฬา รวม 10 คนที่เป็นผู้ปฏิบัติงานและบุคคลดังกล่าวไม่ได้เป็นผู้กำหนดนโยบายซึ่งข้อมูลที่ได้ มาอาจไม่ได้ครอบคลุม ทุกส่วนของงานมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งรายละเอียดปลีกย่อยสามารถนำมากำหนดหน้าที่และผู้ที่จะได้รับผิดชอบต่างๆ ได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

1. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ข้าราชการพลเรือนกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ตลอดจนผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในประเทศไทย ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เชิงลึกว่าการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติและติดตามผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวไปสู่การปฏิบัติจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผ่านการขับเคลื่อนแนวทางของยุทธศาสตร์ต่างๆ ตามขอบเขตความรับผิดชอบของแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการข้อมูล ความคิด และทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนสรุปเป็นประเด็นสำคัญดังนี้ การมีระบบการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ที่มีเอกภาพ การที่แผนยุทธศาสตร์จะนำไปสู่การปฏิบัติจริง และเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมได้ ต้องอาศัยกลไกเชิงระบบที่มีหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพรับผิดชอบในระดับนโยบายทำหน้าที่บริหารแผนยุทธศาสตร์และติดตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ดำเนินงานขององค์กรต่างๆที่เป็นผู้รับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการต่างๆ ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ทั้งนี้เนื่องจากแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ มีหน่วยงานที่ต้องร่วมรับผิดชอบเป็นจำนวนมากทั้งหน่วยงานราชการส่วนกลาง (หน่วยงานภายใต้กระทรวงต่างๆที่เกี่ยวข้อง) ของหน่วยงานและทำหน้าที่เป็นผู้บริหารแผนงานนั้น โดยมีกลไกในการติดตามประเมินผล เพื่อรายงานความก้าวหน้าและผลสำเร็จต่อคณะกรรมการในระดับนโยบายอย่างต่อเนื่องดังนี้

1.1 สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รับผิดชอบแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการผ่านแดน การจัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่สื่อและส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัย

1.2 กองบัญชาการตำรวจนครบาล รับผิดชอบแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว การยกระดับการบังคับใช้กฎหมาย การอำนวยความสะดวก วัฒนธรรมให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบในการเฝ้าระวังภัยในพื้นที่ในการพัฒนาอาสาสมัคร การติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและเฝ้าระวังความปลอดภัย

การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการขับเคลื่อน ในช่วงที่อยู่ในระหว่างการจัดตั้งคณะกรรมการสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ให้เกิดความเข้าใจให้มีความสำคัญและร่วมรับผิดชอบการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ นอกจากนี้สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาควรเป็นเจ้าภาพในการชี้แจง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวให้กับหัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบแผนงาน โครงการที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนยุทธศาสตร์สร้างความปลอดภัย

2. ปัญหาและอุปสรรคการสร้างเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้นักท่องเที่ยว

2.1 นักท่องเที่ยว ในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ไม่มีสิทธิที่จะทำตัวตามสบายอย่างที่เคยทำมาโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย

2.2 ไม่มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการ หรือบริษัทท่องเที่ยวทุกบริษัท เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบวางแผนด้านความปลอดภัยและมีการตรวจประเมินผลเป็นระยะ

2.3 ไม่มีหน่วยงานที่จะติดตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่น ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยตรง

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย อันเนื่องมาจากมาตรฐานความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ต้องร่วมมือกันทุกภาคส่วนให้ทราบถึงขั้นตอนและแนวทางในการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย มีการประชาสัมพันธ์ทางตรงโดยอาจจัดทำสื่อหลายรูปแบบเช่น รูปเล่ม แผ่นพับ เว็บไซต์ วิดีโอคลิป ที่ช่วยสร้างความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ให้มีหน่วยงานระดับนโยบายได้

รับทราบถึงปัญหาหรือข้อจำกัดในการดำเนินการตามแผนงานอันจะนำไปสู่การให้ความช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับเปลี่ยนแผนงานได้อย่างทันท่วงที โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การพัฒนารูปแบบการสื่อสารให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว เพื่อการส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงานการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวกลุ่มประเทศต่างๆ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ไม่เสี่ยงภัย หรือไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดภัยแก่ผู้อื่น เช่น พฤติกรรมที่ควรทำ พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ สิ่งควรระวังและการลงโทษทางกฎหมาย และการออกแบบรูปแบบการสื่อและกำหนดป้าย หรือสัญลักษณ์ มาตรฐานที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อสื่อสารให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงภัย หรือไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดภัยแก่ผู้อื่น

2. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยผ่านธุรกิจที่ให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น บริษัททัวร์ในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน การประกาศให้ธุรกิจที่ให้บริการนักท่องเที่ยวมีหน้าที่จัดทำ และติดป้ายสัญลักษณ์ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อสื่อสารให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ไม่เสี่ยงภัย หรือไม่เป็นเหตุก่อให้เกิดภัยแก่ผู้อื่นและมีหน้าที่เผยแพร่ สื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อความ หรือสารถึงนักท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยและการจัดทำสื่อรณรงค์เผยแพร่ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในรูปแบบต่างๆ ให้แก่ ธุรกิจให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น ป้ายโปสเตอร์ในลิฟท์ ป้ายเตือนต่างๆ คลิปวิดีโอสำหรับฉายบนรถบัส เครื่องบิน เรือสำราญ หรือช่องโทรทัศน์ของโรงแรม แผ่นพับคู่มือการจับข้ออย่างปลอดภัยเผยแพร่ที่ ร้านเช่ารถหรือด่านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น

3. การออกมาตรการลงโทษหรือเพิ่มการบังคับใช้กฎหมายลงโทษผู้นำเที่ยวหรือบริษัททัวร์ที่สนับสนุน หรือส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมท่องเที่ยวเสี่ยงภัย หรือเป็นเหตุก่อให้เกิดภัยแก่ผู้อื่น

4. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ทางตรงแก่นักท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยผ่านจุดให้บริการนักท่องเที่ยวต่างๆ ระบบออนไลน์และสื่อบุคคล ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน การจัดทำสื่อรณรงค์เผยแพร่เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในรูปแบบต่างๆ ผ่านทางสถานกงสุลไทยในประเทศต่างๆ ที่ออกวีซ่าให้นักท่องเที่ยว สถานทูตของประเทศที่มีนักท่องเที่ยว เดินทางมาเที่ยวในประเทศไทย ศูนย์ให้บริการนักท่องเที่ยว ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง เช่น คู่มือการท่องเที่ยวอย่างสนุกและปลอดภัย แผ่นพับเคล็ดลับการท่องเที่ยวอย่างสนุกและปลอดภัย คู่มือการจับข้ออย่างปลอดภัยในประเทศไทย การจัดทำสื่อ

รณรงค์เผยแพร่เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ปลอดภัยผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อเผยแพร่ใน เว็บไซต์ส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับสถานที่ท่องเที่ยว ตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวต่างชาติ การจัดกิจกรรมสื่อสารการตลาดเชิงรุกเพื่อส่งเสริมพฤติกรรม การท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในเขตพื้นที่ หรือในช่วงเทศกาลที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภัยแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ ประกอบด้วยแนวทางการดำเนินงาน การศึกษาและวิเคราะห์พื้นที่ ช่วงเวลา และกิจกรรมที่มีความเสี่ยงหรือมีโอกาสเกิดภัยสูงแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติ ในการ กำหนดแนวทางหรือวิธีการสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิผล เพื่อสร้างความตระหนักและกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติ มีพฤติกรรมท่องเที่ยวที่ปลอดภัยในพื้นที่หรือในช่วงเทศกาลที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดภัยแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติต่อไป